

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

SUD BOSNE I HERCEGOVINE
СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Predmet br.: S1 2 K 003342 10 K (veza broj:X-K-09/670-1)

Datum: objavljivanja 10.11.2011. godine
pismenog otpravka 29.12.2011. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Strika Mirsad, predsjednik vijeća
sudija Marijanović Anđelko, član vijeća
sudija Radević Goran, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
OPTUŽENIH RUSTEMPAŠIĆ RIJADA, HANDŽIĆ ABDULAHA, VELIĆ EDISA I
RUSTEMPAŠIĆ MUHAMEDA

PRESUDA

Tužioci Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Uzunović Sena i Čampara Dubravko

Branioци optuženog Rustempašić Rijada: advokati Bilić Senad i Kadić Sulejman

Branioци optuženog Handžić Abdulaha: advokati Tomić Dušan i Rašević Milorad

Branioци optuženog Velić Edisa: advokati Kulenović Hamdo i Arnautović Refik

Branioци optuženog Rustempašić Muhameda: advokati Lejlić Aldin i Zubak Dražen

U I M E B O S N E I H E R C E G O V I N E

Sud Bosne i Hercegovine, u pretresnom vijeću sastavljenom od sudije Strika Mirsada, kao predsjednika vijeća, te sudija Marijanović Anđelka i Radević Gorana, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice-asistentice Gadžo Mirele, kao zapisničarke, u krivičnom predmetu protiv optuženih Rustempašić Rijada, Handžić Abdulaha, Velić Edisa i Rustempašić Muhameda, zbog krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi stava 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), krivičnog djela udruživanja radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. i stav 2. KZ BiH i krivičnog djela neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ BiH, povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine, broj: KT-155/08 od 15.12.2009. godine, potvrđena dana 21.12.2009. godine, izmjenjena podneskom Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: KT-155/08 od 20.06.2011. godine, nakon održanog usmenog i javnog glavnog pretresa u prisutnosti tužilaca Tužilaštva BiH, Uzunović Sene i Čampara Dubravka, optuženih Rustempašić Rijada, Handžić Abdulaha, Velić Edisa i Rustempašić Muhameda, te njihovih branilaca Bilić Senada, Kadić Sulejmana, Rašević Milorada, Kulenović Hamde, Arnautović Refika, Lejlić Aldina i Zubak Dražena, dana 10.11.2011. godine, donosi i isti dan javno objavljuje sljedeću:

P R E S U D U

OPTUŽENI:

- 1. RUSTEMPAŠIĆ RIJAD**, sin Bećira i majke Hatidže rođene Avdibegović, rođen 01.01.1975. godine u Travniku, nastanjen na adresi u, Općina, JMBG, po nacionalnosti, državljanin, po zanimanju radnik, završena osmogodišnja škola, oženjen, otac troje malodobne djece, u ratu bio pripadnik Armije BiH, nije odlikovan, ne vodi se u vojnoj evidenciji, presudom Općinskog sudabroj od godine pravosnažno osuđen za krivično djelo nedozvoljeno držanje oružja iz člana 371. stav 1. KZFBiH, presudom Općinskog suda broj od godine pravosnažno osuđen za krivično djelo utaje iz člana 290. stav 5. KZFBiH,
- 2. HANDŽIĆ ABDULAH**, sin Asima i majke Gordane, rođene Lopatić, rođen 26.07.1978. godine u Sarajevu, stalno nastanjen u, na adresi broj, Općina, JMBG, po nacionalnosti B....., državljanin, po zanimanju slikar-moler, završena srednja umjetnička škola, oženjen, otac jednog malodobnog djeteta, nije služio vojsku, ne vodi se u vojnoj evidenciji, nije odlikovan, nije osuđivan, lošeg imovnog stanja,
- 3. VELIĆ EDIS**, sin Ćamila i majke Jasmine, rođene Hadžiosmanović, rođen 11.12.1978. godine u Sarajevu, stalno nastanjen u, na adresi broj, Općina, JMBG, po nacionalnosti, državljanin, po zanimanju rukovalac građevinskih drumskih pretovarnih mašina, završena srednja saobraćajna škola, oženjen, otac troje malodobne djece, nije služio vojsku,

ne vodi se u vojnoj evidenciji, nije odlikovan, slabog imovnog stanja, nije osuđivan,

Primjenom odredbe člana 285. ZKP BiH :

KRIVI SU

Što su:

Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis, zajedno

1. Kao pripadnici organizovane grupe ljudi u smislu člana 1.stav (18) KZBIH, koju grupu je organizovao i njom rukovodio Rustempašić Rijad, a Handžić Abdulah i Velić Edis bili članovi grupe koja je formirana i djelovala u namjeri izvršenja terorističkog čina na teritoriji Bosne i Hercegovine s ciljem ozbiljne destabilizacije osnovnih političkih, ustavnih i društvenih struktura Bosne i Hercegovine, te ozbiljnog zastrašivanja stanovništva, pri čemu su nastupali s pozicija etničkog i religijskog ekstremizma i radikalizma zastupajući stavove da u Bosni i Hercegovini treba upotrebom sile uspostaviti državu uređenu po islamskim vjerskim propisima, odnosno šerijatsku državu, koji stavovi su sami po sebi protuustavni jer je BiH po Ustavu BiH uređena kao sekularna i demokratska država, pa su znajući da svojim radnjama nanose štetu kako Bosni i Hercegovini, tako i međunarodnim organizacijama koje djeluju u BiH, a u namjeri da na teritoriji BiH izvrše teroristički čin, u periodu od novembra 2007.godine do marta 2008.godine i od jula 2008. do novembra 2009.godine, poduzimali različite radnje koje po svojoj prirodi, u svojoj ukupnosti, te s obzirom na kontekst, odnosno način, mjesto i vrijeme poduzimanja radnji, te motive i ciljeve poduzimanja istih, mogu ozbiljno oštetiti državu BiH i međunarodne organizacije u BiH, da iste predstavljaju prijetnju sigurnosti BiH, i prijetnju pravima, slobodama i ličnoj sigurnosti građana zajamčenih Ustavom BiH, pa su tako:

a) Nabavljali, posjedovali, imali na raspolaganju sakrivene na njima poznatim mjestima, različite vrste oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, municiju različitog kalibra, dijelove i prateću opremu za oružje i minsko-eksplozivna sredstva i to:

- 4 tijela protivtenkovske antimagnetne mine (TMA-4) s ručicom za nošenje i 15 komada upaljača za ove mine
- Košuljica granate 75 mm HE, M-48 sa eksplozivnim punjenjem,
- Košuljica granate 90 mm HE, M-71 sa eksplozivnim punjenjem
- 4 električne detonatorske kapisle,
- 4 inicijalne detonatorske kapisle IDM-67,
- 8 acidnih detonatorskih kapisli,
- 11 upaljača protivpješadijske mine za aktiviranje mine,
- Bojeva ručna kumulativna bomba BRK M-79,
- Modificirana zračna puška „Crvena zastava“ Mod.4.5-M -56,
- Automatska puška „Šokac“ cal. 9x19 mm, spremnik za ovu pušku sa 21 metkom cal. 9x19 mm i prigušivač za ovu pušku,
- Automatska puška marke „Crvena zastava“ M-70, cal.7,62 mm, sa spremnikom za ovu pušku i 30 komada metaka cal.7,62 mm x 39 mm ,
- Pištolj marke „Crvena zastava“ cal.7,65 mm Mod.70, sa okvirom sa 7 komada metaka istog kalibra
- 39 komada metaka cal.7,62 x 39₃ mm

- 21 komad metaka cal.7,65 mm,
- 22 komada metaka različitog kalibra,

u kojim minsko-eksplozivnim sredstvima je bila količina od 23 kilograma i 824 grama brizantnog eksploziva trotila (TNT) i oko 600 grama brizantnog eksploziva heksolita-a.

b) Osposobljavali se i obučavali za korištenje navedenog oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, nabavljali, posjedovali i proučavali različita uputstva za rukovanje oružjem i izvođenju borbenih dejstava, među kojima su vojnički priručnici, kao što je „priručnik za vojnika pješadije“ u kojem su posebno potcrtana poglavlja „paljenje eksploziva sporogorećim upaljačem“ i „signalna veza“, a kojim poglavljima su detaljno navedene vrste eksploziva, eksplozivna punjenja, mjere tehničke zaštite pri rukovanju eksplozivom, zatim dokumenti sačuvani na kompjuterima Velića i Rustempašića, pod nazivom „Obuka“ u kojem su sadržana detaljna uputstva o načinu formiranja borbene grupe, između ostalog i da je „najbolje da grupu sačinjavaju pripadnici koji se poznaju od ranije, komšije i sl.“., da bi se „sama vojna obuka zasnovala na obuci u korištenju pješadijskog naoružanja sa takozvanim specijalizacijama, taktičkoj obuci, topografiji i korištenju radio veze, obuka na minsko-eksplozivnim sredstvima“, zatim „upoznavanja sa eksplozivima i načinima demoliranja...., mostova, kuća.“, upoznavanje sa minama iznenađenja, zatim posjedovali na desetine istih ili po tematici sličnih video snimaka izvođenja borbenih dejstava, obuka za rukovanje oružjem, snimke izrade i upotrebe improvizovanih eksplozivnih naprava, načina korištenja i prepravljavanja automatskog oružja, mina i granata, snimljenih na VHS kasetama, CD i DVD diskovima, USB stikovima, ali i sačuvanih u folderima svojih kompjutera,

c) pripremili i posjedovali komponente za izradu improvizovanih minsko-eksplozivnih naprava kao što su:

- Improvizovano eksplozivno punjenje sa komadima metala koje se nalazi u namjenskoj plastičnoj posudi sa poklopcem na zavrtnje, na kojem je sa gornje strane poklopca izbušen otvor promjera oko 4 mm, a posuda ispunjena sa 289 grama brizantnog eksploziva trinitrotoluena (TNT) i 143 komada metala,
- Improvizovano eksplozivno punjenje sa komadima metala koje se nalazi u namjenskoj plastičnoj posudi sa poklopcem na zavrtnje, na kojem je sa gornje strane poklopca izbušen otvor promjera oko 8 mm, a posuda ispunjena sa 287 grama brizantnog eksploziva trinitrotoluena (TNT) i 132 komada metala,
- Pakovanje za improvizovanu eksplozivnu napravu u knjizi „Građansko pravo“ u kojoj je isječen i oblijepljen prostor u obliku kvadrata u koji je smještena baterija od 9 V i dva električna provodnika sa tragovima TNT-a, a u koji prostor bi moglo stati 390 grama TNT-a,

d) Nabavljali, prikupljali i posjedovali u svojim računarima i video kasetama, video zapise snimaka terorističkih napada, video zapise kojima se veličaju teroristički napadi i borbe u Čečeniji, Afganistanu i Iraku, među kojim video zapisima su i izuzetno rijetki video zapisi koji nikada nisu distribuirani na internetu kao što je snimak iz 2001.godine sačinjen od strane zvaničnog medijskog krila Al -Qaide, As-Sahaba, posjedovali na prenosivim medijima knjige i proglose nekolicine ekstremista među kojima i Šejh Abu-Hamze al Masri osuđenog u Velikoj Britaniji za terorizam,

- e) Nabavljali i posjedovali setove vojnih uniformi među kojima su i uniforme koje služe za zaštitu od ABHO oružja, te kamuflažna uniforma kakvu koriste snajperisti, zatim nabavljali i posjedovali dalekozore, teleskop za dnevno osmatranje, elektrooptički uređaj za noćno osmatranje, kompase, te različite proizvode dvojne namjene podobne za izradu improvizovanih eksplozivnih naprava kao što su električni mikroprekidači i improvizovani upaljači sa dvije žice žute i crvene boje napunjeni barutom,
- f) U istim vremenskim periodima-novembar 2007 do marta 2008.godine i od jula 2008 godine do novembra 2009. godine, a po prethodnim dogovorima, održavali sastanke na različitim lokacijama na području Bugojna i Sarajeva, između ostalog i u porodičnoj kući Rustempašić Rijada u selu Odžak, pored Bugojna, te kod Rustempašić Rijada na Sedreniku u Sarajevu, kojim sastancima je rukovodio Rustempašić Rijad, a na kojim sastancima se tumačilo šta znači džihad, dogovarajući se o mogućim metama napada, među kojima su navođena i „hrvatska mjesta“ za vrijeme katoličkog Božića, napad na pripadnike srpskog naroda u vrijeme vjerskih praznika, napad na LOT timove stacionirane na području Bugojna u privatnim kućama,

Dakle, Rustempašić Rijad, kao organizator, a Handžić Abdulah i Velić Edis kao pripadnici organizovane grupe ljudi, koja grupa je formirana radi izvršenja terorističkog čina na teritoriji Bosne i Hercegovine, s ciljem ozbiljne destabilizacije osnovnih političkih, ustavnih i društvenih struktura BiH, te ozbiljnog zastrašivanja stanovništva, te su u toj namjeri sticali, posjedovali i osposobljavali se za korištenje oružja i minsko-eksplozivnih sredstava te poduzimali i druge radnje kojima su stvarali uslove za izvršenje terorističkog napada, a koje radnje u svojoj ukupnosti i obzirom na svoju prirodu i kontekst, mogu ozbiljno oštetiti državu BiH i međunarodnu organizaciju,

Čime su počinili:

- **Optuženi Rustempašić Rijad** krivično djelo terorizma iz člana 201.stav 4. tačka f) u vezi stava 1. KZBIH i krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZBIH, sve u vezi člana 53. istog zakona,
- **Optuženi Handžić Abdulah** krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi stava 1. KZBIH i krivično djelo udruživanja radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZBIH, sve u vezi člana 53 istog zakona,
- **Optuženi Velić Edis** krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi stava 1. KZBIH i krivično djelo udruživanja radi činjenja krivičnih djela iz člana 249.stav 2. KZBIH, sve u vezi člana 53. istog zakona

Stoga, Sud optuženom Rustempašić Rijadu primjenom odredbi iz članova 38, 40. i 42. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine:

- za počinjeno krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 4.

tačka f) u vezi stava 1. KZBIH, izriče kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) godine,

- za počinjeno krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZBIH, izriče kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) mjeseci

te primjenom odredbe člana 53. stav 2. tačka c) KZ BiH, izriče

**JEDINSTVENU KAZNU ZATVORA
U TRAJANJU OD 4 (ČETIRI) GODINE I 6 (ŠEST) MJESECI**

Primjenom odredbe člana 56. stav 1. KZ BiH, u izrečenu kaznu zatvora optuženom Rustempašić Rijadu ima se uračunati vrijeme provedeno u pritvoru, i to počev od 20.03.2008. godine do 16.05.2008. godine, te od 05.11.2009. godine do 15.10.2010. godine.

Na osnovu člana 74. KZ BiH, od optuženog Rustempašić Rijada se oduzimaju predmeti: navedeni u: Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-300/08 od 20. marta 2008. godine (uvedenoj kao dokaz T-29, pod sudskim brojem T-4), i to predmeti pod rednim brojevima 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18 i 19, te 19 komada municije različitog kalibra navedenih pod rednim brojem 14, Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-293/08 od 20. marta 2008. godine (uvedenoj kao dokaz T-31, sudski broj T-12), a koji su u potvrdi navedeni pod rednim brojevima 1, 5, 6, 8, 10 i 12, Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-911-A/09 od 05.11.2009. godine (uvedenoj kao dokaz T-338.8, sudski broj T-34-3), i to predmeti navedeni pod rednim brojevima 1, 3, 5, 6, 7, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6 i 9., Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-939/09 od 05.11.2009. godine (uvedenoj kao dokaz T-341.5, sudski broj T-37-3), i to predmeti navedeni pod rednim brojevima 1, 2, 3,5,6, 7, te punjač za radio stanicu i jedna baterija- navedeni pod rednim brojem 4, Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-940/09 od 05.11.2009. godine (uvedenoj kao dokaz T-341.6, sudski broj T-37-4), i to predmeti navedeni pod rednim brojevima 9, 11 i 12., Potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-300/08 od 20. marta 2008. godine (uvedenoj kao dokaz T-29, sudski broj T-4), predmeti navedeni pod rednim brojem 7. (10 optičkih nišana za puške) .

Optuženom Handžić Abdulahu, Sud uz primjenu odredbi iz članova 38, 40. i 42. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine:

- za počinjeno krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi stava 1. KZBIH, izriče kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine,
- za počinjeno krivično djelo udruživanja radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZBIH izriče kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) mjeseci

te primjenom odredbe člana 53. stav 2. tačka c) KZ BiH, izriče

JEDINSTVENU KAZNU ZATVORA

U TRAJANJU OD 3 (TRI) GODINE I 4 (ČETIRI) MJESECA

Primjenom odredbe člana 56. stav 1. KZ BiH, u izrečenu kaznu zatvora optuženom Handžić Abdulahu ima se uračunati vrijeme provedeno u pritvoru, i to počev od 20.03.2008. godine do 16.05.2008. godine, te od 05.11.2009. godine do 15.10.2010. godine.

Na osnovu člana 74. KZ BiH, od optuženog Handžić Abdulaha se oduzimaju predmeti navedeni u: Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-298/08 od 20. marta 2008. godine (uvedenoj kao dokaz T-53, sudski broj T-26), i to predmeti navedeni pod rednim brojevima 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-922/09 od 05.11.2009. godine (uvedenoj kao dokaz T-354.5, sudski broj T-38-3), i to predmeti navedeni pod rednim brojevima 1 i 2, Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-921/09 od 05.11.2009. godine (uvedenoj kao dokaz T-354.4, sudski broj T-38-2), i to predmeti navedeni pod rednim brojevima 1, 2, 3, 7 i 8.

Optuženom Velić Edisu, Sud uz primjenu odredbi iz članova 38, 40. i 42. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine:

- za počinjeno krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi stava 1. KZBIH, izriče kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine,
- za počinjeno krivično djelo udruživanja radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZBIH, izriče kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) mjeseci,

te primjenom odredbe člana 53. stav 2. tačka c) KZ BiH, izriče

JEDINSTVENU KAZNU ZATVORA

U TRAJANJU OD 3 (TRI) GODINE I 4 (ČETIRI) MJESECA

Primjenom odredbe člana 56. stav 1. KZ BiH, u izrečenu kaznu zatvora optuženom Velić Edisu ima se uračunati vrijeme provedeno u pritvoru, i to počev od 20.03.2008. godine do 16.05.2008. godine, te od 05.11.2009. godine do 15.10.2010. godine.

Na osnovu člana 74. KZ BiH, od optuženog Velić Edisa se oduzimaju predmeti navedeni u: Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-291/08 od 20. marta 2008. godine (uvedenoj kao dokaz T-47, sudski broj T-35-2), i to predmeti navedeni pod rednim brojevima 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15 i 16, Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-934/08 od 05.11.2009. godine (uvedenoj kao dokaz T-340.9, sudski broj T-20), i to predmeti navedeni pod rednim brojevima 2, 3 i 4, Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-933/08 od 05.11.2009. godine (uvedenoj kao dokaz T-340.8, sudski broj T-19), i to predmet naveden pod rednim brojem 1, Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-932/08 od 05.11.2009. godine (uvedenoj kao dokaz T-340.7, sudski broj T-18), i to predmet naveden pod rednim brojevima 1, 4, 6, te kompas naveden pod rednim brojem 7, Potvrdi o oduzetim predmetima broj 13/3-931/08 od 05.11.2009. godine (uvedenoj kao dokaz T-340.6, sudski broj T-17), i to predmeti navedeni pod rednim brojevima 2 i 6.

U skladu sa odredbom člana 188. stav 1. ZKP BiH, optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis se obavezuju da naknade troškove krivičnog postupka, a čiju visinu će odrediti Sud posebnim rješenjem.

Primjenom odredbe člana 284. stav 1. tačka a) ZKP BiH:

Optuženi :

1. RUSTEMPAŠIĆ RIJAD, sin Bećira i majke Hatidže rođene Avdibegović, rođen 01.01.1975. godine u Travniku, nastanjen na adresi u, Općina, JMBG, po nacionalnosti, državljanin, po zanimanju radnik, završena osmogodišnja škola, oženjen, otac troje malodobne djece, u ratu bio pripadnik Armije BiH, nije odlikovan, ne vodi se u vojnoj evidenciji, presudom Općinskog sudabroj od godine pravosnažno osuđen za krivično djelo nedozvoljeno držanje oružja iz člana 371. stav 1. KZFBiH, presudom Općinskog suda broj od godine pravosnažno osuđen za krivično djelo utaje iz člana 290. stav 5. KZFBiH,

2. RUSTEMPAŠIĆ MUHAMED, sin Bećira i majke Hatidže rođene Avdibegović, rođen 01.01.1975. godine u Travniku, državljanin po nacionalnosti, nastanjen na adresi, po zanimanju radnik-fasader, pismen, osmogodišnja škola, oženjen, otac dvoje malodobne djece, u ratu bio pripadnik Armije BiH, nije odlikovan, ne vodi se u vojnoj evidenciji, lošeg imovnog stanja, JMBG, presudom Višeg suda u Zenici broj od godine pravosnažno osuđen za krivično djelo razbojništva iz člana 150 KZ R BiH u sticaju sa krivičnim djelom ubistva iz nehata iz člana 38. KZ R BiH, presudom Višeg suda u broj od godine pravosnažno osuđen za produženo krivično djelo teške krađe iz člana 148. stav 1. tačka 1. KZ R BiH,

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

DA SU:

1. Kao pripadnici grupe ljudi, u smislu člana 1. stav (18) KZBIH, koju grupu je organizovao Rustempašić Rijad, a kojoj su kao članovi grupe pripadali Rustempašić Muhamed i Stroil Edis, i koja grupa je formirana radi neposredno sljedećeg izvršenja krivičnog djela i to nedozvoljenog međunarodnog prometa oružja, pa su u tim ulogama u periodu od januara do marta 2008. godine, posredovali u međunarodnom prometu oružja bez dozvole propisane zakonom Bosne i Hercegovine, odnosno protivno članu 5. Zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme i kontroli izvoza i uvoza proizvoda dvojne namjene (Službeni list BiH broj 5/03, 33/03 i 14/05), na način da su, po prethodnom dogovoru Rustempašić Rijada sa Rustempašić Muhamedom i Stroil Edisom, Stroil Edis, tačno neutvrđenog dana, nabavio deset optičkih nišana za puške i u februaru 2008. godine poslao ih poštom Rustempašić Muhamedu, nakon čega je Rustempašić Muhamed, svjestan da je transport tih nišana preko granice nedozvoljen, iste sakrio u džepove sa strane crne torbe u kojoj su se nalazili setovi vojničkih uniformi, a koju torbu je dana 15. marta 2008. godine na autobuskoj stanici u Beču, u Austriji, predao vozaču

autobusa firme „Centrotrans-Eurolines“, Medić Seadu, koji autobus je saobraćao na liniji Sarajevo-Beč-Sarajevo, navodeći da će istu u Sarajevu preuzeti njegovog brat, Rustempašić Rijad, i plativši mu pritom iznos od 30 eura, da bi istog dana oko 18:24 sati Rustempašić Muhamed telefonom obavijestio brata, Rustempašić Rijada, da je poslao nišane, a oko 19 sati mu poslao sms poruku sa imenom vozača kome je predao torbu, Medić Seada, i njegovim brojem telefona 061/866-844, nakon čega je dana 16.marta 2008. godine u ranim jutarnjim satima, u periodu od 5:00 do 6:00 sati, Rustempašić Rijad od Medić Seada na autobuskoj stanici u Sarajevu preuzeo crnu torbu u kojoj su se nalazili optički nišani za puške, koji su pronađeni dana 20. marta 2008. godine prilikom pretresa porodične kuće Rustempašić Rijada, u selu Odžak i privremeno oduzeti od strane Federalne uprave policije, a koji nišani su oružje prema Zajedničkoj listi vojne opreme EU („Službeni list BiH“ broj 9/03, i 75/05), navedeni u grupaciji LVO1 (d), u vezi sa članom 3. stav 1. Zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme i kontroli izvoza i uvoza proizvoda dvojne namjene (Službeni list BiH broj 5/03, 33/03 i 14/05),

Dakle, optuženi Rustempašić Rijad, kao organizator grupe ljudi, a Rustempašić Muhamed i Stroil Edis, kao pripadnici grupe ljudi u smislu člana 1 stav (18) KZBiH, posredovali u međunarodnom prometu oružja bez dozvole propisane zakonom Bosne i Hercegovine,

Čime bi počinili:

- **optuženi Rustempašić Rijad** krivično djelo neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 1. KZ BiH i krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZBiH, a sve u vezi člana 53. istog zakona,

- **optuženi Rustempašić Muhamed** krivično djelo neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 1. KZ BiH i krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZBiH, sve u vezi člana 53. istog zakona.

O b r a z l o Ź e n j e

1. Uvodne napomene

Nakon provedenog prvostepenog postupka pred ovim pretresnim vijećem, donošenja i javnog objavljivanja ove presude, Sud obrazlaže bitne razloge koji su bili odlučni za donošenje ovakve presude, temeljeći ovo obrazloženje na analizi činjeničnog opisa izmijenjene optužnice, na ocjeni relevantnih dokaza, sa razlozima koje odlučne činjenice i iz kojih razloga ovo vijeće uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, kao i na rješenju određenih pravnih pitanja, a naročito pri utvrđivanju da li postoji krivično djelo i krivična odgovornost optuženih i pri primjenjivanju određenih odredaba krivičnog zakona na optužene i njihova djela, koja pitanja su se postavila pred ovim vijećem. Sud je savjesno ocijenio svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, dovodeći dokaze u vezu sa odbranama optuženih, te donio odluku kao u izreci presude, temeljeći presudu na činjenicama i dokazima koji su izneseni na javnom i usmenom glavnom pretresu.

1.1. Optužba

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine podiglo je kod ovog Suda optužnicu, broj: KT-155/08 od 15.12.2009. godine, kojom je optužilo Rustempašić Rijada da je počinio krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi stava 1. KZBiH i krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. istog zakona, Handžić Abdulah i Velić Edis krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi stava 1. KZBiH i krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. istog zakona, te Rustempašić Rijad krivično djelo neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog zakona BiH, a Rustempašić Muhamed krivično djelo neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 1. Krivičnog zakona BiH i krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. Krivičnog zakona BiH, i to na način kako je to opisano u predmetnoj optužnici, predlažući da se optuženi nakon provedenog postupka oglase krivim i kazne po Zakonu.

Sudija za prethodno saslušanje ovog Suda je potvrdio predmetnu optužnicu dana 21.12.2009. godine.

Na ročištu za izjašnjenje o krivnji, održanom dana 22.01.2010. godine, optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah, Velić Edis i Rustempašić Muhamed su se izjasnili da nisu krivi za djela koja su im stavljena na teret potvrđenom optužnicom, nakon čega je predmet upućen ovom pretresnom vijeću radi suđenja.

Tužilaštvo BiH je nakon dodatnog dokazanog postupka predmetnu optužnicu izmijenilo podneskom, broj: KT-155/08 od 20.06.2011. godine, tako da se optuženi Rustempašić Rijad tereti za izvršenje krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi stava 1. KZBiH i krivičnog djela udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZBiH, sve u vezi člana 53. istog zakona, optuženi Handžić Abdulah i Velić Edis za izvršenje krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi stava 1. KZBiH i krivičnog djela udruživanja radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZBiH, sve u vezi člana 53. istog zakona, dok se optuženi Rustempašić Rijad i Rustempašić Muhamed terete da su zajedno počinili krivično djelo neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 1. KZ BiH, te krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZBiH, u odnosu na Rustempašić Rijada, a u odnosu na Rustempašić Muhameda iz stava 2. istog člana, a sve u vezi člana 53. istog zakona.

Izmijenjenom optužnicom u tački 1. Tužilaštvo BiH optužuje imenovane optužene da su bili pripadnici organizovane grupe ljudi, koju grupu je organizovao i njom rukovodio Rustempašić Rijad, a Handžić Abdulah, Velić Edis i više Rustempašić Rijadu poznatih osoba bili članovi grupe, koja je formirana i djelovala u namjeri izvršenja terorističkog čina na teritoriji Bosne i Hercegovine s ciljem ozbiljne destabilizacije osnovnih političkih, ustavnih i društvenih struktura Bosne i Hercegovine, te ozbiljnog zastrašivanja stanovništva, da su pri tome nastupali s pozicija etničkog i religijskog ekstremizma i radikalizma, zastupajući stavove da u Bosni i Hercegovini treba upotrebom sile uspostaviti državu uređenu po islamskim vjerskim propisima, odnosno šerijatsku državu, koji stavovi su sami po sebi protuustavni jer je BiH po Ustavu BiH uređena kao sekularna i

demokratska država, pa su znajući da svojim radnjama nanose štetu kako Bosni i Hercegovini, tako i međunarodnim organizacijama koje djeluju u BiH, a u namjeri da na teritoriji BiH izvrše teroristički čin, u periodu od novembra 2007.godine do marta 2008.godine i od jula 2008. do novembra 2009.godine, poduzimali različite radnje koje po svojoj prirodi, u svojoj ukupnosti te s obzirom na kontekst, odnosno način, mjesto i vrijeme poduzimanja radnji te motive i ciljeve poduzimanja istih, mogu ozbiljno oštetiti državu BiH i međunarodne organizacije u BiH, da iste predstavljaju prijetnju sigurnosti BiH, i prijetnju pravima, slobodama i ličnoj sigurnosti građana zajamčenih Ustavom BiH.

Tvrđenje su optužbe u izmijenjenoj optužnici, da su optuženi tako nabavljali, posjedovali, imali na raspolaganju sakrivene na njima poznatim mjestima, različite vrste oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, municiju različitog kalibra, dijelove i prateću opremu za oružje i minsko-eksplozivna sredstva, imali na raspolaganju minsko-eksplozivna sredstva i dijelove za ta sredstva, koja su prethodno nabavili i sakrili na lokalitetu "Barica" u Sarajevu gdje su i pronađena, osposobljavali se i obučavali za korištenje navedenog oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, nabavljali, posjedovali i proučavali različita uputstva za rukovanje oružjem i izvođenju borbenih dejstava, pripremili i posjedovali komponente za izradu improvizovanih minsko-eksplozivnih naprava, nabavljali, prikupljali i posjedovali u svojim računarima i video kasetama, video zapise snimaka terorističkih napada, video zapise kojima se veličaju teroristički napadi i borbe u Čečeniji, Afganistanu i Iraku, među kojim video zapisima su i izuzetno rijetki video zapisi koji nikada nisu distribuirani na internetu kao što je snimak iz 2001.godine sačinjen od strane zvaničnog medijskog krila Al -Qaide, As-Sahaba, posjedovali na prenosivim medijima knjige i proglase nekolicine ekstremista među kojima i Šejh Abu-Hamze al Masri osuđenog u V.Britaniji za terorizam, nabavljali i posjedovali setove vojnih uniformi među kojima su i uniforme koje služe za zaštitu od ABHO oružja, te kamuflažna uniforma kakvu koriste snajperisti, zatim nabavljali i posjedovali dalekozore, teleskop za dnevno osmatranje, elektrooptički uređaj za noćno osmatranje, kompase, te različite proizvode dvojne namjene podobne za izradu improvizovanih eksplozivnih naprava kao što su električni mikroprekidači i improvizovani upaljači sa dvije žice žute i crvene boje napunjeni barutom, sakrivali oružje na različitim lokacijama, među kojima su i pomenuti lokalitet Barica u Sarajevu, te na njima poznatoj lokaciji iznad sela Odžak, općina Bugojno, ali i planirali i dogovarali izgradnju skrovišta-baza za sakrivanje Rijada Rustempašića i pripadnika grupe od policije nakon izvršenja terorističkog čina, u međusobnim telefonskim komunikacijama koristili šifrirani jezik, "vrbovali" i druge osobe „braću“ za borbu protiv neistomišljenika propagirajući pri tom da nevjernike treba ubijati, te da su u istim vremenskim periodima-novembar 2007 do marta 2008.godine i od jula 2008 godine do novembra 2009.godine, održavali sastanke na različitim lokacijama na području Bugojna i Sarajeva, između ostalog i u porodičnoj kući Rustempašić Rijada u selu Odžak, pored Bugojna, te kod Rustempašić Rijada na Sedreniku u Sarajevu, kojim sastancima je rukovodio Rustempašić Rijad, a na kojim sastancima se tumačilo šta znači džihad, govorilo o neophodnosti i načinima vrbovanja islamskih vjernika radi uspostavljanja šerijatske države u BiH, i da ukoliko isti ne budu dobrovoljno prihvatili takve ideje da ih treba ubijati, a imovinu otimati, napadati vlast u BiH ubijanjem i progonom, dogovarajući se i o drugim mogućim metama napada, među kojima su navođena i „hrvatska mjesta“ za vrijeme katoličkog Božića, napad na pripadnike srpskog naroda u vrijeme vjerskih praznika, napad na LOT timove stacionirane na području Bugojna u privatnim kućama, napad na pripadnike ravnogorskog četničkog pokreta za vrijeme godišnjeg majskog okupljanja u BiH, te da treba napadati policiju i političare i podmetati eksplozivne naprave, napadati vlast u BiH ubijanjem i progonom.

Tužilaštvo tvrdi da navedene radnje u svojoj ukupnosti, s obzirom na svoju prirodu i

kontekst, mogu ozbiljno oštetiti državu BiH i međunarodne organizacije u BiH, da predstavljaju prijetnju sigurnosti BiH i prijetnju pravima, slobodama i ličnoj sigurnosti građana zajamčenih Ustavom BiH, iako do izvršenja planiranih terorističkih napada nije došlo, jer je realizacija istih osujećena radnjama službenih osoba policijskih i sigurnosnih agencija, te lišenjima slobode Rustempašić Rijada, Handžić Abdulaha i Velić Edisa, marta 2008. godine i novembra 2009. godine.

Također, izmjenjenom optužnicom u tački 2., Tužilaštvo tvrdi da su optuženi Rustempašić Rijad i Rustempašić Muhamed, kao pripadnici grupe ljudi, koju grupu je organizovao Rustempašić Rijad, a kojoj su kao članovi grupe pripadali Rustempašić Muhamed i Stroil Edis, i koja grupa je formirana radi neposredno izvršenja krivičnog djela nedozvoljenog međunarodnog prometa oružja, u periodu od januara do marta 2008. godine, posredovali u međunarodnom prometu oružja bez dozvole propisane zakonom Bosne i Hercegovine, odnosno protivno članu 5. Zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme i kontroli izvoza i uvoza proizvoda dvojne namjene (Službeni list BiH broj 5/03, 33/03 i 14/05). Tužilaštvo tvrdi da je tako po prethodnom dogovoru Rustempašić Rijada sa Rustempašić Muhamedom i Stroil Edisom, Stroil Edis, tačno neutvrđenog dana, nabavio deset optičkih nišana za puške i u februaru 2008. godine poslao ih poštom Rustempašić Muhamedu, nakon čega je Rustempašić Muhamed, svjestan da je transport tih nišana preko granice nedozvoljen, iste sakrio u džepove sa strane crne torbe u kojoj su se nalazili setovi vojničkih uniformi, i istu dana 15. marta 2008. godine na autobuskoj stanici u Beču, u Austriji, predao vozaču autobusa firme „Centrotrans-Eurolines“, Medić Seadu, koji autobus je saobraćao na liniji Sarajevo-Beč-Sarajevo, te poslao u Sarajevo, bratu Rustempašić Rijadu, za što je vozaču platio iznos od 30 eura. Tužilaštvo tvrdi da je Rustempašić Rijad 16. marta 2008. godine u ranim jutarnjim satima, u periodu od 5:00 do 6:00 sati, od Medić Seada na autobuskoj stanici u Sarajevu preuzeo crnu torbu u kojoj su se nalazili optički nišani za puške, a koji su pronađeni dana 20. marta 2008. godine prilikom pretresa porodične kuće Rustempašić Rijada, u selu Odžak i privremeno oduzeti od strane Federalne uprave policije. Tužilaštvo tvrdi da su navedeni nišani vojna oprema prema Zajedničkoj listi vojne opreme EU („Službeni list BiH“ broj 9/03, i 75/05), navedeni u grupaciji LVO1 (d), u vezi sa članom 3. stav 1. Zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme i kontroli izvoza i uvoza proizvoda dvojne namjene (Službeni list BiH broj:5/03, 33/03 i 14/05).

1.2 Odbrana

Optuženi se na pretresu brane da nisu krivi za djela koja im se stavljaju na teret potvrđenom, a potom izmjenjenom optužnicom Tužilaštva.

Odbrana je osporavala odlučne optužne činjenice i navode u potvrđenoj, a potom i u izmjenjenoj optužnici Tužilaštva, provodeći i svoje dokaze od kojih su mnogi bili istovremeno i dokazi Tužilaštva, tvrdeći da ne postoji organizovana grupa, već su optuženi prijatelji, koji su se povremeno sastajali i družili zbog istih vjerskih uvjerenja, a ne zbog planiranja terorističkih aktivnosti. Odbrana smatra da je ovaj postupak pokrenut i vođen upravo zbog tih vjerskih ubjeđenja i načina prakticiranja vjere, odnosno predrasuda, prema kojima ukoliko neko nosi bradu i kratke hlače, znači da je terorista.

U odnosu na pronađeno oružje, minsko-eksplozivna sredstva i vojnu opremu, odbrane optuženih su tvrdile da nisu sporni pronađeni predmeti, izuzev oružja i minsko-eksplozivnih sredstava pronađenih na Baricama, za koje je odbrana tvrdila da ne postoje dokazi koji bi pronađene predmete doveli u vezu sa optuženima, te minsko-eksplozivnih sredstva pronađenih ispod hambara u blizini porodične kuće Rustempašić Rijada u

Bugojnu, za koje je odbrana Rustempašić Rijada tvrdila da je ostalo iz proteklog rata. Odbrana svih optuženih je osporavala planiranje bilo kakvih napada, odnosno terorističkog čina, i postojanje bilo kakvih ciljeva koji bi se tim napadima ostvarili. Odbrana optuženih Rustempašić Rijada i Rustempašić Muhameda, u odnosu na tvrdnje Tužilaštva iz tačke 2. izmjenjene Optužnice, su isticale da se nije radilo o nedozvoljenom međunarodnom prometu oružja, dokazujući da se prema novoj Zajedničkoj listi vojne opreme, predmetni nišani, ne smatraju vojnom opremom za čiji promet je potrebna dozvola nadležnog ministarstva.

Odbrane optuženih su ukazivale da su optuženi porodične osobe, lošeg imovnog stanja, koji se bave građevinskim radovima, kako bi obezbijedili sredstva za život, da nisu imali ni motiv ni sredstva da poduzimaju terorističke aktivnosti.

2. Dokazni postupak

2.1. Dokazi optužbe

U toku dokaznog postupka optužbe pred Sudom su saslušani u svojstvu svjedoka: Šako Ivo, Žutić Stanko, Memović Admir, Abdulov Rusmir, Šeta Abdulah, Sijamhodžić Nermin, Ibrišimović Fikret, Čengić Anes, Papić Dragan, Gavran Jadranka, Čavčić Nusret, zaštićeni svjedok "N", zaštićeni svjedok "L", zaštićeni svjedok "M", Nalbantić Muhamed, Selimović Amel, Fičer Muhamed, Medić Sead, Pozder Jusuf, Marjanović Radomir, Omanović Senad, Rustempašić Aziz, te u svojstvu vještaka: Jevđenić Ognjen, Trezner Iva, Bidžević Salko, Franjić Bruno, Babić Samir, Mandić Dražen, Kos Irlhad, Scott Carl Hull (Skot Karl Hal), Sabina Fazlić, Podgorica Semir, Abazović Mirsad i Kohlmann Evan .

U dodatnom dokaznom postupku, Tužilaštvo je u svojstvu svjedoka saslušalo: Huseinbegović Mirsada i Čaušević Adnana.

Tužilaštvo BiH je tokom glavnog pretresa predočilo, a Sud u sudski spis uveo sljedeću materijalnu dokumentaciju: Naredba za pretres broj 13/3-281/08 od 20.03.2008.godine (T-1), Izvještaj Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-317 od 20.03.2008.godine (T-2), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-282/08 od 20.03.2008.godine (T-3), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-300/08 od 20.03.2008.godine (T-4), Fotodokumentacija Federalne uprave policije broj 14/4-310/08 od 24.03.2008.godine (T-5), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj 13/3-708 od 31.08.2009.godine (T-6), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj 13/3-751 od 16.09.2009.godine (T-7), Izvještaj Federalne uprave policije broj o izvršenim pretresima broj 14/4-386 od 09.04.2008.godine (T-8), Naredba za pretres broj 13/3-279/08 od 20.03.2008.godine (T-9), Izvještaj Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-317 od 20.03.2008.godine (T-10), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-280/08 od 20.03.2008.godine (T-11), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-293/08 od 20.03.2008.godine (T-12), Fotodokumentacija pretresa broj 14/4-310 od 28.03.2008.godine (T-13), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj 13/3-791 od 24.09.2009.godine (T-14), Izvještaj Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-937 od 05.11.2009.godine (T-15), Zapisnik Federalne uprave policije broj o pretresu broj 13/3-935 od 05.11.2009. godine (T-16), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-931 od 05.11.2009. godine (T-17), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-932 od 05.11.2009. godine (T-18), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 3/3-933 od 05.11.2009. godine (T-19), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-934 od 05.11.2009.godine (T-20),

Fotodokumentacija Federalne uprave policije broj 14/1-272/int od 09.11.2009. godine (T-21), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj 13/3-944 od 09.11.2009. godine (T-22), Naredba za pretres broj 13/3-285/08 od 20.03.2008. godine (T-23), Izvještaj Federalne uprave policije o izvršenom pretresu broj 13/3-312 od 20.03.2008.godine (T-24), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-286/08 od 20.03.2008.godine (T-25), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-298/08 od 20.03.2008. godine (T-26), Fotodokumentacija pretresa broj 14/4-310 od 26.03.2008. godine (T-27), Izvještaj Federalne uprave policije broj 14/4-351 od 19.05.2008. godine (T-28), Dopis Federalne uprave policije broj 09-14/4-04-5-5487 od 19.10.2009. godine (T-28), Vještačenje Federalne uprave policije broj 09-14/4-04-5-5487 od 19.10.2009.godine (T-28), Vještačenje Federalne uprave policije broj o vještačenju broj 14/4-487 od 27.06.2008. godine (T-28), Dopis Federalne uprave policije broj 09-14/1-3-04-5-6544/09 od 04.12.2009.godine (T-28), Vještačenje Federalne uprave policije broj 09-14/1-3-04-5-6544/09 od 04.12.2009.godine (T-28), Hemijsko vještačenje Federalne uprave policije broj 09-14/1-1-04-5-351 od 07.04.2008. godine (T-29), Hemijsko vještačenje Federalne uprave policije broj 09-14/1-1-04-5-351 od 07.04.2008. godine (T-29), Hemijsko vještačenje Federalne uprave policije broj 09-14/1-1-04-5-408 od 24.4.2008. godine (T-29), Izvještaj Federalne uprave policije o vještačenju minsko-eksplozivnih sredstava broj 14/4-408/08 od 02.06.2008. godine (T-30), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj 13/3-420 od 16.04.2008. godine (T-31), List papira A4 formata sa spiskom MTS-a (T-32), Ručno pisana oporuka (T-33), Izvještaj Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-914 od 05.11.2009. godine (T-34), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-909/09 od 05.11.2009.godine (T-34-1), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-909-A od 05.11.2009. godine (T-34-2), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-911-A od 05.11.2009. godine (T-34-3), Fotodokumentacija pretresa broj 14/1-274 od 11.11.2009. godine (T-34-4), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj 13/3-904 od 16.11.2009. godine (T-34-5), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj 13/3-963 od 16.11.2009. godine (T-34-6), Naredba za pretres broj 13/3-289/08 od 20.03.2008. godine (T-35), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-290/08 od 20.03.2008. godine (T-35-1), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-291/08 od 20.03.2008. godine (T-35-2), Izvještaj Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-299 od 20.03.2008. godine (T-35-3), Fotodokumentacija pretresa broj 14/4-310 od 28.03.2008. godine (T-35-4), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj 13/3-920 dated 03.11.2008. godine (T-35-5), Zapisnik Federalne uprave policije o izuzimanju predmeta sa lokaliteta Barice broj 13/3-375 od 03.04.2008. godine (T-36), Fotodokumentacija Federalne uprave policije broj 14/4-386/08 od 09.04.2008. godine (T-36-1), Naredba Suda BiH za pretres broj X-KRN-09/670 od 03.11.2009. godine (T-37), Izvještaj Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-943 od 06.11.2009. godine (T-37-1), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-938 od 05.11.2009. godine (T-37-2), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-939 od 05.11.2009 (T-37-3), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-940 od 05.11.2009. godine (T-37-4), Fotodokumentacija pretresa broj 14/1-1-280/int od 11.11.2009. godine (T-37-5), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj 13/3-941 od 06.11.2009. godine (T-37-6), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj 13/3-971 od 18.11.2009. godine (T-37-7), Izvještaj Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-925 od 05.11.2009. godine (T-38), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-918 od 05.11.2009. godine (T-38-1), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-921 od 05.11.2009. godine (T-38-2), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-922 od 05.11.2009. godine (T-38-3), Fotodokumentacija br. 14/1-1-276/int od 11.11.2009 (T-38-4) Balističko vještačenje Federalne uprave policije broj 09-14/1-3-

360 od 04.04.2008. godine (T-39), Balističko vještačenje Federalne uprave policije broj 14/1-436/08 od 06.05.2008. godine (T-39-1), Vještačenje Federalne uprave policije broj 14/1-450/08 od 29.04.2008. godine (T-39-2), Vještačenje municije Federalne uprave policije broj 14/1-3-408/08 od 21.04.2008. godine (T-39-3), Balističko vještačenje Federalne uprave policije broj 09-14/1-3-04-5-6543/09 od 30.11.2009. godine (T-39-4), 148 električnih prekidača, mikroprekidača i tastera (T-40), Kotur ribarskog silka, Ø 50, (T-40-1), Donji dio protivpješadijske mine (PMA-3), br. Mč 9100 (T-40-2), dvogled TASC0, 10X25 (T-41), Lemilo i brifer (ispitivač za struju) (T-41-1), 1 crni elektro-optički uređaj za noćno osmatranje sa oznakom "NOCX 2, Russia", sa natpisom bijelim slovima "NIGHT OWL OPTICS" (T-41-2), 1 crna futrola za optički uređaj (T-41-2), 1 plavo-bijela kutija sa natpisom "NIGHT VISION SPORTS OPTICS" (T-41-2), automatska puška tzv. "Šokac", serijskog broja: 5164 (T-41-3), jedan okvir za municiju za pušku, sa 21 metkom, kalibra 9 mm (T-41-3), jedan prigušivač (T-41-4), maslinasto-zelena vojnička čaturica koja nosi oznaku "US 1992", u platnenoj futroli za čaturicu (T-41-5), 1 vojnički nož u maslinasto-zelenom povezu (T-41-5), 1 lovački nož koji nosi oznaku "CIH Rostfrei 105821" (T-41-5), adapter za ručnu bombu tipa RB-100 (T-41-6), 1 vojnički platneni remen sa lovačkim nožem (T-41-7), manjerka (posuda za hranu) (T-41-7), čaturica (T-41-7), kožna fišeklija, smeđa, i dvogled sa oznakom: JENA (T-41-7), 1 platneni remen sa nožem za automatsku pušku (T-41-8), crna futrola (T-41-8), Smeđa fišeklija za jelo (T-41-8), lovački nož sa maskirnom futrolom (T-41-9), šipka za čišćenje oružja (T-41-10), 2 metalne posudice za ulje za čišćenje oružja (T-41-10), Kombinirana futrola (nožnica) za automatski nož za pušku (T-41-11), Nož sa futrolom maslinasto-zelene boje, dužina oštrice: 13.2 cm (T-41-12), Pištolj, CZ (Crvena zastava) kalibra 7.65 mm, tipa 70, serijski broj: G-268766, proizveden u Jugoslaviji, i 7 metaka kalibra 7.65 mm koji se nalaze u okviru za municiju. (T-41-13), 1 dvogled, crni, na kojem stoji oznaka: th e10x25, 101 mm/1000m, sa futrolom na kojoj je oznaka "Outdoor products, and mil-tec" (T-41-14), Dvogled crne boje, TENTO, BPC 20X60, 62m/1000m (T-41-15), Crvena knjiga sa baterijom od 9 volti i žicama koji su smješteni u prerezu urezanom u knjizi (T-42-1), jedna električna detonatorska kapisla (T-42-2), 4 detonatora za minu rasprskavajućeg usmjerenog dejstva (T-42-3), 8 detonatorskih kapisli (T-42-4), četiri inicijalne detonatorske kapisle (T-42-5), 11 upaljača protivpješadijske mine (T-42-6), 15 kom upaljača za protivtenkovsku minu, u kutijama (T-42-7), 2 plastične kutije u kojima se nalazi smjesa TNT-a i komadića metala (T-42-8), 4 protivtenkovske mine (T-42-9), 2 granate bez upaljača, različitog kalibra (T-42-10), 4 kom pojačnika nepoznatog formacijskog dejstva (T-42-11), Upaljač protivpješadijske mine (T-42-12), 1 bomba ručna, kumulativna, tzv "brk" (T-42-13), Ručna bomba, kašikara M75 (T-43-1), Upaljač za protivpješadijsku minu (T-43-2), 5 improviziranih upaljača (T-43-3), Jedan smotak žice maslinasto zelene boje (T-43-4), 2 obloge sa kuglicama za minu MRUD (T-43-5), 1 komplet obloge sa kuglicama za minu MRUD (T-43-6), detonatorski pojačnik (T-43-7), dva upaljača za protivtenkovsku minu (T-43-8), Jedna protivtenkovska mina (T-43-9), tri zaptivna čepa protivpješadijske antimagnetne mine (T-43-10), Automatska puška marke "crvena zastava" M 70, 7,62mm (T-44), 1 (jedan) okvir za automatsku pušku sa 30 metaka 7,62mm (T-44), jedna vazдушna modifikovana puška (T-44-1), 22 komada municije, raznog kalibra (T-44-2), 39 (trideset devet) komada municije 7,62 mm za automatsku pušku M70 (T-44-3), 21 (dvadeset jedan) metak, cal. 7,65 mm (pištoljski) marke "browning" (T-44-4), Pribor za čišćenje automatske puške M70 (T-44-4), 1 (jedan) pribor za čišćenje (T-44-4), 1 (jedan) metak 9 mm (T-44-5), 10 Don top optičkih nišana za puške (T-44-6), 1 teleskop crne boje, sa stalkom i crnom torbom (T-44-7), 14 komada municije kalibra 7, 62 i dva manevarska metka (T-44-8), jedan metak kalibra 7,62x39 mm (T-44-8), Nalog Suda BiH broj strogo pov 16/07 od 12.12.2007.godine (T-45), Nalog Suda BiH strogo pov 16/07 od 15.02.2008.godine (T-45.1), Transkript razgovora od 17.12.2007. godine u 17:06:49 (T-45.2), Transkript razgovora od 18.12.2007. godine u 09:18:14 (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e, broj 06/3939/07 od

25.12.2007.godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/3945/07 od 26.12.2007. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/3969/07 od 27.12.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/3986/07 od 28.12.2007. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/3990/07 od 31.12.2007. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/1-03/07 od 03.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/1-04/07 od 03.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/1-05/07 od 03.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/1-06/07 od 03.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/1-01/08 od 02.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/35/08 od 04.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/36/08 od 04.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/38/08 od 07.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/37/08 od 05.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/93/08 od 09.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/1-105/08 od 09.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/157/08 od 14.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06243/08 od 21.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/244/08 od 21.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/384/08 od 29.01.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/509/08 od 08.02.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/510/08 od 09.02.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/615/08 od 13.02.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/1-738/08 od 20.02.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/983/08 od 04.03.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/1139/08 od 14.03.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/1140/08 od 15.03.2008. godine (T-45.2), Službena zabilješka OSA-e broj 06/1147/08 od 17.03.2008. godine (T-45.2), CD označen kao Rustempašić i drugi sukus u crvenom PVC omotu (T-45-3), Razgovor 1: od 17.12.2007.-17-06-49 (T-45-3), Razgovor 2: od 18.12.2007.-09-18-14 (T-45-3), Razgovor 3: od 25.12.2007.-14-57-58 (T-45-3), Razgovor 4. od 26.12.2007.-11-20-58 (T-45-3), Razgovor 5. od 26.12.2007.-22-19-59 (T-45-3), Razgovor 6. od 27.12.2007.-11-35-36 (T-45-3), Razgovor 7. od 29.12.2008.-20-25-07 (T-45-3), Razgovor 8. od 02.01.2008.-17-26-14 (T-45-3), Razgovor 9. od 04.01.2008.-13-26-55 (T-45-3), Razgovor 10: od 04.01.2008.-17-15-51 (T-45-3), Razgovor 11: od 04.01.2008.-20-52-46 (T-45-3), Razgovor 12: od 05.01.2008.12-18-53 (T-45-3), Razgovor 13: od 09.01.2008.-11-31-11 (T-45-3), Razgovor 14: od 09.01.2008.-13-44-57 (T-45-3), Razgovor 15: od 14.01.2008.-10-30-51 (T-45-3), Razgovor 16: od 21.01.2008.-14-18-33 (T-45-3), Razgovor 17: od 21.01.2008.-14-30-26 (T-45-3), Razgovor 18: od 29.01.2008.-18-03-19 (T-45-3), Razgovor 19: od 08.02.2008.-18-20-47 (T-45-3), Razgovor 20: od 09.02.2008.-19-10-07 (T-45-3), Razgovor 21: od 13.02.2008.-16-02-09 (T-45-3), Razgovor 22: od 20.02.2008.-11-34-05 (T-45-3), Razgovor 23: od 04-03-2008.-16-57-06 (T-45-3), Razgovor 24: od 14.03.2008.-15-24-05 (T-45-3), Razgovor 25: od 15.03.2008.-18-24-21 (T-45-3), 1 CD sa audio snimkom telefonskog razgovora od 17.03.2008. At 11:27:41 (T-45.3), 1 CD sa audio snimcima telefonskih razgovora (T-45.3), Razgovor : 01.01.2008, -16:46:46 (T-45.3), Razgovor: 01.01.2008, -17:05:33 (T-45.3), Razgovor: 01.01.2008, -17:20:59 (T-45.3), Razgovor: 01.01.2008, -20:11:46 (T-45.3), Propratni akt Suda BiH broj Su-10-180/10 od 18.05.2010.godine i rješenje Suda BiH broj Su-10-180/10 od 27.04.2010.godine o skidanju oznake tajnosti sa dokaza T-45 i T-45.1 (sudski brojevi dokaza). (T-45.4), Zapisnik Tužilaštva BiH broj KT 155/08 od 17.07.2009.godine o saslušanju svjedoka Amela Selimovića (T-46), Zapisnik Tužilaštva BiH broj KT 155/08 od 15.07.2009.godine o saslušanju svjedoka Amela Selimovića (T-46), Zapisnik Federalne uprave policije broj 13/3 -215 od 10.03.2009. godine o saslušanju svjedoka Radomira Marjanovića (T-47), Zapisnik Federalne uprave policije broj 13/3 -1054/08 od 15.12.2008. godine o saslušanju svjedoka Senada Omanovića (T-48), Zapisnik Federalne uprave policije broj 13/3-957 od 11.11.2009. godine o saslušanju svjedoka Aziza Rustempašića (T-49), Dopis

Federalne uprave policije broj 09-13/2-04-3-6040 od 30.10.2009. godine (T-50-1), Šematski dijagram za telefon Rijada Rustempašića, broj: 033/232-436 (T-50-2), Šematski dijagram za telefon Edisa Velića, broj: 033/216-788 (T-50-3), Šematski dijagram za telefon Abdulaha Handžića, broj: 061/875-593 (T-50-4), Akt BH Telekoma pov. broj: 07.4.-9.24-873/1-08 od 17.07.2008.godine (T-50-5), Naredba Suda BiH broj KPP-55/08 od 10.07.2008.godine telecom operateru (T-50-6), Listing, dolazni pozivi, za tel. br. 061/875-593 za period od decembra do marta 2008 godine (T-50-7), Listing za tel. br. 033/232-436 za period od decembra do marta 2008 godine (T-50-7), Listing za tel. br. 033/216-788 za period od decembra do marta 2008 godine (T-50-7), Akt BH Telecoma broj 07.4-9.23-582/1-09 od 17.4.2009.godine (T-50-8), Izvještaj Federalne uprave policije broj 09-14/4-04-5-5651 od 25.09.2008.godine (očitanje sadržaja mobitela i sim kartica) (T-51-1), Izvještaj Federalne uprave policije broj 09-14/4-04-5-6446 od 14.12.2009. godine (očitanje sadržaja mobitela i sim kartica) (T-51-2), Dopis SIPA-e broj 17-09/2-04-10-121-1/08 od 08.10.2008.godine (T-52-1), Službeni izvještaj SIPA-e o analizi hard diskova i USB stikova broj 17-09/2-04-1-121-1/08 od 07.10.2008.godine (T-52-2), Hard disk sa izdvojenim fajlovima (T-52-3), Ispis dokumenta pohranjenog u Rijadovom računaru pod nazivom "obuka" (T-52-4); Dopis SIPA-e broj 17-09/2-04-1-121-3/08 od 21.10.2008.godine (T-52-5), Službeni izvještaj SIPA-e broj 17-09/2-04-1-121-3/08 od 21.10.2008. godine (T-52-6), DVD označen kao Prilog uz službeni izvještaj broj 17-09/2-04-1-121-3/08 od 21.10.2008. godine (T-52-7), USB stick "Kingston" označen kao Trag broj 1, (oduzet od Abdulaha Handžića) (T-52-8), USB stick "Flash" označen kao Trag broj 15, (oduzet od Rustempašić Rijada) (T-52-9), Dopis SIPA-e broj 17-09/2-04-1-712-1/09 od 11.12.2009. godine (T-53-1), Službeni izvještaj broj 17-09/2-04-7-712-1/09 od 10.12.2009. godine (T-53-2), Printani dokumenti iz izvještaja za laptop "Sony" (T-53-3), Jedanaest (11) CD diskova (dostavljenih u prilogu izvještaja T-384.1 (T-53-4), Dopis Federalne uprave policije broj 09-13/3-04-3-2246 od 26.08.2009. godine (T-54-1), Dopis Jedinice specijalne policije Federalne uprave policije broj 11/1-058 od 30.07.2009. godine (T-54-2), Izvještaj o vještačenju Federalne uprave policije broj 11/4 od 29.07.2009. godine (T-54-3), Izvještaj kriptanalitičara (T-55), Dopis Federalne uprave policije broj 09-13/3-04-3-2246 od 15.08.2008. godine (T-56), Dopis Federalne uprave policije broj 09-13/3-04-3-2246 od 15.08.2008. godine (T-57), Presuda Općinskog suda u Bugojnu br. K 110/04 od 28.09.2004. godine (T-57.1), Dopis Općinskog suda Bugojno broj K-110/04 od 08.10.2008. godine (T-57.2), Fotodokumentacija pretresa broj 04-02/4-2-06/04 od 28.01.2004. godine (T-57.3), Naredba Suda BiH za provođenje posebnih istražnih radnji broj X-KRN-08/487 od 16.01.2008.godine (T-58), Naredba Suda BiH za provođenje posebnih istražnih radnji broj X-KRN-08/487 od 14.02.2008.godine (T-58), Naredba Suda BiH za provođenje posebnih istražnih radnji broj X-KRN-08/487 od 13.03.2008.godine (T-58), Zahtjev Tužilaštva BiH broj KT 155/08 od 01.08.2008.godine (T-59), Dopis OSA-e broj 04/1-9277/08 od 06.08.2008. godine (T-59.1), OSA Sadržaj dostavljenih predmeta (dostavljenih u prilogu akta T-3)(T-59.2), Izvještaj OSA-e od 18.03.2008.godine o preuzimanju torbe od strane Rijada Rustempašića na autobuskoj stanici u Sarajevu (T-59.3), Izvještaj OSA-e o rezultatima primjene mjere nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija broj 04/1-4266/08 od 04.04.2008. godine (T-59.4), Dopis Federalne uprave policije broj 09-13/3-04.3-2246/08 od 02.04.2008. godine (T-60), Depeša MUP-a SBK broj 02/3-3-1892/08 od 31.03.2008. godine (T-60.1), Dopis Federalnog ministarstva za pitanja branilaca i invalida domovinskog rata, br. Pov. 07-03-89-1/08 od 01.12.2008.godine (T-61), Odluka Federalnog ministarstva za pitanja branilaca i invalida domovinskog rata broj 05-41-4888/09 od 07.12.2009.godine o skidanju oznake tajnosti sa dokaza T-118.1 (T-61.1), Dopis Granične policije BiH broj Pov.18-08-1-297/08 od 14.11.2008.godine (T-62), Odluka Granične policije BiH broj 18-08-1-02-297/09 od 04.12.2009.godine o skidanju oznake tajnosti sa dokaza T-124 (T-62.1), Službena zabilješka PU Kakanj broj 08-03/8-2-1809/08 od 22.08.2008.godine (T-63),

Dopis Federalne uprave policije broj 09-13/3-04-3-2246 od 18.12.2008.godine (T-64), Dopis Ministarstva pravde FBiH broj 05-12-744/08 od 10.09.2008. godine (T-64.1), Dopis Kantonalnog Tužilaštva Sarajevo br. KT-4477/06 od 12.01.2009. godine (T-65), Akt Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH broj: 02-3-50-3404/09 od 13.04.2009. godine (T-66), Zahtjev Tužilaštva br. KT 155/08 od 07.04.2009. godine (T-66.1), Akt Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH broj 02-3-50-3404-2/09 od 09.12.2009. godine (T-66.2), Odluka Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH broj 02-3-50-3404-1/09 od 07.12.2009.godine o skidanju oznake tajnosti sa dokaza T-196 (T-66.3), Dopis PU Bugojno, br. 02/4--3--04-5-1083/09 od 17.04.2009.godine (T-67), Zahtjev Tužilaštva br. KT 155/08 od 16.04.2009. godine (T-67.1), Dopis MUP-a KS broj 02/PK-1-444/09 od 17.04.2009.godine (T-67.2), Dopis EUFOR-a od 25.08.2009. godine na engleskom jeziku sa prevodom (T-68), Dopis Federalne uprave policije broj 09-13/3-04-3-2246 od 20.11.2009. godine (T-69), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj 13/3-972/09 od 18.11.2009. godine (T-69.1), Zelena sveska A4 formata (oduzeta od optuženog Handžića) (T-69.2), Crveni rokovnik u kome se nalazilo rukom pisano pismo Abdulaha Handžića (T-69.3), Ekspertna studija Mirsada Abazovića od 24.11.2009.godine (T-70), Izvještaj vještaka Evana Kohlmana od 15.12.2009.godine (T-71), E-mail korespondencija između vještaka Kohlmana i Tužilaštva BiH od 6. i 7.12.2010.godine (T-71.1), Ispravka Prevodilačke službe Suda BiH od 20.12.2010.godine i ispravljeni prevod izvještaja vještaka Kohlmana od 15.12.2009.godine (T-71.1), Priručnik za vojnika pješadije (T-71.2), Devet CD diskova (privremeno oduzetih od Abdulaha Handžića) (T-71.3), VHS kaset sa oznakom "R. Muhammed" (T-71.4), Jedan CD disk sa oznakom "Novi C.D." (T-71.5), Dopis EUFOR-a od 31.10.2009. godine na engleskom jeziku sa prevodom (T-72), Dopis OSA-e broj 04/TU-TK1-16077/09 od 15.12.2009.godine (T-73), Odluka OSA-e o skidanju oznake tajnosti broj 04/TU-TK1-16077/09 od 15.12.2009.godine (T-73.1).

Kao dodatne dokaze Tužilaštvo je u sudski spis uložilo sljedeću materijalnu dokumentaciju: Naredba Suda BiH broj KPP-55/08 od 30.01.2009.godine telecom operateru (T-74), Naredba Suda BiH broj KPP-55/08 od 20.02.2010. godine telecom operateru (T-74.1), Naredba Suda BiH broj KPP-55/08 od 27.02.2010.godine telecom operateru (T-74.2), Naredba Suda BiH broj KPP-55/08 od 04.03.2010.godine telecom operateru (T-74.3), Naredba Suda BiH broj KPP-55/08 od 27.03.2010.godine telecom operateru (T-74.4), Naredba Suda BiH broj KPP-55/08 od 30.03.2010.godine telecom operateru (T-74.5), Naredba Suda BiH broj KPP-55/08 od 20.02.2010.godine telecom operateru (T-75), Revidirana kopija zapisnika o saslušanju svjedoka Adnana Čauševića broj T20 0 KT 0000441 10 od 11.11.2010.godine (T-75.1).

Provedeni su svi dokazi koje je Tužilaštvo predložilo tokom glavnog pretresa.

2.2. Dokazi odbrane

Nakon dokaza optužbe, odbrane optuženih su izveli svoje dokaze, i to odbrana I-optuženog saslušanjem svjedoka: Rustempašić Adisa, Nalbantić Muhameda, Papić Dragana, Meco Muhameda, Muratspahić Suada, Mekić Dragiše, Izetbegović Mithata, Hadžović Eldina i Mujkić Semira, te saslušanjem vještaka Andrić Jakova, nakon čega je, kao dokaz, odbrana I-optuženog predočila materijalnu dokumentaciju: Izjave svjedoma Nalbantić Muhameda od 03.04.2008. godine i 07.08.2009. godine (dokaz OI-1), Izjave svjedoka Fičer Muhameda od 21.03.2008. godine, 30.01.2009. godine, 09.03.2009. godine i 21.08.2009. godine (dokaz OI-2), Izjava Rustempašić Adisa od 15.12.2008. godine i 23.12.2008. godine (dokaz OI-3), Službeno izvješće Papić Dragana broj: 13/3-883 od 26.10.2009. godine i Službeno izvješće Papić Dragana broj: 13/3-959 od

11.11.2009. godine (dokaz OI-4 i OI-4.1), Daktiloskopska vještačenja Andrić Jakova broj: 09-14/1-4-04-6-382 od 16.04.2008. godine, broj: 09-14/1-4-04-6-529 od 14.07.2009. godine i broj: 09-14/1-4-04-5-6543 od 26.11.2009. godine (dokazi OI-5, OI-5.1 i OI-5.2), saobraćajna dozvola na ime Rustempašić Aziz broj: 3221554 za motocikl reg.oznaka 111-M-234 (dokaz OI-6), dopis Saveznog ministarstva unutrašnjih poslova Austrija broj: 5242/11/2-II/BVT/2/2008-K2 i dopis Veleposlanstva Savezne Republike Njemačke u Zagrebu broj: SAR 001/08 od 19.01.2010. godine (dokazi OI-7 i OI-7.1), članci "Sačekuša za Buša" – Magazin "Start" broj: 243 od 01.04.2008. godine i članak "Četnici iz BiH idu na Kosovo" (dokazi OI-8 i OI-8.1), članci "Ja sam terorist na Allahovom putu" od 08.02.2008. godine, "Dajte mi pasoš odoh i ja u Irak", "Dani" 15.02.2008. godine (dokazi OI-9 i OI-9.1), članci "Bin Ladenova akcija u BiH" Dani 28.03.2008. godine, "Obučio sam 14 bombaša samoubica" Dani 15.05.2009. godine, "Potvrđena optužnica protiv Rustempašića i drugih" Dani 25.12.2009. godine (dokazi OI-10, OI-10.1 i OI-10.2), članci "Velika Zlatkova akcija" Oslobođenje 01.03.2010. godine i "Ratko i ____" "Dani" od 08.02.2008. godine (dokazi OI-11 i OI-11.1), novinski članci od 15.05.2010. godine do 15.12.2010. godine (dokaz OI-12), OSA Izvještaj "RUSO" broj: 04/TU-TK1/1 od 07.12.2007. - 16.12.2007. godine (dokaz OI-13), OSA Izvještaj "Ruso" broj: 04/TU-TK1/1 od 18.12.2007. – 19.12.2007. godine (dokaz OI-13.1), OSA Izvještaj "Ruso" broj: 04/TU-TK1/1 od 25.12.2007.- 28.12.2007. godine (dokaz OI-13.2), OSA Izvještaj "Ruso" broj: 04/TU-TK1/1 od 27.02.2007.- 28.02.2007. godine (dokaz OI-13.3), Zahtjev OSA-e broj: 04/1-13416-1/07 od 11.12.2007. godine (dokaz OI-14), Nalog Suda BiH broj: Strogo pov.16/07 od 12.12.2007. godine (dokaz OI-14.1), Nalog Suda BiH broj: Strogo pov.16/07 od 15.02.2008. godine (dokaz OI-14.2), dopis OSA-e broj: 04/1-9801/08 od 29.08.2008. godine (dokaz OI-15), dopis OSA-e broj: 04/1-10295/08 od 12.09.2008. godine (dokaz OI-15.1), dopis OSA-e broj: 04/1-13354/08 od 13.11.2008. godine (dokaz OI-15.2), dopis OSA-e broj: 04/1-130/09 od 08.01.2009. godine (dokaz OI-15.3), Izvještaj praćenja od 04.08.2008. godine (dokaz OI-16), Izvještaj praćenja od 18.08.2008. godine (dokaz OI-16.1), Izvještaj praćenja od 25.08.2008. godine (dokaz OI-16.2), Izvještaj praćenja od 24.09.2008. godine (dokaz OI-16.3), Izvještaj praćenja od 27.10.2008. godine (dokaz OI-16.4), Izvještaj praćenja od 14.01.2009. godine (dokaz OI-16.5), dopis OSA-e broj: 04/1-4965/09 od 24.04.2009. godine (dokaz OI-17), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj: 13/3-333 od 23.04.2009. godine (dokaz OI-18), dopis OSA- e broj: 06/1-4334/08 od 18.11.2008. godine (dokaz OI-19), Dopis Federalne uprave policije broj: 09-13/3-48/08 od 27.02.2009. godine (dokaz OI-20), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj: 13/3-183 od 27.02.2009. godine (dokaz OI-20.1), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj: 13/3-205 od 06.03.2009. godine (dokaz OI-20.2), Izvještaj o poduzetim mjerama i radnjama Federalne uprave policije broj: 09-14/3-2-28 od 09.03.2009. godine (dokaz OI-20.3), Izvještaj Federalne uprave policije broj: 14/3-2-28 od 06.03.2009. godine (dokaz OI-20.4), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj:13/3-212 od 09.03.2009. godine (dokaz OI-20.5), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj: 13/3-237 od 18.03.2009. godine (dokaz OI-20.6), Izvještaj Federalne uprave policije broj: 09-14/3-2-22 od 03.06.2009. godine (dokaz OI-20.7), Izvještaj Federalne uprave policije broj: 14/3-2-22 od 03.06.2009. godine (dokaz OI-20.8), dopis OSA-e broj: 04/1-10539/09 od 21.07.2009. godine i Službena zabilješka OSA-e broj: 06/132/08 od 11.01.2008. godine (dokaz OI-21 i OI-21.1), Rješenje Suda BiH broj: KPP-55/08 od 16.05.2008. godine (dokaz OI-22), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj: 13/3-316 od 20.03.2008. godine (dokaz OI-23), e-mail prepiska John Connell-a od 10.01.2009. godine (dokaz OI-24), dopis Državne agencij za istrage i zaštitu broj: 17-03/2-1-04-3-189/08 od 30.07.2008. godine (dokaz OI-25), dipis Privredne banke – Filijala Sarajevo broj: PU 09-00-2843/08 od 22.07.2008. godine (dokaz OI-25.1), kopija platnog naloga Western Union od 13.02.2007. godine (dokaz OI-25.2), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj:13/3-666 od 06.08.2008. godine (dokaz OI-26), dopis Agencije za bankarstvo Republike Srpske

broj: 02-23-910-2/08 od 08.08.2008. godine (dokaz OI-27), dopis OSA-e broj: 06/1-3152/08 od 31.07.2008. godine (dokaz OI-28), dopis federalnog zavoda za zapošljavanje broj: 01-07-2-1/08 od 05.01.2009. godine (dokaz OI-29), dopis Tužilaštva BiH broj: KT-155/08 od 06.01.2009. godine i dopis Granične policije Bosne i Hercegovine broj: pov.18-04-2-2/09 od 23.01.2009. godine (dokaz OI-30 i OI-30.1), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj: 13/3-190 od 03.03.2009. godine (dokaz OI-31), dopis Federalne uprave policije broj: 09-13/3-04-3-2246 od 09.07.2009. godine (dokaz OI-32), dopis New century NcStar, INC od 14.10.2009. godine (dokaz OI-33), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj:13/3-965 od 16.11.2009. godine (dokaz OI-34), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj:13/3-975 OD 19.11.2009. godine (dokaz OI-35), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj:13/3-985 od 24.11.2009. godine (dokaz OI-36), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj:13/3-1039 od 03.12.2009. godine (dokaz OI-37), Službena zabilješka Federalne uprave policije broj:13/3-1041 od 04.12.2009. godine (dokaz OI-38), članak "Sarajlija glavni svjedok istrage o Al Qaidi" (dokaz OI-40), dopis Federalne uprave policije broj: 09-13/3-04-3-2246/08 od 22.12.2009. godine i dopis Federalne uprave policije broj: 13/2-1-566 od 11.12.2009. godine (dokaz OI-41 i OI-41.1), dopis Federalnog ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata broj:07-03-89-3/08 od 31.12.2009. godine (dokaz OI-42), Zajednička lista vojne opreme ("Službeni glasnik BiH" broj: 32/02 i 102/09) broj: 07-01-02-1624/10 od 21.04.2010. godine (dokaz OI-43), dopis Stalne misije Bosne i hercegovine pri UN broj: 201-32-1906/09 od 15.12.2009. godine, zatamnjeni zapisnik o saslušanju svjedoka Čaušević Adnana broj: T20 0 KT 0000441 10 od 11.11.2010. godine (dokaz OI-45).

Odbrana II-optuženog nije izvodila dokaze.

Odbrana III-optuženog je izvela dokaz saslušanjem svjedoka: Velić Ćamila, Bezdrob Zaima, Čengić Faruka, Dedović Edina, Mustajdudić Emina, Smajić Muhameda i Ramović Semira, nakon čega je kao kao dokaz predočila materijalnu dokumentaciju: Rješenje JU Kantonalnog centra za socijalni rad Sarajevo – Služba socijalne zaštite Općine Centar broj: 35/II-12-533-421/08 od 18.11.2008. godine, sa Ambulantnim pregledom KCUS od 18.08.2005. godine i Ambulantnim pregledom KCUS od 07.09.2005. godine (dokaz OIII-1, OIII-1.1 i OIII-1.2), Potvrda Planinarsko-sportskog društva "Zlatni ljiljan" od 09.12.2009. godine (dokaz OIII-2), fotografija (dokaz OIII-3), novinski članci "Bosna je ćilimom zastrta", "Snježna planina pod kojom zriju smokve", "Prenju u Vrhove", "Zimski skokovi s mosta u Rakitnicu", "Savladan najveći zaleđeni vodopad na Balkanu" i "Vjetar je ledio ruke" (dokaz OIII-4), Izvještaj praćenja od 03.03.2008. godine, Izvještaj praćenja od 10.08.2008. godine, Izvještaj praćenja od 04.08.2008. godine, Izvještaj praćenja od 07.08.2008. godine, Izvještaj praćenja od 20.11.2008. godine, Službena zabilješka OSA-e broj: 06/4213/08 od 07.11.2008. godine, Službena zabilješka OSA-e broj: 06/4214/08 od 07.11.2008. godine (sve kao dokaz OIII-5), te CD – "Velić i dr. Rakitnica i Zeleni Jadar" (dokaz OIII-6).

Odbrana IV-optuženog je izvela dokaz saslušanjem vještaka Osmankadić Dine, te je kao dokaz predočila Nalaz i mišljenje vještaka Osmankadić Dine od 19.04.2011. godine (dokaz OIV-1).

Provedeni su svi predloženi dokazi odbrane.

2.3 Dokazi Suda

Nakon što su stranke i odbrana proveli svoje dokaze, Sud je radi ponovnog saslušanja pozvao zaštićenog svjedoka "L", te svjedoke Nalbantić Muhameda i Selimović Amela,

radi razjašnjenja odlučnih činjenica, koje su imenovani svjedoci iznijeli tokom direktnog i unakrsnog ispitivanja.

3. Stranačka dokazna rekapitulacija - završne riječi

3.1. Dokazna rekapitulacija optužbe – završne riječi

Tužilaštvo je u završnoj riječi na prvom mjestu obrazlagalo zakonitost pribavljenih dokaza, pa je tako u odnosu na dokaze pribavljene nadzorom i tehničkim snimanjem telekomunikacija, tajnim praćenjem i tehničkim snimanjem osoba, sredstava i predmeta koji stoje u vezi s njima, presretanjem telekomunikacija izvršenim od strane OSA-e po ovlaštenjima iz člana 77. Zakona o OSA-i BiH za period od 17.12.2007.godine do 16.01.2008. godine, zatim, izvršenim pretresima kod optuženih i privremenim oduzimanjem predmeta, oduzimanjem predmeta na lokalitetu Barica, te pribavljenim listinzima, Tužilaštvo istaklo da su navedene istražne radnje izvršene po naredbama Suda BiH, da su sačinjeni zapisnici i izvještaji o poduzetim radnjama, što je sve prezentirano kao dokaz u toku postupka, dok je u odnosu na posebne istražne radnje – presretanje telekomunikacija, poduzete od strane OSA-e istaklo da je navedeno presretanje telekomunikacija izvršeno u skladu sa Zakonom o OSA-i, i to prije nego što je postojala mogućnost primjene člana 116.ZKPBIH. Pri ovome Tužilaštvo je također istaklo da je prema Zakonu o OSA-i, prije poduzimanja radnje prisluškivanja telefonskih razgovora, pribavljena saglasnost predsjednika Suda BiH, koji dokaz Tužilaštva je uložen pod sudskim brojem T-45.1. Tužilaštvo je pojedinačno iznosilo izvršene pretrese kod optuženih 2008. i 2009. godine, pri čemu je u odnosu na pretres porodične kuće koju je koristio Rustempašić Rijad u Odžaku, općina Bugojno, posebno naglasilo da je Rustempašić Rijad imao i koristio u porodičnoj kući svojih roditelja prostorije u kojima je držao i svoje stvari, neovisno o činjenici gdje je i na kojim adresama u Sarajevu boravio tokom 2008. i 2009. godine. Tužilaštvo smatra da navedeno proizilazi iz potvrda o privremenom oduzimanju predmeta pronađenih u pretresu porodične kuće u Odžaku i 2008. i 2009. godine, koje je Rustempašić Rijad potpisao bez ikakvih primjedbi, sadržaj iskaza svjedoka Čavčić Nusreta, koji je kao pripadnik FUP-a učestvovao u pretresu porodične kuće u Odžaku 2009. godine, kao i sadržaj Službene zabilješke koju je ovaj svjedok sačinio na okolnost izvršenog pretresa, a koja zabilješka je uvedena pod sudskim brojem T-37-7, te iskaza svjedoka Rustempašić Aziza, te Čaušević Adnana i Huseinbegović Mirsada. U odnosu na zakonitost pribavljanja predmeta sa lokaliteta Barica, Tužilaštvo je istaklo da su ovlaštene službene osobe prilikom sačinjavanja zapisnika i privremenog oduzimanja predmeta postupale u skladu sa članom 66. stav 1 ZKPBIH, prema kojem se predmeti iz člana 65. stav 1. KZBIH mogu privremeno oduzeti i bez naredbe suda, ukoliko postoji opasnost od odlaganja, što je u konkretnom slučaju bez sumnje bila upravo takva situacija. Tužilaštvo je dalje osvrćući se na činjenične navode iz Optužnice i pravnu kvalifikaciju djela, istaklo da su Rustempašić Rijad, kao organizator, a Handžić Abdulah i Velić Edis kao pripadnici organizovane grupe počinili djelo za koje se terete, na što upućuju provedeni dokazi, i to sadržaji presretnutih telefonskih razgovora između optuženih, te razgovori svakog od optuženih s drugim osobama, kao što je zaštićeni svjedok „L“, Stroil Edis i dr. razgovori, sadržaji memorije mobitela privremeno oduzetih od optuženih 2008. i 2009. godine, sadržaji analiza i šematskog prikaza telefonskih kontakata, iskaza svjedoka Selimović Amela, Nalbantić Muhameda, Čaušević Adnana, zaštićenog svjedoka „N“ i zaštićenog svjedoka „L“, dijelova iskaza svjedoka Šako Ive, te sadržaj službene zabilješke PU Kakanj. Osim toga, Tužilaštvo tvrdi da je navedenoj grupi, pored optuženih, pripadalo i više njima poznatih osoba, što po ocjeni Tužilaštva,

proizilazi iz iskaza svjedoka Čaušević Adnana, koji je naveo da mu je Rijad govorio da će ga upoznati s još nekom braćom i povezati, zatim iskaza zaštićenog svjedoka „L“ koji je naveo da mu je Rustempašić Rijad govorio: „da ima 50-60 ljudi spremnih za djelovanje“, te sadržaja pisma Handžić Abdulaha naslovljenog na Sulejmana Ugljanina, uloženo pod sudskim brojem T-69.3. , u kojem, između ostalog, Handžić nudi pomoć Ugljaninu u „ljudstvu koje bi mogao sakupiti za manje od sedam dana i to onu braću koja su najčvršća u vjeri i koja imaju najveća iskustva u vođenju rata i organizovanju vojske.....“ Tužilaštvo je istaklo da provedeni dokazi potvrđuju da u radnjama optuženih postoje svi elementi krivičnih djela kojim se terete. Rezultati pojedinačnih pretresa kod optuženih i činjenica da je ili ne u tim pretresima kod pojedinih članova grupe pronađeno ili ne oružje i minsko-eksplozivna sredstva, kod činjenice da su optuženi djelujući kao organizovana grupa, nabavljali i imali na raspolaganju oružje i minsko-eksplozivna sredstva, a ovo s tačno određenim ciljem, je prema mišljenju Tužilaštva irelevantna s aspekta postojanja djela iz člana 201. stav 4. tačka f) KZBiH izvršenog u sticaju sa krivičnim djelom iz člana 249. istog zakona. Rezultati provedenih dokaza, po mišljenju Tužilaštva, potvrđuju da su optuženi zajedno, kao grupa, posjedovali i imali na raspolaganju oružje i minsko-eksplozivna sredstva, različite dijelove za ta sredstva uključujući i sve komponente za izradu improviziranih eksplozivnih naprava, te različitu drugu opremu, uniforme, proizvode dvojne namjene, da su zajednički planirali i dogovarali se o nabavci tačno određenog oružja, pratećih dijelova za to oružje, a sve ovo u svrhu i sa namjerom da to oružje i minsko-eksplozivna sredstva upotrijebe za izvršenje konkretnog terorističkog napada i to na jednu od njima poznatih meta, i sa sviješću, htijenjem i ciljem da takvim napadom nanesu štetu državi BiH i međunarodnim organizacijama u BiH. Tužilaštvo također smatra da rezultati izvršenih pretresa, pronađeni i privremeno oduzeti predmeti od optuženih u 2008. i 2009.godini, vještačenje svih tih predmeta po vještacima za minsko-eksplozivna sredstva, oružje i municiju, iskazi svjedoka Huseinbegović Mirsada, Čaušević Adnana, zaštićenog svjedoka „L“, iskazi svjedoka-ovlaštenih službenih osoba Šeta Abdulaha i Memović Admira, rukom pisani sadržaj na listu A4 formata oduzetog od Handžić Abdulaha, sadržaj Službene zabilješke FUP-a od 16.11.2009.godine kao i sadržaj presretnutih razgovora, potvrđuju sve navode tačaka 1.a. i 1.c. precizirane optužnice, odnosno potvrđuju da su optuženi kao grupa, nabavljali, posjedovali, imali na raspolaganju sakrivene na njima poznatim mjestima različite vrste oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, municiju različitog kalibra, dijelove i prateću opremu za oružje i minsko-eksplozivna sredstva, te komponente za izradu improvizovanih eksplozivnih naprava. Tužilaštvo ističe da rezultati izvršenih pretresa dokazuju da su optuženi imali na raspolaganju predmete: 4 protivtenskovske antimagnetne mine (TMA-4) s ručicom za nošenje i 15 komada upaljača za ove mine , (Košuljica) Granatom 75 mm HE,M-48 sa eksplozivnim punjenjem, (Košuljica) Granatom 90 mm HE, M-71 sa eksplozivnim punjenjem, bojevom ručnom kumulativnom bombom BRK M-79, modificiranom zračnom puškom „Crvena zastava“Mod.4.5-M -56, Automatskom puškom „Šokac“ cal. 9x19 mm, spremnik za ovu pušku sa 21 metkom cal. 9x19 mm i prigušivač za ovu pušku, automatskom puškom marke „Crvena zastava“ M-70,cal.7,62 mm, sa spremnikom za ovu pušku i 30 komada metaka cal.7,62 mm x 39 mm, pištoljem marke „Crvena zastava“ cal.7,65 mm Mod.70, sa okvirom sa 7 komada metaka istog kalibra, te 39 komada metaka cal.7,62 x 39 mm, 21 komad metaka cal.7,65 m i 22 komada metaka različitog kalibra, 4 električne detonatorske kapisle , 4 inicijalne detonatorske kapisle IDM-67, 8 acidnih detonatorskih kapisli, 11 upaljača protivpješadijske mine za aktiviranje mine, improvizovano eksplozivno punjenje u kojem se nalazilo 289 grama brizantnog eksploziva trinitrotoluena (TNT) i oko 143 komada metala, improvizovano eksplozivno punjenje u kojem se nalazilo 287 grama brizantnog eksploziva trinitrotoluena (TNT) i oko 132 komada metala, pakovanje za improvizovanu eksplozivnu napravu u knjizi „Građansko pravo“ u kojoj je isječen i oblijepljen prostor u obliku kvadrata u koji je smještena

baterija od 9 V i dva električna provodnika sa tragovima TNT -a, a u koji prostor bi moglo stati oko 390 grama TNT-a, te na lokalitetu Barica i jednu protivtenkovsku minu TMA 4 sa eksplozivnim punjenjem od livenog trotila (TNT) težine oko 5,5 kg, sa tri nosača za upaljače i tri ležišta za pojačnike u kojima su utisnuti pojačnici izrađeni od presovanog trotila težine oko 10 grama, bojevu ručnu bombu „Cetinka“, upaljač za protivpješadijsku rasprskavajuću svjetleću minu UPM-2AS, pet improvizovanih upaljača sastavljenih od mesingane čahure, crnog baruta (potisnog eksploziva), zapaljive glavice- električnog upaljača i kartonskog zaptivača i voska, te detonatorskim pojačnikom za protivtenkovske mine. Tužilaštvo smatra da su navedeni predmeti pripadali grupi koju je predvodio Rustempašić Rijad, i da taj zaključak proizilazi iz iskaza zaštićenog svjedoka „M“, zatim svjedoka Papić Dragana, Marjanović Radomira i Čavčić Nusreta, te sadržaja izvještaja o izvršenom pretresu kuće koju je koristio Rustempašić Rijad i fotodokumentacije tog pretresa na adresi Mali Sedrenik 51 u Sarajevu marta 2008.godine, (ruksak) sudski broj dokaza: T-10, te dokaza sudski broj: T-13., zatim sadržaja Službene zabilješke FUP-a izvedene kao dokaz T-37.7, fotodokumentacije pretresa porodične kuće koju je koristio Rustempašić Rijad u mjestu Odžak, Bugojno novembra 2009. godine, (motor) izvedeno kao dokaz T-37-5, te sadržaja daktiloskopskog vještačenja i iskaza tog vještaka na glavnom pretresu. Dalje, Tužilaštvo je istaklo da je vještačenjem svih minsko-eksplozivnih sredstava, oružja, municije, improvizovanih eksplozivnih naprava, komponenti za te naprave, i svega što je pronađeno pretresima kod optuženih u 2008. i 2009. godini, te pronađeno na lokalitetu Barica, utvrđena namjena, stanje, karakteristike, razorna moć, te druga svojstva svih tih predmeta koje su imali na raspolaganju optuženi. Činjenične navode iz tačke 1. a i c., po ocjeni Tužilaštva, dokazuje i analiza presretnutih telefonskih razgovora između optuženih, te službena zabilješka FUP-a od 16.11.2009. godine i pronađena „šoping lista“ kod Handžić Abdulaha. Tužilaštvo smatra da je dokazalo i to da su se optuženi osposobljavali i obučavali za korištenje oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, kako je to navedeno tačkom 1.b) izmjenjene optužnice, te da su nabavljali, prikupljali i posjedovali u svojim računarima i video kasetama, video zapise snimaka terorističkih napada, video zapise kojima se veličaju teroristički napadi i borbe u Čečeniji, Afganistanu i Iraku, među kojim video zapisima su i izuzetno rijetki video zapisi koji nikada nisu distribuirani na internetu, kako je to navedeno tačkom 1.d) precizirane optužnice, a što proizilazi dokaza: sadržaji potvrda o privremenom oduzimanju predmeta od svih optuženih u 2008. i 2009. godini u dijelu tih potvrda koji se odnose na računare, USB stikove, CD-ove, DVD-i i VHS kasete, kao i literatura koja se odnosi na vojnu obuku, posebno Priručnik za vojnika pješadije i dokument „obuka“, vještačenja sadržaja navedenih predmeta po vještacima Mandić Draženu, Kos Irhadu i Kohlman Evanu, vještačenje po vještaku Podgorica Semiru, dijelovi vještačenja vještaka za minskoeksplozivna sredstva Jevđenić Ognjena i Bidžević Salke, dijelovi vještačenja vještaka balističara Franjić Brune, kriptoanalize, odnosno vještačenje po vještaku Scott Hull-u, te dijelova iskaza svjedoka Čaušević Adnana, zaštićenog svjedoka „L“, Nalbantić Muhameda i Čengić Anesa. Tužilaštvo je naglasilo da su vještaci Mandić Dražen, Kos Irhad i Evan Kohlman, koji su pregledali sadržaje kompjutera, USB stikova, CD-ova, DVD-ijeva i VHS kasete privremeno oduzetih od optuženih i 2008. i 2009. godine, konstatovali su da je vrsta video materijala koja je dominantna kod svih optuženih ista ili slična, da predstavlja negdje oko 90% sadržaja na računarima oduzetim od optuženih, da je generalno tematika tih video zapisa borbena dejstva na različitim lokacijama, te fajlovi sa propagandnim materijalom u kojem se promoviše i opravdava borba mudžahedina, te video snimci koji predstavljaju promociju Al-Qaidinog djelovanja. Tužilaštvo tvrdi da je dokazalo da su optuženi nabavljali i posjedovali setove vojnih uniformi, među kojima su i uniforme koje služe za zaštitu od ABHO oružja, te kamuflažnu uniformu, kakvu koriste snajperisti, zatim nabavljali i posjedovali dalekozore, teleskop za dnevno osmatranje, elektrooptički uređaj za noćno osmatranje, kompase, te različite proizvode dvojne

namjene podobne za izradu improvizovanih eksplozivnih naprava, kao što su električni mikroprekidači i improvizovani upaljači sa dvije žice žute i crvene boje napunjeni barutom, kako je to navedeno tačkom 1.e) izmjenjene optužnice. Prema mišljenju Tužilaštva navedenu tvrdnju potvrđuju između ostalih dokaza i sadržaji potvrda o privremenom oduzimanju predmeta od svih optuženih i u 2008. i u 2009. godini, sadržaj zapisnika o izuzimanju predmeta sa lokaliteta Barica, dijelovi vještačenja vještaka Jevđenić Ognjena, Franjić Brune, Bidžević Salke, Podgorica Semira, Babić Samira, te sadržaj akta EUFOR-a. Također, Tužilaštvo smatra da je dokazalo da su optuženi na način kako je to navedeno tačkom 1.f) izmjenjene optužnice, po prethodnom dogovoru sakrivali oružje na različitim lokacijama među kojima su i pomenuti lokalitet Barica u Sarajevu, te na njima poznatoj lokaciji iznad sela Odžak, općina Bugojno, ali i da su planirali izgradnju skrovišta-baza za skrivanje Rustempašić Rijada i pripadnika grupe nakon izvršenja terorističkog čina, te da su u međusobnim komunikacijama koristili šifrirani jezik, da su vrbovali i druge osobe „braću“ za borbu protiv neistomišljenika, propagirajući pri tom da nevjernike treba ubijati, što potvrđuju kako iskazi svjedoka, sadržaji presretnutih telekomunikacija, vještačenje po vještaku kriptanalitičaru, tako i materijalna dokumantacija izvedena kao dokaz Tužilaštva na glavnom pretresu. Da su optuženi na način opisan tačkom 1.g) izmjenjene optužnice, u periodima novembar 2007 do marta 2008.godine i od jula 2008 godine do novembra 2009.godine, a po prethodnim dogovorima, održavali sastanke na različitim lokacijama na području Bugojna i Sarajeva, da je tim sastancima rukovodio Rustempašić Rijad i da se na istim tumačilo šta znači džihad, da se govorilo o neophodnosti i načinima vrbovanja islamskih vjernika radi uspostavljanja šerijatske države u BiH, i da ukoliko isti ne budu dobrovoljno prihvatili takve ideje da ih treba ubijati a imovinu otimati, napadati vlast u BiH ubijanjem i progonom, da su se dogovarali i o drugim mogućim metama napada, među kojima su navođena i „hrvatska mjesta“ za vrijeme katoličkog Božića, napad na pripadnike srpskog naroda u vrijeme vjerskih praznika, napad na LOT timove stacionirane na području Bugojna u privatnim kućama, napad na pripadnike ravnogorskog četničkog pokreta za vrijeme godišnjeg majskog okupljanja u BiH, te da treba napadati policiju i političare i podmetati eksplozivne naprave, napadati vlast u BiH ubijanjem i progonom, Tužilaštvo smatra da je dokazano iskazima svjedoka Čaušević Adnana, Huseinbegović Mirsada i zaštićenog svjedoka „L“, sadržajima presretnutih razgovora u njihovoj međusobnoj komunikaciji, kao i sadržajem akta EUFOR-a. Tužilaštvo smatra da su dokazi koje je Tužilaštvo izvelo pred Sudom demantovali tvrdnje odbrane da su optuženi samo osobe koje posjeduju na računarima video zapise koji su svima dostupni na internetu, da gledanje video zapisa nije zabranjeno, u pogledu oružja i minsko-eksplozivnih sredstava da je isto ili ostalo iz rata ili su to samo posjedovali, odnosno nabavljali kako bi prodavali, te da su optuženi tek osobe koje imaju drugačije stavove i ponašanje pa su zato i bili predmetom praćenja i prisluškivanja. Tužilaštvo smatra da nijedna od navedenih tvrdnji odbrane niti je tačna, a niti potkrijepljena bilo kakvim dokazom. Dalje, Tužilaštvo smatra da je dokazalo i činjenične navode tačke 2. izmjenjene optužnice. Naime, Tužilaštvo smatra da je navedeno potvrđeno izvedenim dokazima i to: presretnutim telefonskim razgovorima između Rustempašić Rijada, Stroil Edisa i Rustempašić Muhameda, sadržajem mobilnog telefona privremeno oduzetog od optuženog Rustempašić Rijada, iskazima svjedoka Medić Seada, svjedoka Pozder Jusufa, zaštićenog svjedoka „L“, svjedoka Memović Admira i svjedoka Mekić Dragiše, te iskazima vještaka Franjić Brune, Podgorica Semira i Scotta Hulla, kao i sadržajem materijalnih dokaza, koji su izvedeni na glavnom pretresu, i to: Akta Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa od 13.04.2009.godine (broj: 02-3-50-3404/09) (dokaz T-196, sudski broj T-66) zajedno sa zahtjevom Tužilaštva BiH br. KT 155/08 od 07.04.2009.godine (dokaz T-196.1, sudski broj T-66.1), Izvještaja o vještačenju optičkih nišana od 29.04.2008.godine (broj 14/1-450/08) (dokaz T-54-2, sudski broj T-39-2) i 10 optičkih nišana (dokaz T-29-11, sudski broj T-44-6), Izvještaja o vještačenju Federalne

uprave policije od 29.07.2009.godine (broj 11/4) (dokaz T-227.2, sudski broj T-54-3), Izvještaja o kriptanalizi od 29.05.2009.godine (dokaz T-221, sudski broj T-55), Dopisa PU Bugojno, od 17.04.2009.godine (br. 02/4-3-04-5-1083/09) (dokaz T-198, sudski broj T-67) sa zahtjevom Tužilaštva br. KT 155/08 od 16.04.2009. godine (dokaz T-198.1, sudski broj T-67.1), Dopisa MUP-a KS od 17.04.2009.god. (broj 02/PK-1-444/09) (dokaz T-337, sudski broj T-67.2), Izvještaja o preuzimanju torbe od strane Rijada Rustempašića dana 16.03.2008.godine na autobuskoj stanici u Sarajevu (dokaz T-4.12, sudski broj T-59.3), Izvještaja o rezultatima primjene mjere nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija od 04.04.2008.god. (broj 04/1-4266/08) (dokaz T-7, sudski broj T-59.4), izvještaja Federalne uprave policije o pretresu porodične kuće Rijada Rustempašića u Odžaku, općina Bugojno od 20.03.2008.godine (broj 13/3-317) (dokaz T-23, sudski broj T-2), Zapisnika Federalne uprave policije o pretresu od 20.03.2008.god. (broj 13/3-282) (dokaz T-28, sudski broj T-3), Potvrde Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta od 20.03.2008.god. (broj 13/3-300/08) (dokaz T- 29, sudski broj T-4) i Fotodokumentacije Federalne uprave policije od 24.03.2008.god (broj 14/4-310/08),(dokaz T-68-2, sudski broj T-5). Činjenične navode iz tačke 2. izmjenjene Optužnice, po ocjeni Tužilaštva, su potvrdili i vještaci Franjić Bruno, Podgorica Semir vještak-kriptanalitičar Scott Hull, zatim iskazi svjedoka Medić Seada i Pozder Jusufa, zaštićenog svjedoka "L", Izvještaj o preuzimanju torbe od strane Rijada Rustempašića dana 16.03.2008.godine na autobuskoj stanici u Sarajevu (dokaz T-4.12, sudski broj T-59.3, Izvještaj Federalne uprave policije o pretresu porodične kuće Rijada Rustempašića u Odžaku, općina Bugojno broj 13/3-317 od 20.03.2008.godine (dokaz T-23, sudski broj T-2), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu broj 13/3-282 od 20.03.2008.godine (dokaz T-28, sudski broj T-3), Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-300/08 od 20.03.2008.godine (dokaz T-29, sudski broj T-4) te Fotodokumentacija Federalne uprave policije broj 14/4-310/08 od 24.03.2008.godine (dokaz T-68-2, sudski broj T-5), iskaz svjedoka Memović Admira, inspektora FUP-a, koji je kao vođa tima učestvovao u pretresu porodične kuće Rijada Rustempašića u Odžaku u martu 2008.godine, te Akt Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa broj: 02-3-50-3404/09 od 13.04.2009.godine (dokaz T-196, sudski broj T-66)(i zahtjeva Tužilaštva BiH br. KT 155/08 od 07.04.2009.godine (dokaz T-196.1, sudski broj T-66.1). U odnosu na navode odbrane koji su izvođenjem dokaza - Zajednička listu vojne opreme (objavljene u Službenom glasniku BiH broj 40 od 17.05.2010.godine), dokazivali da istu treba primijeniti na konkretan slučaj jer je prema odbrani ova Lista blaža za učinioce od Zajedničke liste vojne opreme iz 2005.godine (objavljene u Službenom glasniku BiH broj 9/03, i 75/05), Tužilaštvo ukazuje na primjenu odredbe člana 3., člana 4.stav 1. i člana 1. KZBIH, koji propisuju : da se na učinioca djela primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela, osim ako se nakon izvršenja krivičnog djela promijeni zakon a blaži je po učinioca, da krivično zakonodavstvo čine krivičnopravne odredbe sadržane u KZ BIH i drugim zakonima u BiH, te da se krivična djela i krivične sankcije propisuju samo zakonom, a koje odredbe, jasno pokazuju da se primjena blažeg zakona odnosi samo na krivična djela propisana zakonom, a ne i na blanketne, podzakonske propise. Tužilaštvo napominje da kako blanketni propisi i to Zakon o uvozu i izvozu naoružanja i vojne opreme i kontrole izvoza i uvoza proizvoda dvojne namjene, te akt donesen na osnovu ovog zakona, Zajednička lista vojne opreme, ne sadrže krivičnopravne odredbe, na iste se primjenjuje opšti princip zabrane retroaktivnosti primjene, i isti se primjenjuju od dana stupanja na snagu i djeluju ubuduće. U odnosu na dokaz odbrane, vještačenje po vještaku Osmankadić Dini, Tužilaštvo ističe da isti nije opovrgnuo vještačenje vještaka Podgorica Semira i Franjić Burune, te da je sadržaj tog vještačenja, koji se odnosi na karakteristike predmetnih nišana, irelevantan, jer se dozvola koja se trebala pribaviti od Ministarstva u vrijeme izvršenja djela odnosila na sve nišane bez obzira na njihove karakteristike. Tužilaštvo smatra da je dokazalo činjenične navode iz tački 1. i 2.

izmjenjene Optužnice, kao i pravne kvalifikacije tih tačaka, te predlaže da Sud optužene oglasi krivi i izrekne jedinstvene kazne zatvora na način i pod uvjetima propisanim zakonom koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja tih djela, te da se na osnovu člana 74.KZBIH od optuženih oduzmu predmeti koji su privremeno oduzeti po potvrdama o privremenom oduzimanju predmeta, kao i predmeti izuzeti po Zapisniku o izuzimanju predmeta.

3.2. Dokazna rekapitulacija odbrane I-optuženog Rustempašić Rijada-završne riječi

Branilac Bilić Senad je u završnoj riječi istakao da je postupak koji je prethodio podizanju optužnice u ovom predmetu nezakonit, te da je Optužnica nezakonita, materijalno-pravno neutemeljena, zasnovana na predrasudama i pritiscima. Branilac je istakao da je pretres i hapšenje optuženih dana 20.03.2008. godine izvršen navodno na osnovu usmene naredbe Suda, o čemu nema službene zabilješke u spisu, te da se nije radilo o situaciji kada postoji opasnost od odlaganja iz člana 56. ZKP BiH, kada se izdaje usmena naredba za pretresanje. Zbog navedenog, odbrana smatra da su svi dokazi pribavljeni tokom takvog pretresa nezakoniti, jer nije bilo zakonite naredbe suda za pretres, te da se na istima ne može zasnovati sudska odluka. Odbrana isto ističe i u odnosu na pretres izvršen na Baricama, dodajući da se pronađeni predmeti ne mogu dovesti u vezu sa optuženima. Odbrana dalje navodi da je za predmete oduzete 20.03.2008. godine izdata naredba da se čuvaju u F MUP-u, kada se tek Sud uključuje u predmet hapšenja, nakon čega nikada nije održano ročište za otvaranje i pregledanje oduzetih predmeta u skladu sa članom 71. ZKP BiH. Odbrana nalazi apsurdnom situaciju da je F MUP u nezakonito izvršenom pretresu, oduzeo predmete i dokumentaciju da su ti predmetu čuvani u F MUP-u, da je predmete i dokumente vještačio F MUP i da su na kraju pripadnici F MUP-a svjedočili u ovom predmetu, dakle, F MUP je imao potpunu kontrolu nad nezakonito oduzetim predmetima i to od momenta oduzimanja do glavnog pretresa, bez ikakvog sudjelovanja odbrane, koja je te dokaze vidjela tek na kraju dokaznog postupka Tužilaštva. Branilac je istakao da je optuženima, nakon što im je bio određen pritvor dana 20.03.2008. godine, pritvor ukinut Rješenjem Suda broj: KPP-55/08 od 16.05.2008. godine, sa obrazloženjem da se u radnjama optuženih nisu stekla obilježja krivičnog djela terorizam, pri čemu se odbrana poziva na načelo ne bis in idem, niko ne može ponovo biti suđen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravomoćna sudska odluka. Pri ovome se također ističe da u odnosu na iste osumnjičene, za isto krivično djelo, pri istom činjeničnom i pravnom opisu i stanju, postojala dva ili tri spisa, zavisno od toga koji je tužilac vodio postupak, i to spis pod brojem: KPP-55/08, koji je inače bio predmet Odjela III, te spis broj: X-KRN-08/487, predmet Odjela II, za čije postojanje je odbrana saznala tek na kraju dokaznog postupka Tužilaštva, kada su uložene tri naredbe o provođenju posebnih istražnih radnji, koje nisu bile prezentirane Sudu prilikom potvrđivanja Optužnice, niti su predložene kao ključni dokaz, te spis broj: X-KRN-09/670, zbog čega odbrana izražava sumnju u zakonitost kompletnog postupka. Odbrana je dalje osporila zakonitost posebnih istražnih radnji provedenih tokom istrage, pri čemu je navela da je bilo 12 naredbi, od čega tri nisu bile dostupne odbrani ni Sudu u momentu potvrđivanja optužnice, ali su kao dokaz izvedene na glavnom pretresu (naredba broj: X-KRN-08/487 od 16.01.-16.02.2008., 14.02.-14.03.2008. i 13.03. – 13.04.2008.g.), šest naredbi je uvedeno kao dodatni dokaz (naredbe broj: KPP-55/08 od 30.01.2009., 20.02.2009., 27.02.2009., 04.03.2009., 27.03.2009. i 30.03.2009.), a preostale tri naredbe (broj: KPP-55/08 od 02.02.2009., 28.02.2009. i 31.03.2009.) nisu nikada vidjeli. Također navodi da su optuženi nezakonito prisluškivani, a da o tome nisu nikada obaviješteni zvanično od strane Suda. Zvanično su protiv optuženih provedene posebne istražne radnje iz člana 116. stav 2. tačka a) ZKP BiH – nadzor i tehničko snimanje

telekomunikacija, i iz člana 116. stav 2. tačka d) ZKP BiH – tajno praćenje i tehničko snimanje osoba, transportnih sredstava i predmeta, dok su nezvanično prema optuženima primjenjivane i druge posebne istražne radnje i operativno-tehničke mjere, pri čemu su prekršena osnovna ljudska prava optuženih, kao i osoba sa kojima su razgovarali. Također je istaknuto da je optuženi Rustempašić Rijad u skladu sa članom 74. Zakona o OSA-i praćen, te su protiv istog u skladu sa članom 77. i 78. Zakona o OSA-i primjenjivane operativno tehničke mjere, a po nalogu Predsjednice Suda BiH, pri čemu su se u određenim periodima paralelno primjenjivale posebne istražne radnje. Odbrana je posebno istakla da su pored navedenih zvaničnih posebnih istražnih radnji, protiv optuženih nezvanično i nezakonito provodile posebne istražne radnje putem tzv. Insajdera, pri čemu je provođeno i tajno snimanje, simulirani otkup i prikriveni istražitelj, koje radnje su provođene bez naredbe Suda. U odnosu na pomenutog insajdera, zaštićenog svjedoka "L" odbrana je istakla da se radi o nepouzdanjoj osobi, patološkom liku, koji se u javnosti hvalio da je terorista i da kolje Amerikance, Australce, Engleze, Ruse, Srbe i sl., pri čemu je izjavio da nema ciljeve u BiH, ali ima van BiH, za što mu je tužitelj dao imunitet. Odbrana je istakla da se insajder pojavio kao policijski informant bez naredbe Suda, kome OSA daje diktafon da snima susret sa optuženim Rustempašić Rijadom, pri čemu je navedeni informant na tom susretu pozivao na ubijanje fratara u Fojnici, tražio da slika oružje i pošalje u Afganistan da bi dobio novac, pa čak i vršio otkup predmeta, bez znanja Tužilaštva, a potom i podmetao dokaze, kao što je šoping lista u kući optuženog Handžića. O svemu ovome je OSA sačinila službenu zabilješku koju naziva izvještaj o počinjenom krivičnom djelu, što je nedopustivo. Odbrana osim toga ističe da je ovom svjedoku imunitet dao postupajući tužilac, a ne glavni tužilac, kako je propisano članom 84. stav 3. ZKP BiH. Odbrana je dalje isticala da je predmetna Optužnica nezakonito potvrđena. Na prvom mjestu je ukazano da je optužnica neprimjereno napisana na velikom broju stranica, sa dosta najavljenih dokaza, od kojih je Tužilaštvo odustalo tokom postupka. Odbrana je istakla da je ovako obimna optužnica u Sudu primljena dana 17.12.2009. godine, uzeta u rad u petak 18.12.2009. godine, a potvrđena 21.12.2009. dakle, i da nije moguće da je za samo dva radna dana sudija za prethodno saslušanje uspio pregledati ovako obimnu optužnicu, pregledati dokaze i utvrditi postojanje osnovane sumnje, jer je valjalo pročitati na stotine transkripata o tajno simljenim razgovorima i desetine izvještaja o višednevnim praćenjima optuženih, a da pri tome nije dostavljena niti jedna naredba iz koje bi se mogla cijeliti zakonitost provedenih radnji. Osim toga, odbrana je istakla da je optužnica nezakonito izmjenjena tokom glavnog pretresa, da je došlo do povrede objektivnog identiteta optužbe, jer je izmjenjenom optužnicom unesena nova kriminalna količina. Pa se navodi da se predmeti pronađeni na lokalitetu Barice nisu spominjali u ranijoj optužnici, dok se u izmjenjenoj optužnici spominju u tački 1. pod a), kao i neka lokacija iznad Odžaka, zatim, došlo je do značajne promjene u odnosu na ciljeve navodnih terorističkih napada, te je optuženom Rustempašić Rijadu na teret stavljeno, pored krivičnih djela iz prvobitne optužnice, i krivično djelo iz člana 249. stav 1. KZ BiH – udruživanje radi činjenja krivičnih djela. Ovakvu izmjenjenu optužnicu, je po mišljenju odbrane, trebalo vratiti na potvrđivanje. Odbrana je pored navedenog ukazala da u predmetnoj optužnici nisu navedeni samo prijedlozi dokaza, već i sadržaji iskaza svjedoka, što je nedopustivo, jer se tako utiče na sudeće vijeće, uz napomenu da je od saslušanja većine svjedoka Tužilaštvo odustalo, a sadržaji njihovih iskaza su tako ostali u spisu. Također, odbrana smatra nedopustivim da se kao dodatni dokaz saslušavaju svjedoci Čaušević Adnan i Huseinbegović Mirsad, koji su predloženi kao svjedoci u drugom predmetu, i da se koriste zatamnjeni zapisnici sa dijelovima iskaza za koje Tužilaštvo smatra da ih treba prezentirati. Odbrana je istakla da se Optužnica u ovom predmetu nije pročitala u cjelosti u smislu člana 260. stav 1. ZKP BiH. Dalje je odbrana istakla da Tužilaštvo nije dokazalo bez razumne sumnje da su optuženi počinili krivično djelo iz člana 201. tačka f) KZ BiH, jer i provedenih dokaza jasno je da ako su imali minimalne

količine oružja i eksploziva, njihov umišljaj nije bio da time počine teroristički akt, već je Rustempašić Rijad ustvari pokušavao da proda optičke nišane po duplo većoj cijeni, pri čemu odbrana ukazuje da ga i sam insajder naziva trgovcem oružjem, mada nikakvo oružje kod njega nije vidio. Odbrana se pita koji to terorista pokušava da proda ono što je nabavio za navodne terorističke napade, dodajući da optuženi nisu imali materijalno-tehničke mogućnosti za izvršenje takvog čina, optuženi Rijad ima završenu osnovu školu, nisu povezani sa centrima u inostranstvu, dakle nemaju kapacitete da bi se izvršila destabilizacija ili uništenje osnovnih ustavnih struktura u BiH, odnosno da bi svojim nasilnim ponašanjem uspostavili šerijatsku državu. Odbrana ističe da nije dokazana ni radnja učinjenja – teroristički čin, ni posljedica – cilj, koji je po mišljenju odbrane trebao biti preciziran i jasno određen, kao i međunarodne organizacije koje se štite, te dodaje da je pojam štete po državu i međunarodnu organizaciju, a kako to navodi Tužilaštvo, neodređen. U odnosu na krivično djelo udruživanja radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZ BiH, odbrana također iznosi stav da Tužilaštvo nije uspjelo dokazati da je optuženi Rustempašić Rijad organizovao neku grupu, i to grupu od najmanje tri čovjeka a radi trajnog, ponovljenog ili povremenog činjenja krivičnog djela, pri čemu bi svaka od tih osoba davala svoj udio u učinjenju krivičnog djela. Ovo krivično djelo se po ocjeni odbrane bazira samo na činjenici da se optuženi međusobno poznaju i da su s vremena na vrijeme komunicirali telefonima, što nije sporno. Održavanje sastanaka o planiranju nekih terorističkih napada je oborio ključni svjedok Tužilaštva, koji je ispočetka govorio o svakodnevnim sastancima, pa o dva sastanka, pa o šest sastanaka, pa o 15-20 sastanaka, koje je kasnije nazvao viđanjima, pa opet nekih 5-6 sastanaka od kojih je Rijad bio na dva, Velić je možda bio samo jednom, uglavnom, ne zna se o nekom sastanku na kojem je cijela grupa bila zajedno. U odnosu na 10 optičkih nišana za puške iz tačke 2. izmjenjene optužnice odbrana ističe da se ovo krivično djelo dodatno optuženom Rustempašić Rijadu stavlja na teret, da se radi o predmetima koji ne spadaju u sredstva čiji je promet nedozvoljen, te da samim time nema krivičnog djela udruživanja radi činjenja krivičnih djela. Naime, odbrana je u odnosu na navedene optičke nišane pojasnila da se nišani nalaze na Zajedničkoj listi vojne opreme objavljene u Sl. Listu BiH broj: 9/03 i 75/05, a koja je blanketni propis, i za koje je Tužilaštvo ustvrdilo da za promet istih treba pribaviti dozvolu Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa. Međutim, odbrana je istakla da je 21.04.2010. godine objavljena nova Zajednička lista, kojom je stavljena van snage pomenuta zajednička lista, te da je u novoj zajedničkoj listi detaljnije opisan pojam nišana za čiji promet je potrebna dozvola, te je jasno navedeno da se zabrana ne odnosi na optičke nišane bez elektronskog procesuiranja slike (to su predmetni nišani), te na nišane sa četverostrukim ili manjim povećanjem, pod uslovom da nisu specijalno dizajnirani ili modificirani za vojnu upotrebu. Odbrana je ukazala da je vještak balističar Osmanakadić Dino potvrdio da predmetni nišani ne vrše elektronsko procesuiranje slike, da ne vrše nikako uvećanje, da nisu posebno dizajnirani za vojnu upotrebu, da je naročito pogodan za sportsko nišanje sa oba oka, da se ne može koristiti kao snajperski nišan, nema končanicu i da su nekvalitetne izrade i proizvodnje – Kina, te da služe za naprave koje simuliraju vatreno oružje puške – paint bol i sl. Stupanjem na snagu nove Zajedničke liste vojne opreme, kao blanketnog propisa, koji je sastavni dio krivičnog djela iz člana 193. KZ BiH, primjenom odredbe člana 4. stav 2. KZ BiH, optužene treba osloboditi od ovog krivičnog djela. Odbrana je iznijela generalan stav da je predmeta Optužnica zasnovana na predrasudama i diskriminaciji, te je predloženo da se optuženi Rustempašić Rijad oslobodi svih optužbi, jer nije počinio niti jedno krivično djelo iz nadležnosti Suda BiH.

Optuženi Rustempašić Rijad se složio sa završnim riječima branioca.

3.3. Dokazna rekapitulacija odbrane II-optuženog Handžić Abdulaha–završne riječi

Branilac optuženog, advokat Rašević Milorad je u završnoj riječi istakao da je optužnica neprimjerena, jer je napisana na 398 stranica, te da je ovakva praksa nepoznata. Podržava stavove odbrane I-optuženog iznesene u završnoj riječi i istima se pridružuje. Branilac smatra da Tužilaštvo nije van razumne sumnje dokazalo da su optuženi počinili krivično djelo terorizma, te da je Optužnica je zasnovana na diskriminaciji i predrasudama autora optužnice. Branilac je istakao da je terorizam kao svjetsko zlo, neprimjeren način rješavanja društvenih problema i socijalnih previranja, što je prisutno u cijelom svijetu, dodajući pri tome da autor optužnice potiče iz zemlje gdje je razvijena borba protiv terorizma i da isti ima predrasude, te osobu koja nosi kratke hlače uklapa u profil teroriste. Ovakva optužnica, po mišljenju branioca, biće upamćena u sudskoj praksi u BiH, jer se se optužnica na glavnom pretresu nije pročitala, iako je odbrana na tome insistirala. Predmeti koji su oduzeti od optuženog Handžića, i to dječiji dvogled, koji se može kupiti za 10-tak KM-ova, ukazuju na osnovu čega je autor optužnice izveo zaključak da postoji opasnost da se poćini terorizam. U odnosu na nađenu listu kod optuženog, branilac je istakao da ju je u kući optuženog Handžića ostavio Insajder, koji je za sebe izjavio da je član Al qaide, pa se odbrana pita zašto on nije predmet krivičnog postupka. Ponašanje tužioca II-optuženi je doživio kao nepravdu, iz kojih razloga jedno vrijeme nije dolazio na glavni pretres, što je bio vid njegovog protesta, te odbrana moli da se ovo ne uzme kao neka od otežavajućih okolnosti. Branilac je istakao da je II-optuženi mlad čovjek, rođen u Sarajevu, odgojen u jednoj multinacionalnoj i multireligioznoj sredini. Također, branilac je istakao da je prisluškivanjem telefonskih razgovora utvrđeno da je tri dana prije lišenja slobode, II-optuženi tražio od Nalbantića da mu posudi 30 KM, na osnovu čega autor optužnice zasniva tvrdnju da se pripremao teroristički napad. Branilac smatra da je optužba izvršila povredu objektivnog identiteta optužnice izmjenom optužnice. Branilac je predložio da se II-optuženi oslobodi od optužbe, jer nije dokazano da je poćinio krivično djelo kojim se tereti.

Optuženi Handžić Abdulah se složio sa navodima branioca, te je u spis uložio pismenu završnu riječ, u kojoj je dao svoj lićni osvrt na predmetni postupak i izvedene dokaze.

3.4. Dokazna rekapitulacija odbrane III-optuženog Velić Edisa– završne riječi

Branilac Kulenović Hamdo je u završnoj riječi istakao da nakon provedenog dokaznog postupka, odbrana smatra da nema osnova da se optuženom Veliću stavlja na teret da je poćinio krivićna djela navedena u optužnici, ukazujući na to da je Tužilaštvo odustalo od velikog broja najavljenih dokaza, tako da je od 700 dokaza izvelo samo 290 dokaza. Branilac postavlja pitanje da je u prvom momentu prilikom potvrđivanja optužnice bilo samo tih 290 dokaza, da li bi Optužnica bila uopće potvrđena i da li bi optuženi Velić bio uopće u pritvoru. Stoga, branilac smatra da je jedina moguća presuda u ovom predmetu oslobađajuća presuda, jer optuženi Velić nije odgovoran ni po jednoj taćki Optužnice koja ga tereti. Imajući u vidu zakonska obilježja bića krivićnog djela terorizma, odbrana smatra da optuženi Velić nije učinio ništa što je navedeno u ćlanu 201. stav 4. taćka f) KZ BiH. Odbrana smatra da se ne može govoriti da kod optuženog postoji svijest o djelu, kao jednom od elemenata djela, te o mjestu, naćinu i sredstvu izvršenja krivićnog djela, te da ne postoji direktni umišljaj. Optuženi nije poduzeo radnje iz koje bi se vidjelo njegovo htijenje da poćini krivićno djelo. Zbog nepostojanja direktnog umišljaja, izvodi se zaključak da ne postoji ni krivićno djelo. Da bi se moglo govoriti o krivićnom djelu terorizma, radnje moraju biti izvršene, dakle može se poćiniti samo ćinjenjenjem, a ne nećinjenjem. Pripremanje teroristićkog ćina mora biti konkretizovano, koji je ćilj, naćin,

vrijeme i mjesto izvršenja, te koji su motivi da se takav napad izvrši. Ništa od navedenog se, po stavu odbrane, ne može dovesti u vezu sa optuženim Velićem. Terorizam se ne može izvršiti sa jednom puškom i jednim trofejnim pištoljem. Odbrana ukazuje da je Tužilaštvo ključne dokaze dobilo od svjedoka Insajdera, koji je izjavio da je nagovarao optužene da izvrše krivično djelo, dok nije bilo niti jednog dokaza koji bi povezao optuženog Velića sa krivičnim djelom terorizma. Odbrana ukazuje da telefonski razgovori između Velića i Rustempašić Rijada nisu trajali više od 30 sekundi, osim jednog koji je trajao nekoliko minuta, čija je tema bila pronalaženje posla, jer su bili nezaposleni. Optuženi nikada nije bio u posjeti kod Rijada u Bugojnu, što upućuje na zaključak da nisu bili toliko povezani kako to nastoji prikazati Tužilaštvo. Odbrana ne osporava činjenicu da su u kući Velića pronađeni puška i trofejni pištolj, ali smatra da se to ne može podvesti pod tačku f.) stav 4. člana 201. KZ BiH, jer je za takvu kvalifikaciju potrebna veća količina djela. Osim toga nije bilo otisaka optuženog na tom oružju, pa samim time znači da nije ni išao na obuku, a također je utvrđeno da tim oružjem nije dejstvovano. Odbrana je dostavila fotografije optuženog Velića iz kojih je vidljivo da je Velić išao na planinarenja iz sportskih aktivnosti, te da nikada nije imao terorističkih aktivnosti. Odbrana je dalje istakla da je otac optuženog potvrdio da je u toku rata kupio automatsku pušku i ostavio je kod sina Edisa kada su ga deložirali iz stana i kada mu se razbolila supruga. Prema mišljenju odbrane, Tužilaštvo nije uspjelo dokazati da je optuženi Velić učinio bilo šta u cilju destabilizacije zemlje, kao i da je nabavljao bilo šta. Tzv. „šoping list“ je sačinio svjedok Tužilaštva Insajder, te odbrana smatra da se njemu trebalo suditi. Svi vještaci Tužilaštva koji su spominjali „šoping listu“ su bili jedinstveni u zaključku da se nijedan pronađeni predmet ne može dovesti u vezu sa tom „šoping listom“. Dalje, osvrćući se na pravnu kvalifikaciju krivičnog djela udruživanje radi činjenja krivičnog djela iz člana 249. stav 2. KZ BiH, odbrana ističe da se niti iz jednog navoda Tužilaštva ne može zaključiti da se ovdje radi o organizovanoj grupi. Ta grupa bi, po mišljenju odbrane, trebala imati ime, organizatora i cilj osnivanja, dok se u konkretnom slučaju radi o grupi prijatelja koji provode vrijeme zajedno, odlaze u džamiju, na kafu i sl. Optuženi Velić ne dovodi u pitanje poznanstvo sa suoptuženima, ali osporava da se to poznanstvo dovodi u vezu sa grupom radi činjenja krivičnih djela. Njegov način praktikovanja vjere i način oblačenja nisu razlozi da se prihvati da je on član grupe, koja je organizovana s ciljem vršenja krivičnog djela terorizma. Odbrana tvrdi da optuženi Velić nije bio član grupe koja je nabavljala eksplozivne naprave, niti je vidio snimke obuke za borbena dejstva, niti snimke pravljenja improviziranih naprava. Odbrana smatra da Tužilaštvo ničim nije dokazalo da je optuženi bio pripadnik grupe koja je navodno pripremala teroristički čin, već da su u pitanju predrasude koje postoje prema optuženom zbog izgleda, način oblačenja i načina na koji praktikira vjeru. Odbrana se poziva na član 9. stav 1. EKLJP, te ukazuje da pravo čovjeka na vjeroispovijest treba apsolutno poštovati. Predmeti koji su pronađeni pri pretresu kuće optuženog Velića, i to pištolj, pribor za planiranje, po ocjeni odbrane, ne mogu poslužiti kao dokaz da je optuženi učestvovao u planiranju navodnih terorističkih napada, pri tome dodajući, da je normalno da se kod vjernika nađe vjerska literatura, kao što je ovdje slučaj. Odbrana je također istakla da je Tužilaštvo pokušalo da pronađeno oružje na Baricama poveže sa optuženim, ali to nije uspjelo, jer je Papić Dragan istakao da se pronađeno oružje ne može dovesti u vezu sa navodnom grupom kojoj je optuženi navodno pripadao. Odbrana u odnosu na iskaz zaštićenog svjedoka „L“ - insajdera posebno ističe da ovaj svjedok ni u jednom trenutku nije dao konkretne i ozbiljne dokaze za svoje tvrdnje, da je svojim postupcima cijelo vrijeme navodio i savjetovao optužene kako da izvedu teroristički napad, te da Insajderov odnos prema optuženima najviše liči na podstrekavanje. Daljom analizom iskaza svjedoka insajdera, odbrana izvodi zaključak da se radi o osobi koja je sklona pretjerivanju, nepouzdanosti osobi i osobi koja je osuđivana, te ističe da se na iskazu ovakvog svjedoka ne može zasnovati sudska odluka. Odbrana je istakla da niko od saslušanih svjedoka, a posebno ne Selimović Amel i Nalbantić Muhamed, nisu

naveli da je optuženi Velić počinio bilo šta, a posebno ne planiranje terorističkog napada. Također, odbrana osporava navod da su se optuženi koristili šifrovanim jezikom, osporavajući nalaz vještaka Kolmana, za kojeg odbrana tvrdi da nije kompetentan. Na kraju odbrana je istakla da je optuženi Velić bio planinar i da se bavio sportskim aktivnostima, te bio član alpinističkog društva, zatim da nije osuđivan, da je otac troje malodobne djece, izdržava porodicu vršenjem građevinskih radova, da je slabog imovnog stanja, te da nije imao ni volju ni mogućnost da izvrši krivično djelo teroizma. Odbrana predlaže da Sud donese presudu kojom će osloboditi optuženog Velića od optužbe.

Optuženi Velić Edis se složio sa navodima branioca.

3.5. Dokazna rekapitulacija odbrane IV-optuženog Rustempašić Muhameda – završne riječi

Branilac Lejlić Aldin je u završnoj riječi istakao da odredba člana 193. KZ BiH upućuje na primjenu blanketnih propisa, i to Zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme i kontroli izvoza i uvoza proizvoda dvojne namjene, čiji je sastavni dio Zajednička lista vojne opreme obuhvaćene Pravilima ponašanja Evropske unije o postupanju kod izvoza oružja. Branilac je istakao da je u vrijeme potvrđivanja Optužnice na snazi bila lista iz 2005. godine, prema kojoj listi su nišani, a za koje se tereti IV-optuženi Rustempašić Muhamed, bili izuzeti iz prometa i za taj promet je trebala dozvola, međutim, da je 21.04.2010. godine na snagu stupila Zajednička lista vojne opreme, kojom listom je lista iz 2005. godine stavljena van snage i u kojoj su propisani uslovi koje nišan mora ispunjavati da bi se smatrao vojnom opremom, i to da nema mogućnost elektronskog procesuiranja slike, nema mogućnost petorostrukog povećanja, te da nije specijalno dizajniran ili modificiran za vojnu upotrebu. Branilac smatra da su provedenim vještačenjem po vještaku balističaru, Osmankadić Dini, dokazali da predmetni nišani, ne spadaju u vojnu opremu propisanu novom Zajedničkom listom, odnosno da za promet istih nije potrebna dozvola. Branilac je dalje istakao da je navedeni blanketni propis, propis koji u sebi sadrži kaznene odredbe u smislu krivičnog zakonodavstva, i koji je sastavni dio Krivičnog zakona, te da ako se krivično djelo posmatra kao cjelina u okviru krivičnog zakonodavstva, blanketni propis ima sve osobine krivičnog zakona, na njega se primjenjuju svi principi krivičnog zakona, kao što je i vremensko važenje zakona. Branilac ističe da je primjenom odredbe člana 4. stav 2. KZ BiH, obavezna retroaktivna primjena novog blažeg zakina, te je predložio da se optuženi Rustempašić Muhamed odlobodi od optužbe.

Branilac Zubak Dražen je u završnoj riječi također predložio da Sud donese presudu kojom će optuženog Rustempašić Muhameda osloboditi od optužbe. Obzirom na pravnu kvalifikaciju djela koje se optuženom Rustempašić Muhamedu stavlja na teret, udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZ BiH, branilac je istakao da to znači da se radi o grupi i udruženju koje je organizirano radi vršenja dva ili više krivičnih djela, jer sam naziv ovog krivičnog djela govori o množini krivičnih djela, dok se optuženi u ovom slučaju tereti za samo jednu radnju navodnog izvršenja. Stoga, branilac smatra da optuženi nije ni mogao biti optužen, a niti osuđen zbog ovog krivičnog djela.

Optuženi Rustempašić Muhamed se složio sa navodima branilaca.

4. Nalazi, ocjene i utvrđenja suda

4.1. Uvodne napomene

Rukovodeći se prvenstveno principom slobodne ocjene dokaza,

zagarantovanim odredbom čl.15. ZKP-a BiH, Sud je cijeli postupak vodio sa ciljem da osigura da niko nevin ne bude osuđen, a da se učinitelju krivičnog djela izrekne krivično pravna sankcija pod uslovima propisanim KZ-om BiH u zakonom propisanom postupku (član 2. stav 1. ZKP BiH), obezbjeđujući standarde pravičnosti za stranačke učesnike u postupku, posebno pravila odrebe iz člana 14. citiranog Zakona (Jednakost u postupanju): (1) Sud je dužan da stranke i branioca tretira na jednak način i da svakoj od strana pruži jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnom pretresu;. (2) Sud, Tužitelj i drugi organi koji učestvuju u postupku dužni su s jednakom pažnjom da ispituju i utvrđuju kako činjenice koje terete osumnjičenog, odnosno optuženog, tako i one koje im idu u korist, imajući u vidu principe i pravila Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, osobito odredbu iz člana 6. Konvencije (Pravo na pravično suđenje): (1) Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom; (2) Svako ko je optužen za krivično djelo smatra se nevinim dok se njegova krivica po zakonu ne dokaže.

U tom smislu Sud je cijenio izvedene dokaze u ovome predmetu u skladu sa osnovnim načelima ZKP BiH i to: odredbom člana 3. stav 1. ZKP-a BiH koja određuje da se svako smatra nevinim za krivično djelo dok se pravomoćnom presudom ne utvrdi njegova krivnja. U skladu sa tim, na tužiocu leži odgovornost dokazivanja krivice optuženih, i to da optužba krivnju mora dokazati po standardu van svake razumne sumnje, jer u slučaju da postoji bilo kakva razumna sumnja u pogledu postojanja činjenica koje čine navodno krivično djelo, donesena odluka mora ići u prilog optuženog (član 3. stav 2. ZKP BiH: Sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, Sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog.) Na kraju, Sud je dužan razmatrati i ocjenjivati dokaze koji idu u korist optuženog sa jednakom pažnjom kao i dokaze koji terete optuženog (član 14. ZKP BiH).

U skladu sa navedenim načelima, te principom slobodne ocjene dokaza, član 15. ZKP BiH (slobodna ocjena dokaza): Pravo Suda, Tužitelja i drugih organa koji učestvuju u krivičnom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje činjenica nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilim, Sud je pažljivo razmotrio sve dokaze koje su na glavnom pretresu izveli kako optužba, tako i odbrana.

Prilikom ocjene iskaza svjedoka koji su svjedočili u ovome postupku, Sud je cijenio njihovo držanje i ponašanje tokom davanja iskaza, ispitao konzistentnost njihovih iskaza datih u sudnici sa onim datim u toku istrage, uporedio činjenice o kojima je svjedok svjedočio sa činjenicama koje su utvrđene od strane drugih svjedoka, te materijalnim dokazima kako bi se utvrdilo da li su potkrijepljeni ili osporeni drugim dokazima u ovome predmetu.

Razmatranje usmenih svjedočenja pred Sudom, izvjesne nedosljednosti između različitih svjedoka predstavljaju relevantan faktor u procjeni težine i one nužno ne diskredituju cijelo svjedočenje svjedoka. Ako je svjedok detaljno ispričao suštinu događaja o kojima se radi, periferne devijacije nisu nužno dovele u pitanje istinitost takvog dokaza.

Takođe, u ovom predmetu je uložena materijalna dokumentacija i Sud je ispitao svaki uloženi dokaz kako bi odlučio o njihovoj zakonitosti i relevantnosti, pouzdanosti i dokaznoj vrijednosti.

Treba napomenuti da je Sud prilikom donošenja odluke u ovome predmetu uzeo u obzir sve dokaze provedene na glavnom pretresu upuštajući se u njihovu detaljniju analizu u onoj mjeri koliko je to relevantno za donošenje konačne odluke o krivičnoj odgovornosti optuženih za počinjenje predmetnih krivičnih radnji. Sud je postupio na ovaj način svjestan činjenice da eventualna detaljnija analiza dokaza, u krajnjoj liniji, ne bi uticala na konačno utvrđeno činjenično stanje i zaključke do kojih je Sud došao na temelju dokaza, čiju je detaljniju ocjenu dao u ovoj presudi, a sve u smislu čl.15. ZKP-a BiH koji predviđa princip slobodne ocjene dokaza, bez formalnih ograničenja i bez posebnih dokaznih pravila.

4.2. Procesne odluke

U ovom dijelu presude, Sud će obrazložiti procesne odluke donesene tokom provedenog glavnog pretresa, i to počev od odluke kojom je Sud odlučio voditi glavni pretres u odsustvu uredno obaviještenog optuženog Handžić Abdulaha, koji je u jednom periodu odbio da prisustvuje ročištima za glavni pretres, iako je bio u pritvoru, te odluke po prigovorima odbrane kojima se osporavala zakonitost dokaza Tužilaštva, izmjena predmetne Optužnice, te će se na kraju Sud osvrnuti i na primjedbe odbrane kojima se ukazivalo da je ovaj postupak pokrenut i vođen na temelju predrasuda.

Radi obezbjeđenja prisustva optuženih i uspješnog vođenja krivičnog postupka, prema optuženima je tokom postupka bila primjenjena mjera pritvora i to prema optuženima Rustempašić Rijadu, Handžić Abdulahu i Velić Edisu od 20.03.2008. godine do 16.05.2008. godine, te od 05.11.2009. godine do 15.10.2010. godine, kada im je im je rješenjem ovog Suda ukinut pritvor i izrečene mjere zabrane, a prema optuženom Rutempašić Muhamedu po Rješenju broj X-KRN-09/670 od 24.09.2009. godine, pa sve do 19.04.2010. godine, kada mu je pritvor ukinut.

Tokom glavnog pretresa, a nakon što je optuženi Handžić Abdulah odbio da prisustvuje ročištima za glavni pretres i pored primjene mjere pritvora, Sud je donio Rješenje broj: X-K-09/670-1 od 30.06.2010. godine kojim je određeno da će se glavni pretres protiv optuženih u ovom predmetu održati bez prisustva optuženog Handžić Abdulaha, a u slučaju da neopravdano odbije da pristupi zakazanom ročištu na koje je blagovremeno i uredno pozvan i o kojem je upoznat, dok će ročištima, koja se održavaju bez prisustva optuženog, prisustvovati njegovi branioci.

Istim rješenjem Sud je upozorio optuženog Handžić Abdulaha da u toku glavnog pretresa, u svakom trenutku ima pravo pristupa Sudu, da će bez odlaganja biti obaviještavan o toku postupka i to na način što će mu se dostaviti audio zapisnik sa svakog ročišta, te da prema članu 318. stav 2. ZKP BiH, protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može osporavati u žalbi na presudu.

Sud je prilikom donošenja ovog rješenja imao u vidu da odredbe Zakona o krivičnom postupku ne regulišu situaciju kada optuženi odbija da prisustvuje zakazanom pretresu, ali i da ne postoje posebne odredbe koje sprečavaju Sud da u ovoj situaciji nastavi postupak čak i bez prisustva optuženog. Također, Sud je imao u vidu i da član 247. ZKP BiH propisuje da se „*Optuženom ne može suditi u odsustvu*“.

Sud je stava da se izraz „*u odsustvu*“ odnosi na slučajeve potpune odsutnosti optuženog iz postupka, bilo zbog toga što je nemoguće obezbijediti njegovo prisustvo u postupku, ili je on iz nekih razloga nedostupan organima gonjenja npr. nalazi

se u bijegu ili se krije, ne zna se gdje je, ili mu nije poznato da se postupak vodi, ili postoje druge poteškoće da se obavijesti o postupku ili obezbijedi njegovo prisustvo, što ovdje nije bio slučaj, jer je prisustvo optuženog bilo obezbijeđeno mjerom pritvora, kao najstrožijom mjerom obezbijeđenja prisustva optuženog. Stoga je neophodno praviti razliku između suđenja u odsustvu, koje zabranjuje član 247. ZKP BiH, od situacije suđenja bez prisustva optuženog, što podrazumjeva da je optuženi u mogućnosti da prisustvuje, ali ne želi.

Sud je cijenio da slobodna volja i izbor optuženog da ne pristupi suđenju predstavlja jedinu prepreku čije uklanjanje je isključivo pod njegovom kontrolom.

Sud je također cijenio da bi odlaganje postupka, zbog odbijanja optuženog Handžića da iz pritvorske jedinice pristupi na ročište za glavni pretres bilo u potpunosti u suprotnosti sa interesima pravičnosti u pogledu okončanja predmeta, posebno imajući u vidu da su u predmetu pored Handžić Abdulaha optužena još tri lica za ista krivična djela i da oni u smislu člana 6. stav 1. EKLJP uživaju garancije na pravično suđenje i suđenje u razumnom roku, te da su se dvojica optuženih u tom momentu nalazila u pritvoru, a prema jednom optuženom su primjenjivane mjere zabrane.

Stoga je Sud našao da je nepojavljivanje optuženog Handžić Abdulaha, na zakazanom ročištu bilo proizvoljno, te je očigledno da se optuženi svjesno odrekao svog prava da prisustvuje suđenju. Pri ovome Sud naglašava, da je prisustvo optuženog tokom suđenja u suštini ne samo njegovo pravo, nego i obaveza. Sud smatra da je prisustvo optuženog vrlo bitna odlika uspješnog suđenja, te da je kod ovakvih situacija, prisustvo optuženog na suđenju obezbijeđeno mjerom pritvora. Pri ovome, Sud je cijenio, ako optuženi odbija da pristupi, da se može otvoriti i pitanje dužine trajanja ovog postupka.

Zbog svega navedenog Sud je upozorio optuženog da je njegovo prisustvo na suđenjima i aktivno sudjelovanje u iznošenju odbrane, najkorisnije upravo za samog optuženog, te mu je ostavljena mogućnost da se u bilo kojem trenutku kad promjeni svoju odluku pojavi na suđenju, a do kada će ga zastupati branioci i da će ga Sud obaviještavati o toku postupka, što je i učinjeno, čime su maksimalno ispoštovana prava optuženog.

Sud nalazi da je u ovoj konkretnoj situaciji održavanje pretresa bez prisustva optuženog bilo u skladu sa odredbama člana 242. stav 2., člana 246. stav 1. i člana 247. ZKP BiH kao i sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

Sud je zaključio da u slučajevima kada optuženi ima sve potrebne garancije da ostvaruje svoje pravo da prisustvuje i interveniše tokom suđenja, neopravdano je smatrati suđenje u njegovom odsustvu kršenjem prava optuženog, te da praktični interesi pravičnosti idu u prilog odluci o započinjanju ili nastavku krivičnog postupka bez prisustva optuženog. Navedeno potkrepljuje tvrdnju da niti jedan krivično-pravni sistem, ne smije biti otvoren za mogućnost da optuženi samovoljno opstruira svoje suđenje, jer poštujući načelo jednakosti u postupanju, Sud je dužan osigurati pravičnost ne samo odbrani, već i tužilaštvu, jer pored prava na odbranu, društvo ima pravo da krivično goni i sprječava krivična djela, i da ostvaruje pravdu.

Dakle, u situaciji kada optuženi Handžić Abdulah ima pravo da prisustvuje suđenju i kojem ne prisustvuje, iako je uredno obaviješten i svjestan posljedica neodazivanja, Sud je odlučio nastaviti postupak bez njegovog prisustva, uz naprijed navedenu argumentaciju, što se ne smatra suđenjem u odsustvu u smislu člana 247. ZKP BiH. niti suprotnim članu 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Optuženi Handžić Abdulah je od 15.09.2010. godine prisustvovao svim ročištima za glavni pretres.

Dalje, odbrane svih optuženih su prigovorile na zakonitost pretresa stanova i prostorija koje koriste optuženi, izvršenih 20.03.2008. godine, ističući da je za navedene pretrese na temelju člana 56. stav 1. ZKP BiH, izdata usmena naredba sudije za prethodni postupak, iako nije postojala opasnost od odlaganja, te da o izdatoj naredbi za pretres u sudskom spisu broj: KPP-55/08 ne postoji službena zabilješka o usmenom izdavanju naredbe ili prijepis zabilježenog toka razgovora pilikom izdavanja usmene naredbe, a prema članu 56. stav 2. ZKP BiH. Osim toga, odbrana ističe da u konkretnom slučaju nije postojala opasnost od odlaganja, da bi se uopće i mogla izdati usmena naredba, jer su optuženi čak 3 mjeseca prije hapšenja bili pod paskom policije, Tužilaštva i Suda, praćeni, snimani i prisluškivani, tako da se moglo zatražiti izdavanje pismene naredbe.

Sud je uvidom u spis broj: KPP-55/08 utvrdio da u istom ne postoji službena zabilješka postupajućeg sudije za prethodni postupak o izdavanju usmene naredbe za pretres porodične kuće koju je koristio Rustempašić Rijad u Odžaku, općina Bugojno i pretres stana koji je koristio na adresi Sedrenik Mali 51, Sarajevo, dana 20.03.2008. godine, kao ni za pretres stana koji je koristio Handžić Abdulah na adresi Hendek 6, Sarajevo, te pretres stana koji je koristio Velić Edis na adresi Jukićeva 61, Sarajevo, sve dana 20.03.2008. godine.

Međutim, u vezi sa navedenim pretresima u spisu postoji sljedeća materijalna dokumentacija:

- U odnosu na pretres kuće koju je optuženi Rustempašić Rijad koristio u Bugojnu- Odžak bb, u spisu postoji Usmena naredba sudije za prethodni postupak za pretres stana, porodične kuće, drugih prostorija i pokretnih stvari koje koristi Rustempašić Rijad na adresi Odžak bb, općina Bugojno, broj 13/3-281/08 od 20.03.2008.godine, (dokaz broj T-1), Izvještaj Federalne uprave policije broj 13/3-317 od 20.03.2008. godine (dokaz broj T-2), Zapisnik Federalne uprave policije broj 13/3-282 od 20.03.2008. godine, (dokaz broj T-3), Fotodokumentacija Federalne uprave policije broj 14/4-310/08 od 24.03.2008.godine (dokaz broj T-5), te Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-300/08 od 20.03.2008. godine, (dokaz broj T-4);
- U odnosu na pretres stana koji je optuženi Rustempašić Rijad koristio na adresi Sedrenik Mali 51, Sarajevo, u spisu postoji: Usmena naredba sudije za prethodni postupak za pretres kuće pretres stana, drugih prostorija i pokretnih stvari koje koristi Rijad Rustempašić u Sarajevu na adresi Mali Sedrenik 51, Sarajevo broj 13/3-279 od 20.03.2008. godine, (dokaz broj T-9), Izvještaj Federalne uprave policije broj 13/3-314 od 20.03.2008. godine, (dokaz broj T-10), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu kuće koju je koristio Rijad Rustempašić na adresi Sedrenik Mali 51, Sarajevo broj 13/3-280/08 od 20.03.2008.godine, dokaz T-27 (sudski broj dokaza T-11); Fotodokumentacija pretresa kuće koju je koristio Rijad Rustempašić na adresi Sedrenik Mali 51, Sarajevo broj 14/4-310 od 28.03.2008. godine, dokaz T-14-3 (sudski broj dokaza T-13) te Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta od Rijada Rustempašića broj 13/3-293/08 od 20.03.2008. godine, dokaz T-31 (sudski broj dokaza T-12),

- U odnosu na pretres stana koji je koristio optuženi Handžić Abdulah na adresi: Hendek 6, Sarajevo, u spisu postoji: usmena naredba sudije za prethodni postupak pretres stana, drugih prostorija i pokretnih stvari koje koristi Abdulah Handžić u Sarajevu na adresi Hendek 6, broj 13/3-285/08 od 20.03.2008.godine, (dokaz broj T-23), Izvještaj Federalne uprave policije o izvršenom pretresu broj 13/3-312 od 20.03.2008. godine, (dokaz broj T-24), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu stana, drugih prostorija i pokretnih stvari, broj 13/3-286/08 od 20.03.2008. godine, (dokaz broj T-25), Fotodokumentacija broj 14/1-99/08 od 26.03.2008.godine, (dokaz broj T-27) i Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-298/08 od 20.03.2008. godine, (dokaz broj T-26)
- U odnosu na pretres stana koji je koristio optuženi Velić Edis na adresi: Jukićeva 61, Sarajevo, u spisu postoji: usmena naredba sudije za prethodni postupak pretres stana, drugih prostorija i pokretnih stvari koje koristi Velić Edis u Sarajevu na adresi Jukićeva 61, broj 13/3-289/08 od 20.03.2008. godine, u (dokaz broj T-35), Izvještaj Federalne uprave policije o pretresu stana, drugih prostorija i pokretnih stvari broj 13/3-299 od 20.03.2008. godine, (dokaz broj T-35-3), Zapisnik Federalne uprave policije o pretresu stana, drugih prostorija i pokretnih stvari broj 13/3-290/08 od 20.03.2008. godine, (dokaz broj T-35-1), Fotodokumentacija broj 14/4-310 od 28.03.2008. godine, (dokaz broj T-35-4) i Potvrda Federalne uprave policije o privremenom oduzimanju predmeta broj 13/3-291/08 od 20.03.2008. godine (dokaz broj T-35-2).

Uvidom u navedenu dokumentaciju Sud je utvrdio da je postupak pretresanja stanova koji su koristili optuženi 20.03.2008. godine izvršen u skladu sa odredbom člana 60. ZKP BiH, pri čemu su prisustvovala dva punoljetna građanina, kao svjedoci, te su bili prisutni optuženi, kao korisnici stanova i prostorija koji su pretresani. O izvršenim pretresnim sačinjeni su zapisnici, sukladno odredbi člana 62. ZKP BiH, u koje su uneseni predmeti koji su oduzeti, i koji su potpisani od strane držaoca prostorija koje su pretresane, svjedoka i zapisničara, te službenih osoba koje su vršile pretres, a na kojim zapisnicima nisu konstatovane primjedbe. Također, evidentno je da su za privremeno oduzete predmete optuženima izdate potvrde prema odredbi člana 63. stav 1. i 2., te člana 68. stav 1. ZKP BiH, u kojima je navedena usmena naredba po kojoj je izvršen pretres, te precizno navedeni predmeti koji su oduzeti. O oduzetim predmetima službene osobe Federalne uprave policije su sačinile spisak, te isti dostavile Sudu zajedno sa izvještajima o izvršenim pretresima, zapisnicima i potvrdama o privremeno oduzetim predmetima, u skladu sa odredbom člana 63. stav 3. ZKP BiH.

Obzirom na navedeno, Sud izvodi zaključak da je sam postupak pretresa bio u skladu sa relevantnim odredbama ZKP BiH, bez obzira na propust postupajućeg sudije za prethodni postupak da o usmeno izdatoj naredbi za pretres sačini službenu zabilješku, odnosno zabilježi tok razgovora i isti da na prepis, posebno, jer izdavanje iste nije dovedeno u pitanje. Naime, evidentno je da u spisu postoje naredbe u pismenom obliku, koje su sačinili izvršioci naredbe, u kojima je decidno navedeno da je na osnovu usmenog odobrenja Tužilaštva BiH usmeno zatražena naredba od Suda BiH (pri čemu je navedeno tačno vrijeme i broj telefona sa kojeg je stiglo usmeno odobrenje), te je tačno navedeno ime sudije za prethodni postupak koji je izdao usmenu naredbu (sudija Fejzagić Esad), te tačno vrijeme i broj telefona sa kojeg je izdata usmena naredba, što su odlučne činjenice za odlučivanje po ovom prigovoru, te da su pri samom postupku vršenja pretresa maksimalno ispoštovane odredbe ZKP BiH. Osim toga, bitno je napomenuti da u spisu postoji Naredba broj: KPP-55/08 od 26.03.2008. godine, kojom sudija za prethodni postupak dozvoljava da se izuzumu oduzeti predmeti radi vještačenja, a prema

Izvršavaju Federalne uprave policije broj: 09-13/3-25 od 21.03.2008. godine, odnosno od 25.03.2008. godine. Navedeno, po ocjeni Suda, ne dovodi u sumnju činjenicu da je izdata usmena naredba za pretres, jer je postupajući sudija za prethodni postupak činom izdavanja pomenute naredbe od 26.03.2008. godine potvrdio da je pretres i oduzimanje predmeta odo optuženih dana 20.03.2008. godine izvršeno prema naredbi Suda. Za činjenicu da formalno nije sačinjena službena zabilješka o izdavanju usmene naredbe za pretres ZKP BiH izričito ne veže posljedicu da je takav pretres izvršen nezakonito, te da su dokazi pribavljeni u pretresu nezakoniti.

U pogledu prigovora odbrane da za izdavanje usmenih naredbi za pretres dana 20.03.2008. godine nije postojala opasnost od odlaganja, što je uslov za izdavanje usmene naredbe prema članu 56. stav 1. ZKP BiH, Sud ukazuje da je postojanje navedene opasnosti stvar konkretne procjene postupajućeg sudije, te da zavisi od ličnog životnog iskustva i okolnosti slučaja. Činjenica da je istraga protiv optuženih pokrenuta i vođena izvjesno vrijeme prije nego su izdate naredbe za pretres automatski ne znači da nije postojala opasnost od odlaganja, odnosno da su organi gonjenja imali dovoljno vremena da zatraže pismeno izdavanje naredbe od Suda, posebno imajući u vidu karakter predmetnog krivičnog djela, usljed čijeg izvršenja mogu nastupiti nesagledive posljedice, te velike količine oružja i minsko-eksplozivnih sredstva za koji je u tom momentu postojao osnov sumnje da istim optuženi raspolažu. Kod ovakvog stanja stvari, Sud smatra da činjenica da je usmeno zatražena i izdata naredba za pretres apsolutno nije od odlučnog značaja za procjenu zakonitosti tako pribavljenih dokaza.

Stoga, Sud smatra da dokazi pribavljeni prilikom pretresa stanova i prostorija koje su koristili optuženi dana 20.03.2008. godine ne predstavljaju nezakonite dokaze u smislu odredbe člana 10. stav 2. ZKP BiH, odnosno dokaze koji su pribavljeni povredama ljudskih prava i sloboda propisanih Ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti dokaze koji su pribavljeni bitnim povredama ZKP-a BiH, a na kojima se u smislu odredbe člana 10. stav 3. ZKP BiH, ne može zasnovati sudska odluka.

Odbrana je također istakla prigovor zakonitosti dokaza pribavljenih na lokalitetu Barica, ističući da ne postoje dokazi da je ispoštovana procedura u smislu odredbi člana 56, 57. i 58. ZKP BiH, kada se izdaje naredba za pretres, također osporavajući postojanje uslova iz člana 66. ZKP BiH za privremeno oduzimanje predmeta bez naredbe, kada postoji opasnost od odlaganja.

U odnosu na istaknuti prigovor Sud ukazuje da privremenom oduzimanju predmeta sa lokaliteta Barice nije prethodilo izdavanje naredbe u smislu odredbe člana 56, 57. i 58. ZKP BiH, što odbrana osnovano navodi, međutim, Sud nalazi da je u smislu odredbe člana 66. ZKP BiH postojala opasnost od odlaganja, te da su bili ispunjeni zakonski uvjeti da se pronađeni predmeti privremeno oduzmu bez naredbe Suda. Naime, zakonodavac je omogućio privremeno oduzimanje predmeta bez sudske naredbe prilikom preduzimanja istražnih neformalnih radnji, za čije izvođenje se prvenstveno primjenjuju pravila kriminalističke taktike i koje se preduzimaju na osnovu člana 219. ZKP BiH (npr., u toku izvršenja potrebnog pregleda prevoznih sredstava, putnika i prtljage ili pregleda određenih objekata i prostorija državnih organa, javnih preduzeća i ustanova), kao i onda ako se privremeno oduzimanje predmeta preduzima kao - hitna istražna radnja. U konkretnom slučaju se radilo o pretresu napuštenih koliba, za koje je su službenici Federalne uprave policije imali dojavu da se u istima nalazi oružje i minsko-eksplozivna sredstva, te je radi provjere bilo potrebno poduzeti određene istražne radnje. Očigledno je da je privremeno oduzimanje predmeta sa lokacije Barica bila samostalna hitna istražna radnja, koju su ovlaštene službene osobe (službenici Federalne uprave policije) preduzli ex

officio. Obzirom da se radilo o privremenom oduzimanju predmeta, privremeno oduzeti predmeti su opisani u zapisniku broj: 13/3-375 od 03.04.2008. godine (dokaz broj: T-36), u kom je naznačeno gdje su pronađeni. Sud nalazi da su navedene istražne radnje provedene u skladu sa relevantnim odredbama ZKP BiH, te da su tako pribavljeni dokazi pribavljeni uz puno poštivanje odredbe člana 10. ZKP BiH.

Obrana optuženog Rustempašić Rijada je tokom postupka istakla također da Tužilaštvo nikada nije održalo ročište za otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta, tj. dokaza, a u skladu sa članom 71. ZKP BiH. Pri ovome, odbrana je izrazila sumnju da je Federalna uprava policije imala potpunu kontrolu nad dokazima, bez ikakvog sudjelovanja odbrane, ističući da je pretrese i privremeno oduzimanje predmeta vršila Federalna uprava policije, da su ti predmeti čuvani kod Federalne uprave policije, te da je Federalna uprava policije vršila vještačenja tih predmeta, kao i da su službenici Federalne uprave policije saslušavani kao svjedoci u ovom predmetu. U odnosu na navedeni prigovor, Sud nalazi da u spisu zaista ne postoji dokaz da je održano ročište za otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta, ali Sud ukazuje da je to radnja koja se poduzima u istrazi, na koju Sud nema uticaja, i koja se po ocjeni Suda, ne odražava na zakonitost privremeno oduzetih predmeta, posebno jer se preduzima nakon njihovog pribavljanja u skladu sa ZKP BiH. Sumnja koju je izrazila odbrana u pogledu čuvanja privremeno oduzetih predmeta, a koji su služili kao dokaz u ovom postupku, po ocjeni Suda nije opravdana. Prema odredbi člana 63. stav 4. ZKP BiH, nakon privremenog oduzimanja predmeta po naredbi Suda, Sud može odrediti da predmeti ostanu pod nadzorom podnositelja zahtjeva za izdavanje naredbe ili pod nadzorom ovlaštenog izvršitelja naredbe (a što je u konkretnom slučaju Federalna uprava policije), što je Sud i učinio, obzirom na karakter i prirodu pronađenih i oduzetih predmeta. Naime, obzirom da se radilo o oružju i minsko-eksplozivnim sredstvima, kao opasnim predmetima, za koje Sud nema uslove da ih deponuje i čuva do okončanja postupka, to je opravdano bilo da se isti deponuju kod Federalne uprave policije, koja raspolaže adekvatnim prostorom i osobljem koje će brinuti o oduzetim predmetima. Također, kako se među privremeno oduzetim predmetima nalazio veliki broj predmeta koje je trebalo vještačiti (priručnici, video zapisi i sl.) to je isto bilo opravdano da se isti deponuju kod Federalne uprave policije, koja je, kao opremljena ustanova, vršila potrebna vještačenja i preglede. Sud ne nalazi niti jedan opravdan razlog da sumnja u profesionalnost i osposobljenost službenika Federalne uprave policije, koji su kao državni organ, dužni da postupaju u svemu po ZKP-u BiH.

Obrana optuženog Rustempašić Rijada je istakla i prigovor ne bis in idem ("ne dva puta o istom"), ističući da je pravosnažnim rješenjem ovog Suda od 16.05.2008. godine o ukidanju pritvora prema optuženima utvrđeno da ne postoje elementi bića krivičnog djela terorizma, te da isto krivično djelo i isti izvršilac ne mogu biti predmet ponovnog krivičnog postupka.

Prema članu 4. ZKP BiH niko ne može biti ponovo suđen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravomoćna sudska odluka.

U konkretnom slučaju nije sporno da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis prema Rješenju Suda broj: KPP-55/08 od 21.03.2008. godine bili u pritvoru zbog postojanja osnovane sumnje da su počinili krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi sa stavom 1. KZ BiH, koji pritvor im je ukinut Rješenjem Suda broj: KPP-55/08 od 16.05.2008. godine, a po prijedlogu Tužilaštva, koje je nakon provedenih vještačenja našlo da u radnjama optuženih ne postoje obilježja bića krivičnog djela terorizma iz člana 201. KZ BiH, koje razloge je Sud prihvatio.

Međutim, kod odlučivanja po ovom prigovoru, bitno je utvrditi prirodu odluke kojom je utvrđeno da u radnjama optuženih ne postoje obilježja bića krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) KZ BiH. Evidentno je da se radilo o odluci o ukidanju pritvora u kojem se jeste razmatralo postojanje osnovane sumnje da li su optuženi počinili krivično djelo kojim se terete, ali očigledno je da se ne radi o meritornoj odluci kojom se odlučilo o njihovoj krivici, posebno imajući u vidu fazu postupka u kojoj je donesena takva odluka, odnosno rješenje. Naime, navedena odluka je donesena u fazi istrage, kada je stepen postojanja osnovane sumnje zasigurno niži od onog stepena koji se utvrđuje nakon provedenog dokaznog postupka kod donošenja oduke o krivici optuženih. Osim toga, rješenjem o pritvoru i rješenjem o ukidanju pritvora osnovana sumnja je razmatrana na osnovu dokaza kojim je Tužilaštvo i Sud raspolagao u tom momentu istrage, nakon čega je Tužilaštvo prikupilo još dokaza na te okolnosti, a nakon izvršenih pretresa i oduzimanja predmeta od optuženih 05.11.2009. godine, te je, nakon što je postupajući tužilac procijenio da raspolaže sa dovoljno dokaza koji potvrđuju postojanje osnovane sumnje da su optuženi i počinili predmetno krivično djelo, uslijedilo podizanje predmetne Optužnice, a potom i potvrđivanje, u kom postupku je Sud, na temelju dokaza dostavljenih uz optužnicu, utvrđivao postojanje navedene osnovane sumnje. Sud ne nalazi da se u ovom slučaju radi o situaciji "dva puta o istom", posebno cijeneći da načelo ne bis in idem ("ne dva puta o istom") ima primjenu kod pravosnažno okončanih predmeta. U konkretnom slučaju donošenjem pravosnažnog rješenja o ukidanju pritvora predmet nije pravosnažno okončan u materijalno pravnom smislu, odnosno donošenjem odluke o krivici optuženih, već je istraga i prikupljanje dokaza nastavljeno. Dakle, samo u tom momentu istrage, Sud je procijenio da ne postoji osnovana sumnja, koja odluka nije obavezujuća za ovo pretresno vijeće, pred kojim je vođen dokazni postupak, odnosno neposredno izvođeni dokazi, kako Tužilaštva, tako i odbrane, na osnovu čega je Sud tek imao mogućnost da donese odluku, u odnosu na koju se eventualno kasnije, nakon sticanja svojstva pravosnažnosti, može vezivati dejstvo načela ne bis in idem.

Stoga, Sud nalazi da je u potpunosti ispoštovano pravo optuženih da ne budu dva puta suđeni ili kažnjeni u istoj krivičnoj stvari, zbog čega je navedeni prigovor odbrane optuženog Rustempašić Rijada, ocijenjen kao neosnovan.

Odbrana optuženog Rustempašić Rijada je tokom čitavog postupka prigovarala da su protiv istih osumnjičenih, za isto krivično djelo, pri istom činjeničnom i pravnom opisu, postojala tri sudska spisa, zavisno od toga koji tužilac vodi postupak, ili koji odjel Suda ili Tužilaštva vodi postupak, pa čak i u zavisnosti od faze u kojoj se vodi postupak. Pa je tako odbrana istakla da je u ovom predmetu prvobitno postojao broj: KPP-55/08 koji je bio broj predmeta na Odjelu III ovog Suda (Odjel za opći kriminal), zatim, predmet broj: X-KRN-08/487, koji je broj predmeta na Odjelu II ovog Suda (Odjel za organizovani kriminal, privredni kriminal i korupciju), a potom na istom odjelu i broj: X-KRN-09/670, što je po mišljenju odbrane nije moguće po zakonu i nije u skladu sa kancelarijskim poslovanjem, i što je omogućilo da nakon što se utvrdilo da ne postoji osnovana sumnja, ponovo vodi postupak pod drugim brojem, te provode posebne istražne radnje s novim rokovima primjene.

Sud nalazi da su tačni navodi odbrane da se predmet vodio pod brojem X-KRN-08/487, kada je 16.01.2008. godine otvoren kod Odjela II Suda, te da je poslije, nakon što je privremeno arhiviran, ponovo aktiviran 26.01.2009. godine pod novim brojem X-KRN-08/670. Također, nije sporno da je postojao predmet i kod Odjela III ovog Suda koji se vodio pod brojem: KPP-55/08. Međutim, navedeno po ocjeni Suda uopće ne dovodi u sumnju da se postupak vodio u skladu sa ZKP BiH, činjenica da je predmet otvoren na Odjelu II i na Odjelu III, a koji je poslije pripojen predmetu na Odjelu II, je tehničko-

administrativne prirode i za ovaj Sud uopće nije relevantno da li se radilo o jednom postupku ili više postupaka protiv istih optuženih, obzirom da su ova dva predmeta (predmet sa Odjela II i predmet sa Odjela III) spojeni u jedan predmet ovog Suda još u fazi istrage, pri čemu mijenjanje oznaka, odnosno brojeva predmeta nije od odlučnog značaja.

Odbrana optuženog Rustempašić Rijada je prigovarala zakonitosti provedenih posebnih istražnih radnji, kojim prigovorima su se pridružile i odbrane optuženih Handžić Abdulaha i Velić Edisa. Prigovoreno je da primjena posebnih istražnih radnji nije bila u skladu sa članom 116. i 118. ZKP BiH, pri čemu je odbrana izrazila sumnju da li su u vrijeme primjene posebnih istražnih radnji postojale narebe Suda, zatim, prigovoreno je trajanje posebnih istražnih radnji, te da su zvanično primjenjivane posebne istražne radnje iz člana 116. stav 2. tačka a) i d) ZKP BiH, dok su se nezvanično, prema tvrdnjama odbrane, provodile sve istražne radnje od tačke a) do g) navedene zakonske odredbe. Prema odbrani, primjena posebnih istražnih radnji je trajala od 07.12.2007. godine do aprila 2009. godine. Također, odbrana optuženog Rustempašić Rijada je ukazivala da su se paralelno sa posebnim istražnim radnjama, primjenjivale i operativno tehničke mjere – nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija od strane OSA-e, na osnovu naloga predsjednice ovog Suda, a na temelju člana 77. i 78. Zakona o OSA-i, i to u periodu 17.12.2007. do 17.03.2008. godine u odnosu na optuženog Rustempašić Rijada, a u odnosu na optužene Handžić Abdulaha i Velić Edisa u periodu od 17.02.2008. do 17.04.2008. godine, za koji periodu u odnosu na iste nije bilo naredbe Suda. Odbrana optuženih je istakla da optuženi nisu nikada bili obaviješteni o provođenju posebnih istražnih radnji u skladu sa članom 119. ZKP BiH, kao ni o provođenju operativno tehničkih mjera od strane OSA-e.

U odnosu na istaknute prigovore, Sud nalazi da su dokazi pribavljeni primjenom posebnih istražnih radnji iz člana 116. stav 2. tačka a) i d) ZKP BiH, te primjenom operativno tehničkih mjera prema Zakonu o OSA-i, a koji su korišteni i prezentirani kao dokaz pred Sudom, pribavljeni zakonito, po prethodno izdatim naredbama Suda.

Uvidom u Naredbu Suda BiH broj X-KRN-08/487 od 16.01.2008. godine, utvrđeno je prema optuženom Rustempašić Rijadu određena posebna istražna radnja nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija iz člana 116. stav 2. tačka a) ZKP BiH, za brojeve telefona 061-434-071 i 033-232-436 i posebna istražna radnja tajno praćenje i tehničko snimanje osoba, transportnih sredstava i predmeta koji stoje u vezi s njima iz člana 116. stav 2. tačka d) ZKP BiH, a koje istražne radnje su primjenom odredbe člana 118. stav 3. ZKP BiH produžene Naredbama Suda od 14.02.2008. godine i 13.03.2008. godine.

Prema navedenim naredbama posebne istražne radnje su primjenjivane prema optuženom Rustempašić Rijadu u periodu 16.01.2008. godine do 13.04.2008. godine, dakle, 3 mjeseca.

Dokazi koji se odnose na realizaciju izvršenih naredbi i koji su uloženi u spis su: zahtjev Tužilaštva BiH broj KT 155/08 od 01.08.2008.godine, (dokaz T- 59), Dopis OSA-e broj 04/1-9277/08 od 06.08.2008.godine, dokaz T-3 (dokaz broj T-59.1) zajedno sa specifikacijom dostavljenih predmeta (dokaz broj T-59.2), Izvještaj OSA-e od 18.03.2008. godine o preuzimanju torbe od strane Rijada Rustempašića na autobuskoj stanici u Sarajevu (dokaz broj T-59.3), Izvještaj OSA-e o rezultatima primjene mjere nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija broj 04/1-4266/08 od 04.04.2008. godine, (dokaz broj T-59.4).

Uvidom u Naredbu Suda BiH broj Kpp-55/08 od 30.01.2009.godine (dokaz

broj T-74) utvrđeno je da je istom određeno provođenje posebne istražne radnje nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija iz člana 116. stav 2. tačka a) ZKP BiH i tajno praćenje i tehničko snimanje osoba, transportnih sredstava i predmeta koji stoje u vezi s njima iz člana 116. stav 2. tačka d) ZKP BiH prema optuženima Rustempašić Rijadu, Handžić Abdulahu i Velić Edisu.

Naredbom Suda BiH broj Kpp-55/08 od 20.02.2009.godine (dokaz broj T-74.1) je prošireno provođenje posebne istražne radnje nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija za još jedan broj i to 062/283-018 koji je koristio Rustempašić Rijad.

Naredbom Suda BiH broj Kpp-55/08 od 27.02.2009.godine (dokaz broj T-74.2) je produženo provođenje posebne istražne radnje nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija i tajno praćenje prema Rustempašić Rijadu, Handžić Abdulahu i Velić Edisu.

Naredbom Suda BiH broj Kpp-55/08 od 04.03.2009.godine (dokaz broj T-74.3) je prošireno provođenje posebne istražne radnje nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija za još dva broja i to 062/517-599 koji je koristio Rijad Rustempašić i broj 062/315-239 koji je koristio Handžić Abdulah.

Naredbom Suda BiH broj Kpp-55/08 od 27.03.2009.godine (dokaz broj T-74.4) je produženo provođenje posebne istražne radnje nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija i tajno praćenje prema Rustempašić Rijadu, Handžić Abdulahu i Velić Edisu.

Naredbom Suda BiH broj Kpp-55/08 od 30.03.2009.godine (dokaz broj T-74.5) kojom je prošireno provođenje posebne istražne radnje nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija za još dva broja i to 062/517-599 koji je koristio Rustempašić Rijad i broj 062/315-239 koji je koristio Handžić Abdulah.

Prema navedenim naredbama posebne istražne radnje u odnosu na optužene Rustempašić Rijada, Handžić Abdulaha i Velić Edisa su primjenjivane od 30.01.2009. godine pa do 04.05.2009. godine), što je ukupno 3 mjeseca.

Dakle, posebna istražna radnja iz člana 116. stav 2. tačka a) ZKP BiH je prema optuženom Rustempašić Rijadu po naredbama Suda primjenjivana ukupno 6 mjeseci, a prema optuženima Handžić Abdulahu i Velić Edisu ukupno 3 mjeseca, što je, nasuprot tvrdnjama odbrane, u skladu sa odredbom člana 118. stav 3. ZKP BiH, prema kojima posebna istražna radnja nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija može trajati ukupno 6 mjeseci. Posebna istražna radnja tajno praćenje i tehničko snimanje osoba, transportnih sredstava i predmeta koji stoje u vezi s njima iz člana 116. stav 2. tačka d) ZKP BiH u odnosu na optužene Rustempašić Rijada, Handžić Abdulaha i Velić Edisa prema navedenim naredbama je trajala tri mjeseca, a prema članu 118. stav 3. ZKP BiH.

Prema optuženima su također, primjenjivane i operativno tehničke mjere u skladu sa članovima 77. i 78. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH (Službeni glasnik BiH broj 12/04) u periodu od 17.12.2007.godine do 16.01.2008.godine, i to po Nalogu Suda BiH broj strogo pov 16/07 od 12.12.2007.godine, (dokaz broj T-45) i Nalogu Suda BiH strogo pov 16/07 od 15.02.2008.godine (dokaz broj T-45.1). Rješenjem Suda broj: Su-10-180/10 od 27.04.2010. godine je ukinuta tajnost podataka određena u postupku primjene operativno-tehničke mjere praćenja komunikacija po naprijed navedenim nalogima Suda.

Dokazi koji su prezentirani Sudu tokom glavnog pretresa, a pribavljeni operativno tehničkim mjerama OSA-e, su dva CD diska na kojima se nalaze audio snimci presretnutih telefonskih razgovora (dokaz broj T-45-3).

Sud smatra da su neosnovani prigovori odbrane kojima se ukazuje da su navedeni dokazi nezakoniti jer nisu pribavljeni na način koji propisuje član 116. ZKP BiH. Naime, evidentno je da se radi o dokazima koji su pribavljeni poduzimanjem mjera u skladu sa članom 77. i 78. Zakona o OSA-i, kojim zakonom je propisana obaveza da je prije poduzimanja radnje prisluškivanja telefonskih razgovora neophodno pribaviti saglasnost predsjednika Suda BiH, što je u konkretnom slučaju i urađeno (dokaz broje T-45.1.)

Dakle, ne može se tvrditi da se radilo o dokazima koji su pribavljeni povredama zakona, kako to pogrešno tvrdi odbrana. Tačno je da su u jednom vremenskom periodu (januar – februar 2008. godine) paralelno bile u primjeni posebne istražne radnje i operativno tehničke mjere koje je provodila OSA, međutim, Sud ne nalazi da je na taj način povrijeđen kako ZKP BiH, tako ni Zakon o OSA-i.

Stoga, stav je Suda da su svi naprijed navedeni dokazi pribavljeni primjenom člana 116. stav 2. tačka a) i d) i člana 118. ZKP BiH, te primjenom članova 77. i 78. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, te se imaju smatrati zakonitim dokazima u smislu odredbe člana 10. ZKP BiH.

Odbrana je također prigovarala da prvobitna optužnica nije pročitana uskladu sa odredbom člana 260. stav 1. ZKP BiH, već je samo pročitana dispozitiv iste, dok odbrana smatra da je optužnica trebala biti u cjelosti pročitana.

U smislu odredbe člana 260. stav 1. ZKP BiH, glavni pretres počinje teći čitanjem optužnice, što po ocjeni Suda predstavlja dispozitiv iste u koji ulazi ime i prezime optuženog, sa ličnim podacima, opis djela iz kojeg proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela, zakonski naziv krivičnog djela i prijedlog dokaza koje treba izvesti. Da li je tužilac pročitao i ostale dijelove, tj. rezultate istrage, to za Sud nije od odlučnog značaja, jer se samo u odnosu na dispozitiv optužnice vodi glavni pretres i donosi presuda, a ono što piše u dijelu optužnice o rezultatima istrage uopće ne vezuje Sud. Dakle, dispozitiv optužnice je bitni dio optužnice, koji proizvodi određene posljedice (povlačenje ili odustanak od optužbe, izmjena optužbe i sl). Stoga, Sud ne nalazi da je čitanjem samo dispozitiva prvobitne optužnice došlo do povrede navedene zakonske odredbe.

Odbrana je prigovarala i izmjenjenoj optužnici Tužilaštva, istučući da je istom unesena nova kriminalna količina, odnosno da su učinjene značajne izmjene u činjeničnom opisu krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) KZ BiH, što predstavlja povredu člana 6. ZKP BiH. Odbrana navodi da u prvobitnoj optužnici nije pomenut lokalitet Barice, što se stavlja na teret optuženima u tački 1. pod tačkom a) izmjenjene optužnice, kao posebna radnja nabavke i držanja oružja, te da se pominje lokacija iznad sela Odžak, kao i izgradnja skrovišta-baza za skrivanje, što sve nije bilo pomenuto u prvobitnoj optužnici. Također, odbrana je istakla da je u izmjenjenoj optužnici došlo do izmjene ciljeva terorističkih napada, te su dodati pripadnici ravnogorskog četničkog pokreta za vrijeme majskog okupljanja, policija i političari i podmetanje eksplozivnih naprava, vlast BiH ubijanjem i progonom, što sve nije navedeno u prvobitnoj optužnici. Odbrana optuženog Rustempašić Rijada je istakla da je optuženom izmjenjenom optužnicom u tački 2. pored krivičnog djela neovlašten promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 3. u vezi stava 1.

KZ BiH, stavljeno na teret i izvršenje krivičnog djela udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZ BiH, što po mišljenju odbrane predstavlja proširenje, a ne izmjenu optužnice. Odbrana smatra da se ne radi o običnoj izmjeni optužnice u okviru činjeničnog stanja utvrđenog potvrđenom optužnicom, već smatraju da je ovako izmjenjenu optužnicu trebalo vratiti na potvrđivnje, bez obzira na činjenicu što je odbrani i optuženima ostavljena mogućnost da se o izmjenama izjasne, što oni nisu koristili.

Odlučujući o osnovanosti ovih prigovora, Sud ukazuje na odredbu člana 280. stav 1. ZKP BiH, kojom je propisano da se presuda može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj optužnici. U tom smislu zakon zahtijeva postojanje subjektivnog i objektivnog identiteta između optužbe i presude. Pitanje subjektivnog identiteta presude i optužbe rješava se provjerom identiteta osobe u pogledu koje je proveden krivični postupak i donesena prvostepena presuda. Objektivni identitet djela je sačuvan ukoliko je djelo u presudi isto ili samo drugačije od onog iz optužbe, ali nikada ne smije biti teže za optuženog od onog iz optužbe.

Odredbom člana 275. ZKP BiH omogućeno je da tužilac, ako ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje izneseno u optužnici, izmijeni optužnicu. Dakle, izmjene se moraju kretati u okviru činjeničnog stanja koje je opisano u potvrđenoj optužnici i to u odnosu na konkretnog optuženog. Zakon ne predviđa mogućnost dodavanja novih optužbi, odnosno proširenja optužbe.

Izmjene činjeničnog opisa sadržane u predmetnoj izmjenjenoj optužnici ne predstavljaju proširenje optužnice, već preciziranje činjeničnog opisa krivičnog djela u skladu sa rezultatima izvedenih dokaza tokom glavnog pretresa, a što je i svrha zakonske odredbe iz člana 275. ZKP BiH.

Naime, izmjena optužbe na glavnom pretresu je diskreciono pravo tužioca koje koristi kada ocijeni da se tokom dokaznog postupka izmijenilo činjenično stanje iznijeto u optužnici. Za izmjenu optužnice nije neophodno da su izneseni novi dokazi, već je dovoljna nova subjektivna ocjena dokaza od strane tužioca, koji su izvedeni na glavnom pretresu po pravilima direktnog i unakrsnog ispitivanja. Izmjena optužbe podrazumijeva promjenu činjeničnog opisa djela u optužnici koja ne bi smjela prouzrokovati izmjenu pravne kvalifikacije krivičnog djela koja bi otežala procesni položaj optuženog.

U konkretnom slučaju izmjene činjeničnog supstrata prvobitne optužnice su bile rezultat diskrecione ocjene tužioca, na šta Sud nije mogao uticati. Po ocjeni Suda, nove činjenice koje su navedene u izmjenjenoj optužnici ne sadrže novu kriminalnu količinu, kako to tvrdi odbrana, već su iste, u okviru prvobitno određenog činjeničnog supstrata, ustvari preciziranje mjesta izvršenja krivičnog djela, meta napada, načina izvršenja i sl., čime se ne dodaju nove inkriminacije optuženima.

Nadalje, neosnovani su i navodi odbrane optuženog Rustempašić Rijada u pogledu prekoračenja optužbe zbog proširenja pravne kvalifikacije. Sud nije vezan pravnom kvalifikacijom djela iz optužnice, odnosno izmjenjene optužnice, kojom je optuženom Rustempašić Rijadu u tački 2., na temelju istog činjeničnog opisa djela, pored krivičnog djela neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 3. u vezi stava 1. KZ BiH, na teret stavljeno i izvršenje krivičnog djela udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZ BiH. Izmjena pravne kvalifikacije je dozvoljena ukoliko je krivično djelo opisano u činjeničnome opisu optužnice i za optuženog nije teže, što je slučaj u ovom predmetu.

Obzirom na djelo za koje se optuženi tereti, te obzirom na pravnu kvalifikaciju tog djela, preciziranje pravne kvalifikacije u ovom slučaju nije teže za optuženog, jer je osnova pravne kvalifikacije ista.

Stoga je za izneseni prigovor odbrane, Sud našao da je neosnovan.

Na kraju, Sud nalazi za potrebnim da se osvrne i na navode odbrane kojima se ukazivalo da je predmetni postupak vođen s predrasudama prema optuženima, zbog njihove vjere i načina na koji prakticiraju vjeru, zatim, izgleda, oblačenja i sl., na kojim tvrdnjama je odbrana optuženih, te i sam optuženi Handžić Abdulah, poprilično insistirala u svojim završnim riječima i osvrtu na izvedene dokaze, te postupak pokretanja i vođenja istrage u ovom predmetu.

U odnosu na navedeno Sud ukazuje da je tokom vođenja glavnog pretresa vodio računa o osnovnim pravima optuženih, zagwarantovanih Ustavom BiH i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, a posebno o pravima zagwarantovanim članom 9. Evropske konvencije - sloboda misli, savjesti i vjeroispovijesti, što je jedan od temelje demokratskog društva. Prema navedenom članu: "Svako ima pravo na slobodu misli, savjesti i ispovijesti: ovo pravo uključuje i pravo da promijeni vjeru ili uvjerenje i slobodu, da sam ili u zajednici sa drugima javno ili privatno manifestira svoju vjeru ili uvjerenje, obredom, propovijedanjem ili vršenjem vjerskih dužnosti ili obreda." Pravo na slobodu misli, savijesti i vjerosipovijesti nesumnjivo se ispoljava unutar srca i uma pojedinca, te država postaje svjesna njihovog postojanja tek kad neko manifestira sopstvene misli ili ubjeđenja, što je dozvoljeno, dakle, sa stajališta države pojedinci mogu potpuno slobodno ispoljavati svoje misli, ubjeđenja, te prakticirati svoju vjeru. Međutim, kada se tim ispoljenim ubjeđenjima ugrožavaju prava i slobode trećih osoba, država mora reagovati. Stoga Sud neće dozvoliti, kao što to nije dozvolio ni tokom glavnog pretresa, da se raspravljanje u ovoj stvari prebaci na područje vjerskih ubjeđenja, kako to nastoji učiniti odbrana. Moguće da je tokom istrage za Tužilaštvo bilo bitno koje vjere su optuženi, kako prakticiraju vjeru, kako se oblače i sl., na što je ukazivala odbrana, ali su te činjenice za ovaj Sud potpuno irelevantne i Sud se nije bavio njihovim utvrđenjem, zbog čega smatra da su pomenuta prava optuženih od ovog Suda maksimalno zaštićena i ispoštovana.

4.2.1 Kredibilitet zaštićenog svjedoka "L" (Insajder)

Nakon izlaganja procesnih odluka, a obzirom da se radi o ključnom svjedoku Tužilaštva, Sud nalazi za potrebnim da na ovom mjestu da odgovore na prigovore odbrane kojima se osporavao kredibilitet zaštićenog svjedoka "L" i ukazivalo na njegovu ulogu podstrekača u inkriminisanim događajima.

Na prvom mjestu, Sud ukazuje da se radi o svjedoku koji je dobio status zaštićenog svjedoka po Rješenju Suda broj: X-KRN-09/670 od 15.12.2009. godine, i prema kojem je na snazi mjera zaštite: povjerljivost ličnih podataka, i to najduže 30 godina nakon pravosnažnosti ovog rješenja, uz korištenje pseudonima „L“. Navedenom svjedoku su Rješenjem ovog Suda broj: X-K-09/670-1 od 31.05.2010. godine određene mjere zaštite: svjedočenje iz posebne prostorije, putem tehničkih uređaja za prenos slike i zvuka, uz distorziju glasa i slike. Također, obzirom da je zaštićeni svjedok „L“ bio „ključni“ svjedok Tužilaštva, koji svjedočio na više okolnosti iz izmjenjene Optužnice, valja napomenuti da Sud, poštujući odredbu člana 23. Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 3/03, 21/03, 61/04 i 55/05), ovu presudu nije donio isključivo, niti u odlučujućoj mjeri na iskazu ovog zaštićenog svjedoka, već je istu donio i na temelju iskaza drugih svjedoka, te niza materijalnih dokaza i izvršenih

vještačenja, a što će biti detaljnije navedeno kod ocjene provedenih dokaza.

Odbrane su ukazivale da iz iskaza zaštićenog svjedoka "N" proizilazi da je zaštićeni svjedok "L" (Insajder), imao ulogu informanta, te da je vrbovan od strane OSA-e sa uputama da se približi optuženima i informiše OSA-u o njihovim aktivnostima. Odbrana je istakla da ovakva radnja predstavlja ustvari posebnu istražnu radnju iz odredbe člana 116. stav 2. tačka e) ZKP BiH – korištenje prikrivenih istražitelja i korištenje informatora, za koju nije postojala naredba Suda u smislu odredbe člana 118. stav 1. ZKP BiH. Osim toga, odbrana je istakla da prikriveni istražitelj, odnosno informator mora biti osoba školovana i obučena za obavljanje složenih obavještajno-sigurnosnih poslova, te da zaštićeni svjedok "L" ne ispunjava te uvjete budući da se radi o osobi patološkog tipa, koji je se javno hvali da je terorista i koji je u pokušaju da bude informant, krenuo u podstrekavanje za izvršenje krivičnog djela.

U odnosu na naprijed navedeno, Sud nalazi da je tačna tvrdnja odbrane da za korištenje informatora tokom istrage u ovom predmetu nije izdata naredba Suda u skladu sa odredbama člana 116. i 118. ZKP BiH, međutim, Sud ukazuje da se zaštićeni svjedok "L" u procesno-pravnom smislu i ne smatra informatorom, kao jednim od vidova posebnih istražnih radnji. Istina jeste, da iz iskaza zaštićenog svjedoka "L" i zaštićenog svjedoka "N" proizilazi da je OSA kontaktirala zaštićenog svjedoka "L", ali ne iz razloga da isti poduzima posebne istražne radnje, već imajući u vidu njegovu ličnost i dotadašnji život, za što je procijenjeno da može zadobiti povjerenje optuženih i otkriti njihove eventualne namjere. Osim toga, iz iskaza zaštićenih svjedoka "L" i "N" proizilazi da su optuženi prvi kontaktirali zaštićenog svjedoka "L", a ne on njih. Naime, prema izjavi zaštićenog svjedoka "L", kada je izašao iz KPZ Zenica, u kojem je izdržavao kaznu zatvora zbog krivičnog djela zbog kojeg je isporučen iz Afganistana, da ga je posjetio Stroil Edis, koji je bio u društvu sa optuženim Rustempašić Rijadom, kada je zaštićeni svjedok "L" i upoznao optuženog Rustempašić Rijada, nakon čega je zaštićeni svjedok "L" odobrio Stroil Edisu da da njegov broj telefona Rustempašić Rijadu, te da je 7 do 10 dana nakon toga, uslijedio prvi telefonski kontakt, kada je optuženi Rustempašić Rijad pozvao zaštićenog svjedoka "L" na druženje u džamiju Kralj Fahd, nakon čega se nastavilo sa druženjem. Prema tome, ne može se reći da se zaštićeni svjedok "L" "ubacio" među optužene, već je došlo do njihovog poznanstva i druženja upravo zbog dotadašnjeg života zaštićenog svjedoka "L" i njegovih stavova i iskustava, što je očigledno ineteresovalo optužene, te je kao takav bio interesantan i OSA-i, kao izvor informacija, što nije zabranjeno ZKP-om BiH. Prema tome, zaštićeni svjedok "L" po ocjeni Suda ima ulogu svjedoka, koji, obzirom na individualne mogućnosti percepcije i reprodukcija iste, iznosi svoja neposredna opažanja o bitnim okolnostima događaja.

Odbrana je također u cilju diskreditovanja ovog svjedoka isticala da se radi o osobi koja je deportovana iz Afganistana, kao počinitelj krivičnih djela, osobi koja se javno hvali da se obučavao u Al-qaidinim kampovima i poduzimao terorističke aktivnosti, što sve upućuje da se radi o nepouzdanj osobi, koja je i sama počinitelj krivičnih djela, i kojoj se, obzirom na nevjerovatnost i nepouzdanost njegovih priča, ne može vjerovati.

Odbrana optuženog Rustempašić Rijada je dokazujući navedene tvrdnje saslušala svjedoka Hadžović Eldina, koji je kao saradnik u časopisu "Dani", objavio članke "Ja sam terorista na Allahovom putu" i "Dajte mi pasoš ja odoh u Irak", koje je odbrana optuženog Rustempašić Rijada uložila kao dokaz broj: O-9 i O-9.1, pri čemu je svjedok Hadžović imao priliku upoznati zaštićenog svjedoka "L" – Insajdera i intervjuisati istog. Pa je tako svjedok Hadžović Eldin izjavio da je zaštićeni svjedok "L" - Insajder dolazio u redakciju i tražio da priča o „bradonjama“ u BiH, ali za novac, te da je svjedok stekao dojam da je

Insajder na taj način htio da putem novina mobilizira „bradonje“ u BiH, jer je bio nezadovoljan njihovim načinom djelovanja. Svjedok Hadžović je izjavio da je prilikom intervjua sa Insajderom čuo razne gadosti i svireposti, jer se Insajder hvalio ubistvima, posebno da je zaklao nekog australskog vojnika, hvalio se terorizmom, predstavio se da je pripadnik Al Qaide, te da komunicira sa Šeihom Osame Bin Ladena, zbog čega su se članovi redakcije „Dani“ istog bojali. Svjedok Hadžović je izjavio da mu je Insajder ispričao o Afganistanu i Pakistanu, da je bio kao pripadnik El Mudžahedin u BiH i u Čečeniji, da je nezadovoljan ovdašnjim muslimanima, da se hvalio da je stručnjak za postavljanje bombi ispod tenkova i da obučava za to, a da je obuku prošao u jednom terorističkom kampu, spominjao je akcije u Madridu i da je on navodno trebao „odraditi“ Drezden. Svjedok je potvrdio da je izvršio određene provjere Insajdera, te da je saznao da je Insajder pod stalnom prismotrom Ministarstva sigurnosti BiH i da sve prate, s tim što ga ne smatraju opasnim čovjekom i da su ga skinuli sa liste prioriteta. Svjedok je dalje izjavio da za Insajdera ne zna „da je ili za zatvora ili za bolnice“, da njegova priča nije bila konzistentna, zbog čega nije ostavljao utisak stabilne osobe.

Kod ocjene tačnosti iskaza zaštićenog svjedoka „L“, Sud je svakako imao u vidu iskaz ovog svjedoka, čiji iskaz apsolutno nije u koliziji sa iskazom zaštićenog svjedoka „L“, te je izveo zaključak da ima određenih nevjerovatnosti u pogledu njegovih priča o terorističkim aktivnostima van Bosne i Hercegovine. Međutim, u odnosu na iskaz ovog svjedoka, Sud se fokusirao na ono što je predmet ovog postupka, te se bavio ocjenom njegovih kazivanja o okolnostima bitnim za ovaj postupak, odnosno njegovim neposrednim saznanjima o radnjama optuženih. Sud je izveo zaključak da je iskaz zaštićenog svjedoka „L“ u tom dijelu tačan, obzirom da je potvrđen određenim materijalnim dokazima, kao kontrolnim dokazima, te dijelom i iskazom zaštićenog svjedoka „N“, koji je izjavio da je vršio provjere informacija koje je dobio od zaštićenog svjedoka „L“, te da su se neke pokazale kao tačne, a neke ne. Osim toga, iskaz zaštićenog svjedoka „L“ se u određenim dijelovima poklapa i sa iskazom svjedoka Čaušević Adnana i Huseinbegović Mirsada, a koje i ne poznaje, iz čega Sud izvodi zaključak da zaštićeni svjedok nije mogao izmisliti stvari, kao što su npr. postojanje zakopanog oružja u Bugojnu kod kuće Rustempašić Rijada, zatim, održavanje sastanaka na području Bugojna, gdje zaštićeni svjedok „L“ nije ni bio, a o čemu su govorili svjedoci Čaušević Adnan i Huseinbegović Mirsad.

Osim toga, Sud nalazi da zaštićeni svjedok „L“ nema posebna interes da svjedoči štetu optuženih, sa kojima čak dijeli ista uvjerenja.

Stoga, za Sud nema sumnje da je ovaj svjedok iznio istinita saznanja o okolnostima bitnim za ovaj predmet, a što je Sud cijenio kod razmatranja svake tačke optužnog akta, o čemu je izvodio određene zaključke i dao razloge takvog odlučivanja. Navodi odbrane, da li je zaštićeni svjedok „L“ govorio istinu o svojim aktivnostima u Afganistanu, Čečeniji, te davao intervjue za štampane medije, za Sud nisu relevantni i odlučni.

U pogledu navoda kojima je odbrana ukazivala da zaštićeni svjedok „L“ nije dobio valjan imunitet od krivičnog gonjenja od strane Tužilaštva, jer mu je imunitet dat na jednom od zapisnika o njegovom ispitivanju, a ne odlukom glavnog tužioca, kako je propisano članom 84. stav 3. ZKP BiH, obzirom na prirodu instituta imuniteta, Sud ukazuje da je za ovaj postupak apsolutno irelevantno da li je zaštićeni svjedok dobio imunitet, odnosno da li je davanje iskaza uslovio imunitetom. Relevantno da ovaj svjedok, nakon što je propisno upozoren o svojim pravima u skladu sa članom 86. stav 2. ZKP BiH, nije uskratio davanje odgovora pred ovim Sudom. Postojanje ili nepostojanje imuniteta za ovog svjedoka ne utječe na zakonitost njegovog saslušanja. Dakle, stvar je samog svjedoka i Tužilaštva, na

koji način će urediti davanje iskaza, odnosno na koji način će svjedok štititi svoja prava.

Još jedan bitan prigovor, a koji je isticala odbrana u odnosu na zaštićenog svjedoka „L“, jeste prigovor podstrekavanja, odnosno da je zaštićeni svjedok „L“ zapravo nagovarao optužene da počine teroristički čin, i to da napadnu Franjevački samostan u Fojnici, te je sačinio „šoping listu“ oružja, kako bi pridobio povjerenje optuženih. Istina jeste da je zaštićeni svjedok „L“ i sam potvrdio da je optuženima predlagao da izvrše napad na Franjevački samostan u Fojnici, ali takav prijedlog zaštićenog svjedoka „L“ Sud ne cijeni kao radnju podstrekavanja, jer su optuženi već imali stvorenu odluku da izvrše napad na određene mete, odnosno da izvrše teroristički čin, stoga, prijedlog zaštićenog svjedoka nije bio odlučujući, odnosno nije inicirao donošenje odluke o vršenju terorističkog čina. Isti zaključak Sud je izveo i u odnosu na činjenicu da je zaštićeni svjedok „L“ sačinio „šoping listu“ oružja koje je potrebno za jednu grupu od 20-30 ljudi da izvrši napad, koju radnju Sud ne smatra podstrekavanjem, jer je ista, prema kazivanju ovog svjedoka, sačinjena na zahtjev optuženog Rustempašić Rijada.

4.3. Analiza bitnih obilježja krivičnog djela

4.3.1 Krivično djelo terorizam iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi sa stavom 1. KZ BiH

Optuženima se tačkom 1. izmjenjene Optužnice stavlja na teret izvršenje krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi sa stavom 1. KZ BiH, a koje glasi:

“(1) Ko počini teroristički čin s cijem ozbiljnog zastrašivanja stanovništva ili prisiljavanja organa vlasti Bosne i Hercegovine, vlade druge zemlje ili međunarodne organizacije, da što izvrši ili ne izvrši, ili s cijem ozbiljne destabilizacije ili uništavanja osnovnih političkih, ustavnih, privrednih ili društvenih struktura Bosne i Hercegovine, druge zemlje ili međunarodne organizacije, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(4) Teroristički čin, u smislu ovog člana, podrazumjeva kcju od sjedećih namjernih radnji, kcja s obzirom na svjcu prirodu ili kontekst može ozbiljno oštetiti državu ili međunarodnu organizaciju:

1) proizvodnja, posjedovanje, sticanje, prevoz, snabdjevanje, korištenje ili osposobljavanje za korištenje oružja, eksploziva, nuklearnog, biološkog ili hemijskog oružja ili radioaktivnog materijala, kao i istraživanje i razvoj biološkog i hemijskog oružja ili radioaktivnog materijala;”

Tumačeći naprijed navedene zakonske odredbe, zaključuje se da krivično djelo terorizma iz člana 201. KZ BiH ima dva osnovna elementa: radnju učinjenja i cilj. Radi se o komplikovanom krivičnom djelu, jer osim što predviđa više mogućih oblika terorističkog akta kao radnje učinjenja, ono, uz to, za svaki od zakonom predviđenih oblika radnje učinjenja zahtijeva ispunjenje i jednog dodatnog uvjeta koji se tiče značaja radnje učinjenja sa aspekta efekata koje ona može prouzročiti za državu ili međunarodnu organizaciju, a, s druge strane, zakonsko određenje terorizma sadržano u ovoj zakonskoj odredbi dodatno se komplicira time što zakon za pojedine radnje, da bi se one mogle smatrati radnjama učinjenja krivičnog djela terorizma, zahtijeva nastupanje konkretne opasnosti za život ljudi ili za privredne objekte, a za druge ne.

Radnja učinjenja krivičnog djela terorizma je počinjenje terorističkog čina, što je definisano stavom 4. od tačke a) do i) člana 201. KZ BiH, od kojih se optuženima u ovom predmetu na teret stavlja izvršenje terorističkog čina iz tačke f). Naime, u ovom slučaju teroristički akt se sastoji u proizvodnji, posjedovanju, sticanju, prevozu,

snabdijevanju, korištenju ili osposobljavanju za korištenje oružja, eksploziva, nuklearnog, biološkog ili hemijskog oružja ili radioaktivnog materijala, kao i istraživanje i razvoj biološkog i hemijskog oružja ili radioaktivnog materijala. Stoga, radnju učinjenja krivičnog djela terorizma u ovom slučaju predstavlja posjedovanje, sticanje, prijevoz, snabdijevanje, korištenje ili osposobljavanje za korištenje navedenog oružja ili sredstava koje nije neovlašteno, ali, u tom slučaju, ono što tim radnjama daje karakter protivpravnosti i čini ih radnjom učinjenja ovog krivičnog djela je protivpravnost cilja s kojim su te radnje preduzete.

4.3.2. Krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. i 2. KZ BiH

Optuženima se stavlja na teret i izvršenje krivičnog djela udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. KZ BiH, i to tačkom 1. izmjenjene optužnice optuženom Rustempašić Rijadu se stavlja na teret izvršenje krivičnog djela iz stava 1. ovog člana, a optuženima Handžić Abdulahu i Velić Edisu iz stava 2. navedenog člana, a tačkom 2. izmjenjene optužnice optuženom Rustempašić Rijadu se stavlja na teret izvršenje krivičnog djela iz stava 1. istog člana, a optuženom Rustempašić Muhamedu iz stava 2. istog člana.

Prema navedenim zakonskim odredbama:

“(1) Ko organizira grupu ljudi ili na drugi način udružuje tri ili više osoba u cijju učinjenja krivičnih djela propisanih zakonom Bosne i Hercegovine za koja se može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna, ako za takvo organiziranje ili udruživanje radi učinjenja pojedinih krivičnih djela nije propisana teža kazna, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ko postane pripadnik grupe ljudi ili udruženja iz stava 1. ovog člana, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.”

Navedena inkriminacija obuhvata djelatnosti stvaranja kriminalnih udruženja i ne gubi svoju krivičnopravnu autonomiju u slučaju izvršenja krivičnog djela radi koga je udruženje stvoreno, pa će u tom slučaju postojati sticaj ova dva djela. Ovo krivično djelo obuhvata dva tipa djelatnosti ili aktivnosti koje su inkriminisane: organizovanje grupe ljudi, odnosno udruživanje više lica i pripadništvo takvoj grupi ljudi ili lica, čiji je cilj vršenje krivičnih djela predviđenih u krivičnom zakonodavstvu BiH i za koja se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna. Prema načinu učestvovanja u kriminalnom udruženju, postoje dva tipa izvršioca ovog krivičnog djela, i to organizator grupe ili udruženja i njihov pripadnik.

Prema prvom navedenom tipu izvršioca ovog krivičnog djela, iz stava 1. člana 249. KZ BiH, krivično djelo čini ko organizuje grupu ljudi ili na drugi način udružuju tri ili više lica radi vršenja krivičnih djela predviđenih u zakonodavstvu na nivou BiH, a za koja je predviđena kazna tri godine ili teža kazna. Pored toga, uslov je da za ovakvo udruživanje ili organizovanje kod određenog ili određenih krivičnih djela nije predviđena teža kazna, što znači da je ovo krivično djelo kao opšte supsidijarnog karaktera i ono se primjenjuje samo ukoliko kod određenih djela stvaranje udruženja nije posebno inkriminisano (npr. kod djela iz čl. 170., 186. st. 3. i čl. 215. propisane su strože kazne, pa se u tom slučaju ne primjenjuje ovo, već ta djela).

Radnja izvršenja kod ovog oblika djela sastoji se dakle u organizovanju grupe ljudi ili na drugi način udruživanju tri ili više lica radi vršenja navedenih krivičnih djela.

Organizovanje kriminalnih grupa, odnosno udruženja podrazumijeva kompleks različitih djelatnosti usmjerenih na povezivanje više lica radi zajedničkih kriminalnih akcija. Organizovanje kao jedan od najopasnijih oblika pripremnih radnji u različitim oblicima se predviđa kod nekih inkriminacija i kao kvalifikatorna okolnost koja zasniva teži oblik djela. Oblik udruživanja i unutrašnja organizaciona struktura nemaju značaja za postojanje djela, bitna je njegova stvarna namjena i povezivanje više lica (najmanje tri) radi vršenja tih djela. Djelo postoji već samim procesom organizovanja i nije nužno da je finalizirano stvaranje jedne čvrste organizacije, ni da je ona već počela formalno djelovati vršenjem krivičnih dela. Izvršilac osnovnog oblika djela je organizator, a djelo predstavlja inkriminaciju pripremnih radnji koja ima karakter samostalnog krivičnog dela (*delictum sui generis*). Dakle, organizator će odgovarati za samo stvaranje zločinačkog udruženja, ali i za sva krivična dela koja izvrši zločinačko udruženje, odnosno koja su proizašla iz zločinačkog plana udruženja.

Prema drugom tipu izvršioca ovoga krivičnog djela iz stava 2. člana 249. KZ BiH, što se smatra lakšim oblikom djela, inkriminisano je samo pripadništvo grupi ljudi ili udruženju iz st. 1., odnosno pristupanje nekom kriminalnom udruženju koje je u fazi osnivanja ili je već osnovano. Izvršilac je ovdje odgovoran, jer je svjesno i voljno pristupio organizaciji čiji su mu kriminalni ciljevi poznati. Za postojanje djela dovoljno je faktičko članstvo u organizaciji ili pridruživanje nekoj organizaciji koja se tek osniva, iako se ono najčešće verifikuje i kroz određene aktivne radnje samog pripadnika. Subjektivnu stranu djela čini umišljaj. Izvršilac djela može biti svako lice, odnosno izvršilac djela iz st. 1. je organizator, a djela iz st. 2. pripadnik. Subjektivna strana djela pored umišljaja, obuhvata i namjeru usmjerenu na vršenje određenih krivičnih djela upravljenih na promjenu ustavnog uređenja.

4.3.3 Krivično djelo neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 1. KZ BiH

Prema tački 2. izmjenjene optužnice ovo krivično djelo se stavlja na teret optuženima Rustempašić Rijadu i Rustempašić Muhamedu, prema kojoj zakonskoj odredbi:

“(1) Ko uvozi, izvozi, prevozi ili posreduje u prometu oružja ili vojne opreme bez dozvole propisane zakonom Bosne i Hercegovine ili u suprotnosti s međunarodnim pravom, ili ko daje krive podatke ili propusti prikazati činjenice u postupku davanja dozvole u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine, ili ko propusti u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine registrirati ugovor u vezi oružja ili vojne opreme, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.”

Ovo krivično djelo čini onaj ko uvozi, izvozi, prevozi ili posreduje u prometu oružja ili vojne opreme bez dozvole propisane zakonom BiH ili u suprotnosti s međunarodnim pravom, ili ko daje krive podatke ili propusti prikazati činjenice u postupku davanja dozvole u skladu sa zakonom BiH, ili ko propusti u skladu sa zakonom BiH registrirati ugovor u vezi oružja ili vojne opreme. Radi se o tzv. blanketnoj dispoziciji koja upućuje na zakon BiH kojim se propisuje postupak uvoza, izvoza i posredovanja u prometu oružja ili vojne opreme i da bi se ona mogla primijeniti potrebno ju upotpuniti normama zakona na koji upućuje. U svom prvom dijelu, dispozicija ovog krivičnog djela upućuje i na međunarodno pravo budući da određuje da krivično djelo čini i onaj ko uvozi, izvozi, prevozi ili posreduje u prometu oružja ili vojne opreme u suprotnosti s međunarodnim pravom. Zakonom o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme propisani su način i uvjeti pod kojima se može vršiti uvoz, izvoz i tranzit oružja i vojne opreme, definisano je šta se smatra oružjem i

vojnomo opremom te proizvodima dvojne namjene, utvrđen je organ nadležan za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz, tranzit i posredovanje u prometu oružjem i vojnom opremom te proizvoda dvojne namjene ili za promet usluga vezanih za oružje i vojnu opremu i uvjeti pod kojima se mogu izdavati te dozvole kao i druga bitna pitanja koja se tiču uvoza i izvoza oružja i vojne opreme te proizvoda dvojne namjene.

Radnje učinjenja prvog oblika ovog krivičnog djela, a koja radnja se stavlja na teret optuženima Rustempašić Rijadu i Rustempašić Muhamedu, alternativno su određene: uvoženje, izvoženje, prevoz ili posredovanje u prometu oružja ili vojne opreme bez dozvole propisane zakonom BiH ili u suprotnosti s međunarodnim pravom.

Prema članu 2. stav 1. Zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme uvoz, izvoz i tranzit oružja i vojne opreme podrazumijeva ulazni i izlazni promet oružja i vojne opreme preko granica BiH kopnenim, pomorskim ili zračnim putem, bez obzira na krajnju destinaciju. Stavom 2. istog člana određeno je da posredovanje u prometu oružjem i vojnom opremom označava radnju kojom fizičko ili pravno lice, koje se stalno ili privremeno nalazi na lokaciji unutar granica BiH, omogućava ili organizuje promet oružja i vojne opreme, koje je locirano u/ili van BiH, u drugu zemlju. Oružje i vojna oprema, kao i njihovi rezervni dijelovi, u smislu ovog zakona, podrazumijeva sve pozicije na najnovijoj "Zajedničkoj listi vojne opreme obuhvaćene Pravilima ponašanja Evropske unije o postupanju kod izvoza oružja". Zakonom o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme propisano je da dozvolu za uvoz, izvoz, tranzit ili posredovanje u prometu oružjem ili vojnom opremom ili dozvolu za promet usluga vezanih za oružje i vojnu opremu izdaje Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH uz prethodnu saglasnost Ministarstva vanjskih poslova BiH i Ministarstva sigurnosti BiH i mišljenje Stalnog komiteta za vojna pitanja.

Članom 5. Zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme i kontroli izvoza i uvoza proizvoda dvojne namjene ("Službeni glasnik BiH" broj: 5/03) propisano je :

"1. Dozvolu za uvoz, izvoz, tranzit ili posredovanje u prometu oružjem i vojnom opremom, ili dozvolu za promet usluga vezanih za oružje i vojnu opremu (u daljem tekstu: dozvola) izdaje Ministarstvo.

2. Prije izdavanja dozvole u skladu sa ovim zakonom, Ministarstvu se obavezno dostavlja certifikat krajnjeg korisnika (End user certificate).

3. Za dobivanje dozvole za uvoz, izvoz, tranzit ili posredovanje u prometu oružja i vojne opreme ili dozvole za promet usluga u vezi sa naoružanjem i vojnom opremom, potrebna je prethodna saglasnost Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo vanjskih poslova) i Ministarstva civilnih poslova i komunikacija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija) i mišljenje Stalnog komiteta za vojna pitanja."

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme ("Službeni glasnik BiH" broj: 33/03) u članu 1. određeno je da se naprijed pomenuta dozvola umjesto od Ministarstva civilnih poslova i komunikacija, traži i od Ministarstva sigurnosti BiH.

4.4. Dokazi i ocjena pojedinih dokaza u kontekstu elemenata pojedinih krivičnopравnih radnji, kratak sažetak - pregled pojedinih relevantnih dokaza

4.4.1. Nesporne stranačke tvrdnje i činjenice

U odnosu na naprijed navedena obilježja krivičnih djela, odnosno bitne činjenice, Tužilaštvo je u toku dokaznog postupka saslušalo određen broj svjedoka, provelo vještačenja, te prezentiralo materijalnu dokumentaciju, iz koje nespornim proizilaze sljedeće činjenice:

Uvidom u Naredbu za pretres broj: 13/3-281/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-1), Izvještaj o izvršenom pretresu broj: 13/3-317, od 20.03.2008. godine (dokaz T-2), Zapisnik o pretresanju stana, drugih prostorija i pokretnih stvari broj:13/3-282 od 20.03.2008. godine (dokaz T-3), Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-300/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-4) i Fotodokumentaciju broj: 14/4-310/08 od 24.03.2008. godine (dokaz T-5), sve sačinjeno od Federalne uprave policije, nesporno je utvrđeno da su dana 20.03.2008. godine prilikom pretresa kuće u Odžaku bb, Bugojno, koju koristi Rustempašić Rijad, pronađeni i privremeno oduzeti sljedeći predmeti: crvena knjiga sa umetnutom baterijom od 9 volti i žicama, koji su bili smješteni u prorezu urezanom u knjizi, 4 detonatora za MRUD, 8 detonatorskih kapisli, 11 komada upaljača za PM A-3, 15 komada upaljača YTMA-4 za protivtenkovsku minu u kutijama, dvije PVC kutije sa NN materijom koja asocira na eksploziv, 5 komada zavoja za prvu pomoć, jedna kamuflažna maskirna uniforma koja se sastoji iz dva dijela, tri seta zelene uniforme koja se sastoji iz dva dijela sa oznakama njemačke zastave, boca za vodu tzv. "čaturica", optički uređaj "don top" 1x20x30 pakovano u kutije sa natpisom "riflescope", ukupno 10 komada od kojih jedan bez kutije, jurišni brobeni maskirni prsluk, tri mobitela "Nokia" sa baterijama bez SIM kartica sa dva punjača za iste mobitele, dvije ručne radio stanice sa pripadajućim punjačem za iste, optički uređaj crne boje 30x90x90 sa stalkom i crnom pripadajućom torbicom za nošenje istog, četiri video kasete, modifikovana vazдушna puška marke CZ 45-M-56, 148 elektronskih komponenti, relej, prekidači i mikroprekidači, jedan pečat, 19 komada municije raznog kalibra i ultra certifikat korisničkog broja 061/397-600, USB memori stik, jedan telefon marke "Sony ericson" IMEI broja 35196500210761203, sa SIM karticom 061/434-071, dva komleta letterman noža od kojih je jedan sa baterijom, 4 komada protivtenkovskih mina oznake TMA-4, dva komada granata raznih kalibara bez upaljača, 4 komada pojačnika i jedan upaljač sa zvijezdom i jedna ručna kumulativna bomba tzv. "BRK".

Navedeno je potvrđeno i Izvještajem povodom pružanja podrške o vršenju pretresa Federalne uprave policije, Centar za forenziku i podršku – Odjeljenje KDZ i TZ, broj: 14/4-310/08 od 24.03.2008. godine (dokaz T-8), te iskazima svjedoka Memović Admira, Abdulov Rusmira i Šeta Abdulaha, koji su potvrdili da su kao službena lica Federalne uprave policije dana 20.03.2008. godine vršili pretres navedenog objekta, te pronašli naprijed navedene predmete, opisujući predmete i lokaciju njihovog pronalaska, te iskazom svjedoka Omanović Senada, koji je kao svjedok prisustvovao izvršenom pretresu.

Uvidom u Naredbu za pretres broj:13/3-279 od 20.03.2008. godine (dokaz T-9), Izvještaj o izvršenom pretresu broj: 13/3-314 od 20.03.2008. godine (dokaz T-10), Zapisnik o pretresanju stana, drugih prostorija i pokretnih stvari broj: 13/3-280/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-11), te Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-293/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-12), nesporno je utvrđeno da je dana 20.03.2008. godine prilikom pretresa kuće koju koristi Rustempašić Rijad na adresi Sedrenik mali 51, Sarajevo, pronađeno i oduzeto: dalekozor crne boje sa natpisom "TNTO i 20x60", sveska sa ispisanim imenima i brojevima telefona sa natpisom "EKSTREME ZONE", notes svijetlo plave boje sa natpisom "Konig" sa telefonskim brojevima i jedna cedulja s natpisom "Centrotrans – Eurolines", vozač Medić Sead, tel.br.061/866-844 i natpisom sa druge strane, mobitel marke "Simens" C62, bijele boje sa ultra karticom broj: 03000622621384, futrola za pištolj crne boje – kožna, kliješta crvena, kolut samoljepljive trake, kolut izolir

trake, sensor crne boje sa natpisom "RFTECH 433 Mhz", luster stezaljka, baterija za lampu crne boje, kolut žica zeleno bijele boje, jedna floppy disketa "Werbatim" (oštećena) i natpisom ispisanom rukom "skenirana slika okale" i paket m-tel usluga za telefonski broj: 38765069922, serijskog broja: 89387050705305503342, PIN i kod 1186 PUK1 kod 2650155 i SIM kartica broj: 89387050705305503342, tri ceduljice sa ispisanim imenima i telefonskim brojevima, 11 komada CD-ova u kutiji za CD-ove i jedna torbica crne boje sa 6 komada CD-ova, četiri papirića sa ispisanim imenima i telefonskim brojevima, jedna koverta bijele boje otvorena sa pečatom i datumom od 05.07.2007. godine dobivena od Palisalmović Nasera, račun broj: 02-I/08 "Jusufbašić" d.o.o. Bugojno o komisionoj prodaji PMV, jedan priručnik za vojnika pešadije izdanje SSNO 1990. g. sa pečatom "Biblioteke Sarajevo" VP 241+6 i jedna procesorska jedinica marke DEL serijskog broja JFOQMOJ.

Navedeno su potvrdili svjedoci Gavran Jadranka i Sijamhodžić Nermin, koji su vršili pretres navedenog objekta dana 20.03.2008. godine i pronašli navedene predmete.

Sud je uvidom u Naredbu Suda broj: X-KRN-09/670 od 03.11.2009. godine (dokaz T-37), Izvještaj o izvršenom pretresu Federalne uprave policije broj: 13/3-943 od 06.11.2009. godine (dokaz T-37.1), Zapisnik o pretresanju broj: 13/3-938 od 05.11.2009. godine (dokaz T-37.2), Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-939 d 05.11.2009. godine (dokaz T-37.3), Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-940 d 05.11.2009. godine (dokaz T-37.4), Službenu zabilješku broj: 13/3-941 od 06.11.2009. godine (dokaz T-37.6) i Službenu zabilješku broj: 13/3-971 od 18.11.2009. godine (dokaz T-37.7), nesporno utvrdio da su prilikom pretresa kuće u Bugojnu – Odžak bb, a koju koristi Rustempašić Rijad, prilikom pretresa dana 05.11.2009. godine pronađeni i oduzeti sljedeći predmeti: jedan komad optičkog uređaja – optika, crne boje sa natpisom "NOCX 2" Russia, "NIGHT OWE OPTICS", jedna futrola crne boje za optički uređaj, kutija plavo-bijele boje na kojoj piše "NIGHT VISION SPORTS OPTICS", jedna automatska puška crne boje bez okvira, serijskog broja: 5164, nepoznate marke na kojoj se nalazi crni remen od platna na kojem piše "TECNICA" i "VERDUS", jedan okvir za pušku sa 21 komadom metaka kalibra 9 mm, crne boje, jedan prigušivač, crne boje, jedan papirić bijele boje na kojem je rukom ispisan crvenim penkalom "033279416 A. ambasada 10-11 sati", punjač za radio stanicu crne boje marke "KENWOOD" i jedna baterija za stanicu, jedan komplet vojne kabanice, gornji i donji dio maslinaste boje, jedna duga kabanica, 6 komada maskirnih pantalona, 4 komada maskirnih jakni, 6 komada maskirnih košulja, 4 komada maskirnih maica, jedan komad vojnog prslučeta, jedan komad vojnog džempera, jedan par vojnih rukavica, jedan vojni prsluk, jedna vojna maslinasta potkapa, jedna vojna torbica na kojoj je ispisan NO TB-24, jedna vojna čutura, jedna futrola za stanicu crne boje, jedna futrola za lisice crne boje, jedna futrola za nožić crne boje, jedna knjiga sa natpisom "SUN TZU", jedna knjiga sa natpisom "DŽIHAD", jedna mini knjiga sa natpisom "Karate škola", jedna mini knjiga sa natpisom "Karate za početnike", jedna knjiga sa natpisom "LAV ISLAMA" "VELIKA POBJEDA", jedna knjiga sa natpisom "Upute muslimanskom borcu", jedna knjiga sa natpisom "Spašena grupa", jedna knjiga sa natpisom "Džihad borba na Allahovom dž.š. putu", jedna vojna čaturica maslinaste boje na kojoj piše "U.S. 1992", koja se nalazi u platnenoj torbi čaturice, jedan vojni nož obmotan u špagu maslinaste boje, jedan lovački nož na kojem stoji "C.I.H. Rostfrei 105821", jedna maskirna kapa, jedno maskirno šatorsko odijelo, četiri komada knjiga sa natpisom "Džihad" crne boje korica sa bijelim slovima, jedna ručno napravljena zastava crne boje sa ručno izvezenim arapskim slovima i metalno koplje, jedan šator plavo-crne boje, jedna crna torba, 35 komada osiguravajućih ručica od ručnih bombi, jedan skrivač plamena, jedan stalak za bombu crne boje, jedna vojna torbica sa gas maskom crne boje i filterom, jedna platnena torba, jedna vojna transportna vreća sa priborom za prvu pomoć, jedna vojna torba za prvu pomoć sa prvim zavojima, osam komada vojno- borbenih prsluka, jedan vojni maskirni šljem,

jedan vojni platneni remen – kaiš sa lovačkim nožem, četuricom za jelo, četuricom za vodu, kožnom fišeklijom smeđe boje i dvogledom sa natpisom "JENA", vojni platneni remen s nožem od automatske puške, crnom futrolom, smeđom fišeklijom za jelo, jedno šatorsko krilo zelene boje s futrolom, jedan kimono za borilačke vještine, gas maska sa filterom zelene boje broj:91-28-0968, jedna bočica sa uljem za čišćenje oružja, jedan smotak sive žice, jedan filter za gas masku zelene boje broj:TU-51, jedan smotak užeta maslinasto-zelene boje, bijela PVC vreća u kojoj se nalaze 4 komada fišeklija smeđe boje, improvizovani ašov, futrola tamnoplava platnena za digitalni aparat tip "Canon", lovački nož sa maskirnom futrolom, šipka za čišćenje oružja, filter za gas masku žute boje, dvije metalne kantice sa uljem za čišćenje oružja, zeleni remen sa kopčom, kombinirana futrola za nož automatske puške, kotur siluka promjera 50, donji dio mine pma.3. broj: Mč 9100, smotak gajtana zeleno-maslinaste boje, smotak čelične sajle obložena PVC-om zelene boje, jedna plava pancir košulja – prsluk torbica bordo boje, sa rajfešlusom marke "Praira" u kojoj su se nalazili metalni oštri predmeti. Vršenje radnji pretresa navedenog objekta dana 05.11.2009. godine i pronalazak navedenih predmeta je utvrđeno i ocjenom iskaza svjedoka Čavčić Nusreta, koji je kao službeno lice Federalne uprave policije, tokom pretresa pronašao i oduzeo predmete, o čemu je, zajedno sa Alić Mersihom i Čaušević Mirsadom, sačinio Izvještaj o izvršenom pretresu Federalne uprave policije broj: 13/3-943 od 06.11.2009. godine (dokaz T-37.1).

Također, uvidom u Izvještaj o izvršenom pretresu Federalne uprave policije broj: 13/3-914 od 05.11.2009. godine (dokaz T-34), Zapisnik o pretresanju broj: 13/3-909/09 od 05.11.2009. godine (dokaz T-34-1), Zapisnik o pretresanju broj: 13/3-909-A/09 od 05.11.2009. godine (dokaz T-34-2), Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-911-A/09 od 05.11.2009. godine (dokaz T-34-3), Fotodokumentaciju broj: 14/1-274 od 11.11.2009. godine (dokaz T-34-4) i Službenu zabilješku broj: 13/3-963 od 16.11.2009. godine (dokaz T-34-6), nesporno je utvrđeno da je prilikom pretresa stana koji koristi Rustempašić Rijad na adresi Budakovići 28, Sarajevo, pronađeno: laptop marke "SONY", laptop bez slovne oznake sive boje marke "MCINTOSH", pet mobilnih telefonskih aparata i to: marke "Nokia " IMEI broja: 358641/01/185820/5.0554046 sa pripadajućom SIM karticom broj: 062/283-018, marke "Nokia M-95" sivo crne boje, bez IMEI broja, sa pripadajućom SIM karticom broj: 062/328-997, marke "Nokia" preklopni, IMEI broja: 357961/00/057670/40526886 sa pripadajućom SIM karticom broj: 062/517-599, marke "Samsung" sive boje, IMEI broja: 354300/00/143-83/8 sa m-tel karticom nepoznatog broja, marke "MDA" sive boje bez telefonske kartice, IMEI broja: 355195000126820 sa pripadajućom futrolom, video kamera marke "SONY" 6,1 mega piksela, serijskog broja 22569, fotoaparat 7,2 mega piksela marke "Kasio" serijskog broja: 936131458, dva CD-a, jedan dvogled sa oznakom TASC0 10x25, crni ruksak, kartonska kutija sa raznim predmetima: tri mobile telefonska aparata marke "Nokia" i "NEC", dvije ručne radio stanice marke "TRX 3000", Pocket PC marke "YACUMO", 10 komada punjača za mobilne telefonske aparate, 5 komada raznih kablova, sat sa kompasom i pripadajućom kutijom, rukavice crne boje, reklamni časopis na kojem je napisan broj telefona, lemilica i brifer, jedna svjetiljka, VHS kasete i jedan DVD pod nazivom "Halali nam Hamza" i jedna imitacija kubure, što su potvrdili saslušani svjedoci Ibrišimović Fikret, Memović Admir i Čengić Anes, službena lica Federalne uprave policije, koji su izvršili pretres kuće na adresu Budakovići 28, Sarajevo, dana 05.11.2009. godine.

Uvidom u Naredbu za pretres broj: 13/3-285/08 od 20.03.2008. godine Federalne uprave policije (dokaz T-23), Službeni izvještaj broj: 13/3-312 od 20.03.2008. godine (dokaz T-24), Zapisnik o pretresanju stana, drugih prostorija i pokretnih stvari broj: 13/3-286/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-25), Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-298/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-26) i Fotodokumentaciju broj: 14/1-

99/08 od 26.03.2008. godine (dokaz T-27), nesporno je utvrđeno da je pretresom stana koji koristi Handžić Abdulah koji je izvršen od strane službenika Federalne uprave policije dana 20.03.2008. godine pronađeno i oduzeto: USB memori stik crne boje 2 GB, jedna sveska tvrdih korica formata A-4, zelene boje sa natpisom "TEVHID I DŽIHAD", 11 komada papira A-4, A-5 i manjih papirića sa telefonskim brojevima i drugim podacima, fascikla crveno crne boje za CD-ove sa 19 komada CD-ova, 52 komada CD-ova sa omotom ili bez omota, 4 komada floppy diskete, računar (CPU sa kutijom) model CHLX/P1B33/128/SCB143/1718/CD serijskog broja: 402650, mobitel marke "Nokia" crno-sive boje sa karticom broj: 061/875-593, jedan mobitel marke "Simens" crno-sive boje sa karticom broj: 061/863-053, 10 komada VHS kasete, DVD disk sa natpisom AIDA u bijeloj koverti, dva papirića sa telefonskim brojevima i drugim natpisima, mobitel crne i pink boje, mobitel "ericsson" sive boje, mobitel "Nokia" crno-sive boje, crni notes, šest vizit kartica i više komada papirića sa telefonskim brojevima i natpisima, hard disk model, SEA GATE, serijski broj 100241476B3333 G7GB i papirić s telefonskim brojem, a što je potvrđeno i iskazom saslušanog svjedoka Ibrišimović Fikreta, koji je kao službeno lice Federalne uprave policije vršio pretres navedenog objekta, i koji je pojasnio da je među pronađenim i oduzetim predmetima i jedan list A4 formata, sa spiskom naoružanja i vojne opreme na kome se nalazio jedan broj 5.000 bez naznake čega, koju listu je svjedok označio kao "šoping listu".

Iz Izvještaja o izvršenom pretresu Federalne uprave policije broj: 13/3-925 od 05.11.2009. godine (dokaz T-38), Zapisnika o pretresanju broj: 13/3-918 od 05.11.2009. godine (dokaz T-38.1), Potvrde o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-921 od 05.11.2009. godine (dokaz T-38.2), Potvrde o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-922 od 05.11.2009. godine (dokaz T-38.3) i Fotodokumentacije broj: 14/1-276/into d 11.11.2009. godine (dokaz T-38.4) nespornom je utvrđena činjenica da su prilikom pretresa stana koji koristi Handžić Abdulah na adresi Hendek 6, Sarajevo pronađeni i douzeti predmeti: jedna sveska zelene boje, formata A-4, tri CD-a, jedan u bijelom papirnom omotu bez natpisa, drugi u plavom omotu s natpisom "Napad na džemat, Šejh, Abdulmelik Bašić", treći u crvenom omotu sa natpisom "Povratak džemata, Šejh, Abdulmelik Bašić", pet knjiga naslova: "Al-qaida", "Rasprave o ratnoj vještini", "Džihad", "Kuvajt džihad", jedna knjiga na arapskom jeziku u plastičnom omotu, dva rokovnika, jedan crvene boje sa natpisom "Širenje Islama naša obaveza", sa rukom ispisanim tekstovima, u kojem se nalaze dva papira sa rukom ispisanim tekstom i drugi crne boje sa natpisom "Ipsa", jedan manji notes, crne boje, sa ispisanim telefonima, jedna procesorska jedinica, bež boje, natpisa "Millennium Acer", jedan dvogled crne boje, sa natpisom 10x25, 101m/1000m, sa pripadajućom futrolom natpisa "Outdoor products mil-tec", jedan mobilni telefonski aparat marke "Samsung" crno sive boje, sa pripadajućom SIM karticom i jedan mobilni telefonski aparat marke "sony ericson", crno sive boje, sa pripadajućom SIM karticom, a što su potvrdili i saslušani svjedoci Gavran Jadranka, Papić Dragan i Abdulov Rusmir, koji su kao službena lica Federalne uprave policije izvršili navedeni pretres.

Uvidom u Naredbu za pretres Federalne uprave policije broj: 13/3-289/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-35), Zapisnik o pretresanju stana, drugih prostorija i pokretnih stvari broj: 13/3-290/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-35-1) Potvrdu o privremeno oduzetim predmetima broj: 13/3-291/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-35-2), Službeni izvještaj broj: 13/3-299 od 20.03.2008. godine (dokaz T-35-3), Fotodokumentaciju broj: 14/4-310 od 28.03.2008. godine (dokaz T-35-4) nespornim je utvrđeno da su dana 05.11.2009. godine, prilikom pretresa stana koji koristi Velić Edis na adresi Jukićeva 61, Sarajevo, pronađeni i oduzeti sljedeći predmeti: automatska puška "crvena zastava" M-70 7, 62 mm, serijskog broja. 434988 sa tromblonskim nastavkom, jedan okvir za automatsku pušku sa 30 komada metaka kalibra 7,62 mm, 21 metak

kalibra 7,65 mm (pištoljskim) marke BROWNING, 39 komada metaka kalibra 7,62 mm za automatsku pušku M-70, pribor za čišćenje automatske puške M-70 kalibra 7,62 mm, jedan metak kalibra 9 mm, jedan mobitel marke "Sony ericson" sa karticom broj: 061/923-345, pet CD-ova, jedna floppy disketa, jedna fotografija, jedan USB stik, jedna procesna jedinica marke "LG", jedna kompletna maskirna uniforma (vojna), jedna geografska karta, jedan mobitel marke "Motorola" sa karticom broj: 062/555-473 i jedan pribor za čišćenje za automatsku pušku, što je potvrdio i svjedok Čengić Anes, koji je kao službeno lice Federalne uprave policije izvršio navedeni pretres, o čemu je zajedno sa kolegama koji su sudjelovali u pretresu, sačinio Službeni izvještaj broj: 13/3-299 od 20.03.2008. godine (dokaz T-35-3).

Dalje, uvidom u Izvještaj o izvršenom pretresu Federalne uprave policije broj: 13/3-937 od 05.11.2009. godine (dokaz T-15), Zapisnik o pretresanju broj: 13/3-935 od 05.11.2009. godine (dokaz T-16), Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-931 od 05.11.2009. godine (dokaz T-17), Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-932 od 05.11.2009. godine (dokaz T-18), Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-933 od 05.11.2009. godine (dokaz T-19), Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-934 od 05.11.2009. godine (dokaz T-20), Službenu zabilješku broj: 13/3-944 od 09.11.2009. godine (dokaz T-21) i Fotodokumentaciju broj: 14/1-272 od 09.11.2009. godine (dokaz T-22), nesporno je utvrđeno da su pretresom stana koji koristi Velić Edis na adresi Jukićeva 61 u Sarajevu dana 05.11.2009. godine, pronađeni i oduzeti sljedeći predmeti: mobitel marke "Nokia" N 97, IMEI broj: 358226030751605, sa SIM karticom u mobitelu, vojno maskirno šatorsko odijelo, ruksak ljubičasto-zelene boje (made in Ireland), vreća za spavanje maslinasto-zelene boje, sjekira (mala tesarska), nož sa futrolom maslinasto-zelene boje (oštrica 13,2 cm), BH telekom certifikat za ultra karticu broj: 061/083-361, knjižica zeleno-bijele boje ispisana arapskim pismom sa priznanicom na ime Handžić Abdulah i spiskom predmeta na ime Handžić Abdulah koji su bili u knjižici, knjiga bijelo-zelene boje ispisana arapskim pismom, knjiga pod nazivom "Oko i piramida", zastava crne boje ispisana bijelim arapskim slovima većeg formata, kutija računara "SCENIC FUITSU SIMENS COMP" sa centralnom procesorskom jedinicom, mobitel marke "Samsung" srebrene boje i punjač, maskirna košulja i pantalone, 2 komada ultra certifikata BH telekom za brojeve 062910133 i 062555473, digitalni kompas "DIGITAL COMPASS" zelene boje, sajla (žica) dužine 57,5 cm sa halkama metalnim na krajevima, pištolj marke CZ kalibra 7,65 mm, mod. 70, serijski broj: G-268766, made in Jugoslavija, okvir sa 7 komada metaka u okviru 7,65 mm, digitalni foto-aparat marke "NIKON" COOLPIX S 52 sa crno-crvenom torbicom "LOWEPRO", 13 komada CD-DVD (optičkih medija), 15 komada CD-DVD (optičkih medija) u futrolu za CD-ove crne boje, marke "BARD", 24 komada CD-DVD (optičkih medija) u futrolu za CD-ove marke "BAOLONG", jedan komad floppy diskete, dva komada CD-DVD, mobitel "ericsson" 2310i bordo i mobitel "Nokia" sivo-srebrene boje, a što je potvrđeno i iskazom svjedoka Sijamhodžić Nermina, koji je kao službeno lice Federalne uprave policije, vršio radnje pretresanja.

Odbrana nije sporila činjenicu pronađenih i oduzetih predmeta kod optuženih Rustempašić Rijada, Handžić Abdulaha i Velić Edisa, međutim sporila je njihovu namjenu, odnosno s kojim ciljem su nabavljene.

4.4.2. Sporne stranačke tvrdnje i činjenice

Kao spornim za stranke su smatrane činjenice, i to kao što je već pomenuto, (1)namjena naprijed navedenih pronađenih i oduzetih predmeta, zatim, (2) tvrdnja Tužilaštva da su optuženi imali na raspolaganju minsko-eksplozivna sredstva i dijelove za

ta sredstva, koja su prethodno nabavili i sakrili na lokalitetu Barica u Sarajevu, a koji predmeti su navedeni u Zapisniku Federalne uprave policije broj: 13/3-375 od 03.04.2008. godine (dokaz T-36), (3) postojanje organizovane grupe ljudi u smislu člana 1. stav 18. KZ BiH, čija namjena je bila izvršenje terorističkog čina na teritoriji Bosne i Hercegovine s ciljem ozbiljne destabilizacije osnovnih političkih, ustavnih i društvenih struktura Bosne i Hercegovine, te ozbiljno zastrašivanje stanovništva, upotreba sile radi uspostavljanja države uređene po islamskim propisima, odnosno šerijatske države, (4) te da su u periodu od novembra 2007. godine do marta 2008. godine, te od jula 2008. godine do novembra 2009. godine poduzimali različite radnje koje po svojoj prirodi, u svojoj ukupnosti, te s obzirom na kontekst, odnosno način, mjesto i vrijeme poduzimanja radnji, te motive i ciljeve poduzimanja istih, mogu ozbiljno oštetiti državu BiH i međunarodne organizacije u BiH, da iste predstavljaju prijetnju sigurnosti BiH, i prijetnju pravima, slobodama i ličnoj sigurnosti građana zajamčenih Ustavom BiH, a što je navedeno u činjeničnom opisu tačke 1. izmjenjene Optužnice, te u odnosu na činjenični supstrat iz tačke 2. izmjenjene Optužnice, odbrana optuženih Rustempašić Rijada i Rustempašić Muhameda su također osporile (1) postojanje organizovane grupe ljudi u smislu člana 1. stav 18. KZ BiH, koja je formirana radi izvršenja krivičnog djela nedozvoljenog međunarodnog prometa oružja, te (2) da su protivno odredbi člana 5. Zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme i kontroli izvoza i uvoza proizvoda dvojne namjene posredovali u međunarodnom prometu oružja.

U odnosu na navedene sporne činjenice, Sud je utvrdio sljedeće:

U pogledu tvrdnje Tužilaštva iz tačke 1. izmjenjene Optužnice, da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis: *“kao pripadnici organizovane grupe ljudi u smislu člana 1.stav (18) KZBIH, kcju grupu je organizovao i njom rukovodio Rustempašić Rijad, a Handžić Abdulah, Velić Edis i više Rustempašić Rjadu poznatih osoba bili članovi grupe kcja je formirana i cjelovala u namjeri izvršenja terorističkog čina na teritoriji Bosne i Hercegovine s cijem ozbiljne destabilizacije osnovnih političkih, ustavnih i društvenih struktura Bosne i Hercegovine, te ozbiljnog zastrašivanja stanovništva, pri čemu su nastupali s pozicija etničkog i religijskog ekstremizma i radikalizma zastupajući stavove da u Bosni i Hercegovini treba upotrebom sile uspostaviti državu uređenu po islamskim vjerskim propisima, odnosno šerijatsku državu, kcji stavovi su sami po sebi protuustavni jer je BiH po Ustavu BiH uređena kao sekularna i demokratska država, pa su znajući da svjcim radnjama nanose štetu kako Bosni i Hercegovini, tako i međunarodnim organizacijama kcje cjeluju u BiH, a u namjeri da na teritoriji BiH izvrše teroristički čin, u periodu od novembra 2007. godine do marta 2008. godine i od jula 2008. do novembra 2009. godine, poduzimali različite radnje kcje po svjcij prirodi, u svjcij ukupnosti te s obzirom na kontekst, odnosno način, mjesto i vrijeme poduzimanja radnji te motive i ciljeve poduzimanja istih, mogu ozbiljno oštetiti državu BiH i međunarodne organizacije u BiH, da iste predstavljaju prijetnju sigurnosti BiH, i prijetnju pravima, slobodama i ličnoj sigurnosti građana zajamčenih Ustavom BiH...”* Sud je na nesumnjiv način utvrdio da je optuženi Rustempašić Rijad, organizovao grupu ljudi u smislu odredbe člana 1. stav 18. KZ BiH, kojoj grupi su pripadali Handžić Abdulah i Velić Edis, sa određenim ulogama, a radi izvršenja krivičnog djela terorizma iz člana 201. KZ BiH, na način, u mjestu i vremenu kako je to navedeno u tački 1. izreke ove Presude.

Pri ovome Sud nije našao dokazanom tvrdnju Tužilaštva da je ova organizovana grupa obuhvatala i *“više Rustempašić Rjadu poznatih osoba”*, na koje okolnosti Tužilaštvo nije prezentiralo valjane dokaze, zbog čega je takva tvrdnja ispuštena iz izreke ove Presude.

Da se radi o organizovanoj grupi u smislu odredbe člana 1. stav 18. KZ BiH,

koja je formirana i djelovala u namjeri izvršenja terorističkog čina na teritoriji Bosne i Hercegovine s ciljem ozbiljne destabilizacije osnovnih političkih, ustavnih i društvenih struktura Bosne i Hercegovine, te ozbiljnog zastrašivanja stanovništva, Sud je utvrdio na temelju niza materijalnih dokaza, koje je Tužilaštvo prezentiralo tokom dokaznog postupka, analize presretnutih telefonskih razgovora između optuženih, kao i razgovora optuženih sa drugim osobama, zatim sadržaja memorije privremeno oduzetih mobitela od optuženih, sadržaja analize i šematskog prikaza telefonskih kontakata, zatim, provedenih vještačenja po vještacima raznih profila, te iskazima saslušanih svjedoka.

U kontekstu navedenih činjenica Sud je cijenio iskaz zaštićenog svjedoka "L", iz kojeg nesumnjivim proizilazi zaključak da su se optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis poznavali, družili i sastajali, što ne čini spornim ni odbrana, međutim, daljom ocjenom iskaza ovog svjedoka proizilazi da je optuženi Rustempašić Rijad ustvari bio organizator ove grupe, koja se nije družila samo zbog istih vjerskih uvjerenja i istog načina prakticiranja vjere, kako to tvrdi odbrana, već zbog planiranja izvršenja terorističkog čina na području Bosne i Hercegovine.

Naime, zaštićeni svjedok "L" je neposredno pred Sudom izjavio da ga je Rustempašić Rijad, nakon što su se upoznali, pozvao na jedno druženje u džamiji Kralj Fahd u Sarajevu, a na koje druženje je došao i Velić Edis, zvaní Čamil, da su se Rustempašić i Velić tom prilikom interesovali za dalje planove svjedoka, budući da su znali da se borio u Afganistanu, te su ga pitali da li želi da se priključi „nekim dejstvima“. Svjedok je izjavio da su se nakon toga, više puta sastajali, te da je jednom takvom sastanku kod Rustempašić Rijada, pored Rustempašić Rijada i Velić Edisa, prisustvovao i Handžić Abdulah. Zaštićeni svjedok „L“ tokom direktnog i unakrsnog ispitivanja, te tokom ispitivanja po pozivu Suda, nije bio konzistentan prilikom navođenja koliko je takvih susreta bilo, i ko je tačno bio na pojedinim sastancima, ali nije ostavio prostora za sumnju da su se takvi sastanci zaista i održavali što u džamiji, što kod Rustempašić Rijada i Handžića, što kod samog svjedoka, dok se kod Velića nisu sastajali, a na kojim sastancima je tema razgovora bila opće stanje muslimana u svijetu, neujedinjene selefijske skupine u BiH, zatim, općenito o prikupljanju sredstava za naoružanje, planiranje dejstava u BiH – konkretnije napad na Ravnu Goru, napad na Hrvate i Srbe, na vojsku koja je trebala da ide u Irak, te napad na Fojnicu.

Prema opažanju ovog svjedoka, Rustempašić Rijad je bio vođa ove grupe, jer je imao „glavnu i završnu riječ“ na tim sastancima, pri čemu je svjedok istakao da je u toj grupi Rustempašić Rijad bio „najviše rangiran“ jer je imao borbena iskustva, te je zaštićeni svjedok „L“ upravo na zahtjev Rustempašić Rijada, kao vođe grupe, sačinio „šoping listu“ naoružanja i opreme, o čemu će više biti riječi u daljem obrazloženju Presude. Također, svjedok je opisujući Rustempašić Rijada kao vođu, izjavio da se njegove naredbe izvršavaju, pa je kao primjer naveo da je jednom Rustempašić Rijad rekao Veliću da nabavi geografske karte i ovaj je to nabavio.

Iskazu zaštićenog svjedoka „L“ u ovom dijelu odgovaraju i iskazi svjedoka Selimović Amela i Nalbantić Muhameda, koji su potvrdili da se optuženi poznaju i družu, te da su prisustvovali jednom sastanku kod Rustempašić Rijada, koji ovi svjedoci nazivaju „sijelo“, i na kojem sastanku je bio Handžić Abdulah i zaštićeni svjedok "L", a na kojem se govorilo i napadima. Ovi svjedoci su govorili o drugim motivima sastanaka, međutim, iskaze ovih svjedoka Sud u tom dijelu cijeni subjektivnim, zbog poznanstva i prijateljstva sa optuženima.

Odbrana optuženog Rustempašić Rijada je saslušanjem svjedoka Nalbantić

Muhameda i Meco Muhameda pokušala da ospori tvrdnju Tužilaštva da u konkretnom slučaju postoji organizovana grupa, koja je osnovana s ciljem izvršenja krivičnog djela, ističući da se radilo o prijateljskom druženju osoba povezanih istim vjerskim ubjeđenjima, koji su se družili i zajedno obavljali građevinske poslove. Svjedok Nalbantić Muhamed je izjavio da je sa optuženima u prijateljskim odnosima, da su zajedno radili razne građevinske poslove, što je potvrdio i svjedok Meco Muhamed, a koja činjenica nije sporna za ovaj Sud.

Ono što je relevantno za ovaj Sud je činjenica da su se optuženi, sastajali, ne samo da bi razgovarali o građevinskim radovima, egzistencijalnim problemima i općem stanju muslimana u svijetu, već i da bi dogovarali i planirali napade na određene mete u Bosni i Hercegovini, s ciljem izvršenja terorističkog čina, koje činjenice nesumnjivo proizilaze iz iskaza zaštićenog svjedoka „L“, te materijalnih dokaza, koji ukazuju da su optuženi imali u posjedu oružje, minsko-eksplozivna sredstva i vojnu opremu.

Obzirom na neslaganje iskaza svjedoka Nalbantić Muhameda i Meco Muhameda, s jedne strane, i iskaza zaštićenog svjedoka „L“ s druge strane, Sud je iskaz zaštićenog svjedoka „L“ prihvatio kao objektivn i istinit, dok iskaze svjedoka Nalbantić Muhameda i Meco Muhameda nije prihvatio kao objektivne i tačne, prvenstveno iz sljedećih razloga:

Zaštićeni svjedok „L“, po ocjeni Suda, nema nikakav interes da svjedoči ni na štetu ni u korist optuženih, obzirom da sa optuženima nije u prijateljskim, porodičnim ili poslovnim vezama, te je sadržaj njegovog iskaza u ključnim dijelovima potvrđen drugim dokazima materijalne prirode (potvrdama o oduzetim predmetima tokom izvršenih pretresa, kojima se ukazalo da optuženi raspolažu oružjem, minsko-eksplozivnim sredstvima i vojnom opremom, te presretnutim telefonskim razgovorima), te iskazom zaštićenog svjedoka „N“, koji je izjavio da je provjeravao navode zaštićenog svjedoka „L“ i da su se isti u određenim dijelovima potvrdili, a u određenim dijelovima nisu. Dok s druge strane, kod ocjene iskaza svjedoka Nalbantić Muhameda i Meco Muhameda, Sud nije imao kontrolne dokaze materijalne prirode, kojima bi preispitao istinitost njihovog kazivanja, pri čemu je Sud imao u vidu da su isti u prijateljskim odnosima sa optuženima, da je optuženi Handžić Abdulah čak u ostavljenom testamentu (dokaz broj T-33) označio Nalbantić Muhameda kao osobu od povjerenja kojoj bi za slučaj smrti na čuvanje i odgoj ostavio vlastitu djecu, što nesumnjivo upućuje na zaključak da je iskaz ovog svjedoka obojen subjektivnim osjećajem, usljed kojeg je umanjena njegova dokazna snaga. Isti je zaključak i za iskaz svjedoka Meco Muhameda, koji je također u prijateljskim odnosima sa optuženima Rustempašić Rijadom, Handžić Abdulahom i Velić Edisom. Naime, evidentno je da se ovak svjedok druži sa optuženima i sa istima odlazi u džamiju, te za iskaz ovog svjedoka Sud nalazi da nije objektivn, obzirom da se radi o dugogodišnjem prijatelju optuženih, što je sam svjedok potvrdio. Osim toga, iskazi navedenih svjedoka, odnosno ono o čemu su oni svjedočili, za Sud nije relevantno, budući da su govorili o odlascima u džamiju, građevinskim radovima koje su obavljali sa optuženima i sl. stvarima.

Stoga je Sud, kod ovakvih činjeničnih utvrđenja, poklonio vjeru iskazu zaštićenog svjedoka „L“.

Zaključak o postojanju organizovane grupe, koju su činili optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis, Sud je izveo cijeneći i sadržaj memorija mobitela privremeno oduzetih od optuženih. Naime, iz Izvještaja vještaka Babić Samira od 25.09.2008. godine i 14.12.2009. godine, te sadržaja analize i šematskih prikaza telefonskih kontakata od 02.11.2009. godine, te sadržaja presretnutih telefonskih razgovora, proizilazi da su optuženi bili u međusobnom telefonskom kontaktu, kao i

telefonskom kontaktu sa zaštićenim svjedokom "L", i to u periodu od decembra 2007. godine do marta 2008.godine, a što je potvrdio i zaštićeni svjedok "L".

Odbrana optuženih nije osporavala činjenicu da su optuženi u navedenom periodu bili u telefonskom kontaktu, međutim, ukazivala je da iz sadržaja presretnutih razgovora proizilazi da su optuženi razgovarali o uobičajenim stvarima, a ne o oružju i minsko-eksplozivnim sredstvima, te terorističkim napadima. Međutim, kada se presretnuti telefonski razgovori dovedu u vezu sa pronađenim i oduzetim predmetima od optuženih, te sadržajem iskaza zaštićenog svjedoka "L", takvi telefonski razgovori, po ocjeni Suda, poprimaju potpuno drugačiji smisao. Npr. u telefonskom razgovoru broj 14. od 04.01.2008.godine u 17:15:51 (dokaz broj T-45-3) u kojem Rustempašić Rijad poziva zaštićenog svjedoka „L“ i govori mu: „pa nisam ti ja to ni obećav'o ništa to si ti dao onome spisak jel?“ na što ovaj odgovara: „pa ne javlja mi se jarane, hajd mi pošalji njegov broj da se čujemo, negdje sam broj zagubio“, zatim Rijad nastavlja: „Valjda on kaže da je onome prenio, onaj je valjda otiš'o gore onaj da to vidi da provjeri cijene“, a sugovornik odgovara: nema veze, hajd ti meni pošalji njegov broj da se čujem sa Abdulahom“ (što upućuje na pronađeni spisak oružja kod Handžić Abdulaha dokaz T- 32), na šta Rijad govori „Baš ono što si tražio naš'o sam ti ako ćeš uzimat ono za noći znaš?“ Na pitanje zaštićenog svjedoka "L": „koliko para?“ Rustempašić Rijad odgovara 2000. Ima onaj znaš za gledat noću i ima laserski“, a sugovornik odgovara „hajd čućemo se hajd mi pošalji broj od Abdulaha da ga pitam šta je.“. U telefonskom razgovoru broj 19. od 14.01.2008.godine u 10:30:51 (dokaz broj T-45-3) Rustempašić Rijad poziva zaštićenog svjedoka „L“ koji mu govori „jedna je tura otišla što se tiče Abdulaha. Je li ti reko išta?“, na Rijad odgovara „ako hoćeš imam ja jedan dogovor u vrijednosti 30 hiljada maraka što se tiče alata, toliko čovjek ima i čovjek hoće na kamaru sve da završi, u jednom komadu...ja sam vidio robu... to ti je prednost što ti je sve na jednom mjestu, nema vozanja, nema rizikovanja“, a ovaj odgovara „ja sam rek'o da sam jednu turu obavio već sa Abdulahom, sa ovim, onim njegovim pajdom“.

Iz iskaza zaštićenog svjedoka „L“ dalje proizilazi da je ova grupa formirana u namjeri da izvršenja terorističkog čina na teritoriji Bosne i Hercegovine. Naime, kako je već navedeno, zaštićeni svjedok „L“ je izjavio da se na sastancima, na kojima je uvijek bio prisutan Rustempašić Rijad, na nekim sastancima Velić Edis, a na nekim i Handžić Abdulah, govorilo o metama, pa je tako dogovaran napad na Hrvate 24.12., cilj je bio da se uspostavi Allahov zakon u Bosni i Hercegovini, tj. „borba do smrti dok se šerijatska država ne uspostavi“, kao i napad na LOT timove. Također, svjedok je rekao da se na ovim sastancima spominjao praznik Srba za 07.01, da su se složili da se u maju napadnu četnici na Ravnoj Gori i da se „samo htjelo krenuti da odjekne zov džihada u BiH“, što dokazuje da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis: *„nastupali s pozicija etničkog i religijskog ekstremizma i radikalizma zastupajući stavove da u Bosni i Hercegovini treba upotrebom sile uspostaviti državu uređenu po islamskim vjerskim propisima, odnosno šerijatsku državu...“*

Svjedok je pojasnio da je da su vodili razgovore o prikupljanju oružja, te da mu je poznato bilo da je Rustempašić Rijad imao neko naoružanje i grupu od 60 ljudi, koje ljude svjedok nije vidio, ali da nije imao novac, jer je od svjedoka tražio da ga poveže sa „braćom“ u Afganistanu, iz čega Sud izvodi zaključak da je ova grupa (Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis) imala oružje, ali ne i detaljan plan napada, što nije uslov da bi se radilo o terorističkom činu.

Zaštićeni svjedok "N", koji je kao pripadnik OSA-e, kontaktirao sa zaštićenim svjedokom „L“ (Insajder) i provjeravao informacije koje je dobivao od njega, je

izjavio da je od zaštićenog svjedoka „L“ saznao da je Rustempašić Rijad od zaštićenog svjedoka „L“ tražio da obuči neke njegove ljude za vršenje terorističkih napada, da su se optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis sastajali i družili, u vezi planiranja napada, za što je zaštićeni svjedok „N“ izjavio da je utvrđeno i određenim provjerama, što na izvjestan način osnažuje iskaz zaštićenog svjedoka „L“.

Osim toga, u kontekstu naprijed navedenog, Sud je cijenio i iskaz svjedoka Šako Ive, koji je izjavio da je kao načelnik Odjela za borbu protiv terorizma Federalne uprave policije dobio informacije da optuženi Rustempašić Rijad i određena grupacija pripremaju teroristički napad na objekat u Sarajevu, zbog čega je zatražena primjena posebnih istražnih radnji, i to u januaru 2008. godine, na osnovu čega su pratili i prisluškivali optužene, te utvrdili da se Rustempašić Rijad druži sa Handžić Abdulahom i Velić Edisom, i da te osobe stvarno pripremaju napad, i to za vjerske praznike.

Dakle, za Sud je činjenica postojanja organizovane grupe, organizovane od strane optuženog Rustempašić Rijada, kojoj su pripadali Handžić Abdulah i Velić Edis, nesumnjivo dokazana, dok odbrana s druge strane u tom pravcu nije ponudila adekvatne dokaze, koji bi ukazivali drugačije.

Da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis, kao organizovana grupa, u periodu od novembra 2007. godine do marta 2008. godine, te od jula 2008. godine do novembra 2009. godine, poduzimali različite radnje s ciljem ozbiljne destabilizacije osnovnih političkih, ustavnih i društvenih struktura Bosne i Hercegovine, te ozbiljnog zastrašivanja stanovništva, a koje radnje po svojoj prirodi, u svojoj ukupnosti te s obzirom na kontekst, odnosno način, mjesto i vrijeme poduzimanja radnji, te motive i ciljeve poduzimanja istih, mogu ozbiljno oštetiti državu BiH i međunarodne organizacije u BiH, da iste predstavljaju prijetnju sigurnosti BiH, i prijetnju pravima, slobodama i ličnoj sigurnosti građana zajamčenih Ustavom BiH, Sud je prije svega cijenio iskaze saslušanih svjedoka, i to zaštićenog svjedoka „L“, zatim više svjedoka - službenika Federalne uprave policije, koji su vršeci istražne radnje u ovom predmetu imali neposredna opažanja o odlučnim činjenicama, te iskaze drugih svjedoka, koji imaju određena saznanja o optuženima, njihovom druženju i djelovanju, te ih potom dovodeću u vezu sa drugim dokaznim materijalom, te provednim vještačenjima, izvodio određene zaključke.

U odnosu na navedene tvrdnje Tužilaštva, Sud je cijenio naprijed navedeni i iskaz zaštićenog svjedoka „L“, koji je osim toga izjavio da se sa navedenom grupom intenzivno družio u periodu od oktobra 2007. do marta 2008. godine, s tim što se jedan mjesec nisu družili, jer je Rijad navaljivao da svjedok od njega kupi oružje i stupi u kontakt sa Afganistanom. Svjedok je pojasnio da bi svrha ovih djelovanja bila „ujedinjenje džemata, da sve bude kako Allah zapovijeda“ i „mudžahidi da se bore na Allahovom putu“, cilj je bio „da se uspostavi Allahov zakon u BiH, tj. borba do smrti dok se šerijatska država ne uspostavi“. Također, prema iskazu ovog svjedoka, jedinica oružanih snaga BiH koji su trebali da idu u Irak je trebala biti napadnuta, kako bi odlazak bio spriječen, te tzv. LOT timovi – jedinice SFOR-a, postavljene u okolini Bugojna, dok detaljan plan nije dogovoren, te da je bilo priče da se „zakuha“ sa Srbijom oko dijeljenja Kosova, da se incident napravi na Ravnoj Gori, što je također bilo „na riječi“, bez konkretnog plana i dogovora.

Odbrana optuženih je suprotno iskazu zaštićenih svjedoka „L“ i „N“, pokušavala da dokaže da optuženi nisu poduzimali nikakve radnje s ciljem ozbiljne destabilizacije u Bosni i Hercegovini, te s ciljem ozbiljnog zastrašivanja stanovništva. Prema tvrdnji odbrane, pronađeni i oduzeti predmeti od optuženih nisu bili takve prirode da mogu ugroziti sigurnost u Bosni i Hercegovini, te zastrašiti stanovništvo, posebno ukazujući da su optuženi bili loših imovinskih prilika, te da iz tih razloga nisu bili objektivno u mogućnosti da

izvrše bilo kakav teroristički čin, pri čemu se ukazivali da je i sam zaštićeni svjedok „L“ za optužene rekao da su njihovi planovi bili osuđeni na propast, jer nisu imali dobru organizaciju i sredstva. Međutim, po ocjeni Suda, odbrana optuženog Rustempašić Rijada, te odbrana Velić Edisa, nije ponudila adekvatno objašnjenje s kojom namjerom i svrhom su optuženi držali u posjedu pronađene i oduzete predmete. Odbrana optuženog Rustempašić Rijada je isticala da je za ovog optuženog zaštićeni svjedok „L“ rekao da je trgovac oružjem, pri čemu je odbrana pokušala objasniti namjere optuženog Rustempašić Rijada, međutim, kod ostalih utvrđenih okolnosti, Sud navedenu tvrdnju nije mogao prihvatiti kao tačnu.

Osim tih dogovora vezanih za napade i ciljeve, evidentna su i određena djelovanja ove organizovane grupe u periodu obuhvaćenom optužnim aktom, a koja se mogu okarakterisati kao teroristički čin u smislu odredbe člana 201. stav 4. tačka f) KZ BiH.

Ocijenom iskaza zaštićenog svjedoka „L“ vidljivo je da je ova organizovana grupa od njega tražila da im se priključi, jer je instruktor za eksploziv, što im je nedostajalo za obučavanje. Svjedok je čak izjavio da je sačinio „šoping listu“, na zahtjev Rustempašić Rijada, koji je htio da zna koliko mu je trebalo opreme za jednu grupu od 20 do 30 „mudžahida“ i kolika bi cijena bila, koju listu je svjedok dostavio u kuću kod Handžić Abdulaha. Svjedok je izjavio da mu je rečeno da Rustempašić Rijad imao određenu količinu naoružanja, ali nije znao gdje se tačno nalazi i koliko ga ima, te je dalje rekao da mu je Velić Edis rekao da ima pušku i pištolj, a Handžić Abdulah ima AK-47. Prema izjavi ovog svjedoka, Rustempašić Rijad je htio pribaviti novac iz Afganistana, tako što će iskopati oružje iz zemlje, uslikati i poslati u Afganistan, kako bi tamo to vidjeli i poslali novac.

Polazeći od naprijed utvrđenih činjenica u pogledu postojanja organizovane grupe, te utvrđujući njihovo djelovanje, Sud je cijeneći odgovarajuće dokaze pojedinačno i dovodeći ih u međusobnu vezu van razumne sumnje utvrdio da je navedena organizovana grupa *“Nabavjala, posjedovala, imala na raspolaganju sakrivene na njima poznatim mjestima, različite vrste oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, municiju različitog kalibra, dijelove i prateću opremu za oružje i minsko - eksplozivna sredstva i to:*

- *4 tjela protivtenkovske antimagnetne mine (TMA-4) s ručicom za nošenje i 15 komada upajača za ove mine*
- *Košuljica granate 75 mm HE, M-48 sa eksplozivnim purferjem,*
- *Košuljica granate 90 mm HE, M-71 sa eksplozivnim purferjem*
- *4 električne detonatorske kapisle ,*
- *4 inicijalne detonatorske kapisle IDM-67,*
- *8 acidnih detonatorskih kapisli,*
- *11 upajača protivčješadske mine za aktiviranje mine,*
- *Bcjeva ručna kumulativna bomba BRK M-79,*
- *Modificirana zračna puška „Crvena zastava“ Mod.4.5-M -56,*

- *Automatska puška „Šokac“ cal. 9x19 mm, spremnik za ovu pušku sa 21 metkom cal. 9x19 mm i prigušivač za ovu pušku*
- *Automatska puška marke „Crvena zastava“ M-70, cal.7,62 mm, sa spremnikom za ovu pušku i 30 komada metaka cal.7,62 mm x 39 mm ,*
- *Pištolj marke „Crvena zastava“ cal.7,65 mm Mod.70, sa okvirom sa 7 komada metaka istog kalibra*
- *39 komada metaka cal.7,62 x 39 mm*
- *21 komad metaka cal.7,65 mm,*
- *22 komada metaka različitog kalibra,*

u kojima minsko-eksplozivnim sredstvima je bila količina od 23 kilograma i 824 grama brizantnog eksploziva trotila (TNT) i oko 600 grama brizantnog eksploziva heksolita-a", što se optuženima Rustempašić Rijadu, Handžić Abdulahu i Velić Edisu stavlja na teret u tački 1. pod a) izmjenjene Optužnice.

Sud smatra da je Tužilaštvo uspjelo dokazati da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis, nabavili, posjedovali i imali na raspolaganju navedeno oružje i minsko-eksplozivna sredstva.

Naime, kako je to već navedeno u tački 4.4.1 obrazloženja ove presude, nesporno je utvrđeno da su kod optuženih pronađeni navedeni predmeti, i to 4 tijela protivtenkovske antimagnetne mine (TMA-4) s ručicom za nošenje i 15 komada upaljača za ove mine, košuljica granate 75 mm HE,M-48 sa eksplozivnim punjenjem, košuljica granate 90 mm HE, M-71 sa eksplozivnim punjenjem, 4 električne detonatorske kapisle, 4 inicijalne detonatorske kapisle IDM-67, 8 acidnih detonatorskih kapisli, 11 upaljača protivpješadijske mine za aktiviranje mine, bojeva ručna kumulativna bomba BRK M-79, modificirana zračna puška „Crvena zastava“ Mod.4.5-M -56, te 19 metaka raznog kalibra, što je sve pronađeno dana 20.03.2008. godine prilikom pretresa porodične kuće Rustempašić Rijada u Odžaku bb – Bugojno, a što proizilazi iz Izvještaja o izvršenom pretresu broj: 13/3-317, od 20.03.2008. godine (dokaz T-2), Zapisnika o pretresanju stana, drugih prostorija i pokretnih stvari broj:13/3-282 od 20.03.2008. godine (dokaz T-3), Potvrde o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-300/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-4) i Fotodokumentacije broj: 14/4-310/08 od 24.03.2008. godine (dokaz T-5). Zatim, automatska puška „Šokac“ cal. 9x19 mm, spremnik za ovu pušku sa 21 metkom cal. 9x19 mm i prigušivač za ovu pušku, što je pronađeno dana 05.11.2009. godine prilikom pretresa porodične kuće Rustempašić Rijada u Odžaku bb – Bugojno, što proizilazi iz Izvještaja o izvršenom pretresu Federalne uprave policije broj: 13/3-943 od 06.11.2009. godine (dokaz T-37.1), Zapisnika o pretresanju broj: 13/3-938 od 05.11.2009. godine (dokaz T-37.2) i Potvrde o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-939 d 05.11.2009. godine (dokaz T-37.3), dok je automatska puška marke „Crvena zastava“ M-70,cal.7,62 mm, sa spremnikom za ovu pušku i 30 komada metaka cal. 7,62 mm x 39 mm, 39 komada metaka cal.7,62 x 39 mm, 21 komad metaka cal.7,65 mm, te jedan metak cal.9 mm, pronađeno kod Velić Edisa na adresi Jukićeva 61, Sarajevo prilikom vršenja pretresa dana 20.03.2008. godine, što proizilazi iz Zapisnika o pretresanju stana, drugih prostorija i pokretnih stvari broj: 13/3-290/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-35-1), Potvrde o privremeno oduzetim predmetima broj: 13/3-291/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-35-2), Službenog izvještaja broj: 13/3-299 od 20.03.2008. godine (dokaz T-35-3) i Fotodokumentacije broj: 14/4-310 od 28.03.2008. godine (dokaz T-35-4). Kod Velić Edisa je prilikom pretresa dana 05.11.2009. godine pronađen i oduzet pištolj marke „Crvena zastava“ cal.7,65 mm Mod.70, sa okvirom sa 7 komada metaka istog kalibra, a što nesumnjivim proizilazi iz Izvještaja o izvršenom pretresu Federalne uprave policije broj: 13/3-937 od 05.11.2009. godine (dokaz T-15), Zapisnika o pretresanju broj: 13/3-935 od 05.11.2009. godine (dokaz T-16), Potvrde o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-933 od 05.11.2009. godine (dokaz T-19) i Fotodokumentacije broj: 14/1-272 od 09.11.2009. godine (dokaz T-22).

Istina, kod optuženog Handžić Abdulaha nije pronađeno ništa od navedenog oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, ali imajući u vidu iskaz zaštićenog svjedoka "L", činjenicu da je optuženi Handžić Abdulah bio pripadnik organizovane grupe na čelu sa Rustempašić Rijadom, koji je imao u posjedu i na raspolaganju navedeno oružje i minsko-eksplozivna sredstava, kao i Velić Edis, to se logičnim izvodi zaključak, da je s obzirom na zajednički utvrđene ciljeve djelovanja, Handžić Abdulah imao mogućnost da istim

raspolože, a u smislu vršenja terorističkog čina u smislu odredbe člana 201. stav 4. tačka f) KZ BiH.

Na okolnosti vršenja pretresa kuća i stanova koje koriste optuženi Rustempašić Rljad, Handžić Abdulah i Velić Edis, te okolnosti pronađenih predmeta svjedočili su službenici Federalne uprave policije, koji su vršili pretres.

Pa je tako svjedok Šako Ivo izjavio da je provođenjem posebnih istražnih radnji pribavljena informacija da navedena organizovana grupa stvarno priprema napad, i to za vjerske praznike, te kako se bližio Uskrs, to je izvršen pretres 2008. godine, prilikom čega su pronađeni predmeti, koji su predati Tužilaštvu BiH. Svjedok je izjavio da su optuženi pušteni iz pritvora nakon izvjesnog vremena, nakon čega je ponovo zatražena primjena posebnih istražnih radnji, jer se sumnjalo da se ta grupa ponovo priprema i naoružava, nakon čega je ponovo izvršen pretres 2009. godine i pronađeno je oružje, te „mina iznenađenja“, za koju svjedok kaže da se koristi u terorističke svrhe.

Svjedok Žutić Stanko, službenik PU Bugojno, zaposlen na poslovima kriminalističkog istražitelja, je potvrdio da je kod Rustempašić Rijada i ranije, tokom pretresa 2004. godine pronađeno određeno oružje i eksplozivne materije, kada je prilikom SFOR-ove akcije „žetva“ u kući Rustempašić Bećira, SFOR pronašao minsko-eksplozivna sredstva, koja su bila poredana na zemlji, i to tromblonske mine, protivtenkovske – okrugle mine, kablovi plave boje itd., o čemu je sačinjena fotodokumentacija, te su pronađeni i vojni priručnici, video kasete, rokovnici, jedna zastava crne boje sa arapskim slovima, traka za glavu zelene boje o čemu su izdate potvrde o privremenom oduzimanju. Svjedok je izjavio da predmeti pronađeni tokom pretresa 2009. godine, u kojem je neposredno učestvovao, te predmeti pronađeni kod optuženog Rustempašić Rijada u pretresu 2008. godine, nisu bili uočeni prilikom pretresa 2004. godine.

Svjedok Memović Admir je kao inspektor Federalne uprave policije, 20.03.2008. godine učestvovao u pretresu kuće Rustempašić Bećira u Bugojnu, kao i 2009. godine u pretresu kuće optuženog Rustempašić Rijada na adresi Budakovići u Sarajevu. Svjedok je izjavio da je tome prethodilo provođenje posebnih istražnih radnji, čiji rezultati su ukazivali da se ova grupa sprema za izvršenje terorističkog djela. Svjedok je izjavio da su postupali na temelju usmene naredbe Suda BiH, da je sačinjen zapisnik i potvrde o oduzetim predmetima. Svjedok je potvrdio da su prilikom pretresa pronađeni određeni predmeti, i to: crvena knjiga sa urezanim prorezom u kojoj su bile smještene baterija i dvije žice, za koju je svjedok izjavio da je kasnijim vještačenjem i analizom utvrđeno da je okviru te knjige bilo i eksploziva, pronađene su 4 protivtenkovske mine, više uniformi sa oznakama njemačkih zastavica, jedna kamuflažna maskirna dvodjelna uniforma koju koriste profesionalni snajperisti, 10 optičkih uređaja za brzo gađanje, više kilograma eksploziva, koji je bio smješten u plastičnim kutijama u kombinaciji sa metalnim predmetima, pronađena je jedna improvizovana puška koja je bila namjenski urađena za vatrenu upotrebu na kojoj se mogla koristiti bojeva municija, 5 zavoja, borbeni maskirni prsluk, jedna ručna kumulativna bomba tzv. „vrt“, dvije granate od kojih je jedna stručno prerezana iz koje je vađen eksploziv, telefoni, laptop, dva letermana, što je sve privremeno oduzeto od Rustempašić Rijada. Svjedok je izjavio da su protivtenkovske mine pronađene zakopane ispod hambara, u neposrednoj blizini porodične kuće Rustempašić Rijada u Bugojnu. Svjedok je potvrdio da je 2008. godine učestvovao u pretresu kuće koju je koristio Rustempašić Rljad u Bugojnu, kao i 2009. godine u pretresu stana koji je Rustempašić Rljad koristio u Sarajevu na adresu Budakovići, te je potvrdio da je o svemu sačinjen izvještaj, da su pronađeni i oduzeti predmeti konstatovani u zapisnicima, o čemu su izdate potvrde o privremenom oduzimanju predmeta.

Navedeno je potvrdio i svjedok Abdulov Rusmir, službenik Federalne uprave policije, koji je izjavio da je u martu 2008. g. kao član tima, zajedno sa Memović Admirom, učestvovao u pretresu porodične kuće Rustempašić u Odžaku u Bugojnu.

Svjedok Sijamhodžić Nermin, službenik Federalne uprave policije, je izjavio da je dana 20.03.2008. godine učestvovao u pretresu kuće, na adresi Mali Sedrenik broj 51, Sarajevo, kod Rustempašić Rijada, te stana Velić Edisa na adresi Jukićeva 61, Sarajevo. Svjedok je potvrdio da su prilikom pretresa kod optuženog Rustempašić Rijada oduzeti predmeti, između ostalog, dvogled za standardnu upotrebu, ispravan, priručnik za vojnu obuku, više ceduljica sa imenima, o čemu su izdate potvrde. Svjedok je potvrdio da su prilikom pretresa ispoštovali procedure prema ZKP BiH, uručili primjerak osumnjičenom, upoznali ga sa pravima i obavezama, pitali da li želi branioca, pozvali dva punoljetna svjedoka, ističući da niko nije imao primjedbi na zapisnik. Vezano za pretres kod optuženog Velića, svjedok je izjavio da je privremeno oduzeto više mobitela, CD - ova, pištolj, koji je na ustima cijevi bio modifikovan u smislu da se može staviti prigušivač, municiju za pištolj, kompjuter, o čemu je izdata potvrda.

Svjedok Ibrišimović Fikret, službenik Federalne uprave policije je izjavio da je dana 20.03.2008. godine učestvovao u pretresu stana Handžić Abdulaha u ulici Hendek 6, Sarajevo, te dana 05.11.2009. godine u pretresu kuće Rustempašić Rijada na adresi Budakovići. Svjedok je izjavio da je prilikom pretresa kod Handžić Abdulaha pronađeno i oduzeto: dvogled, centralna jedinica računara, oko 70-tak CD-ova sa različitim sadržajem, nešto VHS kasete, jedan list A4 formata sa spiskom naoružanja i vojne opreme na kome se nalazio jedan broj 5.000 bez naznake čega, a za koju list svjedok kaže da je "šoping lista", više različitih papirića i oproštajno pismo ispisano u rukopisu na stranici A4. Svjedok je izjavio da je rađena analiza presretnutih telefonskih razgovora vezano za pronađenu listu naoružanja, te je utvrđeno da je optuženi Rustempašić Rijad samo pomenuo jednom neki spisak, ali se ne može sjetiti koji je to transkript. Svjedok je identifikovao zapisnike o pretresu, naredbe, službene zabilješke, fotodokumentaciju i izvještaje koji su sačinjeni tom prilikom i koje je Tužilaštvo prezentiralo kao dokaz.

Svjedok Čengić Anes, službenik Federalne uprave policije je također izjavio da je učestvovao u pretresu stana kod optuženog Velić Edisa, te vršio određene analize. Svjedok je izjavio da je prilikom tog pretresa pronađena jedna automatska puška, određena količina municije za tu pušku, određena količina pištoljske municije, dvije maskirne uniforme, karta i CD-ovi, za koje svjedok kaže da imali sadržaje koji se mogu dovesti u vezu sa terorizmom, zatim, dva telefona, jedan Velić Edisa i drugi od njegove supruge. Svjedok je pojasnio da su pronađene uniforme bile maskirne, da je jedna bila dosta zaprljanja, kao da je korištena, dok je druga bila složena, uz nju je bio opasač, te je stekao utisaj da je bila čuvana. U odnosu na pronađene CD-ove svjedok je pojasnio da se radi o snimcima američkih vojnika u Iraku ili Afganistanu. Svjedok je potvrdio da je o svemu sačinjen zapisnik i izdata je potvrda o oduzimanju. Svjedok je izjavio da je nakon izvršenog pretresa jedna prilika na Čaršiji imao konflikt sa optuženim Velićem, o čemu je sačinio službenu zabilješku i obavijestio šefa.

Svjedokinja Gavran Jadranka, službenica Federalne uprave policije je izjavila da je u martu 2008. na adresi Sedrenik kod optuženog Rustempašić Rijada učestvovala u vršenju pretresa, te da je 2009. godine učestvovala u pretresu kod optuženog Handžić Abdulaha. Također, je izjavila da je vršila određene provjere, saslušanja svjedoka, te pregled CD-ova oduzetih od Rustempašić Rijada, dodajući da su o svemu sačinjeni zapisnici i potvrde o privremeno oduzetim predmetima, koji su fotografisani i opisani.

Svjedok Čavčić Nusret, tokom 2008. i 2009. godine radio u Federalnoj upravi policije, učestvovao u pretresu porodične kuće Rustempašić Rijada u Bugojnu, kao šef tima pretresa u novembru mjesecu 2009 godine, te je izjavio da je na temelju naredbe Suda BiH, u porodičnoj kući Rustempašić Rijada u Odžaku, izvršen pretres, da je u prostorijama koje koristi Rustempašić Rijad pronađena automatska puška bez okvira, u sudoperu u duplom podu je pronađena municija, okvir i prigušivač, zatim pronađeno je više dijelova uniforme, više knjiga o džihadu i upravljanju vojnom opremom. Također, svjedok je izjavio da su u drvarnici, ambaru i šupi pronađeni dijelovi vojne opreme i žice.

Ocjenom iskaza navedenih svjedoka, na nesumnjiv način je utvrđeno da su službenici Federalne uprave policije, nakon što su dobili informacije da postoji određena grupa ljudi, koja planira izvršiti teroristički čin u BiH, posebnim istražnim radnjama provjerili te informacije te identifikovali pripadnike te grupe, nakon čega su izvršeni pretresi u kojima su kod optuženih pronađeni predmeti, što je detaljno navedeno u tački 4.4.1 obrazloženja ove presude - Nesporne stranačke tvrdnje i činjenice. Iskazi navedenih svjedoka u potpunosti korespondiraju sa materijalnim dokazima u spisu (izvještajima, zapisnicima, službenim zabilješkama i potvrdama o privremenom oduzimanju predmeta), a koji su cijenjani u tački 4.4.1 obrazloženja ove presude, zbog čega ih je Sud prihvatio kao objektivne i istinite, nalazeći neosnovanim prigovore odbrane, kojima se ukazivalo da se radi o službenicima Federalne uprave policije i koji bi zbog toga mogli biti subjektivni. Bez obzira što se radi o policijskim službenicima, Sud nalazi da isti, obzirom da su imali neposredna opažanja tokom provođenja istražnih radnji u ovom predmetu, ista mogu potpuno objektivno i nepristrasno iznijeti pred Sudom, jer nemaju nikakav lični interes da optuženi budu ili ne budu oglašeni krivim.

Odbrana optuženog Rustempašić Rijada je za naprijed navedene pronađene i oduzete predmete, isticala da optuženi nije imao namjeru da iste upotrijebi za teroristički čin, već u neke druge svrhe (prodaja), što na izvjestan način proizilazi i iz iskaza zaštićenog svjedoka "L", koji je potvrdio da mu je optuženi Rustempašić Rijad nudio na prodaju oružje, međutim, Sud nije mogao u cjelosti prihvatiti takvu tvrdnju, kao tačnu, posebno imajući u vidu utvrđene činjenice u pogledu namjere s kojom je ova organizovana grupa osnovana, a što će biti obrazloženo u daljem tekstu, kod obrazlaganja ciljeva ove organizovane grupe. Isti zaključak je Sud izveo i u odnosu na tvrdnju odbrane optuženog Velić Edisa, kojima se ukazivalo da pronađena automatska puška marke „Crvena zastava“ M-70, cal.7,62 mm, ne pripada Velić Edisu već njegovom ocu Velić Čamilu. Sud je pri ovome cijenio iskaz svjedoka Velić Čamila, koji je izjavio da je navedena automatska puška njegova i da ju je ostavio kod sina – optuženog Velić Edisa na čuvanje, jer je supruga svjedoka psihički bolesnik i nije želio da joj puška bude u blizini. Za navedenu tvrdnju odbrana optuženog Velić Edisa je dostavila i rješenje Službe socijalne zaštite Općine Centar o invalidnini i medicinsku dokumentaciju za Velić Jasminu, suprugu Velić Čamila, (dokaz odbrane broj: III-1), što za ovaj Sud nije sporno, međutim, za Sud je relevantna činjenica da je optuženi Velić Edis bio u posjedu te puške 2008. godine, kao i pištolja marke „Crvena zastava“ cal.7,65 mm Mod.70 2009. godine, te ostalih predmeta (municije za navedeno oružje, vojnu opremu, opremu za osmatranje itd.), što dovedeno u vezu sa naprijed navedenim činjenicama postojanja organizovane grupe, osnovane s ciljem vršenja terorističkog čina, na nesumnjiv način upućuje na zaključak o razlozima držanja oružja i vojne opreme.

U odnosu na tačku 1. pod a) izmjenjene Opužnice, Sud nije našao dokazanom tvrdnju Tužilaštva i to da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis : *“Imali na raspolaganju minsko-eksplozivna sredstva i djelove za ta sredstva, kcja su*

prethodno nabavili i sakrili na lokalitetu "Barica" u Sarajevu, gdje su i pronađena, i to :

- *Jedna protivtenkovska mina TMA 4 sa eksplozivnim purjerjem od livenog trotila (TNT) težine oko 5,5 kg, sa tri nosača za upajače i tri ležišta za pcjačnike u kojima su utisnuti pcjačnici izrađeni od presovanog trotila težine oko 10 grama,*
- *Upajač za protivpješadjsku rasprskavajuću svjetleću minu UPM-2AS*
- *Pet improvizovanih upajača sastavljenih od :mesingane čahure, crnog baruta (potisnog eksploziva), zapaljive glavice-električnog upajača i kartonskog zaptivača i voska,*
- *Detonatorski pcjačnik za protivtenkovske mine,*
- *Bcjeva ručna bomba „Cetinka“,*

Odnosno posjedovali sveukupno u svim navedenim minskoeksplozivnim sredstvima, 29 kg i 324 grama brizantnog eksploziva trotila (TNT) i oko 600 grama brizantnog eksploziva heksolita-a."

Naime, po ocjeni Suda, niti jedan dokaz proveden tokom glavnog pretresa ne dovodi optužene na direktan način sa navedenom lokacijom i pronađenim oružjem. Zaštićeni svjedok "M" jeste izjavio da je optuženog Rustempašić Rijada viđao na području Barica tokom 2007. i 2008. g. i to jednom kod napuštenih koliba, gdje su i pronađena naprijed navedena minsko-eksplozivna sredstva, kom prilikom je optuženi Rustempašić Rijad bio u društvu sa Nalbantić Muhamedom i još dvije osobe, da su vozili kros motore i nosili ruksake, međutim, obzirom da iz iskaza ovog svjedoka proizilazi da je optuženog Rustempašić Rijada na toj lokaciji vidio u jesen 2007. godine, a da materijalni dokazi– Zapisnik o izuzimanju predmeta sa lokaliteta Barica Federalne uprave policije broj: 13/3-375 od 03.04.2008. godine (dokaz T-36) i Fotodokumentacija broj: 14/4-386/08 od 09.04.2008. godine (dokaz T-36-1), ukazuju da su pomenuta minsko-eksplozivna sredstva pronađena tek u proljeće 2008. godine (03.04.2008. godine), to Sud nije mogao sa sigurnošću utvrditi da je upravo Rustempašić Rijad nabavio i sakrio minsko-eksplozivna sredstva na Baricama, posebno u nedostatku drugih dokaza koji bi potvrdili takvu tvrdnju Tužilaštva.

Pri ovome, Sud je cijenio i iskaz svjedoka Čavčić Nusreta, službenika Federalne uprave policije - Odjela za borbu protiv terorizma, koji je izjavio da je u novembru 2009.godine učestvovao u pretresu porodične kuće u Odžaku- Bugojno, a koju koristi Rustempašić Rijad, kom prilikom su u prizemlju kuće pronađena tri motocikla za koje im je Rustempašić Rijad rekao da je jedan neispravan, a drugi da je ispravan i da ga on koristi za vožnju po okolnim brdima, a treći motocikl da je njegovog brata Muhameda. Također, cijenjen je i iskaz svjedoka Fičer Muhameda, kojem je poznato da je Rustempašić Rijad imao kros motor u Bugojnu, kojim je obilazio šumu. Svjedok Marjanović Radomir, koji je vlasnik zemljišta i objekata u kojem su pronađena minsko-eksplozivna sredstva, je izjavio da je obilazio objekte skoro svake godine, ali ne i 2007 i 2008. godine, ali da tada nije primjetio pomenute predmete.

Ni svjedok Papić Dragan, koji je kao inspektor Federalne uprave policije – Odjel za borbu protiv terorizma, vršio pretres navedenih objekata na Baricama, nije mogao dati više podataka na osnovu kojih bi se mogla identifikovati osoba ili osobe koje su ostavile navedena pronađena minsko-eksplozivna sredstva, izuzev što je svjedočio o okolnostima pronalaska tih sredstava i vršenja radnji pretresa. Pa je tako svjedok izjavio da je od izvjesnog građanina dobio informaciju da isti sumnja da navodno Nalbantić Muhamed dolazi do jedne napuštene kolibe na Baricama i da je vidio da on nešto tu sumnjivo radi, nakon čega je izvršen pretres te lokacije.⁶⁶ Svjedok je pojasnio da se ta napuštena

koliba nalazi na dosta nepristupačnoj lokaciji, da je razrušena i da su vrata bila otvorena, što po ocjeni Suda upućuje na zaključak da je svako mogao ući u kolibu. Svjedok je izjavio da su na ulasku u kolibu bile zadignute debele bukove daske, ispod kojih se odmah mogla vidjeti jedna protivtenkovska mina, pronađene su i ručne bombe – crne kašikare, čahure od puške iz kojih su virile žice, metci, upaljači od protivtenkovskih mina, ploče koje su s kuglicama spojene, za koje je svjedok od kolega iz KDZ-a saznao da su to namjenske ploče koje su izvađene iz mine. Svjedok je potvrdio da je o svemu sačinjen zapisnik i fotodokumentacija, koju je svjedok identifikovao. Svjedok je tokom unakrsnog ispitivanja izjavio da je od njega traženo da uporedi pronađene predmete na toj lokaciji sa predmetima sa spiska, koji je dostavljen svjedoku, na što je svjedok odgovorio da se ne radi o istim predmetima, da može biti sličnih stvari, ali je izjavio da on nije vještak, već da je mišljenje dao laički.

Dovodeći navedene iskaze u vezu sa iskazom zaštićenog svjedoka „M“, Sud nije mogao na nesumnjiv način dovesti u vezu optuženog Rustempašić Rijada sa pronađenim minsko-eksplozivnim sredstvima na Baricama, a posebno, što iz nalaza i mišljenja vještaka za daktiloskopsko vještačenje Andrić Jakova, od 16.04.2008. godine, proizilazi da na navedenim predmetima pronađenim na lokalitetu iznad izletišta Barice, nije pronađeno ništa od tragova papilarnih linija, osim onih koje su nepodobne za kompariranje.

Zbog navedenog, odnosno zbog činjenice da Tužilaštvo po ocjeni Suda nije uspjelo dokazati tvrdnju da je pronađena minsko-eksplozivna sredstva na Baricama u napuštenoj kolibi ostavio Rustempašić Rijad i da su ista optuženi imali na raspolaganju, Sud se nije detaljnije upuštao u analizu dokaza – Izvještaj vještaka Bidžević Salke, od 02.06.2008. godine (dokaz T-30), koji je imao za zadatak da vještači minsko-eksplozivna sredstva pronađena na lokaciji Barice, u cilju identifikacije dostavljenih sredstava, utvrđivanje porijekla, ispravnost i funkcionalnosti, te je Sud navedenu tvrdnju Tužilaštva, kao nedokazanu, izostavio iz činjeničnog opisa predmetnog krivičnog djela u izreci ove presude. Pri ovome, Sud se iz istih razloga nije upuštao u detaljniju ocjenu i analizu dokaza koje je odbrana prezentirala Sudu, kako bi osporila navedenu tvrdnju Tužilaštva.

Pored navedenog oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, Sud je našao dokazanom i tvrdnju Tužilaštva u tački 1. pod c) izmjenjene Optužnice, i to da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis: *„pripremili i posjedovali komponente za izradu improvizovanih minskoeksplozivnih naprava kao što su:*

- *Improvizovano eksplozivno punjenje sa komadima metala koje se nalazi u namjenskoj plastičnoj posudi sa poklopcem na zavrtače, na kojem je sa gornje strane poklopca izbušen otvor promjera oko 4 mm, a posuda ispunjena sa 289 grama brizantnog eksploziva trinitrotoluena (TNT) i 143 komada metala,*
- *Improvizovano eksplozivno punjenje sa komadima metala koje se nalazi u namjenskoj plastičnoj posudi sa poklopcem na zavrtače, na kojem je sa gornje strane poklopca izbušen otvor promjera oko 8 mm, a posuda ispunjena sa 287 grama brizantnog eksploziva trinitrotoluena (TNT) i 132 komada metala,*
- *Pakovanje za improvizovanu eksplozivnu napravu u knjizi „Građansko pravo“ u kojoj je isječen i obilježen prostor u obliku kvadrata u koji je smještena baterija od 9 V i dva električna provodnika sa tragovima TNT- a, a u koji prostor bi moglo stati oko 390 grama TNT-a”*

Naime, uvidom u Potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta Federalne uprave policije broj: 13/3-300/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-4), Zapisnik o pretresanju stana,

drugih prostorija i pokretnih stvari broj:13/3-282 od 20.03.2008. godine (dokaz T-3) i Fotodokumentaciju broj: 14/4-310/08 od 24.03.2008. godine (dokaz T-5), utvrđeno je da je prilikom navedenog pretresa dana 20.03.2008. godine u porodičnoj kući Rustempašić Rijada u Bugojnu – Odžak bb, pored ostalog pronađeno: crvena knjiga sa baterijom od 9 volti i žicama koje su smještene u prorezu urezanom u knjizi, zatim, 2 PVC kutije sa N.N. materijom koja asocira na eksploziv.

Na okolnosti vršenja pretresa i pronalaska navedenih improvizovanih eksplozivnih naprava, svjedočili su Memović Admir, Abdulov Rusmir, Šeta Abdulah i Šako Ivo.

Svjedok Abdulov Rusmir službenik Federalne uprave policije, koji je 20.03.2008. godine vršeći pretres porodične kuće Rustempašić Rijada u Bugojnu, u prizemlju kuću u jednom manjem ormariću pronašao par knjiga, od kojih je jedna crvena knjiga, i u kojoj je svjedok našao urezanu bateriju i dvije žice.

Navedeno je potvrdio i svjedok Memović Admir, koji je kao službenik Federalne uprave policije, zajedno sa Abdulov Rusmirom učestvovao u pretresu porodične kuće Rustempašić Rijada u Bugojnu dana 20.03.2008. godine, a koji je izjavio da je prilikom pretresa, pored ostalog, pronađena crvena knjiga sa urezanim prorezom u kojoj su bile smještene baterija i dvije žice, te eksploziv, koji je bio smješten u plastičnim kutijama u kombinaciji sa metalnim predmetima, što je potvrdio i svjedok Šako Ivo.

Navedeno oružje i minsko-eksplozivna sredstva, koji su pronađeni i privremeno oduzeti, podvrgnuti su odgovarajućim analizama i vještačenjima, a lica koja su sačinila pismene analize, nalaze i mišljenja, saslušana su i neposredno u toku glavnog pretresa.

Pa je tako vještak za minsko-eksplozivna sredstva, Jevđenić Ognjen, u Izvještaju broj: 14/4-351 od 19.05.2008. godine (dokaz T-28) dao mišljenje o minsko-eksplozivnim sredstvima oduzetim prema Potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-300/08 od 20.03.2008. godine. U odnosu na 4 tijela protivtenkovskih antimagnetnih mina (TMA-4) i 15 komada upaljača, vještak je utvrdio da ova mina spada u formacijsko minsko-eksplozivno sredstvo i da kao takvo služi za uništavanje, kako oklopnih, tako i prevoznih sredstava koja bi naišla na nju i koja bi istu aktivirala. Vještak je utvrdio da u jednoj protivtenkovskoj antimagnetnoj mini ima oko 5,5 kg livenog trotila, da se upaljači aktiviraju na način da je na njih potrebno nagaziti težinom cca 100 kg i da je te upaljače potrebno samo uvrnuti u protivtenkovsku antimagnetnu minu, nakon čega ona postaje bojeva. U odnosu na ručnu kumulativnu bombu, vještak je utvrdio da je u pitanju kompletna ručna bomba kumulativna, koja služi za uništavanje oklopnih sredstava, da je to jedino kompletno formacijsko sredstvo koje bi se moglo koristiti u momentu kad bi ga uzeli, navodeći detaljno način aktiviranja te bombe, te navodeći da u ovoj bombi ima približno oko 600 gr heksolita, koji je vojni brizantni eksploziv izuzetno velike detonacione brzine. Za dvije artiljerijske granate pronađene ispod hambara pored porodične kuće Rijada Rustempašića u Odžaku u pretresu 2008.godine, vještak je utvrdio da je i sa jedne i sa druge granate odsječen vrh granate odgovarajućim alatom, i to kod jedne djelimično, a kod druge u kompletu vrh granate, kod koje je utvrdio da je iz nje izvađeno oko ¼ eksploziva, da se prema literaturi u ovakvim granatama nalazi liveni trotil, i da se liveni trotil može zdrobiti u prah, ali je to izuzetno opasan posao jer se ovakav trotil sastoji od kristala i u slučaju da se radi sa neadekvatnim alatom, ukoliko se pokušava vaditi sav taj trotil iz ovakve artiljerijske granate, onda postoji mogućnost da se neki od kristala aktivira i tada dolazi do vezane reakcije tako da će doći do eksplozije.

Prema mišljenju ovog vještaka, ukupna količina eksploziva u svim minsko-

eksplozivnim napravama koje su mu dostavljene na vještačenje, a koji predmeti su kako je već navedeno pronađeni i privremeno oduzeti od optuženog Rustempašić Rijada, iznosi 23 kg i 824 gr vojnog eksploziva trotila, te 600 gr vojnog eksploziva heksolita koji se nalazi u ručnoj kumulativnoj bombi.

Vještak je također utvrdio da bi posljedice aktiviranja ovolike količine eksploziva, pod uvjetima da je riječ o otvorenom prostoru, da ne postoje zgrade okolo, niti ikakvi pregradni zidovi, te bez fragmentacionog djelovanja i gdje ne bi postojali geleri, bile bi takve, da bi došlo do ranjavanja ljudi u poluprečniku manjem ili jednakom od 20 m, nastupila bi teška oštećenja, rušenje zidova čvrste gradnje, oštećenja višespratnih objekata od cigle na poluprečniku manjem od 12,5 m, a srednja oštećenja u vidu rušenja krovova i zidova lakih drvenih zgrada, nastala bi u poluprečniku manjem ili jednakom od 28 m.

U odnosu na pronađene dva improvizovana eksplozivna punjenja, te knjigu „Građansko pravo“ pronađene kod Rijada Rustempašića, vještak Jevđenić Ognjen je naveo da ovakve naprave funkcionišu na osnovu dizajna konstruktora, odnosno da to zavisi od poznavanja same materije ili obučavanje po tom pitanju osobe koja pravi takvu napravu, a cilj improvizovane eksplozivne naprave je ili zastrašivanje ili ubijanje.

Prema izvještaju ovog vještaka, svaka od tih naprava sastoji od tri glavne komponente: kontejnera, odnosno ambalaže u koju se stavlja improvizovana eksplozivna naprava, od sistema za iniciranje i od glavnog punjenja, te da sva tri predmeta spadaju u tzv. mine iznenađenja.

U odnosu na knjigu pronađenu i oduzetu od Rustempašić Rijada u pretresu porodične kuće u 2008. godini u Bugojnu, vještak je naveo da je sama knjiga u konkretnom slučaju ambalaža za pakovanje improvizovane naprave. Ova knjiga sa naslovom „Građansko pravo“ se sastoji od 1375 stranica, između 121 i 653 stranice napravljen je oblik kvadra, odnosno otvor koji je isječen oštrim predmetom dimenzija 106x106x23 mm, koji je s unutrašnje strane izlijepljen tako da se dobije homogeni prostor, da su kroz rupu u dnu tog otvora izlazile dvije žice sa izolacijom plave boje, a na prelomima stranica 120 i 121 se nalazi žuto smeđa materija za koju je izvršenim hemijskim vještačenjem utvrđeno da se radi o vojnom eksplozivu TNT. Naime, prema nalazu Federalne uprave policije, po vještaku Trezner Ivi, od 07.04.2008. godine (dokaz T-29), uzorak NN materije smeđe boje, pronađen u knjizi sa baterijom i dvije žice plave boje, ustvari predstavlja materiju koja sadrži eksploziv TNT – trinitrotoluen.

Vještak Jevđenić Ognjen je dalje utvrdio da je sa zadnje strane knjige, kada se polazi od stranice 1251 prema stranici 1188, napravljen sličan otvor oblika kvadra koji je takođe isječen oštrim predmetom dimenzija 107x95x3 mm, sa unutrašnje strane izlijepljen, a unutar tog otvora isječen je još jedan otvor oblika kvadra u kojem se nalazi zalijepljena baterija nazivnog napona 9 volti, na kojeg je na minus pol zalemljen jedan provodnik sa izolacijom plave boje, kao i na plus polu, gdje je takođe zalemljen provodnik sa izolacijom plave boje, a krajevi provodnika su provučeni kroz rupu na drugu stranu prema otvoru, te da je baterija nazivnog napona 9 volti za koju je mjerenjem utvrđen napon od 9,72 volta, jačine 0,74 ampera. Vještak je utvrdio da je navedena baterija ispravna i da kao takva ima dovoljan napon i dovoljnu jačinu struje da bi se aktivirala električna detonatorska kapisla tipa A. Prema mišljenju vještaka, ukoliko bi se u ovako pripremljen prostor u knjizi stavio eksploziv, a u koji može stati oko 390 grama eksploziva istovjetnog onome koji je pronađen na prelomu strana 120 i 121, da bi se ovakva naprava tipa knjige aktivirala na taj način što bi nakon otvaranja knjige došlo do aktiviranja tog eksplozivnog punjenja, usljed

čega bi smrt čovjeka nastupila u poluprečniku od 1,1 m, do ranjavanja ljudi bi došlo u poluprečniku manjem od 5 m, a u poluprečniku od 3,12 m bi došlo do teških oštećenja objekata čvrste gradnje, rušenja zidova i oštećenja višespratnih objekata od cigli. Zaključak vještaka je dakle, da bi prilikom otvaranja ovakve knjige „bombe“ došlo do aktiviranja i osoba koja bi tako pripremljenu knjigu otvorila bila bi ubijena, a osobe koje bi se nalazile u širem ili užem rejonu bile bi mrtve ili povrijeđene.

U odnosu na druge dvije naprave - dvije PVC posude, pronađene i privremeno oduzete od Rustempašić Rijada u pretresu 2008. godine, vještak Jevđenić Ognjen je naveo da su to posude koje se u osnovi koriste u prehrambenoj industriji, da je jedna težine 1199 gr, kompletno oblijepljena ljepljivom trakom smeđe boje, na kojoj se sa gornje strane nalazi otvor prečnika oko 4 mm, u posudi se nalazi materija smeđe boje za koju je hemijskim vještačenjem (dokaz broj T-29), utvrđeno da je vojni eksploziv trinitrol težine 289 gr, pomiješan sa 143 komada metala-gelera, i da je ovako pripremljena PVC posuda improvizirano eksplozivno punjenje sa komadima metala tj. gelerima. Vještak je istakao da je druga PVC posuda skoro identična prvoj, i da se samo razlikuje u nekoliko grama u ukupnoj težini i težini eksploziva u istoj, jer je u ovoj posudi pronađeno 287 grama brizantnog eksploziva trinitrotoluena (TNT) i 132 komada metala. Na ovoj posudi sa gornje strane na poklopcu se nalazi izbušen otvor koji je na najširem dijelu širine 8 mm, a prema mišljenju vještaka ovi otvori na obje posude, su izbušeni kako bi se u njih stavila detonatorska kapisla koja bi se aktivirala putem nekog od prekidača koji bi se koristio u tom slučaju, a što sve opet zavisi od konstruktora te improvizirane eksplozivne naprave. Vještak je posebno istakao da obzirom da je u PVC posudama eksploziv pomiješan sa metalnim dijelovima-gelerima, da je razorna moć ovakve improvizirane eksplozivne naprave veća od razorne moći „knjige bombe“.

Vještak Jevđenić je pored navedenog, u svom nalazu i mišljenju detaljno obrazložio sve dijelove, odnosno sve komponente improvizovanih eksplozivnih naprava, navodeći pri tom i da se putem interneta može saznati sve o pravljenju ovakvih improvizovanih naprava. Vještak je nadalje u svom vještačenju objasnio karakteristike i namjenu električne detonatorske kapisle koja je bila predmet vještačenja, namjenu i mogućnost primjene 148 elektronskih komponenti pronađenih i oduzetih od Rustempašić Rijada u porodičnoj kući u Odžaku 2008.godine i to releji, prekidači i mikro prekidači, navodeći da prekidači služe za zatvaranje električnog kruga, a da osim tastera, svi ostali mikro prekidači se mogu koristiti za izradu improvizovanih eksplozivnih naprava.

Odbrana optuženog Rustempašić Rijada je isticala da se minsko-eksplozivnim sredstvima navedenim u tački 1. pod a) i c) izmjenjene Optužnice ne bi mogla izazvati šteta državi Bosni i Hercegovini i međunarodnim organizacijama, niti bi se Bosna i Hercegovina ili vlada druge države ili međunarodna organizacija mogla prisiliti da nešto učini ili ne učini, posebno ukazujući da je većina pronađenih i oduzetih minsko-eksplozivnih sredstava u neispravnom stanju, posebno onih pronađenih u zemlji ispod hambara u Bugojnu, koje su zbog izloženosti vremenskim neprilikama i proteku vremena izgubile na svojstvu. U odnosu na pronađenu knjigu, odbrana je prije svega ukazivala da je ista nezakonito pribavljen dokaz, jer nije izvršeno otvaranje i pregledanje predmeta, te je pored toga nadalje isticala da nije kompletno eksplozivno sredstvo, jer nedostaje okidač, što je isticala i u odnosu na navedene 2 improvizovane eksplozivne naprave, za koje ističe da ni vještak nije mogao utvrditi na koji način se aktiviraju. Također, odbrana je isticala da optuženi Rustempašić Rijad nije imao znanje da sačiniti takve eksplozivne naprave, da nije imao internet na kojem bi eventualno našao uputstva, te da je svjedok Omanović Senad, koji je bio komandir optuženog u ratu, potvrdio da optuženi nije obučen za rukovanje eksplozivom.

Odbrana optuženog Rustempašić Rijada je isticala da su minsko-eksplozivna sredstva pronađena ispod hambara kod porodične kuće Rustempašić Rijada u Odžaku – Bugojno, ostala iz proteklog rata, te da su zbog protoka vremena, izgubile dejstvo, međutim, Sud nije mogao prihvatiti kao tačnu ovakvu tvrdnju odbrane, prvenstveno iz sljedećih razloga. Naime, prilikom pretresa porodične kuće Rustempašić Rijada u Odžaku – Bugojno 20.03.2008. godine, na zapisniku o pretresu, te izdatim potvrdama o oduzimanju predmeta Rustempašić Rijad je naznačen kao osoba od koje se oduzimaju predmeti, i u tom pravcu nisu iznesene nikakve primjedbe. Odbrana je izvedenim dokazima, i to saslušanjem svjedoka Rustempašić Adisa i Meco Muhameda pokušala dokazati da Rustempašić Rijad nije bio u posjedu pronađenih minsko-eksplozivnih sredstava, pa je tako Rustempašić Adis, koji je rođak i poznaje Rustempašić Rijada cijeli život je izjavio da je dolazio kod Rustempašić Rijada i da nije primjetio pomenuta minsko-eksplozivna sredstva, dok je Meco Muhamed tvrdio da mu je Rustempašić Rijad ispričao da je to oružje zakopano od brata koji je u ratu poginuo, te da je blizu tu negdje bio štab vojske Armije BiH, te da je moguće da je tu ostalo zakopano njihovo oružje, međutim, Sud iskaze navedenih svjedoka nije cijenio kao relevantne i objektivne. Prvo svjedok Rustempašić Adis, koji je još u to vrijeme bio maloljetan, nije ni bio u prilici da vidi ta minsko-eksplozivna sredstva, jer su ista bila zakopana ispod hambara u blizini kuće Rustempašić Rijada, te, kao maljetnik, vjerovatno nije bio u prilici da o istom razgovara sa Rustempašić Rijadom i ima neka druga saznanja. Sud nije mogao prihvatiti u tom dijelu ni iskaz svjedoka Meco Muhameda, koji je o minsko-eksplozivnim sredstvima prenio ono što mu je Rustempašić Rijad rekao, a ne svoja vlastita opažanja i saznanja, što umanjuje dokaznu vrijednost ovakvog iskaza.

U pogledu istaknutog prigovora nezakonitosti pribavljenog dokaza, o tome je bilo govora u dijelu procesne odluke pod tačkom 4.2. obrazloženja presude, te se Sud na ovom mjestu osvrnuo na ostale prigovore u pogledu navedenih dokaza. Imajući u vidu naprijed izneseni nalaz i mišljenje vještaka Jevđenić Ognjena, čiju stručnost i objektivnost odbrana ničim nije dovela u pitanje, a iz kojeg proizilazi da su pronađena minsko-eksplozivna sredstva, kao i ručna kumulativna bomba, u ispravnom, odnosno upotrebljivom stanju, izuzev dvije artiljerijske granate kojima je odsječen vrh granate i izvađeno oko ¼ eksploziva, Sud nalazi da su, obzirom na utvrđenu količinu eksploziva od 23 kg i 824 gr vojnog eksploziva trotila, te 600 gr vojnog eksploziva heksolita u ručnoj kumulativnoj bombi, pronađena sredstva itekako podobna da dovedu u pitanje sigurnost u Bosni i Hercegovini, odnosno nanesu štetu Bosni i Hercegovini i međunarodnim organizacijama, posebno imajući u vidu navedena ubojita dejstva o kojima je govorio vještak Jevđenić Ognjen, a o čemu se uvjerio i Sud prilikom neposrednog uvida u pronađena minsko-eksplozivna sredstva dana 19.05.2010. godine u skladištu Federalne uprave policije u Rakovici, gdje su ista deponovana. U pogledu stanja pomenutih minsko-eksplozivnih sredstava, Sud je prilikom neposrednog uvida našao da se ista razlikuju od stanja u kojem su pronađena, što je zabilježeno u fotodokumentaciji sačinjenoj nakon njihovog pronalaska (dokaz T-5), međutim, Sud nalazi da se navedena odstupanja ogledaju u činjenici da su ista samo očišćena prilikom deponovanja u skladište, bez suštinskih izmjena, što se može pravdati i sigurnosnim razlozima.

U odnosu na pronađene improvizovane eksplozivne naprave, „knjiga iznenađenja“ i 2 plastične kutije, sa umetnutim eksplozivom i komadima metala, odbrana Rustempašić Rijada nije ponudila adekvatno objašnjenje, već je samo tvrdila da se radi o sredstvima koja nisu bila podobna za upotrebu, i to „knjiga iznenađenja“, u kojoj se u momentu pronalaska od strane službenika Federalne uprave policije nije nalazio eksploziv, te 2 pomenute kutije sa eksplozivom, za koje su vještaci rekli da im nije poznato kako se

aktiviraju. Navedeno objašnjenje Sud nije prihvatio, budući da sama činjenica da u momentu pronalaska „knjige iznenađenja“ u istoj nije bilo eksploziva nije odlučujuća za Sud, jer je vještačenjem Odsjeka za hemijska i toksikološka vještačenja, po vještaku Trezner Ivi, utvrđeno da je NN materija smeđe boje, pronađena u knjizi sa baterijom i dvije žice plave boje, ustvari TNT – trinitrotoluen, što znači da je pomenuti eksploziv već stavljan u tu knjigu i da je knjiga pripremana za upotrebu, što potvrđuju i pronađena minsko-eksplozivna sredstva iz kojih je vađen eksploziv. Isti zaključak izveden je i u odnosu na 2 plastične kutije sa eksplozivom, za koje Sud nalazi irelevantnim činjenicu da iste u trenutku pronalaska nisu imale upaljač kojim bi se iste aktivirale.

Sud je pri ovome imao u vidu i činjenicu da je optuženi Rustempašić Rijad raspolagao sa dijelovima takvih naprava potrebnim da bi ista bila upotrebljiva (eksploziv i prekidači, odnosno detonatori), pa je tako Rustempašić Rijad raspolagao sa dvije granate, za koje je vještak Jevđenić Ognjen zaključio da je iz istih izvađena po ¼ eksploziva, kojim je znači mogla biti upotpunjena „knjiga bomba“, kao što je slučaj sa eksplozivom koji se nalazio u druge dvije improvizovane naprave, te je pronađeno više električnih komponenti i prekidača, kojim bi se takve naprave mogle aktivirati. Prema tome, za Sud nema sumnje da se ovakve improvizovane naprave nisu mogle aktivirati, odnosno upotrijebiti u svrhu za koju su i napravljene, pri čemu ne treba zanemariti ni činjenicu da odbrana nije ni pokušala da Sudu da objašnjenje otkud ovakve naprave u kući optuženog Rustempašić Rijada.

Sud je mišljenja da osoba koja pripremi, posjeduje i čuva kod sebe u kući „knjigu bombu“, kao i navedene improvizovane eksplozivne naprave, može biti samo osoba koja planira i priprema se za napad, likvidaciju i ranjavanje ljudi, jer je to jedina i isključiva svrha ovakve naprave, što je pored vještaka Jevđenić Ognjena, potvrdio i svjedok Šako Ivo.

Naime, svjedok Šako Ivo je za navedenu knjigu izjavio da se ovakva knjiga zvanično vodi kao mina iznenađenja i da se koristi isključivo za terorističke svrhe.

Sud je pri ovome cijenio i iskaz svjedoka Omanović Senada, koji je potvrdio da je optuženi Rustempašić Rijad u ratu prošao obuku kao i svaki vojnik, ali da nije znao rastaviti minu i iz nje izvaditi eksploziv, međutim, obzirom na protek vremena od perioda rata, te obzirom na količinu pronađenih upustava za obuku i borbu, video materijala, te samu činjenicu posjeda takvih eksplozivnih naprava, za Sud nije doveden u pitanje zaključak da je optuženi Rustempašić Rijad imao u posjedu i raspolagao sa navedenim eksplozivnim sredstvima, što je odlučna činjenica za postojanje krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) KZ BiH.

U pogledu pronađenih 148 elektronskih komponenti pronađenih i oduzetih od Rustempašić Rijada, odbrana je saslušanjem svjedoka Muratspahić Seada dokazivala činjenicu da je navedene predmete optuženi Rustempašić Rijad imao u posjedu, kako bi popravio kapiju Muratspahić Seada, koju je Rustempašić Rijad ošteti vozilom, a ne da bi pravio improvizovane eksplozivne naprave. Svjedok Muratspahić Sead je potvrdio da je Rustempašić Rijad trebao popraviti pomenutu kapiju, koja je imala prekidač i koji je Rustempašić Rijad polomio vozilom, te da je u tu svrhu kupio kesu prekidača, od kojih je svjedok trebao izabrati koji će se ugraditi. Sud nema razlog da ne povjeruje iskazu navedenog svjedoka u pogledu popravke navedene kapije, međutim, to ne znači da navedene električne komponente nisu poslužile u svrhu izrade pronađenih improvizovanih eksplozivnih naprava, onako kako je pojasnio vještak Jevđenić Ognjen, iz prostog razloga jer je optuženi raspolagao sa sredstvima kojima može sačiniti te naprave, koje su i pronađene kod optuženog.

Sud je cijenio i balističko vještačenje u izvještajima broj: 14/1-461/08 od 05.05.2008. godine, broj:09-14/1-3-360 od 04.04.2008. godine, broj: 14/1-450/08 od 29.04.2008. godine i broj: 09-14/1-3-04-5-6543/09 od 30.11.2009. godine Federalne uprave policije, po vještaku Franjić Bruni, koji je stalni sudski vještak kriminalističke struke za podoblast balistike i mehanoskopije, koji je po naredbama Tužilaštva vršio vještačenja oružja i municije privremeno oduzetih od optuženih marta 2008.godine, municiju i pribor za čišćenje oružja oduzete od Velić Edisa marta 2008.godine, te oružje i municiju privremeno oduzete od optuženih novembra 2009.godine, kao i optičke nišane za puške i teleskop.

U odnosu na automatsku pušku marke „Crvena zastava“ model M 70 AB 2, cal 7,62 mm, tromblonski nastavak za ovu pušku, spremnik sa 30 metaka cal.7,62 mm x 39 mm, privremeno oduzeti od Velić Edisa 2008.godine, vještak Franjić je utvrdio da je puška imala tvorničke serijske brojeve na sanduku i na nosaču zatvarača sa klipom uz koji je dostavljen posebno odvojen tromblonski nastavak, te da je utvrđeno da je iz dostavljene automatske puške vršeno pucanje i da cijev nije čišćena nakon posljednjeg pucanja. Pregledom navedene puške i probnim ispaljivanjem iz iste, pregledom mehanizma za okidanje i kočenje, utvrđeno je da je automatska puška u tehnički ispravnom stanju, da se tromblonski nastavak uz automatsku pušku nalazio posebno odvojen, a da se isti koristi za automatske puške marke Crvena zastava M 70 cal.7,62 mm, a 30 komada streljiva cal.7,62 mm koji su dostavljeni na vještačenje u spremniku se inače koriste za ovakav tip automatske puške kakva je i oduzeta od Velić Edisa. Za predmete vještačenja, koji su takođe pronađeni i privremeno izuzeti od Velić Edisa i to: kožna torbica sa 39 komada municije 7,62 mm, zatim 1 komad kalibra 9x19, zatim 21 komad caliba 7,65 „broming“, te 2 seta pribora za čišćenje, vještak je naveo da 39 komada metaka kalibra 7,62x39 mm spadaju u vojnopješadijsko streljivo namijenjeno za uništavanje žive sile i lakih tehničkih sredstava, da se ti meci inače koriste za poluautomatske puške „PAP“ m 59/66, automatske puške M-70, puškostrojnice M-72 marke „Crvena zastava“, automatske puške „Kalašnjikov“, da metak kalibra 9x19 mm, spada u pištoljsko streljivo namijenjeno za uništavanje žive sile na bliskom odstojanju koji se koriste za pištolje marke „Parabelo, Valter, Mauzer“, kao i pojedine automatske puške kao što je „Hekler“. Vještak je također utvrdio da se ovih 39 metaka kalibra 7,62x39 mm mogu ispaljivati i predviđeni su za ispaljivanje iz automatske puške oduzete od Velić Edisa, te da je municija funkcionalna i da se može izvršiti ispaljenje. Za 21 komad metaka kalibra 7,65 mm vještak je naveo da je to pištoljsko streljivo koje odgovara pištolju marake „Crvena zastava“ M-70 koji je pronađen i privremeno oduzet 2009. godine od Velić Edisa, a za koji pištolj je vještak utvrdio da je to pištolj marke „Crvena zastava“ model 70 kalibra 7,65 mm, sa serijskim brojevima na navlaci i cijevi, s pripadajućim spremnikom, okvirom i 7 metaka kalibra 7,65 mm, da je na ovom pištolju izvršena dorada usta cijevi pištolja na kome je narezan navoj na kojem se može uvrnuti prigušivač pucnja. Vještačenjem je utvrđeno da je pištolj čišćen nakon posljednjeg pucanja. Vještak je pregledao i dva seta pribora koji su privremeno oduzeti od Velić Edisa u 2008. godini i to: crna plastična kutija s priborom za čišćenje cijevi kratkocjevnog vatrenog oružja, uže s olovnim dijelovima na kraju koji služe za čišćenje cijevi pušaka, kantica za ulje za čišćenje vatrenog oružja i platnena torba u kojoj se nalazio „RAP“, te utvrdio da se radi o rezervnom priboru za poluautomatsku pušku kalibra 7,62x39 mm.

Dalje, prema mišljenju vještaka Franjića, modificirana zračna puška oduzeta od Rustempašić Rijada 2008.godine je ubojna, odnosno može nanijeti ozljede ako se istom pogode neki vitalni dijelovi tijela. Vještak je pojasnio da je originalna zračna puška marke „Crvena zastava“ model 4.5.M56 originalna verzija od koje je prepravljena ova puška i to na način da je od originalne puške ostao kundak i mehanizam sa obaračem, a modificirana je tako da joj se može uvrnuti cijev i napravljen je mehanizam za natezanje opruge udarne igle da se mogu ispaljivati⁷³patrone lovačkog streljiva cal.12 mm.

Vještačenjem je također utvrđeno da je iz navedene puške, koja je bila predmet vještačenja, vršeno pucanje i da cijev puške nije čišćena nakon posljednjeg pucanja. Prema miošljenju ovog vještaka, da bi se izvršila ovakva prepravka puške mora se poznavati princip rada vatrenog oružja, zatim mora se imati određeni materijal, cijev i da takva znanja ne posjeduje običan vojnik.

Vještak Franjić je dalje vještačio i 8 komada metaka kalibra 45 ili 11,43 mm i 1 metak kalibra 7,62x25 mm, na kojem se na inicijalnoj kapisli nalazi trag udarne igle, te 13 metaka kalibra 9x17 mm, zatim automatsku pušku oduzeta od Rustempašić Rijada 2009. godine, tzv „Šokac“ kalibra 9x19 mm. U odnosu na navedenu pušku vještak je utvrdio da se iz te puške može ispaljivati samo rafalnom paljbom iako kod ovakvih automatskih pušaka može se izvršiti ispaljivanje i pojedinačnom i rafalnom paljbom u ovisnosti da li je regulator paljbe u položaju na jedinačnu ili rafalnu paljbu, što kod ove puške nije slučaj jer je iz nje ispaljivanje rafalnom paljbom i kad se regulator paljbe nalazi u položaju jediničnom. Vještak je također utvrdio da je iz ove puške vršeno pucanje i ista nije čišćena nakon zadnjeg pucanja. Uz pušku je na vještačenje dostavljen i okvir za pušku za streljivo koje odgovara ovoj puški uz koji je dostavljen i 21 metak kalibra 9x19 mm, - prigušivač pucnja dužine 24 cm, vanjskog promjera 4 cm i unutarnjeg promjera 10 mm i koji se može postaviti na usta cijevi puške „Šokac“, a služi za prigušivanje zvuka pucnja prilikom opaljenja metka.

Navodi odbrane optuženog Rustempašić Rijada kojima se ukazivalo da ovakva puška nije ispravna jer može samo rafalno pucati, a ne i pojedinačno i jer je na istoj prigušivač, kojim se može pucati samo pojedinačno, a ne i rafalno, ne može izvršiti napad na ustavni poredak u Bosni i Hercegovini, u smislu uvođenja šerijatske države, te izvršiti destabilizacija struktura u Bosni i Hercegovini i zastrašivanje stanovništva, nisu odlučujući za Sud. Naime, činjenica da li se iz puške može pucati pojedinačno ili rafalno, uz upotrebu prigušivača ili bez istog, ima manji značaj, pa čak i nebitan, u odnosu na činjenicu da takva puška ima ubojito dejstvo, odnosno da može nanijeti ozljede ako se istom pogode neki vitalni dijelovi tijela, kako je to vještak Franjić Bruno naveo u svom nalazu i objasnio prilikom neposrednog saslušanja pred Sudom. Stoga, je Sud navedenu pušku cijenio kao oružje, koje je zajedno sa drugim pronađenim oružjem i minsko-eksplozivnim sredstvima, podobno za izvršenje terorističkog čina, nasuprot tvrdnjama odbrane.

Za elektro optički uređaj NAJT američke proizvodnje, koji je pronađen u pretresu Rustempašić Rijada 2009. godine, vještak Franjić Bruno je utvrdio da je isti bio u originalnoj kutiji sa uputstvom za upotrebu, da taj optički uređaj uključuje infra crveni iliminator koji osigurava vanjski izvor svjetla, na koji način se omogućava vidljivost u potpunom mraku, da je taj snop svjetlosti nevidljiv ljudskom oku čime se osigurava da se ne vidi osoba koja isti koristi. Vještak je takođe naveo da je uređaj isproban u mraku pri čemu je utvrđena njegova tehnička ispravnost .

Također, vještak Franjić je vještačio i dva noža i to: nož koji se nalazio na sivom opasaču za automatsku pušku marke „Crvena Zastava“ M-70 u originalnoj nožnici odnosno futrolji za nož, i nož za automatsku pušku tipa „Kalašnjikov“, također u originalnoj nožnici. Za oba noža, vještak je naveo da kada se isti nalaze na ovim puškama da ti noževi služe za borbu prsa u prsa, a pojedinačno u kombinaciji sa navedenom nožnicom, da svaki od njih čini makaze koje služe za siječenje žičanih prepreka, telefonskih i radarskih kablova, metalnih i drvenih šipki, te da sve ovo spada u vojnu opremu.

Navedena vještačenja Federalne uprave policije – Centra za forenziku i podršku, po vještacima Jevđenić Ognjenu i Franjić Bruni, Sud je prihvatio kao objektivne i stručne, imajući u vidu da se radi o stručnjacima sa⁷⁴ dugogodišnjim iskustvom u oblasti u kojoj

su vještačili, čija stručnost ničim konkretnim nije dovedena u pitanje. Pri tome, Sud je imao u vidu i činjenicu da su naprijed navedeni izvještaji potpuno istovjetni u pogledu onoga što interesuje Sud, s obzirom na predmet optuženja.

Navedenim nalazima i mišljenjima ovih vještaka, tokom pretresa su prigovorili branioci optuženih, ističući da se ne radi o stalnim sudskim vještacima, te da isti ne mogu vještačiti obzirom da su uposlenici Federalne uprave policije, koja je podzimala istražne radnje i koja je podnosila krivične prijave u ovom predmetu. Međutim, nasuprot tvrdnjama odbrane, Sud je prihvatio nalaze i mišljenja ovih vještaka. Na prvom mjestu Sud ukazuje da se vještačenje može povjeriti i nekome ko nije na listi stalnih sudskih vještaka, kao i određenoj stručnoj ustanovi, što je ovdje bio slučaj. Naime, u konkretnom slučaju, evidentno je da je vještačenje pronađenog oružja i eksplozivnih sredstava povjereno Centru za forenziku i podršku Federalne uprave policije, koji je za to tehnički, kadrovski i u svakom drugom pogledu najopremljeniji i najsposobniji u BiH. Kako odbrana nije ničim konkretnim dovela u pitanje i ozbiljnu sumnju nalaz i mišljenje navedenih vještaka, koji su kako u Bosni i Hercegovini, tako i u inostranstvu, prošli stručnu obuku i usavršavanje za oblast u kojoj su vještačili, to je Sud njihove nalaze i mišljenja prihvatio kao objektivne i sačinjene u skladu sa pravilima struke, odnosno oblasti u kojoj vještače, posebno imajući u vidu činjenicu da isti nisu zainteresovani za ishod ovog postupka.

Prigovore odbrane optuženih kojima se ukazivalo da se objektivnost vještaka, kao i saslušanih svjedoka koji su pripadnici Federalne uprave policije, dovodi u pitanje time što je Federalna uprava policije podnosilac krivične prijave u ovom predmetu, Sud nije prihvatio, jer činjenica da se radi o državnom organu, koji je po zakonu dužan da poduzima radnje krivičnog gonjenja, ne implicira da su zbog toga te osobe pristrasne u korist optužbe, a na štetu optuženih. Naprotiv, dužnost svih tih institucija i pojedinaca u njima je utvrđenje istine i gonjenje učinilaca krivičnih djela, ali na bazi istinitih, a ne montiranih činjenica, kako optuženi doživljavaju činjenice koje ih terete. Naprotiv, sve te institucije, uključujući i sve MUP-ove i sva tužilaštva, Ustavom i zakonima ove zemlje su obavezane na utvrđenje istine i zaštitu prava svih građana, pa i onih koji su optuženi za krivična djela, te se samo zbog toga što njihovi iskazi terete optužene ne može govoriti o pristrasnosti. Osim toga, važno je imati u vidu odlučnu činjenicu da su svi svjedoci i vještaci prije davanja iskaza, od strane Suda upozoreni na dužnost kazivanja istine i posljedice lažnog svjedočenja i svi su položili odgovarajuću zakletvu.

Polazeći od naprijed utvrđene činjenice da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis predstavljali organizovanu grupu ljudi, Sud izvodi zaključak da su obzirom na zajedničke ciljeve djelovanja, svi imali pristupa oružju, minsko-eksplozivnim sredstvima i improvizovanim eksplozivnim sredstvima, navedenim u tački 1. pod a) i c) izmjenjene Optužnice, a koja su pronađena prilikom pretresa porodične kuće Rustempašić Rijada u Bugojnu, te oružju koje je pronađeno prilikom pretresa kuće optuženog Velić Edisa prilikom pretresa 20.03.2008. godine i pretresa 05.11.2009. godine, koji predmeti su u većem dijelu ispravni, odnosno upotrebljivi i koji kao takvi ima ubojnu i razornu moć.

Kod zaključka da su svi optuženi, Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis, kao organizovana grupa, imali pristupa navedenom oružju i minsko-eksplozivnim sredstvima, te improvizovanim eksplozivnim napravama, Sud je cijenio i presretnute telefonske razgovore, i to telefonski razgovor broj 10. od 01.01.2008.godine u 17:20:59 (dokaz broj T-45-3), u kojem Velić Edis poziva Rustempašić Rijada i pita ga je li mu došla delegacija i hoće li mu dolaziti i onaj Abdurahman, što upućuje na zaključak da su se sastajali i bili u kontaktu, zatim telefonski razgovor broj 14. od 04.01.2008.godine u

17:15:51 (dokaz T-45-3) u kojem Rustempašić Rijad poziva zaštićenog svjedoka „L“ i govori mu: „pa nisam ti ja to ni obećav'o ništa to si ti dao onome spisak jel?“ na što ovaj odgovara: „pa ne javlja mi se jarane, hajd mi pošalji njegov broj da se čujemo, negdje sam broj zagubio“, zatim Rijad nastavlja: „Valjda on kaže da je onome prenio, onaj je valjda otiš'o gore onaj da to vidi da provjeri cijene“, a sugovornik odgovara: nema veze, hajd ti meni pošalji njegov broj da se čujem sa Abdulahom“, na šta Rijad govori „Baš ono što si tražio naš'o sam ti ako ćeš uzimat ono za noći znaš?“ Na pitanja: „koliko para?“ Rijad odgovara 2000. Ima onaj znaš za gledat noću i ima laserski“, a sugovornik odgovara „hajd čućemo se hajd mi pošalji broj od Abdulaha da ga pitam šta je.“. U telefonskom razgovoru broj 19. od 14.01.2008.godine u 10:30:51 (dokaz T-45-3) Rustempašić Rijad poziva zaštićenog svjedoka „L“ koji mu govori „jedna je tura otišla što se tiče Abdulaha. Je li ti reko išta?“, a Rijad odgovara „ako hoćeš imam ja jedan dogovor u vrijednosti 30 hiljada maraka što se tiče alata, toliko čovjek ima i čovjek hoće na kamaru sve da završi, u jednom komadu...ja sam vidio robu... to ti je prednost što ti je sve na jednom mjestu, nema vozanja, nema rizikovanja“, a ovaj odgovara „ja sam rek'o da sam jednu turu obavio već sa Abdulahom, sa ovim, onim njegovim pajdom“.

Navedeni presretnuti telefonski razgovori po svom sadržaju i značenju jesu na prvi mah neodređeni, ali dovodeći sadržaj istih u vezu sa naprijed navedenim pronađenim predmetima, te periodu obavljenih razgovora – januar 2008. godine, dakle dva mjeseca prije izvršenih pretresa 20.03.2008. godine, nesumnjivo upućuje na zaključak da su optuženi Velić Edis i Handžić Abdulah znali za oružje i minsko-eksplozivna sredstva, koje je optuženi Rustempašić Rijad imao u posjedu, da su razgovarali o tome, te da su kao pripadnici organizovane grupe, imali mogućnost raspolaganja, odnosno korištenja.

Sud je ovakvog mišljenja i odnosu na optuženog Handžić Abdulaha, kod kojeg prilikom pretresa 2008. i 2009. godine nije pronađeno nikakvo oružje, niti minsko-eksplozivna sredstva, obzirom da je isti nesumnjivo bio član ove grupe, koja je osnovana s određenim ciljem, te obzirom da je znao za oružje i minsko-eksplozivna sredstva, kojima je raspolagao optuženi Rustempašić Rijad, te optuženi Velić Edis. Pri ovome od odlučnog je značaja nesporno utvrđena činjenica, da iz Službene zabilješke broj: 13/3-420 od 16.04.2008. godine, te Potvrde o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-298/08 od 20.03.2008. godine, proizilazi da je prilikom pretresa stana Handžić Abdulaha na adresi Hendek 6, Sarajevo dana 20.03.2008. godine pronađen list formata A4 (dokaz broj T-32). Pronađena lista je prema kazivanju zaštićenog svjedoka „L“ „šoping lista“, odnosno spisak oružja i vojne opreme, koju je zaštićeni svjedok „L“ sačinio na zahtjev Rustempašić Rijada i po njegovoj uputi je predao Handžić Abdulahu. Navedeni spisak, po kazivanju zaštićenog svjedoka „L“, odnosio se na sredstva, odnosno oružje i vojnu opremu potrebnu za opremanje manje vojne jedinice od 20-30 ljudi, što je potvrđeno i sadržajem već navedenog presretnutog razgovora broj 14, između svjedoka i Rustempašić Rijada, te je ista predata optuženom Handžić Abdulahu, kao pripadniku ove organizovane grupe, a sve po uputama organizatora, optuženog Rustempašić Rijada.

Sud je cijenio i službenu zabilješku Federalne uprave policije od 16.11.2009. godine (dokaz broj T-34-5), u kojoj je konstatovano da je, izvršeno poređenje spiska oružja i vojne opreme navedeno u „šoping listi“ sa oružjem i vojnom opremom sa kojom su optuženi raspolagali, te je konstatovano da su optuženi posjedovali većinu predmeta sa tog spiska.

Odbrana optuženog Handžić Abdulaha je tvrdila da ne stoji teza Tužilaštva da je optuženi Handžić imao u posjedu i raspolagao oružjem, minsko-eksplozivnim sredstvima i vojnom opremom, izuzev dvogleđa, kojim se navodno igrala njegova kćerka, te da nije

imao saznanje da optuženi Rustempašić Rijad raspolaže sa navedenim. Odbrana je isticala da je naprijed pomenutu "šoping listu" u njegovu kuću podmetnuo zaštićeni svjedok "L", te da optuženi Handžić Abdulah apsolutno nema nikakve veze, niti saznanja o oružju i vojnoj opremi sa navedenog spiska. Nasuprot navedenoj tvrdnji odbrane, Sud nalazi dokazanim navedenu tezu Tužilaštva u odnosu na optuženog Handžića, i to iz sljedećih razloga:

Sud kod ovakvog utvrđenja polazi od već naprijed utvrđene činjenice da je optuženi Handžić Abdulah bio član organizovane grupe, koju je organizovao i predvodio optuženi Rustempašić Rijad, slijedom čega je logičan zaključak da je kao član te organizovane grupe imao mogućnost raspolaganja sa oružjem i minsko-eksplozivnim sredstvima, kojima je raspolagala grupa kao takva. Osim toga, Sudu nije ponuđen niti jedan valjan razlog zašto da ne povjeruje iskazu zaštićenog svjedoka "L", koji je izjavio da je navedeni spisak ostavio kod optuženog Handžića, a na zahtjev optuženog Rustempašić Rijada, te da je optuženi Handžić znao za to. Zaštićeni svjedok "L" je pojasnio da je sačinjavanjem tog spiska pokušao da zadobije izgubljeno povjerenje od ove organizovane grupe, koji su već počeli da sumnjaju u njega, posebno kada je odbio da kupi oružje ponuđeno od optuženog Rustempašić Rijada, te apsolutno nije imao razlog, odnosno interes, da podmeće nekome nešto, a posebno ne osobama sa kojima dijeli ista vjerska uvjerenja, te za iste kaže da su "imali dobar nijet" - namjeru. Iskaz zaštićenog svjedoka "L", te pronađeni i oduzeti spisak oružja i vojne opreme (dokaz broj T-32), doveden u vezu sa naprijed cijenjenim sadržajem presretnutih telefonskih razgovora, u kojima se optuženi Handžić pominje kao osoba preko koje je "otišla jedna tura", posebno u situaciji kada ni odbrana ne čini spornom činjenicu da su se optuženi družili i sastajali, upućuje na nesumnjiv zaključak da je Handžić Abdulah imao mogućnost raspolaganja sa oružjem i minsko-eksplozivnim sredstvima, pronađenim kod optuženog Rustempašić Rijada i Velić Edisa, posebno u situaciji kada bi došlo do realizacije planiranih napada.

Sud je našao dokazanim da su se optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis: *"Osposobijavali se i obučavali za korištenje navedenog oružja i minskoeksplozivnih sredstava, nabavljali, posjedovali i proučavali različita uputstva za rukovanje oružjem i izvođenju borbenih dejstava, među kojima su vjčnički priručnici, kao što je „priručnik za vjčnika pješadje“ u kojemu su posebno potcrtana poglavlja „pa jer je eksploziva sporogorećim upajačem“ i „signalna veza“, a kojim poglavljima su detaljno navedene vrste eksploziva, eksplozivna puršenja, mjere tehničke zaštite pri rukovanju eksplozivom, zatim dokumenti sačuvani na kompjuterima Velića i Rustempašića, pod nazivom „Obuka“, u kojemu su sadržana detaljna uputstva o načinu formiranja borbene grupe, između ostalog i da je „najbolje da grupu sačinjavaju pripadnici koji se poznaju od ranije, komšije i sl.“, da bi se „sama vjčna obuka zasnovala na obuci u korištenju pješadjskog naoružanja sa takozvanim specijalizacijama, taktičkoj obuci, topografiji i korištenju radio veze, obuka na minsko-eksplozivnim sredstvima“, zatim „upoznavanje sa eksplozivima i načinima demoliranja..., mostova, kuća..“, upoznavanje sa minama iznenađenja, zatim posjedovali na desetine istih ili po tematici sličnih video snimaka izvođenja borbenih dejstava, obuka za rukovanje oružjem, snimke izrade i upotrebe improvizovanih eksplozivnih naprava, načina korištenja i prepravljavanja automatskog oružja, mina i granata, snimljenih na VHS kasetama, CD i DVD diskovima, USB stikovima, ali i sačuvanih u folderima svojih kompjutera,“ a što se tačkom 1. pod b) izmjenjene Optužnice stavlja na teret optuženima, te da su *"Nabavljali, prikupljali i posjedovali u svojim računarima i video kasetama, video zapise snimaka terorističkih napada, video zapise kojima se veličaju teroristički napadi i borbe u Čečenji, Afganistanu i Iraku, među kojim video zapisima su i izuzetno rijetki video zapisi koji nikada nisu distribuirani na internetu kao što je snimak iz 2001.godine sačinjen od strane zvaničnog međijskog krila**

Al.Kaide, As-Sahaba, posjedovali na prenosivim medijima knjige i proglase nekolicine ekstremista među kojima i Šejh Abu-Hamze al Masri osuđenog u V.Britaniji za terorizam”, što je navedeno pod tačkom 1. pod d) izmjenjene Optužnice.

Također, Sud je našao dokazanom i tvrdnju Tužilaštva iz tačke 1. pod e) izmjenjene Optužnice da su optuženi *“Nabavljali i posjedovali setove vojnih uniformi među kojima su i uniforme koje služe za zaštitu od ABHO oružja, te kamuflažna uniforma kakvu koriste snajperisti, zatim nabavljali i posjedovali dalekozore, teleskop za dnevno osmatranje, elektrooptički uređaj za noćno osmatranje, kompase, te različite proizvode dvcjne namjene podobne za izradu improvizovanih eksplozivnih naprava kao što su električni mikroprekidači i improvizovani upajači sa dvije žice žute i crvene boje napurjeni barutom “*

S druge strane, Sud nije našao dokazanim tvrdnje Tužilaštva navedene u tački 1. pod b) izmjenjene Optužnice, i to da su optuženi koristili šifre prilikom razgovora, odnosno da „sve podatke šalju u šiframa koji oni dogovore između sebe i mijenjaju konstantno“, zbog čega je navedeno izostavio iz činjeničnog opisa navedenog u tački 1. pod b) izreke ove Presude.

Da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis nabavljali o posjedovali različita uspuštva za upotrebu oružja i sl., kao i velike količine video zapisa o terorističkim napadima, te nabavljali i posjedovali i vojne uniforme, na način kako je to navedeno u tački 1. pod b), d) i e) izmjenjene Optužnice, potvrđuju izvještaji o izvršenim pretresima, zapisnici i potvrde o oduzetim predmetima, izdate nakon izvršenih pretresa 20.03.2008. i 05.11.2009. godine kuća i stanova koje koriste optuženi. Iz navedenih materijalnih dokaza, a koji su već naprijed cijenjeni u tački 4.4.1. obrazloženja Presude, proizilazi da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis imali u posjedu priručnike i upustva za rukovanje oružjem, vojne priručnike i sl., te video zapise terorističkih napada i borbi u Čečeniji, Afganistanu i Iraku, što su potvrdili i saslušani svjedoci, službenici Federalne uprave policije, koji su vršili pretrese 2008. i 2009. godine, i to Memović Admir, Sijamhodžić Nermin, Ibrišimović Fikret, Čengić Anes, Gavran Jadranka, Čavčić Nusret.

Pa je tako svjedok Memović Admir izjavio da se na većini CD-ova koji su pronađeni prilikom pretresa porodične kuće Rustempašić Rijada u Bugojnu, dana 20.03.2008. godine, nalaze snimci borbi u Iraku, zatim, govori Osame Bin Ladena, hudbe od Nusreta Imamovića i drugih idejnih vođa i sl. Isto je izjavio i svjedok Sijamhodžić Nermin, koji je učestvovao u pretresu kuće kod Rustempašić Rijada dana 20.03.2008. godine, na adresi Mali Sedrenik broj 51, Sarajevo, zatim stana Velić Edisa na adresi Jukićeva 61, Sarajevo, koji je izjavio da se na oduzetim CD-ovima i DVD-ovima nalaze snimci vezani za rat i mudžahedine, a da se ne odnose na napade u BiH, što proizilazi i iz iskaza svjedoka Gavran Jadranke, koja je sa Sijamhodžić Nerminom o pregledu i sadržaju oduzetih CD-ova sačinila Službenu zabilješku broj: 13/3-383 od 04.04.2008. godine. Svjedok Ibrišimović Fikret koji je dana 20.03.2008. godine učestvovao u pretresu kuće i stana Handžić Abdulaha u ulici Hendek 6, Sarajevo, te pretresu kuće Rustempašić Rijada u Budakovićima, dana 05.11.2009. godine, je potvrdio da je među pronađenim i oduzetim predmetima bilo i oko 70-tak CD-ova sa različitim sadržajem, te nešto VHS kasete, što je potvrdio i svjedok Čengić Anes, koji je izjavio da su CD-ovi pronađeni i oduzeti od optuženih imali sadržaje koji se mogu dovesti u vezu sa terorizmom, što je sve u saglasnosti i sa iskazom svjedoka Čavčić Nusreta, koji je također vršio radnje pretresanja i pregledao pronađene CD-ove.

Zaštićeni svjedok “L” i svjedok Nalbantić Muhamed su potvrdili da su sa optuženima na nekim druženjima gledali video klipove skinute sa interneta vezano za stanje

muslimana u svijetu – Afganistan i Čečenija, video klip o Jubi - bagdadski snajperista, kao i napade Amerikanaca na Afganistance.

Sud je cijenio i Nalaz i mišljenje Federalne uprave policije broj: 11/4 od 29.07.2009. godine po vještaku Podgorica Semiru, koji je utvrdio da pronađeni priručnik za obuku se može koristiti u smislu osnovnih pravila i stavova za gađanje i da je sačinjen za pješadijsko oružje, te da može poslužiti i za snajpersko oružje, dok je za pronađeni video snimak „Juba“ vještak našao da isti ne može poslužiti za obuku snajperista. Dalje, vještak je pregledao i opremu za čišćenje pušaka, pronađeni nišan sa crvenom tačkom, teleskop, dvogled, RF senzor, maskirnu mrežu i prigušivač, te je našao da je oprema za čišćenje puški standardna oprema za čišćenje, te da je maskirna mreža – maskirno kamuflažno odijelo standardna oprema snajperskog tima, dok je za ostale predmete vještak utvrdio da nisu potrebni za snajpersku obuku.

Sud je također cijenio da iz iskaza svjedoka Omanović Senada proizilazi da je optuženi Rustempašić Rijad imao vojno iskustvo. Naime, svjedok Omanović je izjavio da je Rustempašić Rijad bio u njegovoj jedinici u Armiji BiH za vrijeme rata. Svjedok je potvrdio da je optuženi Rustempašić Rijad bio obični vojnik, te da je imao opću obuku što su svi pripadnici vojske morali znati.

Odbrane optuženih Rustempašić Rijada, Handžić Abdulaha i Velić Edisa, ne sporeći činjenicu da su optuženi na svojim računarima i video kasetama posjedovali snimke o terorističkim napadima u Čečeniji, Afganistanu i Iraku, što je navedeno u tački 1. pod d) izmjenjene Optužnice, osporavala navode Tužilaštva iz tačke 1. pod b) izmjenjene Optužnice, tvrdeći da se optuženi nisu mogli obučavati za korištenje oružja i minsko-eksplozivnih sredstava samim posjedovanjem vojničkih priručnika i snimaka borbenih dejstava, obuke rukovanja oružjem i sl. Međutim, obzirom na utvrđenu činjenicu posjedovanja oružja i minsko-eksplozivnih sredstava iz tačke 1. pod a) i c) izmjenjene Optužnice, nesumnjivim proizilazi zaključak da su se optuženi, nabavljanjem i držanjem u posjedu različite literature iz oblasti vojne obuke i rukovanja sa oružjem, obučavali za borbena dejstva.

Činjenica da su optuženi na svojim računarima, USB stikovima, te CD i DVD diskovima posjedovali veliku količinu snimaka koji bi im omogućili da koriste i prepravljaju automatsko oružje, mine, granate i improvizovane eksplozivne naprave svjedočili su na glavnom pretresu vještaci Mandić Dražen, Kos Irhad i Kohlman Evan.

Vještak Mandić Dražen, koji je sačinio Izvještaj od 08.10.2008, je izjavio da je na računaru Dell Dimension, privremeno oduzetom od optuženog Rustempašić Rijada u martu 2008. godine pronašao file pod nazivom „obuka“ u folderu „obuka“ kreiran 17.12.2007.godine u 20:04:41, u kojem folderu su se nalazile i fotografije oružja i vojne opreme pod nazivima kao što su: „Čistač“, „Ovca“, „M 90 Stršljen“, „Optika“, „Dvogled“, „Džili“. Pri ovome, Sud je imao u vidu i činjenicu da je vještak izjavio da ne može tačno reći odakle je određeni fajl došao, već da može samo reći da li ga je korisnik sam kreirao ili ga je skinuo sa interneta ili presnimio sa nekog medija, što za ovaj Sud nije relevantno, obzirom na nesporno utvrđenu činjenicu da su optuženi raspolagali sa velikom količinom ovakvog materijala. Osim navedenog, vještak je pred Sudom pojasnio da su pronađene i fotografije u folderu My documents, pod nazivom Čvrsnica.jpg, među kojima postoje i slike optuženih u uniformi, te da ima 386 fajlova - audio i video fajlovi, te da se radi o prikazivanjima ratnih dešavanja u Čečeniji, Iraku, eksplozijama bombi, pozivanje na džihad i sl.

Indikativno je da je isti dokument „obuka“ pronađen i na računaru marke LG, privremeno oduzetom od optuženog Velić Edisa također u martu 2008.godine, te 200 video zapisa, vojne akcije u Čečeniji i Iraku, slično kao kod Rustempašić Rijada.

Dokument „obuka“ (dokaz T-52-4) je Word dokument sa 13 strana otkucanog teksta, koji govori o vojničkoj obuci, o tome kako formirati borbenu grupu, da se vojna obuka zasniva na obuci u korištenju pješadijskog naoružanja, o taktičkoj obuci, načinu šifriranja, topografiji i navigaciji, rukovanje kompasom, korištenju radio veze, obuci o minsko-eksplozivnim sredstvima, obuci u deminiranju, obuci u prvoj pomoći, te o laseru crvena tačka.

Vještak je naveo da je na računaru LG, oduzetom od optuženog Velić Edisa, pronašao file „Treninzi u kampovima između ratova“ kreiran 09.02.2008.godine, te da je na računaru Handžić Abdulaha pronašao 1184 video zapisa sa borbenim dejstvima, te video zapis pod nazivom „Bojler ispod gradonačelnika“ koji prikazuje način izrade improvizovane eksplozivne naprave .

Poređenjem sadržaja dokumenta „obuka“ i sadržaja Priručnika za vojnika pješadije sa predmetima koji su privremeno oduzeti od optuženih, izvodi se zaključak da su optuženi posjedovali dosta oružja i opreme koja se navodi u ovim dokumentima, kao npr. automatska puška, sa prigušivačem i odgovarajućom municijom, što se spominje u obuci korištenja pješadijskog oružja u dokumentu „obuka“, zbog čega Sud nije moogo prihvatiti kao tačne suprotne tvrdnje odbrane. Također, evidentno je da se u navedenom Priručniku, kao jednom od aspekata obuke, spominje korištenje radio veza, zatim navigacija, obuka o minsko-eksplozivnim sredstvima, laser crvena tačka, što dovodeći u vezu sa činjenicom da su kod optuženog Rustempašić Rijada pronađene radio stanice, zatim kod optuženih pronađeni i oduzeti kompas i dvogledi, te mine i granate iz kojih je vađen eksploziv, kao improvizovane eksplozivne naprave, te kod Rustempašić Rijada i optički nišani crvena tačka, upućuje na zaključak da su optuženi posjedovali predmete koji se spominju u dokumentu „Obuka“ i Priručniku za vojnika pješadije, a što je u svom nalazu i mišljenju naveo vještak za minsko-eksplozivna sredstva Jevđenić Ognjen i vještak balističar Franjić Bruno. Zaključak je Suda da su optuženi imali na raspolaganju sve što im je bilo potrebno za obuku i korištenje oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, a što pored već navedenog potvrđuju i dijelovi iskaza zaštićenog svjedoka „L“ u kojem je naveo da mu je Handžić Abdulah rekao da su on i Velić Edis, bili na planini Čvrnsnici 2-3 dana, gdje su se obučavali u pucanju iz puške. I svjedok Čaušević Adnan je izjavio da mu je poznato da je Rustempašić Rijad držao obuku u rukovanju oružjem, i to na planini Raduši u mjestu koje se zove Županjac, koje činjenice dodatno potvrđuju i fotografije optuženih u vojničkim uniformama pronađenih u kompjuteru marke Del dimenzion privremeno oduzetog od Rustempašić Rijada u 2008. godini, kao i sadržaj vještačenja vještaka balističara Brune Franjića koji je naveo da puške koje su mu dostavljene na vještačenje, a koje su privremeno oduzete od Rustempašić Rijada i Velić Edisa, nisu čišćene nakon zadnjeg pucanja iz istih.

U kontekstu činjenične tvrdnje Tužilaštva, navedene u tački 1. pod b) izmjenjene Optužnice, i to da su se optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis u međusobnoj komunikaciji koristili šifrovanim govorom, odnosno da su sve podatke slali u šiframa, koje prethodno dogovore između sebe, Sud je cijenio nalaz i mišljenje (dokaz T-55), te iskaz vještaka Scott Carl Hull, koji je na osnovu kriptanalize presretnutih telefonskih razgovora među optuženima utvrdio 21 potencijalnu riječ i frazu koje se

koriste kao šifrirane, nakon čega je utvrdio za 9 riječi da su šifre za koje je našao značenje, i to: „filijala“ – stan Rustempašić Muhameda u Beču, „telad“ – naočale (moguće naočale za noćno osmatranje), „mjerači“ – daljinomjeri, „infra-red“ – dontop laserski nišan kineske proizvodnje, „Pčelica Maja“ – puška, „mobitel/mobilni telefon“ – „puška“, „sova“ – optika, „ovce/janjad“ – automatski bacač granata i „usisavanje/usisivač“ – ručni protivtenkovski raketni bacač/čistač. Po ocjeni Suda, vještak nije dao uvjerljive razloge zbog kojih smatra da npr. upotrijebljena riječ „ovca“ označava neki drugi pojam. Razlozi koje je vještak naveo i to da ukoliko se radilo o stvarnoj ovci da bi se ista više puta pominjala i da bi se pominjala njena hrana i slično, za Sud apsolutno nisu prihvatljivi i nisu utemeljeni čak ni na općem životnom iskustvu. Osim toga, Sud smatra da je za ovakvu vrstu vještačenja, odnosno kriptanalizu, neophodno da vještak poznaje jezik na kojem se govori, što ovdje nije bio slučaj, jer je vještak državljanin SAD-a i ne poznaje bosanski jezik, kako je sam izjavio, a na što je odbrana optuženih osnovano ukazivala.

Stoga je Sud, kritički cijeneći navedeni nalaz i mišljenje i dovodeći isti u vezu sa iskazom zaštićenog svjedoka „L“, koji jeste rekao da je korišten šifrovani govor (pri tome kao primjer ne navodeći niti jednu šifru), ali ne i u razgovorima telefonom, a koji razgovori su bili predmet vještačenja, te u nedostatku drugih adekvatnih dokaza, to Sud nije mogao izvesti zaključak da su se optuženi zaista i koristili šifrovanim govorom, zbog čega je takve tvrdnje izostavio iz izreke ove Presude.

U odnosu na okolnosti navedene u tački 1. pod d) izmjenjene Optužnice, vještak Kos Irhad, je prema Izvještaju koji je sačinio 11.12.2009. godine, na računarima privremeno oduzetim od optuženih u novembru 2009. godine pronašao materijal sličan materijalu koji je vještačio vještak Mandić Dražen. I ovaj vještak je istog mišljenja kao i vještak Mandić Dražen, te je izjavio da je dio video materijala koji je pronađen u kompjuterima optuženih dostupan na internetu, ali nalazi da se većina video materijala pronađenog u tim kompjuterima na internetu pronalazi razmjenom linkova na internetu, sa kojeg se može skinuti video zapis. Vještak Kos Irhad je pojasnio da osoba koja traži određeni materijal treba znati i šta traži, na koji način i kako da traži, da bi takav materijal mogao u većoj količini pronalaziti na internetu. Osim toga, vještak je naveo da je prilikom vještačenja, pregledajući sadržaj kompjutera, pokušao pristupiti nekim stranicama ili forumima na kojima se razmjenjuju ti linkovi sa videomaterijala i da se u određenim slučajevima tražilo da mora biti registrovan, a da je uslov registracije preporuka nekog od postojećih članova foruma. Vještak je posebno naveo da su sadržaji svih kompjutera privremeno oduzetih i 2008. i 2009. godine, kod svih optuženih iste ili slične tematike, a to su bombaške akcije, samoubilački bombaški napadi, vojne akcije, snajperska ubistva. Vještak je pojasnio da pregledani fajlovi prikazuju borbena dejstva u Čečeniji, Iraku, Afganistanu, postavljanje bombi na putevima, dizanje u zrak vozila vojnih ili civilnih, zatim, propagandni materijal u kojem se promoviše i opravdava borba mudžahedina, te ima video snimaka u kojima se spominja Osama Bin Laden, promocija Al-qaidinog djelovanja, te su pronađene i snimke izrade oružja i eksplozivnih naprava. Osim navedenog, vještak je naveo da je pronađen snimak nekoliko savjeta brata iz Ingušatije kada je u pitanju Džihad, koji fajl je obrisao računara. Prema mišljenju vještaka, sadržaj je određena vrsta instrukcija na koji način da se mudžahedini ponašaju, a kako ne bi privukli pažnju, odnosno kako bi ostali neotkriveni od strane obavještajnih agencija. Vještak Kos Irhad je prilikom vještačenja među video snimcima koji su bili na arapskom jeziku, našao i video snimke sa tonskim zapisom na bosanskom jeziku ili titlu na bosanskom jeziku.

Osim toga, u kontekstu činjeničnih tvrdnji iz tačke 1. pod d) izmjenjene Optužnice, Sud je cijenio i Izvještaj vještaka Kohlmann Evana, iz decembra 2009. godine (dokaz T-71), te njegov iskaz dat na glavnom pretresu, koji je našao da VHS kasete sa

oznakom „R. Muhammed“ (dokaz broj T-71.4) izuzeta od Rustempašić Rijada, sadrži vrlo rijetke originalne zapise na arapskom jeziku, Al-qaidinog propagandnog materijala. Prema mišljenju ovog vještaka, pronađena verzija videa nikada nije distribuirana na internetu, a na kojem je prikazana vojna obuka u Al-qaidinim kampovima, uključujući taktike urbanog ratovanja i korištenje ručnih bacača, a koji snimak je 2001. godine sačinilo zvanično medijsko krilo Al-qaide, As-Sahab,

Vještak Kohlmann Evan je pregledao cjelokupan sadržaj računara CD i DVD diskova, USB stikova i VHS kasete oduzetih od optuženih u martu 2008.godine, te je prilikom iznošenja izvještaja naveo da se njegovo vještačenje i izvještaj baziraju prije svega na sadržajima računara i onome što je pronađeno na tim računarima i prenosivim medijima kao i njegovom poznavanju materije koja je bila predmetom izvještaja. Vještak je naveo da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis na svojim računarima, USB stikovima, CD-ovima, DVD-i i VHS kasetama, imali jednu od najsveobuhvatnijih zbirki propagandnih terorističkih video snimaka iz Iraka, Afganistana, Čečenije i drugih područja koji datiraju između 2004. i 2008.godine, koju je on imao prilike vidjeti, te da su posjedovali veliki broj snimaka i priručnika instruktivnog karaktera, namijenjenog za obuku, u izradi i rukovanju oružjem, improvizovanim eksplozivnim napravama, o tome kako da koriste i prepravljaju automatsko oružje, mine, granate i izvođenju bombaških napada. Vještak je naveo da veliki broj video snimaka nose nezamjenjive oznake web stranica, koje ukazuju na porijeklo tih snimaka, a koje stranice eksplicitno podržavaju džihad, da su u računarima svih optuženih pronađeni propagandni video snimci, koji su preuzeti sa zvaničnih web stranica međunarodne terorističke organizacije poznate kao (Islamska džihadaska unija) „Sehadetvakti.com“, te da je evidentno i da su optuženi Rustempašić Rijad i Handžić Abdulah koristili online biblioteku koja sadrži radikalnu terorističku propagandu pod nazivom „Džihadaska arhiva“ (<http://www.jarchive.info>) i koja obuhvata necenzurisani teroristički medijski sadržaj koji je podijeljen na pododjeljke kao što su „improvizirane eksplozivne naprave“, „mučeničke operacije“, „obaranje aviona“, „snajperske operacije“ i „kidnapovanje i taoci“.

Vještak Kohlmann Evan je između ostalog utvrdio da se na prenosivim medijima oduzetim od optuženog Handžić Abdulaha nalaze knjige i vjerski proglasi nekoliko ekstremista među kojima je šejh Abu Hamza al-Masri, koji je u Velikoj Britaniji osuđen za terorizam, te da se između ostalih na računaru Handžić Abdulaha nalaze i kopije dokumenta koji je u originalu napisao Abu Hamza al-Masri. Vještak je također utvrdio da pored knjiga i vjerskih proglašenja Abu Hamze al-Masrija, optuženi Handžić Abdulah je imao čitavu biblioteku materijala nekih od najradikalnijih vjerskih autoriteta u svijetu.

Osim toga, vještak Kohlmann Evan je utvrdio da veliki broj video zapisa pronađenih u računaru i CD-ovima Handžić Abdulaha, sadrže snimke oporuka bombaša samoubica.

Dakle, prema nalazima vještaka Mandić Dražena, Kos Irhada i Kohlmann Evana, evidentno je da je vrsta video materijala koja je dominantna kod svih optuženih ista ili slična, da je generalno tematika tih video zapisa borbena dejstva na različitim lokacijama i to Čečenija, Irak, Afganistan, zatim fajlovi koji se odnose na postavljanje bombi na putevima i dizanja u zrak vojnih i civilnih vozila, zatim zapisi bombaških napada, samoubilačkih bombaških napada, obučavanje jedinice mudžahedina, ubistva koja vrše snajperisti, te fajlovi sa propagandnim materijalom u kojem se promoviše i opravdava borba mudžahedina, te video snimci koji predstavljaju promociju Al-qaidinog djelovanja.

Odbrana je isticala da samo posjedovanje vojničkih priručnika, te video snimaka o

borbenim dejstvima, što je sve dostupno na internetu, ne predstavlja krivično djelo, odnosno da nije zabranjeno.

Istina jeste da su takvi filmovi i video zapisi brojni i dostupni na Internetu, ali činjenica da su takvi fajlovi brojni i dominantni u kompjuterima, video kasetama, USB stikovima, CD-ovima i DVD-ovima oduzetim od optuženih Rustempašić Rijada, Handžić Abdulaha i Velić Edisa, govori da njih to posebno interesuje, da gledaju i razmišljaju o tome. Posebno je indikativno što se u pronađenim materijalima nalaze knjige i vjerski proglašeni nekoliko ekstremista među kojima je šejh Abu Hamza al-Masri, koji je u Velikoj Britaniji osuđen za terorizam, te snimke oporuka bombaša samoubica, što dovodeći u vezu sa pronađenim i oduzetim oružjem, minsko-eksplozivnim sredstvima i vojnom opremom, poprima sasvim drugačiji smisao u odnosu na onaj koji je odbrana nastojala prikazati. Odbrana je također ukazivala da pronađeni video materijali nisu jedini sadržaj kompjutera, USB stikova, CD-ova i DVD-ova, pronađenih kod optuženih, tvrdeći da je Tužilaštvo tendenciozno Sudu prezentiralo samo ove materijale, pokušavajući da dokaže terorističke namjere. Za Sud nije sporno da optuženi zaista i jesu posjedovali i druge video materijale, međutim, odlučujuće je što se radi o zaista velikoj količini video zapisa o borbenim dejstvima, npr. kod optuženog Handžić Abdulaha čak o 1184 video zapisa o borbenim dejstvima, koji fajlovi, zajedno sa fotografijama naoružanja, su prema nalazima vještaka Mandić Dražena i Kos Irhada, dominantni kod svih optuženih.

U odnosu na tvrdnju Tužilaštva iz tačke 1. pod e) izmjenjene Optužnice, i to da su optuženi između ostalog, nabavljali i posjedovali setove vojnih uniformi, Sud je, pored naprijed navedenog nalaza i mišljenja vještaka Podgorica Semira, koji je utvrdio da je Rustempašić Rijad posjedovao maskirnu mrežu, tj. maskirno kamuflažno odijelo koje predstavlja standardnu opremu snajperskih timova, utvrdio da su optuženi raspolagali i sa tri seta odijela za zaštitu od atomskog, biološkog i hemijskog oružja. Namjena tih odijela proizilazi iz sadržaj akta EUFOR-a od 31.10.2009.godine (dokaz broj T-72) u kojem aktu je navedeno da se iste takve uniforme koriste kao zaštitna odjeća u njemačkom vazduhoplovstvu i čine odijelo za zaštitu od ABH oružja. Osim toga, iz potvrda o oduzetim predmetima tokom pretresa kod optuženih je vidljivo da je oduzet i jurišni borbeni maskirni prsluk, dvije ručne radio stanice sa pripadajućim punjačem, teleskop za dnevno osmatranje, čiju namjenu je u svom izvještaju naveo vještak Bruno Franjić (dokaz broj T-39-2), te da je oduzeto i 148 prekidača, mikroprekidača i tastera koji su predmet vještačenja vještaka Jevđenić Ognjena (dokaz broj T-28) kao i da je oduzet dalekozor crne boje marke TNTO.

Prema potvrdama o privremenom oduzimanju predmeta, proizilazi da je u novembru 2009. godine od Rustempašić Rijada, između ostalog, oduzet i elektrooptički uređaj za noćno osmatranje, koji je bio predmet vještačenja vještaka Franjić Brune, 6 komada maskirnih pantalona, 4 komada maskirnih jakni, 6 komada maskirnih košulja, 4 komada maskirnih majica, jedan dvogled marke Jena, njemačke proizvodnje, dvogled Tasco, ručne radio stanice, te sat sa kompasom, da je od Velić Edisa u 2008. godini privremeno oduzeta jedna maskirna uniforma, a u novembru 2009. godine jedna maskirna košulja i pantalone i digitalni kompas, a da je od Handžić Abdulaha, u novembru 2009. godine privremeno oduzet jedan dvogled crne boje.

Odbrane optuženih nisu sporile činjenicu da su optuženi imali u posjedu naprijed navedene predmete, međutim, odbrana je osporavala namjenu tih predmeta, tvrdeći da se ne radi o predmetima dvojne namjene, te je isticala da su tu opremu optuženi koristili za planinarenje i sportske aktivnosti (teleskop za dnevno osmatranje, dvogledi, kompas...)

Odbrana optuženog Velić Edisa je na te okolnosti saslušala svjedoke Bezdrob Zaima i Čengić Faruka, koji su izjavili da im je poznato da se optuženi Velić bavio planinarenjem i da je bio član alpinističkog društva "Snaga", da je išao na planine Čvrstica, Prenj i Visočica, za što je odbrana optuženog Velić uložila Potvrdu Planinskog društva "Zlatni ljiljan" od 09.12.2009. godine (dokaz odbrane D-III-2) da je optuženi član i osnivač tog društva, zatim novinske članke "Bosna je ćilimom zastrta", "Prenju u vrhove", "Zimski skokovi s mosta u Rakitnicu", "Savladan najveći zaleđeni vodopad na Balkanu", "Vjetar je ledio ruke" (dokaz odbrane broj D-III-4), koji govore o aktivnostima alpinističkog društva "Snaga", koje dokaze je Sud cijenio i izveo zaključak da se optuženi Velić bavio alpinističkim aktivnostima, ali, po ocjeni Suda, to ne isključuje da se optuženi Velić istovremeno bavio i drugim djelatnostima, a u svrhu izvršenja terorističkog čina, koje su obuhvatale obuku za borbena djestva.

Stoga, prema ocjeni Suda, nema sumnje da je Tužilaštvo uspjelo dokazati tvrdnje iz tačke 1. pod e) izmjenjene Optužnice.

Međutim, s druge strane, Sud nije našao dokaznom tvrdnju Tužilaštva iz tačke 1. pod f) izmjenjene Optužnice, i to da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis *"po prethodnom dogovoru, sakrivali oružje na različitim lokacijama, među kojima su i pomenuti lokalitet Barica u Sarajevu, te na rijima poznatj lokaciji iznad sela Odžak, općina Bugojno, ali i planirali i dogovarali izgradnju skrovišta-baza za sakrivanje Rjada Rustempašića i pripadnika grupe od policije nakon izvršenja terorističkog čina, u međusobnim telefonskim komunikacijama koristili šifrirani jezik, "vrbovali" i druge osobe „braću" za borbu protiv neistomišljenika propagirajući pri tom da nevjernike treba ubijati"*.

Sud je već razmatrajući činjenične tvrdnje Tužilaštva iz tačke 1. pod a) izmjenjene Optužnice, iznio razloge zbog kojih nalazi da nije dokazana tvrdnja Tužilaštva da su optuženi skrivali oružje na lokaciji Barica u Sarajevu, što se pominje i u tački 1. pod f) izmjenjene Optužnice, pa radi nepotrebnog ponavljanja na ovom mjestu Sud neće ponovo iznositi te razloge, već ostaje kod tih činjeničnih zaključaka i u odnosu na ovu tačku izmjenjene Optužnice. Sud također, nalazi da nisu dokazane ni ostale tvrdnje Tužilaštva iz navedene tačke izmjenjene Optužnice. O tome jeste govorio svjedok Čaušević Adnan, te je rekao da je sa Rustempašić Rijadom i još jednom osobom išao u aprilu-maju 2009. godine u Riječku bistricu da traže lokaciju za skrivanje naoružanja, međutim, da nisu stigli skloniti oružje jer je Rijad već sutradan „pao“, kao i da je kod Rijadove kuće bilo nešto naoružanja, te da je trebalo to negdje skloniti, ali da nisu uspjeli jer je Rijad uhapšen. Dakle, ne može se izvesti zaključak da jeste došlo do skrivanja oružja na određenim lokacijama. Svjedok jeste pored ostalog rekao da je Rustempašić Rijad jedne prilike došao sa još jednom osobom kod svjedoka i donio pušku PAP-ovku, kalašnjikov, 10-tak bombi i municije, da im svjedok zakopa, što je on i zakopao kod Raduše u Poreču, međutim, takva tvrdnja, a koja je bila provjerljiva, nije ničim potkrijepljena, zbog čega Sud istu ne može uzeti kao dokazanu, posebno ne iz razloga, što ni svjedok Huseinbegović Mirsad, koji se u isto vrijeme kada i Čaušević Adnan družio sa Rustempašić Rijadom i dolazio na sastanke, nije mogao potvrditi da se oružje zaista i sakrivalo i na kojim lokacijama. Ocjenom iskaza ovog svjedoka, izvodi se zaključak da jeste bilo govora o sakrivanju oružja, te o pravljenju izvjesnih tunela i baza, ali da je to ostalo u sferi priče i da se više nije govorilo o tome nakon hapšenja Rustempašić Rijada. Osim toga, svjedok Huseinbegović Mirsad je izjavio da kod Rijada nikada nije vidio nikakvo oružje, niti zna za lokaciju na kojoj je sakriveno niti je vidio bilo kakve baze ili tunele, zbog čega iskaz svjedoka nije dovoljno uvjerljiv. Iskaze svjedoka Čaušević Adnana i Huseinbegović Mirsada u ovom dijelu Sud nije prihvatio, jer isti ne korespondiraju sa drugim dokazima, odnosno nisu potkrijepljeni odgovarajućim materijalnim

dokazima, a radi se o činjenicama koje je bilo moguće provjeriti i ispitati.

O korištenju šifriranog jezika, koji se pominje u tački 1. pod f) izmjenjene Optužnice je već bilo govora, tako da Sud radi nepotrebnog ponavljanja, neće ponovo obrazlagati zbog čega nalazi nedokazanom tu tvrdnju. Obzirom da Sud nalazi da Tužilaštvo nije uspjelo dokazati tvrdnje iz tačke 1. pod f) izmjenjene Optužnice, to Sud smatra suvišnim da iznosi analizu dokaza koje je odbrana prezentirala u tom pravcu.

Cijeneci iskaze navedenih svjedoka, Čaušević Adnana i Huseinbegović Mirsada, te iskaze svjedoka Nalbantić Muhameda, Selimović Amela i zaštićenog svjedoka „L“, zatim sadržaj presretnutih razgovora u njihovoj međusobnoj komunikaciji, kao i sadržaj akta EUFOR-a, od 25.08.2009. godine (dokaz T-68), Sud je našao dokazanim tvrdnje Tužilaštva navedene u tački 1. pod g) izmjenjene Optužnice i to da su optuženi: „*U istim vremenskim periodima-novembar 2007 do marta 2008.godine i od jula 2008 godine do novembra 2009. godine, a po prethodnim dogovorima, održavali sastanke na različitim lokacijama na području Bugojna i Sarajeva, između ostalog i u porodičnj kući Rustempašić Rjada u selu Odžak, pored Bugojna, te kod Rustempašić Rjada na Sedreniku u Sarajevu, kojim sastancima je rukovodio Rustempašić Rijad, a na kojim sastancima se tumačilo šta znači džihad, dogovarajući se o mogućim metama napada, među kojima su navođena i „hrvatska rjesta“ za vrijeme katoličkog Božića, napad na pripadnike srpskog naroda u vrijeme vjerskih praznika, napad na LOT timove stacionirane na području Bugojna u privatnim kućama*“, dok s druge strane nije našao dokazanom tvrdnje da se na tim sastancima *„govorilo o neophodnosti i načinima vrbovanja islamskih vjernika radi uspostavljanja šerjatske države u BiH, i da ukoliko isti ne budu dobrovoljno prihvatili takve ideje da ih treba ubijati a imovinu otmirati,napadati vlast u BiH ubijanjem i progonom*“, te da je dogovaran *„napad na pripadnike ravnogorskog četničkog pokreta za vrijeme godišnjeg majskog okupljanja u BiH, te da treba napadati policiju i političare i podmetati eksplozivne naprave,napadati vlast u BiH ubijanjem i progonom*“, zbog čega je navedeno izostavljeno iz izreke ove Presude.

Kao što je već naprijed cijenjeno, iz iskaza svjedoka Čaušević Adnana i Huseinbegović Mirsada proizilazi da su se tokom 2007 i 2008 godine, održavali sastanci na području Bugojna, a kojima je rukovodio Rustempašić Rijad i na kojima se tumačilo značenje riječi „džihad“. Naime, svjedok Huseinbegović Mirsad, koji je Rustempašić Rijada upoznao 2007. godine, je izjavio da je bio na dva sastanka u kući Rustempašić Rijada u Odžaku, te jednom na nekom brdu iznad Rijadovog sela. Svjedok je pojasnio da se na prvom sastanku razgovaralo o vjeri, a nakon toga na sljedećem sastanku se počelo govoriti o terorističkim napadima. Svjedok je izjavio da je na drugom sastanku, pored Rijada i još jedne njima poznate osobe, bio i izvjesni Miralem iz Voljevca, a da je na trećem sastanku, koji je održan kod Rijada nakon njegovog puštanja iz pritvora, je bio Čaušević Adnan, pomenuti Miralem i njima poznata osoba. Slično je izjavio i svjedok Čaušević Adnan, koji se sa Rustempašić Rijadom upoznao 2008. godine, i koji je potvrdio da su se sastajali skoro svake sedmice, i to nekada u kafiću, nekada kod svjedoka, nekada kod njima poznate osobe, a jednom je bio na sastanku u kući Rustempašić Rijada u Odžaku, kojem sastanku je prisustvovao izvjesni Halilović Miralem, Huseinbegović Mirsad, Rustempašić Rijad i još jedna njima poznata osoba. Svjedok Čaušević je dalje izjavio da im je Rustempašić Rijad držao „dersove“ (predavanja) o vjeri, o džihadu i sl.

Zaštićeni svjedok „L“ je potvrdio da je slične sastanke Rustempašić Rijad održavao i u kući u Sarajevu, na Sedreniku, a na kojima se govorilo o općem stanju muslimana u svijetu, neujedinjenim selefijskim skupinama u BiH, općenito o

prikupljanju sredstava za naoružanje, planiranju nekih dejstava u BiH, i to napad na Hrvate za vrijeme katoličkog Božića i napad na Srbe za vrijeme pravoslavnog Božića, na vojsku koja je trebala da ide u Irak, LOT timove u Bugojnu koji su bili smješteni u privatne kuće i nisu imali fizičko obezbjeđenje. O navedenim sastancima su govorili i svjedoci Nalbantić Muhamed i Selimović Amel, koje su nazivali "sijelima".

Iz akta EUFOR-a od 25.08.2009. godine proizilazi da su u BiH u periodu novembra 2007. godine do maja 2008. godine postojale EUFOR LOT kuće, od kojih je jedna u to vrijeme bila i u Bugojnu. LOT osobe živi u LOT kućama, koje imaju politiku "otvorenih vrata", prema kojoj je stanovništvu osigurana mogućnost posjete. Prema navedenom aktu, zadatak LOT-a jeste prikupljanje informacija putem kontakata sa izvorima, te isti u tu svrhu patroliraju u vozilima ili pješice, održavaju sastanke i sl., i to sve u vojnim uniformama i koristeći civilna vozila sa oznakama EUFOR-a.

Da su optuženi zaista i planirali napade, odnosno da su mete tih napada bili Hrvati i Srbi za vrijeme vjerskih praznika potvrđuje i sadržaj presretnutih telefonskih razgovora, pa tako u telefonskom razgovoru broj 3. od 25.12.2007.godine u 14:57:58 (dokaz broj T-45-3) Velić Edis poziva Rustempašić Rijada i govori mu: "Bolani prođoše nam derneći, prođoše nam praznici niđe ne zadernečismo...svi mogući...i Badnje večer nam prođe...treba bolani da ovaj pos'o uradimo više", na što mu Rustempašić Rijad govori „ono dole što smo gledali ono mi je nekako nije sad za rada baš nije pogodno...treba skontat đe šta“,

Iz telefonskog razgovora broj 5. od 26.12.2007.godine u 22:19:59 (dokaz broj T-45-3), je vidljivo da je Velić Edis nazvao Rustempašić Rijada i govori „nema više spavanja“ na što Rijad odgovara „valja bit budan“. Edis nastavlja „uzmi zapečaćeni dženetski napitak i okreni 164. stranu, upamti i pročitaj brate moj ovih 16 tačaka pa's vidit hoćemo l' se složit oko toga da to bude pravi ugovor“. Značenje ovih 16 tačaka ugovora, koje u razgovoru pominje Velić, u svom nalazu je detaljno naveo vještak Abazović Mirsad, o čemu će biti više riječi u daljem tekstu.

Zaštićeni svjedok "L" jeste pomenuo da je planiran i napad na pripadnike ravnogorskog četničkog pokreta za vrijeme godišnjeg majskog okupljanja u BiH, međutim, Sud je cijeneći da navedeni pokret kao ilegalna organizacija, ne predstavlja osnovnu političku, ustavnu, privrednu ili društvenu strukturu BiH, koja bi uživala zaštitu u smislu člana 201. stav 1. KZ BiH, to je Sud u ovom dijelu činjeničnog supstrata optužnog akta, kao metu napada izostavio pripadnike ovog pokreta. Osim toga, ni zaštićeni svjedok "L", kao ni svjedok Čaušević Adnan, koji su govorili o napadu na četnički ravnogorski pokret, nisu znali ni gdje se nalazi Ravna Gora.

Sud također nije našao dokazanom ni tvrdnju Tužilaštva da se na ovim sastancima govorilo o „ *neophodnosti i načinima vrbovanja islamskih vjernika radi uspostavljanja šerjatske države u BiH, i da ukoliko isti ne budu dobrovoljno prihvatili takve ideje da ih treba ubijati a imovinu otimati, napadati vlast u BiH ubijanjem i progonom*“. Istina jeste da je o navedenom govorio svjedok Čaušević Adnan, međutim, nalazeći da taj dio iskaza ne korespondira sa drugim dokazima, Sud ga nije prihvatio kao tačan.

S obzirom na predmet optužnice i djelo koje je optuženima Rustempašić Rijadu, Handžić Abdulahu i Velić Edisu stavljeno na teret, pored sticanja i posjedovanja eksploziva, oružja i drugih predmeta koje su optuženi držali, od presudnog značaja za ocjenu o postojanju istog, jeste to da li se radi o namjernim radnjama, koje s obzirom na svoju prirodu ili kontekst mogu ozbiljno oštetiti državu ili međunarodnu organizaciju,

te da li je sve to preduzeto s nekim od ciljeva definisanih u stavu 1. člana 201. KZ BiH, odnosno ozbiljnog zastrašivanja stanovništva ili prisiljavanja organa vlasti BiH, vlade druge zemlje ili međunarodne organizacije da nešto izvrši ili ne izvrši, ili s ciljem ozbiljne destabilizacije ili uništavanja osnovnih političkih, ustavnih, privrednih ili društvenih struktura BiH, druge zemlje ili međunarodne organizacije.

S obzirom na prirodu krivičnog djela koje se optuženim stavlja na teret, a u situaciji kada optuženi negiraju postojanje namjere, postojanje namjere za činjene terorističkog akta, Sud je cijenio na osnovu drugih, nesumnjivo utvrđenih činjenica koje se odnose na ono šta su optuženi do momenta hapšenja radili i uradili, šta su sve i gdje posjedovali, čemu su namjenjene i čemu mogu poslužiti pronađene stvari, na osnovu ponašanja optuženih prije i poslije i onoga šta je sve u vezi s tim Sud utvrdio.

Prije svega, svi predmeti koji su pronađeni pri pretresu u istrazi i kao dokazi prezentirani na glavnom pretresu, stanje u kome su zatečeni, o čemu je već bilo riječi, te namjena o kojoj su govorili vještaci, jasno upućuju na zaključak da se radi o namjerama usmjerenim ka počinjenju terorističkog čina. Drugi, logičan razlog zašto su se ti predmeti (koji su ranije detaljno navedeni i opisani u obrazloženju ove presude), našli u kod optuženih, Sud ne nalazi, imajući u vidu i njihovu namjenu. Po ocjeni Suda, odbrana optuženih, kao ni sami optuženi, nisu pružili nikakvo drugo uvjerljivo i logično objašnjenje, niti i jedan dokaz koji bi doveo u sumnju zaključak Suda o navedenoj namjeri.

U kontekstu namjera optuženih, Sud je na prvom mjestu cijenio iskaz zaštićenog svjedoka "L" koji je, kako je već naprijed pominjano, izjavio da je cilj bio destabilizacija između dva naroda Srba i Muslimana, a samim tim destabilizacija države BiH, te da se napadne Armija BiH, kako bi se spriječio odlazak u Irak. Ovaj svjedok je naveo nadalje :“ oni su osjećali gnjev na čitavu ovu situaciju da su muslimani potlačeni i htjeli su da ujedine džemate selefija, da imaju jednog emira, da se bore sve dok se Allahov zakon ne uspostavi, da se živi čisto po Allahovom zakonu a ne po ovom svjetskom zakonu koji trenutno vlada. To je znači smisao te borbe, da se bori do zadnje kapi krvi dok se Allahov zakon ne uspostavi“.

Navedeno su potvrdili i svjedoci Čaušević Adnan i Huseinbegović Mirsad, odnosno da je cilj napada bio uspostava šerijatske države u Bosni i Hercegovini.

Polazeći od naprijed utvrđene činjenice posjedovanja i raspolaganja sa oružjem, minsko-eksplozivnim sredstvima i vojnom opremom, Sud je dalje van svake razumne sumnje utvrdio da se radi o namjernim radnjama sticanja i posjedovanja oružja, minsko-eksplozivnih sredstava i vojne opreme od strane ove organizovane grupe, koju čine optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis, a to da li su one takve da, s obzirom na svoju prirodu ili kontekst mogu ozbiljno oštetiti državu ili međunarodnu organizaciju, utvrđeno je na osnovu ekspertne studije sačinjene od strane prof. Abazović Mirsada i mišljenja koje je on iznio u toku glavnog pretresa.

U vezi naprijed utvrđenih meta terorističkih napada koje su optuženi namjeravali izvršiti, vještak Abazović Mirsad je izradio ekspertnu studiju na okolnosti da li bi napadima došlo do ozbiljnog zastrašivanja stanovništva, da li bi destabilizirali i ugrozili strukture u BiH, te da li su radnje optuženih mogle ozbiljno oštetiti BiH i međunarodne organizacije i na koji način posmatrano na regionalnom, lokalnom i globalnom planu. Pa je tako vještak Abazović Mirsad u svojoj ekspertnoj studiji od 24.11.2009.godine (dokaz broj T-70) naveo da je na osnovu kompletnog materijala kojim je raspolagalo Tužilaštvo u predmetu KT-155/08, a koristeći pri tom i drugu odgovarajuću literaturu sačinio ekspertnu

studiju. U ovoj ekspertizi vještak je pošao od činjenica da je Bosna i Hercegovina višetetnička i višekonfesionalna država, a bosanskohercegovačko društvo multikulturalno i multitradicijsko, da je Bosna i Hercegovina demokratska i sekularna država, ali i država u tranziciji u kojoj vlada „nedovršeni“ i relativno krhki mir, pa je zaključio da se sigurnosna politika u BiH mora prvenstveno odnositi na sprečavanje unutrašnjih konflikata po bilo kom osnovu, nasilne promjene međunarodno priznatih granica, eventualne ekspanzije etničkog i religijskog ekstremizma, nasilne promjene unutrašnjeg ustavom utvrđenog poretka, terorizma. Vještak je pojasnio kakve su štete nastale promoviranjem radikalnih i ekstremnih ideja i aktivnosti koje su provodili Rustempašić Rijad, Velić Edis i Handžić Abdulah, te je istakao : “Da su njihovi stavovi, planovi te konkretne aktivnosti direktna ili indirektna prijetnja gotovo svim aspektima koje tretira sigurnosna politika Bosne i Hercegovine i da samo spominjanje borbenih dejstava implicira izazivanje konflikata, zastrašivanje, te neoružani i oružani sukob. Vještak Abazović je istakao da posebnu pažnju izaziva termin „nevjernik“, jer bi potencijalna meta napada bio svaki pojedinac koji ne dijeli vjeronazor i svjetonazor onih koji bi povelili i vodili “borbena dejstva u Bosni”. Vještak smatra da je došlo do realizacije nasilja iz ovih planova, da bi to izuzetno radikaliziralo društvene odnose u Bosni i Hercegovini, ali i u regionu, te da su ovakve ideje, osim što pretpostavljaju upotrebu nasilja i žrtve nevinih ljudi, predstavljaju izravan udar na ustavno i društveno uređenje Bosne i Hercegovine i njen regionalni i međunarodni položaj.

Vještak je imajući u vidu sadržaj telefonskog razgovora između Velić Edisa i Rustempašić Rijada, u kojem govore o zapečaćenom dženetkom napitku, naveo da se spominjanje zapečaćenog dženetkog napitka odnosi na knjigu istog naslova koju je u BiH priredio Odred El-Mudžahidin, a da su za kontekst i meritum njegove ekspertne studije zanimljiva shvatanja i tumačenja u današnjem vremenu, današnjem međunarodnom i bosanskohercegovačkom društvenom ambijentu, tačke 14 “Onaj koji je protiv vjernika – svi vjernici treba da se dignu protiv njega” i tačke 15, “Musliman ne smije podržavati i pomagati onoga koji uvodi novotarije u vjeru. (A ko to učini, neka ga prati Allahovo prokletstvo i njegova srdžba do Sudnjeg dana. Od takve osobe se ne prima pokajanje, a ni Pravda .”) Vještak je istakao da rigidno pridržavanje npr. tačke 14 znači nepriznavanje Ustava i zakona ove države, te insitucija koje su odgovorne za proizvođenje tih zakona. U konkretnom smislu, upravo ovako devijantno shvatanje i promoviranje stavova koji su nastali u određenom vremenu i određenim društvenim uvjetima, predstavlja opasnost po građane koji imaju različite identitete od muslimana kako ih shvaćaju optuženi, ali i za sve svjetovne institucije domicilnog i međunarodnog karaktera.

Na kraju svoje ekspertize, vještak je dao zaključke i to:

” Ideje, stavovi i planirane aktivnosti optuženih predstavljaju etnički, religijski ekstremizam i radikalizam. Njihovim djelovanjem na osnovu ovakvih radikalnih i ekstremnih ideja i stavova izazvali su negativne reakcije na unutrašnjem i međunarodnom planu,” da su “ Ideje, stavovi i planirane aktivnosti u suprotnosti sa Dejtonskim mirovnim sporazumom, (posebno Aneks IV i VII), te sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i temeljnim političkim slobodama, koja je sastavni dio Ustava BiH.” i da su “U suprotnosti sa unutrašnjom i spoljnom politikom države Bosne i Hercegovine”. Također vještak je mišljenja da “Ukoliko bi došlo do realizacije ideja koje su zagovarali optuženi u naznačenom periodu, predstavljalo bi akt ozbiljnog zastrašivanja stanovništva u Bosni i Hercegovini u cjelini, a istovremeno bi se to zastrašivanje prenijelo i na region u cjelini.”, te da bi se “Realizacijom planiranih napada ozbiljno zaprijetilo stabilnosti osnovnih političkih, ustavnih, privrednih i općih društvenih struktura u Bosni i Hercegovini, a nanijelo bi štetu i insitucijama međunarodne zajednice”, da “Pod pretpostavkom da su

na osnovu navedenih ideja optuženih mogli biti realizirani planovi aktivnosti to bi ozbiljno ugrozilo međunarodni subjektivitet i položaj Bosne i Hercegovine, kako na planu regionalne saradnje, tako u smislu otežavanja pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, NATO-u i drugim regionalnim kontinentalnim i svjetskim asocijacijama, organizacijama“ i da u konačnici” ideje optuženih i njihova eventualna realizacija predstavljaju opću prijetnju, te prijetnju sigurnosti Bosne i Hercegovine u cjelini na unutrašnjem i međunarodnom planu.”

Odbrana je isticala da se iz provedenih dokaza ne može izvesti zaključak o ciljevima, odnosno navodnim metama napada optuženih, ukazujući da ni sami zaštićeni svjedok “L” nije naveo precizne ciljeve, te da je potvrdio da nije postojao detaljan plan napada, zbog čega odbrana smatra, da radnje koje Tužilaštvo navodi u optužnom aktu, nemaju potrebne osobine da bi se smatrale terorističkim činom. Odbrana je isticala da Tužilaštvo nije dokazalo da su radnje optuženih takve da po svom stvarnom značaju mogu ozbiljno ugroziti državu ili međunarodnu organizaciju.

U odnosu na ovakve tvrdnje odbrane, Sud nalazi da, prije svega, svi predmeti pronađeni pri pretresu kod optuženih, i prezentirani tokom glavnog pretresa, a posebno improvizovane eksplozivne naprave, i to tzv. “knjiga iznenađenja”, te 2 kutije s eksplozivnim punjenjem, što je pronađeno kod optuženog Rustempašić Rijada, zatim pronađena vojna oprema, vojni priručnici i snimci borbenih dejstava, te spisak naoružanja i vojne opreme, pronađen kod optuženog Handžić Abdulaha, te namjena ovih predmeta, o čemu su govorili vještaci Franjić Bruno, Jevđenić Ognjen i Podgorica Semir, prije svega upućuje na zaključak da se radi o namjerama usmjerenim ka počinjenju terorističkog čina. Drugi, logičan razlog, zašto su se ovi predmeti našli kod optuženih, Sud ne nalazi, a posebno imajući u vidu njihovu namjenu. Također, Sud je pri ovome posebno cijenio namjere optuženih, odnosno ciljeve nabavke oružja, minsko-eksplozivnih sredstava i vojne opreme, o čemu je svjedočio zaštićeni svjedok “L”, a o čemu se može izvesti zaključak i iz velike količine video snimaka borbenih dejstava u Čečeniji, Afganistanu i Iraku, o čemu su govorili vještaci Kos Irhad, Mandić Dražen, a posebno vještaci Skot Karl Hal i Abazović Mirsad.

Sud nalazi da s obzirom na svoju prirodu i sadržinu, sticanje i posjedovanje oružja, minsko-eksplozivnih sredstava i vojne opreme predstavlja pripremne radnje ili radnje pomaganja nekog od drugih oblika terorističkog čina predviđenih članom 201. stav 4. KZ BiH, kod tih drugih oblika terorističkog čina navedene radnje predstavljaju pripremne radnje, nakon čega slijedi druga faza, konkretan napad tim sredstvima na život određene osobe, određeni javni, infrastrukturni i drugi objekat, dakle izvršenje terorističkog čina iz neke druge tačke navedene zakonske odredbe. Ako do napada nije došlo, onda sticanje oružja, minsko-eksplozivnih sredstava i vojne opreme, te samo posjedovanje, predstavlja zasebno krivično djelo, odnosno teroristički čin iz člana 201. stav 4. tačka f) KZ BiH, ukoliko se njime može oštetiti država ili međunarodna organizacija i ukoliko je preduzet sa jednim od alternativno navedenih ciljeva iz člana 201. stav 1. KZ BiH. U konkretnom slučaju, a nasuprot tvrdnjama odbrane, Sud nalazi da je predmetno krivično djelo terorizma, koje se stavlja optuženima na teret, određeno dovoljno precizno, time što je navedeno vrijeme i mjesto izvršenja, predmet i sredstvo izvršenja krivičnog djela, dok dalja konkretizacija u smislu preciziranja koji se konkretan objekat želi napasti, kada i gdje, nije neophodna, a imajući u vidu bitna obilježja krivičnog djela iz člana 201. stav 4. tačka f) KZ BiH. Dakle, po ocjeni Suda, u konkretnom slučaju objekat zaštite je država Bosna i Hercegovina, odnosno neka druga država, i njeni organi i međunarodne organizacije, zbog čega objekat napada, u smislu tačno određene građevine, pojedinca ili grupe pojedinaca, ne mora biti unaprijed određen i precizno definisan.

Po ocjeni Suda, naprijed opisane radnje optuženih Rustempašić Rijada, Handžić Abdulaha i Velić Edisa predstavljaju teroristički čin u smislu odredbe člana 201. stav 4. tačka f) KZ BiH, i kojima se u smislu stava 1. navedenog člana, može ozbiljno zastrašiti stanovništvo ili prisiliti organi vlasti Bosne i Hercegovine, vlada druge zemlje ili međunarodna organizacija, da što izvrši ili ne izvrši, ili ozbiljna destabilizacija ili uništavanje osnovnih političkih, ustavnih, privrednih ili društvenih struktura Bosne i Hercegovine, druge zemlje ili međunarodne organizacije

Sud je utvrdio da svi navedeni dokazi dovedeni u njihovu međusobnu vezu jasno pokazuju da su optuženi kao grupa nabavljajući, posjedujući i raspolažući oružjem i minsko-eksplozivnim sredstvima kao i improviziranim eksplozivnim napravama, te radnje poduzimali s namjerom da na teritoriji BiH izvrše teroristički napad s ciljem ozbiljne destabilizacije osnovnih političkih, ustavnih i društvenih struktura BiH, te ozbiljnog zastrašivanja stanovništva i sa sviješću i htijenjem da takvim radnjama nanese štetu BiH ali i međunarodnim organizacijama u BiH.

Stoga je Sud u potpunosti poklonio vjeru i vještaku Abazović Mirsadu i prihvatilo izneseno mišljenje, budući da se radi o mišljenju stručne i kompetentne osobe, nesrodne i nezainteresovane za ishod postupka, čije mišljenje ni jednim konkretnim drugim dokazom nije dovedeno u sumnju. Riječ je o profesoru Fakulteta kriminalističkih nauka u Sarajevu, koji predaje i na drugim fakultetima, bavi se znanstvenim radom, objavljuje naučne radove i knjige, koji je svoj iskaz na glavnom pretresu dao jasno i nedvosmisleno.

Na osnovu navedene ekspertne studije i mišljenja vještaka, Sud je utvrdio da su ranije opisane namjerne radnje prvo, drugo i treće optuženog, takve da su one, s obzirom na svoju prirodu i kontekst ne samo mogle, nego i da su već ozbiljno oštetile državu Bosnu i Hercegovinu i međunarodnu zajednicu i njene organizacije. Radi se dakle o radnjama koje shodno stavu 4, tačka f. člana 201. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, predstavljaju teroristički čin.

Obzirom na navedeno, Sud nalazi da je navedeni teroristički čin počinjen s ciljem destabilizacije u Bosni i Hercegovini, te ozbiljnim zastrašivanjem stanovništva, s ciljem uspostavljanja šerijatske države u Bosni i Hercegovini, a na što nesumnjivo proizilazi iz iskaza zaštićenog svjedoka "L", Čaušević Adnana i Huseibegović Mirsada, te pronađenih video zapisa, o borbenim dejstvima u Čečeniji, Afganistanu i Iraku, kojima se veličaju samoubilački podhvat.

Ocjenom svih navedenih dokaza, Sud je na nesumnjiv način utvrdio da su optuženi, kao organizovana grupa, imali na raspolaganju minsko-eksplozivna sredstva, oružje i improvizovane eksplozivne naprave, za koje je provedenim vještačenjima utvrđena namjena, karakteristike, razorna moć i posljedice koje bi nastale aktiviranjem eksploziva kojim su optuženi raspolagali, zatim, svrha izrade i posjedovanja improvizovanih eksplozivnih naprava, i to zastrašivanje ili ubijanje, što potvrđuje i sadržaj video zapisa kod svih optuženih, a radi se o video zapisima borbenih dejstava, postavljanja bombi na putevima i dizanja u zrak vojnih i civilnih vozila, bombaških napada, samoubilačkih bombaških napada, ubistava koja vrše snajperisti, obuke i izrade improvizovanih eksplozivnih naprava, te video snimci pomocije Al-qaidinog djelovanja, što sve jasno ukazuje šta je to što optužene posebno ineteresuje, šta nabavljaju, snimaju, gledaju, o čemu se obučavaju, kakve ideje i stavove zastupaju. Utvrđeno je da su optuženi održavali sastanke, na kojima su se dogovarali planovi o metama napada, ciljevima koji su takvim napadima željeli postići, te da su posljedice radnji i ideja koje su optuženi poduzimali i

zastupali, bile destabilizacija svih struktura u Bosni i Hercegovini, te ozbiljno zastrašivanje stanovništva, što proizilazi iz ekspertize vještaka Abazović Mirsada.

U konkretnom slučaju, nakon provedenog postupka u kome su maksimalno ispoštovana sva ustavna i zakonska prava svakog od optuženih i u kome je istim data mogućnost detaljnog izjašnjenja na svaku tvrdnju i dokaz suprotne strane, Sud je utvrdio da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis stekli i posjedovali eksploziv, da je riječ o namjernim radnjama, da su one takve da s obzirom na svoju prirodu ili kontekst mogu ozbiljno oštetiti državu ili međunarodnu organizaciju, te da je do toga već došlo, kao i to da je navedeni teroristički čin preduzet sa ciljem ozbiljne destabilizacije osnovnih političkih, ustavnih i društvenih struktura u Bosni i Hercegovini, te s ciljem ozbiljnog zastrašivanja stanovništva, čime su ozbiljno oštetili Bosnu i Hercegovinu i međunarodne organizacije.

5. Primjena materijalnog prava

Sud je u skladu sa odredbom člana 4. KZ BiH primjenio Krivični zakon BiH koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, cijeneći da je isti, obzirom na zapriječene krivično-pravne sankcije, blaži za učinitelje, u odnosu na kasnije izmjene koje su uslijedile prema Zakonu o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH ("Službeni glasnik BiH" broj: 08/10).

Imajući u vidu sve što je navedeno, Sud je našao da su se u konkretnom slučaju, u radnjama optuženih Rustempašić Rijada, Handžić Abdulaha i Velić Edisa, stekla sva bitna obilježja krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 1. u vezi sa stavom 4. tačka f) BiH.

Također, Sud nalazi da su se u navedenim radnjama optuženog Rustempašić Rijada stekla i sva obilježja krivičnog djela Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZ BiH, te u radnja optuženih Handžić Abdulaha i Velić Edisa sva obilježja krivičnog djela Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZ BiH.

Naime, kroz ocjenu izvedenih dokaza, te izvođenjem činjeničnih zaključaka u kontekstu bitnih obilježja krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 1. u vezi sa stavom 4. tačka f) BiH, Sud je našao egzistentnim i bitna obilježja krivičnog djela Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZ BiH, u odnosu na optuženog Rustempašić Rijada, odnosno iz stava 2. istog člana, u odnosu na optužene Handžić Abdulaha i Velić Edisa.

Polazeći od činjeničnog utvrđenja kod razmatranja krivičnog djela terorizma, i to da su optuženi Rustempašić Rijad, kao organizator, te Handžić Abdulah i Velić Edis, kao pripadnici, organizovali pomenutu grupu, radi izvršenja krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 1. i stav 4. tačka f) KZ BiH, Sud nalazi ispunjenim uslove za ovu inkriminaciju, i to da se radi o organizovanoj grupi ljudi, s ciljem izvršenja krivičnog djela propisanog Krivičnim zakonom BiH. Drugi uslov, a koji se odnosi na zapriječenu kaznu, i to da se radi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna, Sud također nalazi ispunjenim, obzirom da je za krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 1. KZ BiH zapriječena kazna zatvora od najmanje tri godine. Cijeneći da kako je na nesumnjiv način dokazano da su imenovani optuženi počinili krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi sa stavom 1. tog člana KZ BiH, to Sud nesumnjivim nalazi da su se na taj način ostvarila i sva obilježja krivičnog djela udruživanja radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. KZ BiH. Pri ovome, u odnosu na radnje optuženog Rustempašić Rijada, za kojeg je utvrđeno da je upravo on organizovao ovu grupu,

Sud nalazi da su ostvarna obilježja bića krivičnog djela udruživanja radi činjenja krivičnih djela iz stava 1. člana 249. KZ BiH, a u odnosu na optužene Handžić Abdulaha i Velić Edisa, obzirom da su postali pripadnici ovakve jedne grupe, Sud nalazi da su ostvarena sva obilježja bića ovog krivičnog djela iz stava 2. navedenog člana KZ BiH.

Obzirom da je utvrđeno da su optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis počinili više krivičnih djela, za koje im je istovremeno suđeno suđeno, Sud primjenom člana 53. KZ BiH, nalazi da su krivična djela izvršena u sticaju, što će biti odlučno kod odmjeravanja jedinstvene kazne optuženima.

Po ocjeni Suda, opisane radnje izvršenja navedenih krivičnih djela, optuženi Rustempašić Rijad, Handžić Abdulah i Velić Edis su preduzeli sa direktnim umišljajem, koji se ogleda u tome što iz njihovih radnji i postupaka jasno i nedvosmisleno proizilazi da su oni prilikom izvršenja bili svjesni svojih djela i njihovih posljedica, to jest da svojim radnjama čine teroristički čin, te da su htjeli njegovo učinjenje, uz već obrazložene namjere i ciljeve.

Navedene radnje optuženi su počinili u stanju uračunljivosti, to jest sposobni da shvate značaj svog djela i upravljaju svojim postupcima.

Imajući u vidu naprijed navedeno, Sud je optužene oglasio krivim za učinjeno krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 1. u vezi stava 4. tačka f, te krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. odnosno stav 2. KZ BiH, a sve u vezi člana 53. KZ BiH, koja krivična djela su izvršena na način, u vrijeme i pod okolnostima navedenim u izreci ove presude.

6. Odluka o krivično-pravnoj sankciji i mjerama sigurnosti

Prilikom odmjeravanja kazni Sud je shodno članu 48. ZKP BiH imao u vidu granice istih propisane zakonom, svrhu kažnjavanja, te sve okolnosti koje utječu da kazna bude manja ili veća (olakšavajuće i otežavajuće), a osobito: stepen krivične odgovornosti optuženih, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja, odnosno povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojim je djelo učinjeno, te raniji život učinitelja, njihove osobne prilike i držanje nakon učinjenog krivičnog djela.

Sud je optuženom Rustempašić Rijadu za počinjeno krivično djelo terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi sa stavom 1. KZ BiH, za koje je zapriječena kazna zatvora najmanje tri godine, izrekao kaznu zatvora od 4 godine, a optuženima Handžić Abdulahu i Velić Edisu kaznu zatvora u trajanju od 3 godine.

Evidentno je da se Sud kod odmjeravanja izrečenih zatvorskih kazni kretao bliže minimumu propisane kazne zatvora, cijeneći okolnosti pod kojima je djelo počinjeno, i to da nisu nastupile štetne posljedice, odnosno da planirani napadi nisu do kraja definisani i realizovani, u smislu da je zaista i došlo do napada na neke od utvrđenih meta, što upućuje da se radnje optuženih na izvjestan način imaju smatrati pripremnim radnjama, iako se radi o svršenom krivičnom djelu terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi sa stavom 1. KZ BiH. Na ovaj način, kod odmjeravanja kazne, Sud pravi distinkciju između krivičnog djela terorizma kod kojeg je došlo do smrti jedne ili više osoba, te nalazi da je samo posjedovanje i sticanje oružja, minsko-eksplozivnih sredstava i vojne opreme, u odnosu na druge vidove terorističkih činova iz člana 201. stav 4. KZ BiH, predstavlja na izvjestan način, po ocjeni ovog Suda u ovakvim okolnostima, blaži oblik krivičnog djela terorizma, a imajući u vidu opasnost koja je postojala za zaštićena dobra, obzirom na

planove napada koji nisu do kraja definisani i realizovani. Također, kao okolnost koja je imala uticaj na odmjeravanje navedenih kazni, Sud je imao u vidu i činjenicu da je oružje, minsko-eksplozivna sredstva i vojna oprema pronađeno i oduzeto, čime je opasnost od izvršenja terorističkog čina otklonjena još u početnoj fazi planiranja, zbog čega Sud nalazi opravdanim izricanje ovakvih zatvorskih kazni.

Sud je tako optuženom Rustempašić Rijadu izrekao kaznu zatvora u trajanju od 4 godine, imajući u vidu njegovu ulogu organizatora, odnosno odlučujući stepen doprinosa izvršenju ovog krivičnog djela, te cijeneći kao olakšavajuće okolnosti da se radi o porodičnoj osobi – ocu troje malodobne djece, lošeg imovnog stanja.

Od otežavajućih okolnosti na strani optuženog Rustempašić Rijada, Sud je cijenio njegovu raniju kažnjavanost, i to presudom Općinskog suda Bugojno broj K 110/04 od 28.09.2004. godine za krivično djelo nedozvoljeno držanje oružja iz člana 371. stav 1. KZFBiH, te presudom Općinskog suda Sanski Most broj K.156/05 od 24.04.2006. godine za krivično djelo utaje iz člana 290. stav 5. KZFBiH, te nalazi da je kazna zatvora od 4 godine, obzirom na naprijed iznesene okolnosti, adekvatna stepenu njegove krivično-pravne odgovornosti.

Optuženima Handžić Abdulahu i Velić Edisu, za izvršenje krivičnog djela terorizma iz člana 201. stav 4. tačka f) u vezi sa stavom 1. KZ BiH, Sud je izrekao kazne zatvora od po 3 godine, cijeneći njihovu ulogu u izvršenju ovog krivičnog djela, te njihov doprinos izvršenju istog, koji je blaži u odnosu na optuženog Rustempašić Rijada, pa im je u skladu s tim odmjerena i blaža kazna. Od olakšavajućih okolnosti na strani optuženih Handžić Abdulaha i Velić Edisa, Sud je također cijenio da se radi o porodičnim osobama, Handžić Abdulah otac jednog malodobnog djeteta, Velić Edis otac troje malodobne djece, te da su lošeg imovnog stanja.

Na strani optuženih Handžić Abdulaha i Velić Edisa Sud nije našao otežavajućih okolnosti.

Vodeći se istim okolnostima, Sud je za počinjeno krivično djelo udruživanje za činjene krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZ BiH, za koje je zapriječana kazna zatvora od 6 mjeseci do 5 godina, optuženom Rustempašić Rijadu, kao organizatoru, izrekao kaznu zatvora u trajanju od 7 mjeseci, a optuženima Handžić Abdulahu i Velić Edisu, prema stavu 2. istog člana, za koje je zapriječena novčana kazna ili kazna zatvora do jedne godine, kao pripadnicima grupe, Sud je izrekao kazne zatvora u trajanju od po 5 mjeseci, krećući se u okviru zakonom propisanih kazni za to djelo, cijeneći da su kazne adekvatne krivično-pravnoj odgovornosti optuženih.

Sud je primjenom odredbi člana 53. stav 2. tačka c) ZKP BiH, optuženom Rustempašić Rijadu izrekao jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 4 godine i 6 mjeseci, a optuženima Handžić Abdulahu i Velić Edisu kazne zatvora od po 3 godine i 4 mjeseca.

Sud nalazi da su izrečene kazne srazmjerne težini počinjenih krivičnih djela i stepenu krivične odgovornosti optuženih, te cijeneći da će se na taj način ostvariti svrha krivičnopravne sankcije, koja se sastoji u generalnoj i specijalnoj prevenciji tj. preventivnom uticaju na druge da poštuju pravni sistem i ne čine krivična djela odnosno spriječavanje samog učinioca da čini krivična djela.

Na osnovu člana 56. Krivičnog zakona BiH, optuženima se u izrečene kazne zatvora uračunava vrijeme provedeno u pritvoru, i to od 20.03.2008. godine do

16.05.2008. godine, te od 05.11.2009. godine do 15.10.2010. godine.

Primjenom odredbe člana 74. KZ BiH, kojom je propisano da će se predmeti, koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje krivičnog djela, oduzeti kada postoji opasnost da će biti ponovo upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela, to je Sud od optuženih oduzeo predmete pobrojane u izreci ove presude, cijeneći da postoji mogućnost da će isti ponovo biti upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela.

7. Odluka o troškovima krivičnog postupka

Sud je optužene Rustempašić Rijada, Handžić Abdulaha i Velić Edisa obavezao da nadoknade troškove krivičnog postupka u smislu člana 188. stav 1. ZKP-a BiH, o čijoj visini će Sud u skladu sa članom 186. stav 2, odlučiti posebnim rješenjem. Naime, odredbom člana 188. stav 1. ZKP BiH je propisano da će ukoliko Sud optuženog oglasi krivim, da će istog presudom obavezati da nadoknadi troškove krivičnog postupka, dok je odredbom člana 186. stav 2. ZKP BiH propisano da ukoliko nedostaju podaci o visini troškova, da će o istim Sud odlučiti posebnim rješenjem. Kako je u konkretnom slučaju krivični postupak trajao duži vremenski period, kako su poduzimanje brojne radnje, te kako su svi optuženi imali braniocce po službenoj dužnosti, Sud će nakon izvršenih potrebnih provjera i utvrđenja, donijeti posebno rješenje o visini troškova.

8. Odluka kojom se optuženi Rustempašić Rijad i Rustempašić Muhamed oslobađaju od optužbe iz tačke 2. izmjenjene Optužnice

Cijenivši dokaze koje je Tužilaštvo izvelo neposredno pred ovim Sudom na okolnosti navedene u tački 2. izmjenjene Optužnice, pojedinačno i dovodeći ih u vezu sa dokazima koje je na iste okolnosti izvela odbrana, Sud nije našao dokazanim da su optuženi Rustempašić Rijad i Rustempašić Muhamed, zajedno, radnjama opisanim u navedenoj tački izmjenjene Optužnice počinili, i to optuženi Rustempašić Rijad krivično djelo neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 1. KZ BiH i krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. KZBiH, a sve u vezi člana 53. istog zakona, a optuženi Rustempašić Muhamed krivično djelo neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 1. KZ BiH i krivično djelo udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZBiH, sve u vezi člana 53. istog zakona.

U odnosu na navedenu tačku izmjenjene Optužnice, nespornim je utvrđeno da je optuženi Rustempašić Muhamed, nakon što je prethodno od Stroil Edisa nabavio deset optičkih nišana za puške u februaru 2008. godine, iste poslao optuženom Rustempašić Rijadu autobusom u Sarajevo, i to tako što je pomenute nišane sakrio u džepove sa strane crne torbe u kojoj su se nalazili setovi vojničkih uniformi, a koju torbu je dana 15. marta 2008. godine na autobuskoj stanici u Beču, u Austriji, predao vozaču autobusa firme „Centrotrans-Eurolines“, Medić Seadu, koji autobus je saobraćao na liniji Sarajevo-Beč-Sarajevo, navodeći da će istu u Sarajevu preuzeti njegovog brat, Rustempašić Rijad.

Navedeno su potvrdili svjedoci Medić Sead i Pozder Jusuf, koji su kao vozači autobusa firme „Centrotrans-Eurolines“, saobraćali na navedenoj liniji, a što je potvrđeno i presretnutim telefonskim razgovorima između Rustempašić Rijada i Rustempašića Muhameda broj 15, 22, 24, 26 i 29, u periodu od 05.01.2008.godine do 13.02.2008.godine, telefonskim razgovorima između Rustempašić Rijada i Stroil Edisa broj 16, 18, 23 i 25, te Izvještajem o preuzimanju torbe od strane Rijada

Rustempašića dana 16.03.2008.godine na autobuskoj stanici u Sarajevu (dokaz broj T-59.3).

Također, nesporno je utvrđeno da je dana 16.03.2008.godine u ranim jutarnjim satima, u periodu od 5:00 do 6:00 sati, Rustempašić Rijad od Medić Seada na autobuskoj stanici u Sarajevu preuzeo crnu torbu u kojoj su se nalazili optički nišani za puške, a koji su pronađeni dana 20.03.2008. godine prilikom pretresa porodične kuće Rustempašić Rijada, u selu Odžak i privremeno oduzeti od strane Federalne uprave policije, što proizilazi iz Zapisnika o pretresanju stana, drugih prostorija i pokretnih stvari broj:13/3-282 od 20.03.2008. godine (dokaz T-3), Potvrde o privremenom oduzimanju predmeta broj: 13/3-300/08 od 20.03.2008. godine (dokaz T-4) i Fotodokumentacije broj: 14/4-310/08 od 24.03.2008. godine (dokaz T-5).

Navedene činjenice odbrana je učinila nespornim. Nije sporna ni činjenica da za navedeni promet nišanima, optuženi Rustempašić Rijad i Rustempašić Muhamed nisu raspolagali dozvolom nadležnog organa.

Međutim, za stranke i odbranu sporna je bila činjenica da li se navedeni nišani imaju smatrati oružjem prema Zajedničkoj listi vojne opreme EU („Službeni list BiH“ broj 9/03 i 75/05), u vezi sa članom 3. stav 1. Zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme i kontroli izvoza i uvoza proizvoda dvojne namjene (Službeni list BiH broj 5/03, 33/03 i 14/05), za koje je prema članu 5. navedenog zakona potrebna dozvola za uvoz nadležnog Ministarstva vanjskih poslova BiH i Ministarstva civilnih poslova i komunikacija BiH (sada dozvola Ministarstva sigurnosti BiH).

Tužilaštvo je tvrdilo da su optuženi Rustempašić Rijad i Rustempašić Muhamed prometovali optičkim nišanima, koji se u smislu navedenih odredbi Zajedničke liste vojne opreme i Zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme i kontroli izvoza i uvoza proizvoda dvojne namjene, imaju smatrati vojnom opremom za koju je potrebna naprijed pomenuta dozvola nadležnog organa.

U prilog navedenom, Tužilaštvo je ukazivalo da se prema mišljenju vještaka Franjić Brune predmetnih 10 nišana imaju smatrati vojnom opremom, jer je za iste vještak utvrdio da se između ostalog koriste u vojne svrhe. Naime, vještak je utvrdio da se radi o optičkim refleksnim nišanima, tzv. nišan crvena tačka, pri čemu je vještak pojasnio da kada se oko nanese na nišan da se tačka poklapa s ciljem, ali se inače ta tačka ne vidi golim okom, kineske proizvodnje, ispravni su, koriste se u vojne svrhe i u lovu, na daljinama od oko 45 do 90 metara i da se mogu montirati na svaku pušku. Navedeno je potvrdio i vještak Podgorica Semir.

Nasuprot tvrdnjama Tužilaštva, odbrana optuženih je je isticala da je dana 21.04.2010. godine stupila na pravnu snagu nova Zajednička lista vojne opreme, kojom je stavljena van snage ranija lista i kojom su propisani uslovi koje nišan mora ispunjavati da bi se smatrao vojnom opremom, izuzetom od slobodnog prometa, odnosno vojnom opremom za koju je potrebna dozvola, te da predmetni nišani ne ispunjavaju te uvjete, zbog čega odbrana tvrdi da optuženi ne mogu odgovarati za nešto što je dozvoljeno po novom blanketnom propisu, koji se ima smatrati sastavnim dijelom dipozicije krivičnog djela neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 1. KZ BiH.

Zajedničkom listom vojne opreme je u napomeni 4 za ML1. navedeno da se

oružje s glatkom cijevi kalibra manjeg od 20 mm, ostalo naoružanje i automatsko oružje kalibra 12,7 mm ili manjeg kalibra i pribor, te za njih posebno namijenjene komponente ne odnose na optičke ciljnice za oružje bez elektronskog procesuiranja slike, te ciljnice s četverostrukim ili manjim povećanjem, pod uslovom da nisu specijalno dizajnirani ili modificirani za vojnu upotrebu.

Svjedok Mekić Dragiša, zaposlen u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, kao pomoćnik ministra za spoljno trgovinsku politiku i strana ulaganja, upoznat sa uvozom i izvozom naoružanja, te svjedok Izetbegović Mithat, također zaposlen u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, kao šef odsjeka za proizvodnju oružja, su potvrdili da je u periodu navedenom u tački 2. predmetne Optužnice (februar – mart 2008. godine) važila Zajednička lista vojne opreme na kojoj nisu date tehničke karakteristike nišana za koje je bio zabranjen uvoz, ali da su kasnije, 2010. godine, date određene napomene u pogledu tehničkih karakteristika koje nišan mora imati.

Odbrana je dokazujući nasprijed navedenu tvrdnju izvela dokaz vještačenjem po vještaku Osmankadić Dini, koji je u svom nalazu i mišljenju od 19.04.2011. godine (dokaz O-IV-1) utvrdio da 10 nišana proizvođača "DONTOP", koji su bili predmet vještačenja, utvrdio da ne procesuiraju elektronski ono što se vidi kroz ekran, da nemaju uvećanje vidnog polja, da nisu specijalno dizajnirani za vojnu upotrebu, te da je osnovna namjena predmeta vještačenja nišan. Pri ovome vještak je utvrdio da predmetni nišani nisu uobičajeni za klasično nišanje jednim okom, već je moguće nišani sa oba oka, zbog čega su isti, po ocjeni vještaka, pogodni kod nekih vidova sportskog nišanja. Također, vještak je utvrdio da malo pomjeranje tačke na predmetnim nišanima dovodi do velikog pomjeranja tačke nišanja, te je da su isti lošeg kvaliteta u poređenju sa snajperom. Vještak je mišljenja da ovako izveden nišan ne može zadovoljiti potrebe stabilnosti tačke koja se nišani i da isti može poslužiti kao naprava koja simulira oružje, kao npr. paintball ili air soft sportu.

Kod ovog mišljenja vještak je ostao i tokom neposrednog saslušanja pred Sudom, a koje Sud cijeni objektivnim i datim u skladu sa pravilima struke.

Kritički cijeneći mišljenje vještaka Franjić Brune, te mišljenje vještaka Osmankadić Dine, Sud nalazi da mišljenja navedenih vještaka ne dolaze u koliziju u pogledu odlučnih činjenica, i to tehničkih karakteristika predmetnih nišana, koje su za ovaj Sud nesporno utvrđene. Naime, nije sporno da se radi o nišanima, kineske proizvodnje, lošeg kvaliteta, koji ne procesuiraju sliku i nemaju uvećanje vidnog polja, već crvenu tačku, koja nije vidljiva golim okom, već je vidljiva tek kada se gleda kroz nišan i služi za lakše određivanje mete

Dovodeći naprijed navedene odlučne činjenice u vezu sa novom Zajedničkom listom vojne opreme, koja se u konkretnom slučaju ima primjeniti kao blanketni propis, kojom su tačno propisani uslovi koje nišan mora ispunjavati da bi se smatrao vojnom opremom, izuzetom od slobodnog prometa, odnosno vojnom opremom za koju je potrebna dozvola, izvodi se zaključak da pomenuti nišani po svojim karakteristikama ne spadaju u vojnu opremu propisanu novom Zajedničkom listom vojne opreme, za čiji promet bi trebala dozvola nadležnog organa.

Kako je nova Zajednička lista vojne opreme, kao blanketni propis, povoljnija za optužene, to je Sud primjenom odredbe člana 4. stav 2. KZ BiH, primjenio novu Zajedničku listu vojne opreme.

Obzirom da je novom Zajedničkom listom vojne opreme izvršena dekriminalizacija navedenih radnji, to je Sud primjenom odredbe člana 284. stav 1. tačka a) ZKP BiH donio odluku da oslobodi optužene Rustempašić Rijada i Rustempašić Muhameda za izvršenje krivičnog djela neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene iz člana 193. stav 1. KZ BiH.

Kako je činjenje krivičnih djela propisanih zakonom BiH bitno obilježje krivičnog djela udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. i 2. KZBiH, te kako je već naprijed utvrđeno da radnje optuženih Rustempašić Rijada i Rustempašić Muhameda opisane u tački 2. izmjenjene Optužnice ne predstavljaju zakonom zabranjene radnje, odnosno krivično djelo, to je Sud također primjenom člana 284. stav 1. tačka a) ZKP BiH, iste oslobodio i za izvršenje krivičnog djela udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 1. i 2. KZBiH.

Primjenom odredbe člana 189. stav 1. ZKP BiH troškovi krivičnog postupka za optuženog Rustempašić Muhameda, te dio troškova krivičnog postupka za optuženog Rustempašić Rijada koji se odnose na oslobađajući dio, odnosno tačku 2. izmjenjene optužnice, padaju na teret budžetskih sredstava.

ZAPISNIČARKA

**Pravna savjetnica – asistentica
Gadžo Mirela**

PREDSJEDNIK VIJEĆA

**SUDIJA
Strika Mirsad**

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom vijeću Suda u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema pismenog opravka iste.